ralis non sufficit: vt in predicta decretali. licet collata est per aliū talis prebenda: nunquid locum habebit iste ver. ⁊ dico ꝙ sic. ar. s. e. verbo per se vel per alios: vt. j. de reg. iur. qui facit cum suis concor. hoc optime probatur. j. de pben. hi qui. ⁊. s. ti. prori. cum aliquibus.

a ¶ Predicte ꝛsuetudini. qr. s. antiqor fuato gradu mutare nō poterit.

b ¶ Prouisiones. prebendarū qr canonicatus collatus erat p papā: vl per executorē auctoritate pape: vel cōferri potest.

c ¶ Prouisiōibus. erāt ergo dati ad prouidendum vel forte ad compellendum tñ: vt infra dicam.

d ¶ Xx. dies. similis dilatio tpis. j. de elec. c. i. ⁊ .c. cupiētes ⁊ credo ꝙ tpis currere a tpe sciētie. j. de cōcel. pben. quia diuersitatem cum si.

e ¶ Dumtaxat. credo ꝙ littera ista loquatur de oibus optare volentib? sicut in plurali plata est vñ nō soluz pimus antiquior: sed ⁊ scōus ⁊ tertius ⁊ quartus. ⁊ sic de singulis inter oes solos .xx. dies habebūt. si. n. primum diceremus: iā se quereē ꝙ si viginti eēnt canonici: ⁊ oes deberent viginti dies habere iam haberent annuz ⁊ vltra qō esset absurdū ⁊ cōtra mentez istius decre. que in plurali dicit volentes ⁊ dicit dumtaxat. ⁊ sm hoc antiquior optare nolens impedret alios: qa nō optabit infra viginti dies: nec alij poterunt aū ipsuz optare: ⁊ sic erit casus quo quis punitur sine culpa: sed non sine cā. j. de reg. iur. sine culpa: vel est in culpa: quia capitulū poterat ipsi antiquiori statuere terminum: puta duorum dierum ad mutandum vel optandum. ⁊ sic locus daretur sequentib?: ⁊ sic de singulis: ⁊ si hoc nō fecit sibi imputet: fiet enī prouisio in nō optata: ⁊ si de expressa voluntate canonicorum apparet ꝙ mutare nolūt nō habebit necesse per hos dies expectare: in eorū enim fauorem est hec dilatio inducta: vnde ꝙ renūciare possunt ⁊ facit quod dicit in glo. non enim.

predicte[a] consuetudini non existit.

℣ Me aūt pretextu eiusdez consuetudinis ,puisiōes[b] auctoritate apo. faciende vltra debitum differant. statuimus vt executores sup ipsis ,puisiōib?[c] ōputati optaē volētes p xx. dies[d] dūtaxat[e] expectēt qb? elapsis libere i ñ optatis ad exequēda sibi mādata[f] ,pcedāt prefata cōsuetudine nō obstante.

Rica De postulatione prelatoruz.

B Oni. octauus.

¶ Si aliqs eligat postulādo: vel postulādū: vel in postulandū: vel postulet eligendo vel eligendū: vl in eligendum talis electio vl postulatio est irrita ipso iure. Si autem dicat eligo ⁊ postulo prout melius de iure valere potest idē: nisi ,pbabiliter dubitaretur an esset eligēd? vel postuland?: ⁊ tunc ꝛsensus tpe eligat alteram viam electōis. s. vel postulatōis qua electa ad alterā redire nō poterit. b. d Jo. an.

Perpetuo[g] prohibemus edicto: ne sub aliqua ex his formis q̄s pniciosa[h] curiositas adiuenit: eligo[i] postulando: ⁊ postulo eligēdo aut eligo postulanduz[k] seu postulo eligendum: cū nec vera electio[l] nec vera postulatō[m] resultet ex ipis qn sibi potius inuicē aduersentur[n] aut sub illis verbis: eligo i postulādū: vel postulo in eligēdū: cū rē imperfectam significare noscant: ad faciendas electiones vel postulatiōes decetero procedatur: si secus actū fuerit eoipso irritum[p] decernentes

℣ Sub ea etiā forma eligo ⁊ postulo ,put[q] potest melius de iure valere cū icertitudinē[r] contineat: quēq̄z postulari vl. eligi ,pbibem? statuentes: qō ꝛtra factū fuerit viribꝰ oio carere: nisi qñ ,pbabiliter[s] dubitaē vtrū qs sit[t] eligēdus vl potius postulādus quo casu is q sic postulatus fuerit ⁊ electus cōsensus[v] tpe viam electionis vl postulationis: ne i icerto[x] vageē: eligeē necessario[y] teneat: redeūdi adaliā[z] postq̄z vnaz elegerit sibi ĩnia penitus iterdicta[τ].

Rica De electioe ⁊ electi potestate.

I Pno. iiij. in conci. ge. lug.

¶ Primo dicitur ꝙ si aliquid apponat ꝛtra ,puisionē electionē vel postulationē factā ad psonatū dignitatē vel canoniā in psonam vel formam: ⁊ ob hoc fuerit appellatū ad papā: appellās ⁊ defēdēs ⁊ quorū itereſt a die obiectōis ifra mēsez. arripiāt iter eūdi ad papam. io. an.

Statuim[φ]: vt si qs[χ] electionē postulationē uel ,puisionem[a] prelationem vel societatem faternam canonice facta vocatio.

n ¶ Aduersentur. ⁊ sic repellende. lxxiiij. di. gesta. xxiiij. q. vij. quemadmodum. de appel. sollicitudinem. C. de fur. l. i.

o ¶ Decetero. licet ista constitutio sit iuris veteris declaratoria: puto tamē per verbū ꝗ papam precedentes electiones sic factas noluisse comprehendere: ⁊ potuit esse ratio qr omni cōi iudicio ante istam decre. hec forma bōa putabaē. vnde inijceretur laqueus ei qui cōi iudicio non peccauit: qō esse nō debz. ff. ad mace. se. con. l. iij. xxvij. q. i. de viduis. ⁊ facit de transla. inter cor. versus fi. ibi maiorum secutus errorem ⁊c. ⁊ bene etiaz facit. s. de diuor. gaudemus. i fi. ⁊ de cōse. eccle. vel al. aqua. in fi. vnde fin hoc ad id quod i fra sequitur: si secus actū fuerit ⁊c. repete decetero.

p ¶ Irritum. Iz igitur sequatur admissio vel confirmatio talis electionis vel postulatiōis: nō ,pterea ꝛualescit: quia a pnci pio nullum erat. s. de elec. vudum. ⁊. c. auditis. xvi. q. iiij. §. potest. ver. qō si ab initio. j. ō reg. iu. nō firmatur cū suis cōcor. ⁊ facit quod dicaz. j. ti. prori. quā sit in fi.

q ¶ Prout potest melius. hāc formam approbat glo. s. e. c. vl. ⁊ Jnno. s. co. c. i. Jo. an.

r ¶ Jncertitudinē. vota aūt incerta in electionibus ⁊ postulationibus reprobata sunt. j. ti. prori. c. ij.

s ¶ Probabiliter. in hoc igitur casu itelligatur illa opinio ber. ipse ēt sic itellexit: prout ex verbis suis satis apparet: ⁊ potest pōi exemplū qñ dubitatur an quis in psonatibus vel bñficiis cū cura assumendis attigerit. xxv. an. vel an assumēdus in epm pegerit. xx. annū. s. ō elec. cū in cunctis: vel dubitatur de monacho assumendo ad prelaturam eiusdem vel alterius ordinis: an sit expresse professus. j. ti. prori. nullus. Jn his enim ⁊ similibus casib? poterit eligi ⁊ postulari. prout melius de iure valere poterit: sic enim videmus ꝙ ratione dubij admittē libellus disiunctiuus. ff. quoꝝ legatorum. l. i. §. qui aūt. ⁊ quod hic dicit intelligo si dubitē in facto: si aūt dubitaretur ignorātia iuris: hic secus credo tñ qr pitiores ꝛsulere debuerūt: ⁊ qr iuris ignorātia nec ē ,pbabilis nec excusat. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. regula. j. de reg. iur. ignorātia. c. li. cū suis cōcor.

t ¶ Sit. s. sm hāc vltimā formā eligo ⁊ postulo ⁊ ,put melius pōt de iure valere ⁊ aduerte: qr nullaz de his formis credo in hoc casu pmissam: nisi vltimam hoc casu cū ,pbabiliter est dubium. tū qr in eo casu est sola icertitudo que admittitur cū ,pbabiliter dubitaē: vt. s. ,pbaui. in alijs aūt casibus insurgit ꝛfectas ⁊ res iperfecta: vt pz i ter. tū qr als nō video q̄re sic dimisisset istud. c. faciēdo ibi sub ea .§. ⁊ in prioi pte ponendo spāle ⁊ indeterminatū decretū. in scōa aūt cum determinatione: ⁊ facit de deci. ad audiētiā. ⁊ hoc ,pbo etiam per litteram que sequē postulatus ⁊ electus: qr ista sola vltima forma dicit postulo ⁊ eligo.

v ¶ Consensus tpe: quē infra mensem post pntationem sibi factam exhibere tenetur. j. ti. pri. quam sit. cum determinatione que ibi ponitur.

x ¶ Nec in icerto ꝛcor. ad hoc ⁊ ad id quod sequitur. j. ti. pri. vt qs duas.

y ¶ Necessario teneatur. si quid nō elegerit. dico totum viribus carere: vt. s. cuz enim ista fuerit pena superius imposita: nisi determinatio sequens fuerit obseruata patet ꝙ locum habet pena predicta.

z ¶ Ad aliam vitam.

τ ¶ Interdicta. sic. C. de fur. l. i. ff. de tribu. ꝙ in heredem. §. eligere. preiudiciales ergo sunt sibi adinuicem iste vie: alias enim electione vnius nō tolleretur altera. facit quod no. de libel. obla. c. ij.

Statuimus. Diuidit in tres ptes. scōa ibi: sed si. tertia ibi: adijciētes. Et ista tertia subdiuidit: qr duo facit. pmo punit obijciētes i formā. scōo illū qui obijcit in psonā ibi: qui vero. Et hec scōa ēt tria facē. pmo iponit penā. scōo aggrauat ibi. Ad q̄ ibi: nisi Jo. mo. diē ꝙ pmo pōit statutū qō scōo ,progat ibi. hec āt tertio iponit penā nō ,pbāti ibi: adijciētes. io. an.

φ ¶ Statuimus. tria ergo facit. primo ponit statutum. secundo penam cōtumacis in nō veniendo. tertio penam calūniosi.

χ ¶ Si qs. vel si qua. xvij. q. iiij. si suādēte. ⁊ de sen. ex. mulieres: saluo tñ eo qō dicit. j. eo. Idēnitatibus. §. porro. ⁊. §. se. ad hoc. j. eo. generali. Jo. an.

a ¶ Prouisionem factam. vel ex superioris officio: ⁊ ex negligentia subditoruz .s. eo. ti. ne p defectu. de ꝛces. preben. c. ij. vel suo iure: qr forte ad eū ptinet prouisio ⁊ prouidendo eligit ⁊ cōfirmat: quod dic vt no. de elec. cum iter canonicos

⁊ dirit hic Inno. ꝗ hec decre. locum habet añ ꝛfirmationē: post vero non: ⁊ hoc verum nisi eligendo ꝛfirmaret: puta per prouisionem: vt hic.

a ¶ Factam. quid de facienda dirit abbas hic ꝙ idem: cū vtrobiq; eadem sit rō: credo ꝙ si contra certam personā appellat: vera sit opinio predicta: alias non ⁊ hoc probatur. j. e. qui contra certam. nam quod ibi dicitur de decret. vt circa. j. eo. eadem ratione ĩtelligam ⁊ de ista.

b ¶ Impugnat. dirit hic Inno. ꝙ nullo se opponēte is ad quem pertinet confirmatio poterat confirmare nulla citatione facta ⁊ nullis edictis propositis ⁊ idem in consecratore et ordinatore: quod in conformatore verum erat secundum sua tempora hodie secus. j. eo. tit. .c. vl. tamen nullo se opponēte ipse habet inquirere de meritis eligentium ⁊ persona electi supplet enim in causis electionum de facto. quod dic vt no. xxviij. dist. priusq̃: ⁊. s̃. de ele. cum nobis olim. ⁊ de postula. pre. bone. i.

c ¶ Formam. s̃. eo. q: ꝓpter q̃dam tamē ibi contenta sunt de substantia: quedā vero nō vt ibi no. in glo. dic vt infra Ber. Jo. an.

d ¶ Personam. electi: idem si opponat in psonā eligentiū: vtrūq; enī electionē reddit inualidam. s̃. e. cū in cunctis. cum vintonē. cōgregato. ⁊ in pluribus alijs .c. ⁊. s̃. de consue. cū dilectus. fm Ber. olim cū ipse idem dr mutasse ⁊ dirisse cū Inno. ꝛium: maxime cum hic dicatur personaz in singulari. nec est bona ratio fm Inno. dicere vitium eligentium reddit electionē nullam ergo eadē pena tenentur: q: ⁊ vitium forme reddit nullā electionem: ⁊ tñ non est eadem pena que in persona: vt patet infra. dico tñ fm ipsum Inno. ꝙ licet nō sit idem q̃tum ad huius ꝛstōnis penam: tenetur tñ ire ⁊ appellatiōem prosequi: ⁊ pōt hec obiectio melius dici contra formam q̃ contra personam.

e ¶ Propter hoc. nota quia exprimi debent omnia ⁊ singula que opponūtur ⁊ iuramentum interuenire: ⁊ nō expresse prosequi nō poterit appellans: qō dic vt .j. eo. vt circa. ⁊ hec vera cum in his casibus extra iudicium appellatur. secus si in iudicio: vt. j. e. ti. constitutio.

f ¶ Ad nos. secus si ad alios fm Compost. ab. autem neutrum firmauit. Alij ꝛ. s. hosti. satis credo ꝙ decre. j. eo. cupientes. ⁊ per hoc verbū ꝙ hoc locū habeat solū ĩ appellationibus ĩterpositis ad papā cū a iure exorbitet ⁊ sic ad ꝛsequētiam trahi nō dz. j. de re. iu. que a iure cū suis cōcor. pbat de. e. ti. cām in pn.

g ¶ Appellari. et si nō appellet: sed ĩmediata subiectio confirmationes hax deducat ad papā: in regularib⁹ ⁊ cathedralib⁹ ecclesijs tene ꝙ hēs. j. e. cupientes.

h ¶ Opponit. sed nunqd illi qui se opponūt ⁊ nō appellāt venire tenētur. Respondeo illi soli venire tenentur qui appellant: vel quox noie appellatuz est: vel q: appellationem ratam habuerunt expresse: alij aūt qui solum se opponunt venire nō tenent: vident. n. suo iuri renūciare ⁊ electioni aquiescere. ff. qñ ap. sit. l. .i. §. solent. ff. de ap. scio. vnde illorum absentia non ob. procedet in negocio: tūc enim est appellandū: cum ordo decretum electionis interponat vt in p̄dicto. §. solēt. victoria tamē eox qui appellauerūt oibus proderit. C. si vnus ex pluribus .l. i. s̃. de ap. tua cum si. quid si ille qui appellauit dolose nō prosequt: nunqd q nō appellauit potest negocū assumere etiā ĩuito eo qui ex fide nō prosequit. videtur ꝙ sic. ff. de ap. l. ab executore. §. alio ꝛdemnato Ber. ⁊ Inno. facit ad hoc vlt. j. e. li. de ap. concertationi.

i ¶ Qui defendit. s. electus postulatus: vel in cuius psona facta est puisio.

k ¶ Contingit. sicut adherentes. j. e. vt circa.

l ¶ Per se vel per pcu. ĩ cathedralibus ⁊ regularibus ecclesijs h restrīgitur per decre. j. eo. cupientes. vt per se tātum ire teneātur: nisi ex iusta cā vt ibi: ⁊ etiā de personis instructis dic vt ibi.

m ¶ Iter arripiāt. statuitur hic ⁊. j. e. cupiētes. termin⁹ ad iter arripiēdu; sic. s̃. de ap. ad hoc. ⁊. c. personas. ⁊ de re iudi. cum causas. Ber.

n ¶ Infra mensez. q currit ab ĩterpositiōe appellatiōis facta coram appellato vl ipsius speciali procuratore ad causam: vel post notificatioez alteri eorum debito modo factā: quod dic vt in cle. e. ti. causam que determinat hic ⁊ alibi scripta: vt ibi no. in glo. quid ergo.

¶ Sed si. Si pars altera expectata per. xx. dies post aduētum alterius nō venerit in negocio pcedat. h. d. secūdo vsq; ad. §. adijciētes. Jo. an.

o ¶ Alia. opponēs vel defendens. Jo. an.

p ¶ Per. xx. dies vel similis dilatio temporis. s̃. de ꝛsue. c. vlti. s̃. de fal. duns. s̃. de cle. er. mi. illud.

q ¶ Post aduentum. equior tpis cōputatio est illa quam habes. j. eo. cupiētes .§. ꝙ si per. sed nō est mirum: cum ibi pena priuatiōis imponat: hic aūt pena solus processus est absentia.

r ¶ Electionis. postulatiōis vel prouisionis.

s ¶ Cuiusquā. predictoruz.

t ¶ Absentia. vbi. n. agitur de spūali mr̃imonio ꝛbēdo abſitia contumacis partis nō obest: vt hic ⁊. s̃. eo. dudum. i. ⁊ idem in carnali et ꝛtractu. s̃. vt lit. ñ ꝛte. accedēs. ij. ⁊. c. qñ. §. porro. ⁊ citata est hic pars ĩterpretatiue. ad idē. s̃. de app. sepe. terminus enim p̄firus loco peremptorie citatiōis habet: vt ibi ber. ⁊ qō dicit abſitia: intelligas qficiq; ꝛtingēte: siue ab initio: q: nō venit: siue ex post fō: q: venit ⁊ ꝛtumaciter recessit. s̃. de iu. c. i. ri. q. iij. certū. ⁊. j. de eo qui mit. in pos. cū qui. s̃. vt lit. nō cōte. qñ. §. porro. ⁊. §. qō si forsan. ⁊ vt dirit Inno. si processum fuerit ad aliquod de illis ad qō nō pcedit lit. non cōtes. puta ad receptionem testiū. vel hmōi si postea veniat ⁊ libellum petat vel lit. ꝛte. fieri audiendus nō est. fecit. n. eiꝰ ꝛtumacia ꝙ lis habeat p ꝛtestata. Itē si pcuratori postmodum obijcitur ꝙ non sit procurator nō est postea cogendus probare mandatuz rōne p̄dicta. ff. de pcur. pomponi⁹. §. rati. alij dicūt: ⁊ vt securius fz Inno. qō lz de his que egit añ aduētū ptis nō sit cogēdus pbare mandatum: tñ iudex vlterius nō admittet eum pcuratorio noie agentē nisi mandatum pbet: tñ fm eū cuz hoc videatur esse de quadam equitate non scripta. arg. predicte. l. pomponius. satis vt ꝙ si in remotis partibus ageretur cā nec ō facili posset pbari procuratio q: forte amissa est: ꝙ tunc nō pbata procuratione procederet iudex vsq; ad finē cause: h oia vera dici possent ad partis petitionez credo tñ ne iudex laboret in vanum ꝙ pcuratorem cōpellere poterit exhibere mandatum: vel cauere si dubitatur. ar. s̃. ō procurato. c. i. ⁊ de iudi. causam.

u ¶ Sicut de iure. de iure aūt ē vt distinguat an appellans sit pñs: an appellatus fm formam decre. j. de ap. cordi. fm Inno.

x ¶ Dignitatibus. hic equiparant hec tria dignitas: psonat⁹ ⁊ canonia. Alibi equiparātur dignitās psonatus: ⁊ beneficiū cuz cura aiarum. s̃. de fi. presby. nimis. Alibi psonatus ⁊ beneficiū curā habens. s̃. eo. ti. duduz .ij. Alibi psonatus ⁊ ordo p̄sbyteralis. s̃. ne de. vel mo. sup specula. §. q: vero. in dignitatib⁹ tñ cathedraliū vel regulariū ecclesiax quarū ꝛfirmatio vel ex ĩmediata subiectione vel ex appellatione ad papam spectat: tene quod habes. j. e. cupientes.

¶ Adiicientes. Non pbās quod in formam opponit cōdēnatur parti alteri in expensis. nō pbās qō obijcit in psona vt est a bñficijs triennio suspensus ⁊ ppetuo p̄uatus si se interim ad illa miscuerit he pene locum nō bñt si legitime pateat eū calūniosum nō fuisse. b. d. vsq; ad fi. Jo. an.

y ¶ Plene. no. q: non sufficit semiplena pbatio: rō q: perit ius alterius: ⁊ sic nō ob. de pcur. ex insinuatiōe cum si. ⁊ dic plene ⁊ legitime: ⁊ modos pbādi habes. s̃. de resti. spo. cū ad sedem in fi.

z ¶ Docuerit. taratione ⁊ iuramento premissis: qō dic vt not. s̃. qō me. cau. c. vl. de hmōi expensis dic vt no. de do. ⁊ ꝛtu. finē. ⁊. ij. q. i. ĩ p̄mis. ⁊ adde qō habes. j. de ap. cū appellationibus. ⁊ bene diri taratione ⁊ iuramento: q: taratio iuramētum sequi nō pōt: nec obstat. ff. de in lite iuran. .l. videamus. §. iurare. q: loquit de iuramēto in litē: quod est de affectione vnde illud bene potest sequi taratio: q: nullū fit verecundia iuranti: qa poterat ex affectu estimare. c. rem. que nō valebat quinquaginta: pone exemplum in libro tuo: sed hic loquimur de iuramento quod est de veritate vñ si postquam iurauit se. c. expendisse ō mādato iudicis fieret taratio in iuria ⁊ verecūdia esset iuranti. Jo. an.

a ¶ Defecerit. hanc penā incurret nō simpliciter appellans. sed qui pbādo onus assumpserit: q: licitū est ab appellatione recedere. ij. q. vi. si quis libellos. ⁊. l. appellatione cessante. ff. de in ius vo. l. q̃uis. ⁊ sic recedendo euadet hanc penā. Sed nunqd hoc casu appellans qui nō venit saltē appellato in expensis ꝛdēnabitur legitime cōparenti. vt ꝙ sic. C. de accu. q crimen. nec enim in preiudicium alterius potuit mutare consilium. j. de reg. iur. mutare cum suis cōcor. Et ꝛ̄ videtur: q: nō interest appellati. iaz .n. in absentia eius pcedi pōt acsi presens esset: ⁊ est si. quod no. s̃. de do. ⁊ cōtu. c. vlt. ad hoc facit. ff. de arbi. l. arbiter qui. ⁊. ff. de pe. sanctio legū. So. dic eū teneri ad expensas nec ob. quod dr: ꝙ non interest appellati. q: immo interest q: multa potuisset per cōfessionē eius si pñs fuisset hē. nec ob. l. sanctio. q: condēnatio expensarum nō imponitur sicut pena: sed tanq̃ interesse appellanti fm compost.

x ¶ Defecerit. intelligo fm Compo. hanc penā locū hēre siue crimen aliqō obiectū fuerit siue defectus: cū generaliter loquat ⁊ plura qs obiecit euitat hāc penam: si vnū solum pbat qō ad cassationē sufficiat. s̃. de rescrip. inter cetera. Itē q: penā hāc patit ercipiēs p̄ter ius cōe de ac. sup bis. item pdita ē in illox odiū q ordinationē ĩpediūt: fz ex quo vnū pbauit: patet ꝙ nō fuit ĩ fraudē. ꝛ ¶ Bñficijs. q ĩ illa ecclia obtinet: vt. j. e. si cōpromissarius in fi. x ¶ Quc. bñficia. a ¶ Tp̄s. trium annox.

b ¶ Temeritate. secus enim si auctoritate superioris: vel si restitutus fuisset. C. de senten. pas. ⁊ re. l. i. ij. q. iij. §. notandum.

c ¶ Priuatus. nunqd ille ad quē collatio pinet statim possit illa conferre vt dicam. j. e. cōmissa. d ¶ Spem. nec enim sub spe venie de

bet quis peccare. vt. s. de cle. er. mi. illud. de cõse. di. iiij. qñ quis.

a ¶ Manifestissimis. ii. q. viij. sciant. C. de proba. sciant.

b ¶ Calũnie. no. in excipiẽdo: accusando ⁊ denũciãdo quem calũniari: de accusa. super his. ij. q. iij. q nõ probauerit. ⁊. q. viij. q crimen. ⁊ ꝯ calum. cum vilectus. Jo. an.

c ¶ Sufficiẽs. defecerũt testes q testificari promisserãt probauerã illũ excõicatum: q nũ clanculo se prius absolui fecerat ab hoc. ii. q. iij. paulũ. ꝯ deri. er. mi. ppositum ⁊ no. q ĩ cã appellatõis ñ ldistincte ꝯdẽnatur victꝰ quod dic vt diri. j. ꝯ regu. iur. ignorantia.

d ¶ Si electiõibus Duo facit quia p mo tria in tribus reprobat. scõ ibi statuẽtes ꝯ darat ⁊ punit do.

e ¶ Scrutinijs. scrutiniũ multis modis dr. s. earbacismi. de maio. ⁊ obe. his que. ⁊ de capel. mona. vilectus. ⁊ de illis loquũtur canones ꝯ conse. vi. iiij. añ baptismũ ⁊. c. se. Jtẽ dr illoꝝ qui ad ordĩes vel dignitates promonentur examinatio. s. de scruti. c. vno. Jtem dicitur inqsitio voluntatuz que fit secreto in electiõibus facẽdis. s. eo. q pp. ⁊ sic sumitur hic.

f ¶ Ex qbus. s. scrutinijs ⁊ intellige publice. s. eo. publicato.

g ¶ Drit. saluo eo qꝯ habes. j. eo. perpetuo.

h ¶ Eligẽdi. vel postulandi. s. eo. ti. scriptum

i ¶ Cõditionalia. i. sub cõditiõe plata. hoc modo consentio. in. A. ⁊ si noluerit ꝯsentio in. B. vel ꝯsentio in. A. si nouit iura vt si habuit maiorem partem capituli: vel si decanus in eum consenserit.

k ¶ Alternatiua. eligo. A. vel. B. cardinales: tñ interdũm sub his formis ꝯditionalibꝰ ⁊ alternatiuis eligũt: ⁊ p has formas veniunt ad duas ptes vt dicũt moderni: ⁊ sit in eis spãle sicut ⁊ reliq. s. eo. lz. ⁊. j. c. prori.

l ¶ Jncerta. eligo illũ quẽ archidiaconus eliget. oia talia vota nõ valent: qꝛ certũ consensuz nõ exp̃munt: ⁊ iõ merito reprobanꝯ lz oluz admitterenꝯ vt colligitur ⁊ no. lxi. di. studij. lxxv. di. archidiaconuz. sed ex illis. c. illõ nõ colligitur ⁊ sic ẽt posset intelligi. s. e. ti. cuz terra: no. ergo q hi sunt legitimi actus qui cõditionẽ nõ recipiũt. ff. de re. iur. actus legitimi. ⁊. j. ꝯ re. iur. actus. vbi de hoc: certa enim debet esse psona eligenda sicut inder arbiter tutor ⁊ procurator. s. de rescrip. ad hõc. s. de arbi. innotuit. ff. de testa. tu. l. tutor incertus. ff. de procu. l. ii. de procuratore tñ dic: vt. j. ꝯ p cu. c. i. Sed nunqd qꝯ hic dr de postulatione ⁊ electiõe habeat locum in collatione seu prouisione. dic q sic fm Compost. ⁊ pp eandem rõnẽ nisi sit talis conditio que insit de sui natura: puta confero tibi talem prebẽdã vel talem ecclesiam si vacat vel si capar es. talia enim nõ faciũt actũ cõditionalẽ: vt si dicat do titiuz tutorẽ si satisfecerit: vel titio lego. x. si hereditatem adeat heres. ff. de tu. ⁊ cu. muto. §. i. de prebẽ. significatũ. vnde ⁊ papa ⁊ eius executores tota die ꝯferunt p̃bendas cum ꝯditiõe si vacãt: sed in hoc qꝯ dicit. Cõpo. q valeat electio facta si vacat: ꝯrium posset dici: cum tp̃s eligendi non currat ignoranti: de concess. preben. qꝛ diuersitatem: non ergo dz eligere priusqz sciat vacare. Nec ob. quod dr de tutore dato si satisfecerit: ⁊ legato relicto si adierit: qꝛ ille sunt de futuro ⁊ ĩsunt alias: quare non eadem rõne valeret consentio in illum in quẽ maior ⁊ sanior pars ⁊c. cum hoc ẽt videat ineſſe. s. e. qꝛ pp. nam ⁊ video q conditio que inest si exp̃mat: facit legatum ꝯditiõale. ff. de leg. i. l. si ita legatũ sit. §. i. ⁊ de hoc vide quod dicit. j. de spon. c. vno in vltima glo. Jo. An. Adde ergo q cõditio que de sui natura inest non facit ꝯctum cõditionalẽ vt no. viij. q. iij. in summa ⁊ no. de elec. significasti in. ij. glo. ⁊ de seruis non oꝛ. eo libentius in glo. ij. ⁊ de resti. spo. olim el. i. in glo. ij. Contrariuz no. H in ista glo. So. si apponit ⁊ exp̃mat nihilominꝰ facit ꝯctuz cõditionalem. Sed si non exp̃mat sed relinquitur dispositioni iuris sic disponẽtis ⁊ petitur sic fieri nõ censet ꝯditiõalis dato q̃ ius sub ꝯditione disponat ad hoc qꝯ no. de spon. c. vno in glo. ff. j. e. li. hiero. darius. Brix.

m ¶ Residente. qꝛ si ex. rij. canonicis. iiij. sic eligant: potestas eligendi sic remanet apud reliquos. viij. ac si ipsi. iiij. de capitulo non essent: ita q valebit electio facta ab illis. viij. vel maiori parte ipsoꝝ. Et no. q lz pena decre. cũ l cũctis nõ habeat locũ nisi electione secuta: vt. j. e. ti. perpetuo. Jsta ẽt añ electionẽ locũ hẽat cũ dicat scrutinijs. vñ ẽt si nõ sit ad electionẽ pcessuz: dũmõ in scrutinium fuerit votũ tale depositũ incurrit deponens hãc penam ex ipso ꝯsensu: cũ nõ dicat voce illoꝝ qui elegerint: sed voce illorum qui consenserint.

m ¶ Residente. alias recidente alias residente.

Si manifestissimis[a] constiterit documentis: q ipz a calũnie[b] vitio cã p babilis ⁊ sufficiens[c] excusaret.

Item.

¶ Vota conditionalia ⁊ alternatiua ⁊ incerta electiõib[d] reprobantur ⁊ hãtur p ñ hãtis: ⁊ recidũt i pure consentientes. Jo. an.

In electiouib[e] ⁊ postulationib[f] ac scrutinijs[g] ex quibus[h] ius orit[i] eligendi[k] vota conditionalia[l] alternatiua[m] vel icerta[n] penit[o] fpro bamus. ¶ Statuẽtes vt huiusmodi votis pro nõ adiectis habitis ex puris ꝯsensib[p] celebret electio voce illorũ qui nõ pure ꝯsenserint: ea vice in alios residente[m].

¶ Rego. x. i generali ꝯci. lugdu.

¶ Primo ponit cã ꝯstõnis ⁊ iuris veteris conseruatio. Scõ quõ habet fieri romani pontificis electio qñ morit in ciuitate in qua cum sua curia residebat. Tertio quid iuris qñ morit extra ciuitatem in qua erat curia. Quarto dat executores huic iuri cũ penis. Quinto obtestatur cardinales: vt in electione romani pontificis deponãt omnẽ priuatũ affectuz ⁊ cassat oia pacta obligationes ⁊ iuramenta q̃ data vel facta essent de aliquo eligẽdo. Sexto monet oes fideles. vt statim audita summi põtificis morte eius celebrent exequias: ⁊ quotidie orent p vigili cõcordi ⁊ vtili puisiõe romane ecclesie: prelati aũt in suis p̃cationibus ipsos subditos ad hoc hortent: ⁊ eis frequentiã oronuz ⁊ obseruantiam ieiuniorum indicãt hoc dicit in summa. Jo. an.

Vbi periculum maius itendi tur ibi, pculdubio ẽ pleni[n] cõsulẽdũ[o]: quã grauib[q] ãt sit honesta dispendijs: quot ⁊ quantis sit plẽa periculis ecclesie. ro. prolixa vacatio exacti[p] consideratio temporis edocet: ⁊ cõsiderata prudẽter illi[q] tpis discrimina manifestant[q]. Nic nos euidens euocat rõ: ut dũ reformãdis etiam minorib[r] nr̃a solerter[s] vacat intẽtio: ea que periculosi ora[t] sunt nequaquã absqz remedio reformationis accõmode[v] relinq̃mus: ideoqz oia que p vitanda discordia in electione romani pontificis a nr̃o retro sunt p̃decessorib[x] precipue a felicis recordationis alexãdro[y] papa tertio salubriter instituta: oino immota in sua firmitate manere censentes: nihil enim ꝯtrahere illis itendimus: sed qꝯ experientia[z] ꝯesse probauit p̃nti ꝯstõne supplere hoc sacro ꝯcilio[τ] approbante statuimus: vt si eũdem pontificem in ciuitate[φ] in qua cũ sua curia residebat diẽ claudere ꝯtingat extremũ: cardinales qui fuerint in ciuitate ipsa p̃ntes absẽtes expectare decem diebus[ϗ] tantummodo teneãtur: quibus elapsis siue absen-

n ¶ Plenius. als penitus.

o ¶ Consulendum. xlij. di. gescamus. vij. q. ij. ca. vlti. ff. ad car. l. i. §. i. vel. iij.

p ¶ Exacti. i. retroacti vl trãsacti: sic puidet hic ex p̃teritis circa futura: de hoc vide. xliiij. dis. multi. xxxiiij. q. ij. cũ p bellicam. s. de presump. scribã. ⁊ facit. de procu. c. i. de ser. nõ oꝛ. c. i.

q ¶ Manifestant. ad idẽ. j. eo. fundamenta. Jo. an.

r ¶ Minoribus. s. inferioruz ecclesiarum vacationibus. l. di. postq̃. ꝯ elec. ne p defectu. ⁊. c. se. ⁊. j. per totum. ⁊. xxi. q. v. c. ij.

s ¶ Solerter. alias solerter alias faciliter.

t ¶ Periculosiora. sicut est romane ecclesie vacatio: ⁊ est si. j. de immu. ec. qm̃

u ¶ Accõmode. i. multum commode.

x ¶ Predecessoribus. xxiii. di. c. i. lxxix. di. per totum.

y ¶ Alexandro. s. e. licet. de vitanda. Jo. an.

z ¶ Experientia. sic. s. e. li. de rescrip. statutũ. ⁊. j. e. ti. q̃ sit.

τ ¶ Cõcilio. generali. s. ⁊ edicto lugd. sumit tñ ista ꝯstõ potius vigorem ex renouatione celestini quinti ⁊ hac approbatione ⁊ cõseruatione bonifacij q̃ ex prima ꝯstõne Gregorij. ex eo qꝛ reuocata fuerat per dñm adrianuz ⁊ per dñm Jo. xxi. papam. ⁊ pro reuocata habebat: nec olim inter gregorianas legebat: ⁊ certe cuz ꝯstõ ista tñ vtilis approbatione tanti concilij fuerit edita: nõ equũ fuit q absqz requisitione cõcilij reuocata fuerat. s. de reg. iur. c. i. de plenitudine tamẽ potestatis id facere potuerat: cum sit papa super oia concilia. j. e. significasti.

φ ¶ Ciuitate. ciuitas murorum ambitu terminat. j. de sen. ex. si ciuitas Jo. an.

ϗ ¶ Decem diebus. no. q ꝯstitutio ista nõ iubet eos citari: sed tantum expectari ⁊ sic speciale in electione summi pontificis: cũ in alijs absentes de prouincia sint vocandi. s. eo. corã. vel saltẽ fm q est consuetudo: vt ibi no. ⁊. vii. q. i. factus: ⁊ si cõsuetudo esset nõ vocarenꝯ. j. de preben. cum in ecclesijs. Si aũt queraꝯ que sit p̃uincia romana: dic vt. s. de offi. vi. sua. sed pone cardinales quidã sunt absentes ⁊ ita remoti quod nullo modo possent venire infra decem dies ad locum vbi dz electio celebrari. nunquid poterũt p̃ntes statiz ad electionẽ procedere: vel ante lapsum hoꝝ decem dierũ. ⁊ videt q sic. ff. ad velleia. l. aliqñ. §. fi. maxime pp periculũ more: vt. s. sed cũ hic simpliciter dicaꝯ q expectari debent p decẽ dies simpliciter intelligendũ est fm Guil. ff. de aleato. l. i. §. qꝯ vero. ⁊. s. ꝯ pui. qꝛ circa. possent enim absentes vti faciliꝯ duplomate. ff. de ver. ob. ꝯtinuus. §. cũ ita circa finem. vnde ante decẽdũ procedere nõ dñt ⁊ forte audientes de infirmitate pape vel alia cã venire cerp ant ante mortẽ. ita q infra decem dies a morte

erunt in loco: ⁊ beneficiū iuris nemini est auferendū. xxviij. di. de his. j. de reg. iur. indultum. ⁊ facit optime infra eo cōmissa. i. rñ. cū suis ꝯcor. Sed pone aliquis cardinalis nō debito tpe expectatus vult agere de cōtemptu: queritur vtrū possit. Dic q̄ si electio facta fuit ab oībus religs vel a duabus partibus eo non cōputato nulla obstat exceptio ⁊ sic nec actio. s. c. lz. ⁊. ff. de supfi. l. i. §. ait ī fi. §.

a ¶ Omnes. pñtes. ēt si essent pauciores q̄ tertia pars p hāc constitutionem.

b ¶ Habitabat. si. ff. ō iu. si loc⁹ ff. ō arbi. si cū dies. §. si arbit.

c ¶ Necessitas. vt forte q̄ podagras patit. ita q̄ necesse hz per seruiētes sustineri ⁊ portari vel alias similis causa.

d ¶ Arbitrio. vt possit haberi vel vult clericos. vel vult laicos: vel alterum clericum: vel alterum laicum.

e ¶ Conclaue. ad idez. xii. q. i. c. i. de sta. re. c. i. ff. de dam. ī fec. l. qui conclaue.

f ¶ Velamīe. vt puta sestorijs vel cortinis.

g ¶ Aditu. xviii. q. ij. diffinitit.

h ¶ Secrete. lxxxi. di. clericus. xviij. q. ij. in decima.

i ¶ Instātis. puta aduocati vt iuris perit vel religiosi viri uel tabellionis.

k ¶ Incurrat. no. canonez late snie alīū habes. s. co. c. §. qō si alios hmōi iuris noui notaui. j. de sen. ex. cos. ⁊ cū nō reseruauerit sibi absolutionē. dicamus q̄ ordinari⁹ absoluere poterit: vt dicā. j. c. sciant cuncti.

l ¶ Cōpetēs. ita q̄ null⁹ itrare p eā possit vel exire. vt. s. ⁊. j.

m ¶ Quibus. s. quq̄z diebus.

n ¶ Camera. sic ⁊ ī clericis collegiatarū cathedraliū vel regulariū ecclesiarū. j. c. q: sepe ⁊ fuit hoc statutum: q: forte ꝓpter hec habenda essent in prouidēdo tardiores. Jo. an.

o ¶ Cōmissa. per papaz cuius morte nō expirat officiuz camerariⁿ. vt in cle. c. ti. ne romani. §. eo tamen.

p ¶ Reseruāda. sic. j. eo. q: sepe. ⁊ de offi. or. presenti.

q ¶ Intromittāt. si. j. de bk. accusat⁹. §. sane. ⁊. §. se. In collegiū cardinaliū se. va. papali ptāte vti possit. dicā. j. ō scisma. c. i. ad fi. ⁊ est expeditū hodie q̄ nō nisi quātū hic ꝯcedit: vel nisi circa substitutionē camerarij vel pñiariorū deficiētiū: qō dic vt in cle. eo. ti. ne romani. vbi determinat hanc ꝯstitutionē vel eius ptez tūc p collegiū alterari nō posse. Jo. an.

r ¶ Singulis. lz alias dicet cōsueuerint⁹: qō fit a maiori ptedici factū fuisse ⁊ ꝯcorditer. lvi. di. apostolica ⁊ de ele. cū inter canonicos ⁊. ff. ad mu. qō maior. nisi minor ps iustā cāz ꝯdictionis ostendat ō his que fi. a ma. par. ca. c. i. tū p hāc litterā que hoc ꝶ exprimit vico omnes eē debere concordes.

s ¶ Celeriter. s. suspēso electionis negocio. ⁊ no. q̄ desiderat celeritas de ꝶ diuī. c. vl. Jo.

t ¶ Infirmitatis. alia ergo necessitas non excusat.

u ¶ Exire. si aūt oēs exierint simul vel successiue: dic vt ī cle. eo. ti. ne romani. §. porro.

tes venerint siue non: ex tunc oēs[a] ꝯueniant in palatio in quo idez pōtifex habitabat[b] cōtēti singuli singulis tantummodo seruientib⁹ clericis vel laicis prout duxerint eligendum illis tamen quibus patens necessitas[c] id suggerit in dulgeri duos habere permittimus eisdem electionis arbitrio[d] reseruato.

¶ In eodem autem palatio vnū conclaue[e] nullo intermedio pariete seu alio velamine[f] omnes inhabitent in cōmuni: q⁹ reseruato libero ad secretaz cameraz aditu[g] ita claudatur vndiqz: vt nullus illud intrare valeat vel exire. ¶ Nulli ad eosdem cardinales aditus pateat vel facultas secrete[h] loquendi cum eis nec ipsi aliquos ad se veniētes admittāt: nisi eos qui de voluntate oīum cardinalium inibi presentium p⁹ his tātū que ad electōis instātis[i] negocium ptinēt vocarent. ¶ Nulli etiā fas sit ipīs cardinalib⁹ uel eoꝝ alicui nūciū mittere: vl scripturam. Qui vō cōtra fecerit scripturam mittendo vel nunciuz aut cū aliquo ipōrum secrete loquēdo ipso facto sniam excōicationis incurrat[k]. ¶ In ꝯclaui tū pdicto aliq̄ fenestra ꝯpetēs dimittat p q̄z eisdē cardinalibus ad victum cōmode necessaria ministrentur: sed p eam nulli ad ipsos patere possit ingressus: verum si quod absit infra tres dies postq̄z vt predicitur ꝯclaue p fatum ijdem cardinales intrauerit non fuerit ipsi ecclesie de pastore, puisum p spaciū qnqz dierū imediate sequentiū singulis dieb⁹ tāī prādio q̄z in cena vno solo ferculo sint ꝯtēti quib⁹[m], puisione nō facta decursis: ex tūc tātūmodo pāis vinū ⁊ aqua ministrētur eisdē: donec eadem prouisio subseqtur. ¶ Porro uisionis quoqz huiusmodi pēdente negocio dicti cardinales nihil ō camera[n] pape recipiant nec ō alijs eidē ecclesie tempore vacatōis obuenientibus vndecūqz: sed ea oia ipsa vacatione durāte sub eius cuius fidei ⁊ diligentie camera eadez est cōmissa[o] custodia maneāt p eū dispositioni futuri pontificis reseruanda[p]. Qui autē aliqd receperit teneātur extūc a receptione quorūlibet redditū ad eos spectātiuz abstinere donec de receptis taliter plenariaz satisfactionem impendant. ¶ Idē quoqz cardinales accelerā de, puisioni sic uacēt attentius q⁹ se nequaq̄z de alio negocio intromittant[q] nisi forsan necessitas adeo vrgens incideret: qō eos oporteret

ō terra ipsi⁹ eccl'ie ōfendēda ul' ei⁹ parte aliqua, puidere vl' nisi aliqō tam grande ⁊ tam euidens piculū imineret: q⁹ omnibus ⁊ singulis[r] cardinalib⁹ presentibus concorditer videret illi celeriter[s] occurendū. ¶ Sane si aliquis ex predictis cardinalib⁹ ꝯclaue predictū ut supra exprimitur nō itrauerit aut intrās absqz manifesta causa infirmitatis[t] exierit ipso minime reqsito nec in eiusdez electiōis negocio vlterius admittēdo per alios ad eligendū substituēduz pontificem libere, pcedat. ¶ Si vō ifirmitate superueniēte idez ꝯclaue ex eis alquez exire[v] ꝯtingat ipsa ēt ifirmitate durāte poterit eis suffragio nō reqsito procedi: sz si ad alios p⁹ sanitatem[x] sibi redditā seu ante redire uoluerit: ul' ēt si alij abntes q̄s p decē dies durim⁹ expectādos supuenerint re itegra: videlz[x] aīq̄z ei dē ecclesie sit ō pastore, puisuz ī codez negocio in illo statu ī quo ipm iuenerit[y] admittātur premissa tam de clausura q̄z de seruiētibus cibo ac potu[z] ⁊ reliqs cū alijs seruaturi ¶ Porro si qñ romanū pōtificē extra ciuitatem pdictam ī qua erat cū sua curia[a] ffidēs ꝯtigerit ab hac luce migrare: teneātur cardinales ī ciuitate in cui⁹ territorio[b] seu districtu idē pontifex obiit cōuenire nisi sit forsitan iterdicā[c] uel cōtra ecclesiam romanā ī aperta rebellioē psistat quo casu in alia viciniori cōueniāt que simiiliter nec iterdicto subiacet: nec sit vrp dicitur apte rebellis. ¶ In hac ēt ciuitate tā quo ad expectatōez absentiū q̄z quo ad habitatōnem cōem clausurā ⁊ cetera omnia ī domo episcopali: uel alia qualibet eisdez cardinalib⁹ ōputāda eadē obseruētur q̄ superi⁹ obeū te dicto pontifice in ea in q̄ cuz sua curia residebat fūt exp̄ssa. ¶ Porro terea q: parū est iura cōdere nisi sit q̄ eadē tueatur[d]: adiicēdo sancim⁹ vt domin⁹ alijqz rectores ⁊ officiales ciuitatis illi⁹ ī qua romani pōtificis electio fuerit celebranda[e]: auctoritate nfa ⁊ eiusdē approbatioē consilij potestate sibi tradita: pmissa oia ⁊ singula plene ac inuiolabiliter sine fraude ac dolo aliquo faciāt obsuari: nec cardinales vltra q̄z premittitur artare presumant[f].

¶ Sup his tal' āt obseruādis statī audito summi pō. obitu corā clero ⁊ populo uniuerso ciuitatis ipīs ad ꝶ spāliter cōuocandis prestent corporaliter[g] iuramētū. ¶ Quod si premissa diligēter nō obseruaue

p ¶ Sanitatem. qd si cardinalis pp infirmitatē nolēs inclusus stare renūciet voci sue nūqd valeat renūciatio: ⁊ nūquid rediens admittit. host. cui hoc de facto cōtingit: plene notauit hāc qōnem. s. de renū. nisi cū pridez. §. pp malitiā. dicens finaliter q̄ penitēs ⁊ rediens admittēdus est: ō his aūt que medio tpe facta sunt ꝯqueri nō poterit: ⁊ hec qō satis hic determinatur per sequentia.

y ¶ Videlz. viō mirabilez expositionez hui⁹ verbi re integra al' exponit. s. c. in causis vbi de h.

z ¶ Inuenerit. si. j. vt lite pen. c. ii. in fi.

a ¶ Porro. pone cardinalis abñs venit p⁹ diē octauuz a die inclusure ita q̄ cardinales inclusi tūc ñ hēbāt nisi panē vinū ⁊ aquā. vt dictū ē. s. nūqd iste supueniēs statiz ꝯpellit suscipere eorū vitā ⁊ vt q̄ nō: q: ñ fuit ī cl'pa. s. de ꝯsti. c. ij. dic secus p hāc l'faz: ⁊ p illā supiorem in eo statu ⁊c. ad hoc de sta. regu. recolētes ⁊ sepe sine culpa qs punit ex cā q̄ dic vt. j. de re. iu. sine culpa.

b ¶ Curia. ⁊ erat ordinatum de ipa curia transferēda: als si in pmo loco remāsisset audiētia l'farū ⁊ cāruz. lz suspēsa ibi celebraret electio vt ī cōsti. eo. ti. cle. ne romani. §. sane in fi.

c ¶ Territorio. siue districtu. qd sit territoriuz diri. s. de ꝯsti. c. ii. quo adhūc casum ponit pro diocesi. vt in cle. c. ti. ne romani. §. sane. ⁊ p hāc l'fam puto q̄ si moriat in mari cardīales debeant conuenire in ciuitate p quā loc⁹ ille maris distringitur. ad hoc. ff. de verb. sig. l. pupillus. §. territoriū. ff. de indi. insule italie ⁊ si non distrīgat p aliquā ciuitatē: dicerē in viciniori id faciēdū: ad hoc. s. de cōsue. cū oliz. ff. de ver. si. notidez. §. i. ad h. j. §. i. ibi in alia viciniori. ⁊c.

a ¶ Interdicta. no. q̄ in loco interdcō nō pōt electio celebrari nisi velis dicere hoc spāle in electōne romani pontificis et posito ēt q̄ ī tali loco celebretur: nihilominⁿ valet: q: nulla exceptio admittit vt. s. diri.

b ¶ Tueat. vt. ff. ō orī. iur. l. ij. §. post dōginez ⁊. j. de sta. regu. c. vno. §. ⁊ quoniam.

c ¶ Celebrāda. sz distinctionē superius factaz.

d ¶ Presumāt: q: tūc ēnt excōicati: sic ⁊ in se defendendo modū excedens qō dic: ut. s. de resti. spo. olizī fi. Et not. casum in quo laicus auctoritate canonis ptātez hz in clericuz: ꝯ id. xxvi. di. bñ qdē ō sē. ex. si ōo.

e ¶ Corpaliter. vide qō no. j. c. proxi. Jo. an.

a ¶ Pateant. s. de excess. pla. inter dilectos. j. de reg. iu. infamibus.
b ¶ Priuatos. sic. j. e. fundamēta. §. quod si secus. s. de preben. in quibusdam. ⁊. j. eo. ti. felicis.
c ¶ Contradictione: pscribi tñ possunt qd dic vt. j. de pscrip. c. ii.
d ¶ Predicta. in q̄ fm supiorē distinctionē erat electio facienda. Jo. an.
e ¶ Priuata. sic. j. de pen. felicis in fi. ⁊. xxv. .q. ij. ita nos.
f ¶ Captiuat. i. q̄si captiuatum facit ⁊ tenet.
g ¶ Certum. puta talez eligendum. Jo. an.
h ¶ Electio. que libera ds esse: cū ex consensu p cedat. ad idem de sponsum locum.
i ¶ Sua sunt. de censu. cum apostolus.
k ¶ Possibilitas. q: vltra posse nemo. xxij. q. .ij. facit. j. de regu. iur. nemo. s. de pac. c. vlti.
l ¶ Idoneo. tenentur ergo cardinales idoneum eligere: licz dicamus q̄ nulla exceptio admittit p electuz a duabus partibus. s. e. licz. Quid ergo si laicum illiteratum vroratū eligant? de hoc vid. lxxii. disti. si quis pecunia.
m ¶ Diuine. ad hoc. j. eo. cōmissa in fi.
n ¶ Graui. fuit ē graues offensa. xxiij. q. i. ñ afferamus.
o ¶ Carere. cōcor. j. de offi. ordi. q: pleriqz.
p ¶ Duāna. C. d nup. auē. q̄ eis. ff. de obse. l. nullum. ff. de lega. i. si quis inquilinus. ff. de pac. iur. gentium. §. generaliter. Jo. an.
q ¶ Orationis. xxii. q. .viij. in qualibz. alias ē sub. §. q̄uis. ibi scientes magis religionibus q̄ officijs ⁊ labore corporis vel sudore nostram republicam contineri.
r ¶ Vbi primū. ff. q̄ primum. Jo. an.
s ¶ Circunstantie. puta q: timeē de zizania ⁊ magna discordia inter cardinales.
t ¶ Jeiuniorum. ad hoc concor. de voto ⁊ vo. redē. magne ⁊ vigiliarum exercitium vt ibi.

Marcus. Secundum gar. ⁊ Joan. mo. hec decrē. in sex partes diuidit: quarū prima vsqz ibi: dicto. in q̄ ponit cōstitutionis rāz. secūda vsqz ibi alioquin ⁊ ponit ibi constitutionē tertia vsqz ibi nisi aliqd ⁊ ponit ibi penam non obseruantis constitutionem. quarta vsqz ibi: super huiusmodi i qua facit exceptionem. quinta vsqz ibi: illa sane in qua de iuramento ponit super exceptione prestando. sexta ibi: illa sane. vsqz in fi. in qua corroborat vñi Jnno. decre.

v ¶ Electiōes. no. hic tres modos tangi quibus p̄uidetur ecclesijs sic. s. eo. c. i. eo. li. quorū duo ptinēt ad subditos: alius ad pl̄atos. qui eo ipo q̄ prouident confirmant quod est verum si eodem iure spectat ad illos eligere ⁊ cōfirmare. lxiij. di. in synodo. ff. de auc. tuto. l. iij. secus si diuerso: ⁊ sic intelligitur. s. eo. cū inter canonicos. vbi de hoc: ⁊ de fi. instru. §. ceterum.

x ¶ Viam malitijs. j. c. pri. de rescrip. sedes. ⁊. c. plerunqz. s. qui ma. accu. possignificante. ff. de rei ven. in fundo.

y ¶ Poss. oile. non enim oibus boīum malitijs viā precludere posset. vi. q. i. si oia. malas enī boīum volūtates ad plenū p̄hibere nō possimus. xxi. q. i. rōne in fi. ml enīz est q̄ homo semel deditus malitie nō adinueniat. i auē. coll. .vi. vt bi. qui se ob. ha. perhibres mi. in prin. ⁊ idem. ff. commo. ad eos. ff. d pscrip. ver. natura. C. mā. l. ab anastasio.

z ¶ Periculose. aduerbialiter ponit. sic de pe. di. i. periculose ⁊ ē periculū in spiritualib⁹ ⁊ temporalibus. s. e. ne pro defectu. l. distin. postquam. ⁊. j. e. quam sit.

¶ Dignitatuz. de quibus est idē iudicū. bñdū. s. e. ti. dudū .ii. ⁊. s. de pben. de multa.

? ¶ Alliorū ecclesiasticorū. oīuz vniuersalit. xxix. di. c. i. ff. d offi. pñi. l. iij. igitur siue sup simpli ci beneficio appellet siue super alio locum bz hec decre. Dici enim solet q̄ indefinita canonis vel legis regulā tradere intendentis equipolet vniuersali indefinita cōis locutionis non fm iuristas: vel fm logicos indefinita equipolet vniuersali i materia necessaria: vt homo ē animal. ergo oīs hō. Jn materia vero contingenti secus vt hō currit. ergo omnis homo ñ sequitur. Sed q̄ etiam fz iura indefinita non eqpolet vniuersali. nā si lego alicui omne marmor: videor legasse ⁊ statuas marmoreas ⁊ ceteras species ex marmore factas. ff. de le. iij. heres meus. §. i. ⁊ d au. ⁊ ar. leg. l. i. ⁊ tñ si legat marmor indefinite: sub legato comprehendit sola rudis materia: ⁊ nō species de marmore facte. ff. de le. iij. l. quesitum. §. illō fortasse. Jtem si lana indefinite legetur tincta non cōtinetur in legato. ff. de le. iij. l. si cui in prin. ⁊ si legatur oīs lana ceteā cedit tincta legato. ff. de aur. ⁊ ar. le. l. pediculus. §. labeo. ergo indefinita non eqpolet vniuersali. Jtē aliō qñ trāsigit su per generali petitione: aliō qñ sup indefinita: vt no. s. d trās. .c. i. sed dic qd quādo nō est eadem ratio ⁊ conditio p̄pter aliquod accidens oīum particularū i vniuerso cōprehensorū: indefinita nō eqpolet vniuersali vt pz in ꝓrijs. nam tinctura lane ⁊ spēs marmoris nō p̄cedūt ex ipa origine. fz ex accidēti hominis opatione: ⁊ posse maioris estimatiōis cē ipsum addito tincture vel speciei q̄ ipsum principale sed qñ oīum particularium eadem est rō ⁊ ꝓditio: ut pri⁹ vt q: nō variant p accidēs lz forte sit ibi iparitas ex origie puta q: alia lana melior ⁊ nobilior ex origine. Idez in marmore: tunc indefinita negatiue vel affirmatiue plata equipolet vniuersali. ff. de leg. ij. si pluribus. ⁊. l. si ita. ff. de re. du. l. si is qui. §. vtrum in fi.

x ¶ Perpetuo. i. generali. sic. s. eo. massima. ⁊ sunt hec signa cognoscende generalis ꝓstitutiōis cum edicti vocabulo nūcupatur: vt hic: si mittatur venerabili cetui si p̄cipit p oēs populos diuulgari scriptura publice p̄cedente: si dicatur

rint: aut fraudez in eis vel circa ea cōmiserit cuiuscūqz sint p̄eminētie ꝓditionis aut stat⁹ oī cessante p̄uilegio eoipso sniaz excōicationis incurrāt: ⁊ ppetuo sint infames: nec uncq̄z eis porte dignitatis pateāt[a]: nec ad aliqd publicū offiū admittātur. ¶ Ipsos super feudis ⁊ bōis ceteris que ab eadē ro. ec. uel qbuslibet alijs ecclesijs obtinent ipso facto decernimus eē p̄uatos[b]: ita. qd ad ecclesias ipsas plene ac liberē re uertant administratorū earūdē ecclesiarū arbitrio sine ꝓdictione[c] aliq̄ disponēda. ¶ Ciuitas vo p̄dcā[d] ñ solum sit interdicto supposita: sz ⁊ pōtificali dignitate p̄uata[e]. ¶ Ceterūqz cū arbitriū vel iordinat⁹ captiuat affectus: vl ad certū[g] aliqd obligatiōis cuiusq̄z necessitas adigit cessat electō[h] dū libertas adimitur eligēdi: cardinales eosdē obsecrantes p viscera misericordie dei nri p aspersionem sui pretiosi sanguinis obtestamur: ut pēsantes ar tēti⁹ qd eis iminet. cū agit d creatiōe vicarij iesu xpi successoris petri rectoris ul'is eccl'ie gregis dñici directoris oī p̄uate affectōis iordinatiōe d̄posita: ⁊ cuiuslibz pactōis ꝓuētiōis obligatiōis necessitate: necnō ꝓdicti ⁊ intendimēti ꝓtēplatione cessantib⁹ nō in se reciprocēt ꝓsiderationis intuitū vel i suos: ñ que sua sunt[i] q̄rant nō cōmodis p̄uatis intēdāt: sed nullo artāte ipo rū i eligēdo iudicū nisi d puris ⁊ liberis mētib⁹ nuda electōis ꝓscia vtilitatē publicā libere p̄seq̄nt oī conatu ⁊ sollicitudine p̄ut possibilitas patit: id acturi tñmō: ut eorū ministerio accelerēt utilis ⁊ p̄necessaria totius mundi p̄uisio: idoneo celeriter idem eccl'ie sponso dato. ¶ Qui aūt sec⁹ egerint: diuine[m] subiaceant vltioni: eorū culpa nisi graui[n] p hoc peracta penitētia nullatenus abolenda. ¶ Et nos nibilominus pactiōes: ꝓuētiones: ꝓdita: ⁊ intendimēta oīa siue iurāmēti siue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innexa: cassam⁹ irritamus ⁊ viribus decernimus oīno carere[o]: ita nullus ad illa obseruanda quomodolibet sit astrict⁹: nec quisq̄z ex eorū trāsgressiōe notam uereatur fidei nō seruate: sed indigne laudis titulum potius mereatur: cum lex etiam humana[p] testetur d̄o magis transgressiōes hmōi q̄z iurisiurādi obseruatōes acceptas. ¶ Quia vero fidelib⁹ ñ est tam de sollicita q̄stūcūqz inuentione fidendū q̄z de instantia orationis[q] humilis ⁊ deuote sperādū huic adiuicim⁹ sanctioni: vt in oīb⁹ ciuitatibus ceterisqz insignib⁹ vbi primum[r] de memorati pontificis obitu certitudo claruerit: a clero ⁊ populo solēnib⁹ p eo exequijs celebratis singulis diebus donec de ipsius ecclesie p̄uisione indubitanter rumor p̄tulerit d̄itatez: būiles preces fundant ad dñz apud eum deuotis orationib⁹ insistat: ut ipe q ꝓcordiā facit i sublimib⁹ suis sic efficiat corūdē cardinaliū corda i eligendo ꝓcorda: q⁹ p̄uisio celer cōcors ⁊ vtilis p̄ut aiar sal⁹ exigit: ⁊ toti⁹ orbis requirit utilitas ex ipo rū vnanimitate sequat. ¶ Et ne tā salubre p̄ñtis sanctionis edictū ignorātie negligi p̄textu ꝓtigat d̄ stricte p̄cipim⁹ ut pfiarche: archiepiscopi: ⁊ alii ecclesiar preiati cetericqz qbus ꝓcessum ē p̄ponere uerbum dei clerum ⁊ populū: pp hoc spāliter frequētius ꝓgregādos in suis sermonib⁹ ad supplicum precum suffragia p̄ celeri ⁊ felici exitu tanti negocii frequētanda solerter hortentur: ⁊ ipsis eadē auctoritate non solum oīonum frequentiam sed obseruantiam p̄out circūstantie[s] pensande suaserint ieiuniorum[t] indicant.

¶ Idem in eodem.

¶ Appellātes cōtra electiōes postulationes uel prouisiōes oīa que obiicere intēdūt ꝓtra p̄sonā uel formā tenent expmēt ⁊ iurare q⁹ illa credūt vera esse ⁊ ea posse probare sup nō expressis ipi uel adherētes nō audient nisi de nouo emergāt uel peruenāt vel supueniat p̄bandi facultas: super quo iurat d̄bebūt: statutū Jnno. edictuz ꝓtra non probantes que obiiciunt in p̄sonam vel formam in suo robore conseruatur. Jo. an.

Et circa electiōes[v] postulationes ⁊ prouisiones ecclesiasticas viaz[x] maliciis p̄ut est possibile[y] p̄cludam⁹: ne d iuitis periculo se⁹uacēt ecclesie ul'i p̄sonatuū dignitatū[z] ⁊ aliorū ecclesiasticorum bñficiorum prouisio differatur. Edicto perpetuo[x] p̄uidemus vt si qñ

aliqui[a] electionibus postulationibꝰ vel puisionibus se opponūt pponēdo[b] aliq̄ ꝯtra electionis postulationis seu prouisionis formaz[c] aut personas eligentiū[d] vel electi[e] siue illius cui erat prouisio faciēda[f] siue facta pp hoc cōtigerit appellari[g]: appellantes in instrō publico[h] seu lr̄is[i] super appellatiōe ꝯfectis oīa[k] ⁊ singula exprimant: que in formā intendunt obijcere vel personas coraz[l] personis autenticis: aut per sona que super hoc testimonium perhibeāt veritati: corporali[m] prestito[n] iuramento quod credunt ea que sic exprīmūt esse vera: ⁊ se posse probare[o]. ¶ Alioquin[p] tam opponentes quam tempore appellationis interposite: vel postmodū adherentes[q] eijsdem obijciendi aliq̄ que non fuerit in huiusmodi litteris vel instrumentis expressa[r] potestatem sibi nouerint interdictā[s] nisi aliquid postea forsan emerserit[t] vel super antiquis[u] superuenerit pbandi facultas: aut aliqua antiqua in opponētiū noticiā de nouo puenerint[x]: que appellantes appellatiōis tpe emisse verisilr̄[y] ignorare potuerint: ⁊ etiam ignorarint

idez in similibus obseruandū: si lex vel canon appellatur generalis: si iubetur expresse ad oēs pertinere. hos modos habes. C. de leg. l. iij. Io. an.

a ¶ Aliqui. quoꝝ interest: vt qꝛ canonici parochiani vel patroni. xvi. q. vij. filijs ⁊ si collegiū obijcit: adhoc tenet. ff. quod me. ca. l. metum aūt pñtem. §. animaduertendū. dixit gar. ꝙ romana curia quelibet clericum de diocesi vel ciuitate admittit ꝯ electū epm: siue bñficiatus sit siue inde oriundus: si vult obijcere in psonā: ꝯ formam autem nō nisi canonicos admittit.

b ¶ Proponēdo: aliqua: si ergo q̄ opponunt nō sunt talia: sed directe respiciūt ius ecclesie vel opponētis psone: ꝯstitutio ista nō artat vt in cle. eo. ti. cōstitutionem. i. responso.

c ¶ Formaz: vt qꝛ seruata non fuit forma decr. qꝛ pp i electōe ꝯ formā postulatiōis obijci pt ꝙ nō est ꝯcors. vel saltē a duabus ptibus celebrata: ⁊ hoc qñ vnus postulat ⁊ alter eligit. ꝯ. e. scriptum. vel ꝙ postulatus est qui debuisset eligi. ꝯ. ti. pr. c. vno. ꝯ puisionē pōt oppōi ꝙ adhuc nō sit puidendi ptās ad supiorem deuoluta: vel qa per litteras surrepticias sit facta puisio de rescrip. super litteris.

d ¶ Eligentiū. vt ꝙ sunt excōicati maiori: vel ab hoīe suspensi. ꝯ. e. cū inter de ꝯsue. cū dilectus vel priuati a canone: vt qꝛ scienter elegerūt indignū. ꝯ. eo. cum in cūctis. vel sunt infames: quibus sunt actus legitimi interdicti. ff. de regu. iu. actus. sed eligere est actus legitimus. j. de sen. excō. solet ad fi.

e ¶ Electi. puta defectus etatis scientie ⁊ nataliū. ꝯ. eo. cū in cunctis. obiectorū aūt defectuum examinatio fiet. vt traditur. j. si forte.

f ¶ Facienda. qd igit hic de puisione dr̄ repetitum intelligat in postulatione ⁊ electione faciendis: qd iuris est in vno ⁊ in reliquo: ⁊ h verū si ꝯ certā personaz appellatur: vt non eligat vel postuletur. si aūt ꝯ incertam huiusmodi ꝯstitutōis formā non est necesse seruare. j. eo. qui ꝯ certam.

g ¶ Appellari. ad papā ſm Guil. ⁊ ē ratio: qꝛ appellationes interposite ad papam magis cōsueuerūt protelare negocia ecclesiaꝝ de ap. sepe ⁊ ad ea que frequētius accidūt ⁊c̄. ff. de legi. nā ad ea. ⁊ ista ꝯstō vr̄ supplere illā. ꝯ. eo. statuimus q̄ expresse de ap. interposita ad papā loquit ar. ad hoc. j. e. ꝯs q. ⁊. c. seq. tu. dic ſm gar. ꝙ hec decre. ēt locū hꝫ in appellationibus ad inferiores interpositis: cū generaliter loquat: ⁊ sic sit generalr̄ intelligēda. ff. de offi. presi. l. pses. xix. di. ca. i. ff. qd me. ca. l. metū aūt. §. aīaduertēdū. ff. de publi. de precio. Preterea host. intelligit illā decre. ꝯ. e. statuimus lꝫ ibi exprīmat ad nos: ēt in appellationibꝰ ad inferiores interpositis: qd facit p hac pte tñ id non puto veꝝ: ut ibi dixi hec antē decre. ſm gar. locū habebat siue in iudicio siue extra iudicium appellaret qd nō est hodie veꝝ. non enim locum hꝫ nisi in appellationibus extra iudiciū interpositis: vt declaratum est infra. eo. cōstitutio.

h ¶ Publico. facto. s. per manum tabellionis qd sit publicum instrm̄. no. ꝯ. de fi. instru. c. ij. ⁊ dic publico. s. super appellatione confecto.

i ¶ Litteris. testimonialibus. s. sigillo autentico sigillatis. j. de offi. ordi. si canonici. ⁊ in decre. cum medicinalis. j. de senten. excom. vel dic ꝙ sufficit si per suaz vel alterius priuati manum fuerint littere conscripte: probabitur tamē talis scriptura per testes: tamen ſm Guil. prior intellectus preualet ⁊ ideo dictum est de litteris: qꝛ in plerisqꝫ locis vsus tabellionum non habetur: sed instrumentorum loco habentur officialium littere.

k ¶ Oia ⁊ singula. quid ergo si dicat electū periurū vel homicidā vel excōicatū nunquid sufficit talis expressio. de hoc fert tpe mortis ioannis ⁊ nicolai multum disputatū: ⁊ diuerse declarationes facte dicunt sup hoc: ⁊ vr̄ ꝙ hoc satis sufficiat: qꝛ quodlibet piuriū vel homicidiū repellit. Sed dic ꝯ p hāc litteram alias q̄re fieret h verboꝝ geminatio: ⁊ pbatur hoc satis. j. de excep. pia. ⁊ melius. j. e. pcurator. ⁊ in cle. ꝯstōnem. eo. ti. i. rñ. ad idem. ff. de dolo. l. si ex dolo. §. fi. j. ꝯ testi. pñtium. §. testes. ii. q. viij. libellorū. de pe. di. vi. ꝯsideret: ⁊ tutum est ꝙ iuret per hunc modum: iuro omnia ⁊ singula ⁊c̄.

l ¶ Coram. hic fit. vt refertur enim ad inferiora: non ad superiora: coram aliquo antē fieri dicitur qd eo sciente ⁊ intelligente: lꝫ nō ꝯsentiente. ff. de ver. sig. corā sed ⁊ hic eius testimonium requiritur vt. j. dicam.

m ¶ Corpali. p hoc dicas ſm Guil. ⁊ gar. ꝙ si iuret pñte textu euāgelioꝝ ⁊ nō tangat ꝙ huic ꝯstōni satisfactū nō est ⁊ sic papā nicolaū in hoc interlocutum dicūt. Si āt euāgelia tāgeret pede vr̄ cubitu: si manꝰ hꝫ nō sufficit. qꝛ singula mēbra singula hñt officia. lxxxix. di. singula. ꝯ. de hr̄. cū ex iniūcto. facit. n. ꝯ generalē ꝯsuetudinē q̄ est optima iterpres legū. ꝯ. de ꝯsue. cū dilectꝰ. Quid si sit eps q appellat. q̄ro an teneat tāgere sacra. dixit gar. ꝙ sic qꝛ generalr̄ loqt hec decr. ⁊ sic generalr̄ intelligēda. xix. di. c. i. ff. de of. pñ. l. iij. Itē pꝯuilegiū epoꝝ est corpore iuris clausū. vñ istō tolli vr̄ ac si ius cēt. ꝯ. de ꝯsti. lꝫ. cū suis ꝯcor. Guil. ꝯdicēs ꝙ epi tāgere nō tenent. xi. q. i. nec honore. C. de epis. ⁊ cleri. auē. ꝯ iudex. ꝯ. de iura. calū. c. vl. ⁊ hoc credo verius: lꝫ opi. gar. sit tutior. ⁊ facit qd dicam. j. e. pri. sicut. n. per illā decre. nō tollunt illi spāles casus in quibus quis administrat aū ꝯfirmationem de iure veteri: sic ⁊ p istam sublatū nō credam illuz casum in quo qs tāgere ñ tenet. s. in epo: pcederet hoc dcm̄ si pꝯuilegiū epoꝝ esset generale. ⁊ tūc rñderet ad ꝯria. j. signata ꝙ ponūt casus spāles sed qꝛ p iura superiꝰ allegata: ⁊ p auē. de san. epis. col. ix. §. sed nulli. potius pbat istud spāle in iuramēto testiū postea progatū ad iuramētū calūnie p predictā decre. vlt. de iura. calū. ibi sicut in dicēdo testimonio ⁊c̄. dicam ꝙ in alijs tangere tenent. ad hoc. i. q. vij. quotiēs. ꝯ. de iurciu. ego. R. in fi. ꝯ pur. ca. quotiēs. §. porro. in pñ. ⁊ in fi. de sen. excō. venerabili.

n ¶ Prestito. pone ꝙ vna die appellauit secūdi die iurauit: q̄rit an sit huic ꝯstōni satisfactum dixerūt Guil. ⁊ gar. ꝙ nō. ⁊ sic dicebāt fuisse declaratū p nicolaū: ⁊ ar. ad hoc. ff. de dā. infec. q bona. §. si qs stipulaturus. ⁊. ꝯ. de elec. qꝛ pp. in qbus hēs ꝙ stipulaturus de dā. ifec. codē tpe dꝫ iurari ⁊ stipulari. alꝯ nō ē ei cauēdū ⁊ publicatio scrutinij collatio ⁊ electio insimul fieri debent non ex interuallo vnde hec vr̄ fuisse istiꝰ ꝯstōis mens ꝙ incontinēti sup oppositis in appellatione iuret: ad idē. ff. de testa. hr̄des palā. §. fi. item ſm eosdē dicas ⁊ bñ qd si appellās dicat sic: offero me paratū iurare oīa ⁊ singula ⁊c̄. nō est huic ꝯstōi satisfactū: qꝛ ꝯstō ista iuramētū exigit non pollicitationē. ad idē. C. de vsur. acceptā. vbi dr̄ ꝙ aliud ē soluere. aliud esse paratū soluere. ad idē. ꝯ. de eo q mit. in pos. c. i. Itē ſm eos vt plene ⁊ in oībꝰ huic ꝯstōni satisfiat. pmo ipse tabellio fidē faciat in istrō ꝯ sacro faciat ēt fidem de tactura: lꝫ. n. durum videat ꝙ ob hoc nō valeat appellatio: si alr̄ pbari possit tactura: tñ sic fert p nicolaum fuisse declaratum.

o ¶ Probare. si aūt dicat se credere posse pbare ea q̄ sufficiāt ad victoriā sue cause nō est huic cōstōni satisfactū. nec valet appellatio. j. eo. ꝯs q. qd si appellās q̄dam pbauit ex oppositis ⁊ iuratis que bene sufficiunt ad victoriam sue cause: ⁊ q̄dam non pbauit: qd erit: dicūt quidam cū succūbere: ad h de pba. lꝫ. ver. item quoqꝫ ⁊ ita dicunt qdam nicolaum iterlocutum. Contrarium tñ est veꝝ qꝛ ꝯstō ista intendit vt videatur solamꝰ calūniā excludere: si. n. iurat ꝙ sint vera. lꝫ ꝙ credit ea vera: sic ēt itelligit hosti. ꝯ. e. statumꝰ. decre. illa lꝫ non ob. qꝛ ibi se astringit ad vtrūqꝫ pbandum. vnde mos gerendus fuit. ff. de pba. l. circa.

p ¶ Alioqn. i. si non expsserint oīa q̄ intēdunt opponere. Alij exponūt ⁊ male: aloqn. i. si. non iurauerint: vnde dicūt ꝙ pena istius ꝯstitutionis est solū ꝙ si nō iurat: nō audiat sup non expressis. Sed hoc est falsū. qꝛ si non seruat ꝯstōnē in nullo valet appellatio: ⁊ est expressum. j. e. ꝯs q. ⁊ ibi dicam ⁊ pbat hoc cle. e. ti. ꝯstōnem in fi.

q ¶ Adherētes. dicit gar. ꝙ adherentes debent seruare hāc ꝯstōnem: vt pncipalis alꝯ non audirent. alꝯ. n. nōn pcluderetur via maleficijs: qd intendit ista ꝯstō ad hoc. j. e. auaritie. ⁊ ita dicit papaꝫ nicolaū interlocutū. Sed Guil. ꝯ. quod potius credo cum hec ꝯstō nulla q̄ntūm ad hoc ꝯ adherentibꝰ mētione faciā dicat appellātem iurare debere ⁊ crimina specificare: adherentes quādiu appellās ergo psequr negocium: ad hoc nō tenētur arg. de deci. ad audientiā. nec sit tutum nec honestum cogi multitudinem ad iurādum: illo vero defuncto vel psequi omittente: si ipsi vellint psequi bene iurabunt ⁊ specificabunt. Et scias ꝙ non admittentur ex virtute appellationis adherentes nisi infra tempus quo appellasse ꝯbuissent: appellationem expresse ratificauerint: ⁊ dixerint se adherere velle. ii. q. vi. non solent. ff. rem ratha. l. bonorum.

r ¶ Expressa. singulariter vt dictum est.

s ¶ Interdictam. alius aūt qui non appellauit nec adhesit poterit se opponere. nō pōt tñ psequi in cā illa p interesse cōi articulos nō specificatos qd dic vt in cle. eo. ti. ꝯstōnem. §. ii. ⁊ sic dꝫ intelligi. j. eo. ꝯ forte. ibi aūt dabit initiū ⁊c̄. vt superior ex officio suo ingreret hoc ne electꝰ forsan criminosus ascendat ad apicē. xxiij. di. qui eps. Quid si appellansꝰ q deficit in pbatione obiectorū vel cuius appellatio reijcit: offert se paratum pbare incontinēti electū excōicatū. dic ſm guil. ⁊ gar. ꝙ nō admittet tanquā pars quod dic vt in cle. e. ti. ꝯstōnē. §. insuper. nā ēt per modum querele nō audiret vt ibi. sed superior ex officio inquiret de hoc. ⁊ hoc si probationes sunt in promptu alias non: sic enim retardaretur confirmatio: taceat ergo. ij. q. vij. pleriqꝫ. vi. q. ii. si tantum.

t ¶ Emerserit. vt si de nouo homicidium cōmisit vel aliud mortale.

u ¶ Antiquis tūc notis sed nō oppositis: si vero fuissent opposita circunstātijs omissis nō audiretur volens illa exprimere etiā cū iuramento: qd sequit vt in cle. e. ꝯstōnem. ii. rñ. ⁊ que est rō ibi no.

x ¶ Superuenerint. cū enim ab initio pbandi non habuit facultatē exprimere nō debuit. ii. q. vij. pleriqꝫ. non sic in casu. j. eo. nulli vt ibi dixi. io.

y ¶ Verisimiliter: vt qꝛ non consueuerant multam familiaritatem habere cum isto electo: ⁊ que opponuntur non erant publica: ⁊ in facto alieno est probabilis ignorātia. ff. p suo. l. vlti. gar.

a Ignorantia. vt in vltimo casu quo ve ignorantia vicitur.
b Superueniente. vt in secundo casu. In primo ergo casu non iurat ni si vt excludat calumniam: vt sequitur.
c Per propriū. no. ignorantiā ꝓbari p iuramētū. ĵ. e. nulli. ⁊ id cōpel lunt iurare: qr debuerūt ab initio q̄rere: ⁊ qr p̄sumunt malitiose hoc opponet: als qlibz p̄sumit ignorās. ĵ. ō reg. iu. p̄sumit. vbi ō hoc viri: p hāc lēgam p ꝓpriū virit Guil. ꝙ generalis ꝓcurator nō p̄stabit hoc sacramētū: ꝫ spālis. s. habens ad hoc mandatū: bene sic vicit se obtinuisse: ad hoc. ff. de iureiur. iusturādū. §. ꝓcurator. C. de ꝓcura. l. in pecuniarijs. ad hoc. ĵ. e. procurator.
d Statuit. s. e. statuimus. ibi enim ponit pena deficiētis ī probatōe hic pena ñ seruātis hāc formā in appellando.

Aaritie Diuiditur in q̄tuor partes ꝫ Jo. mo. Primo ponit proemiū ad vicēda. Scō narrat fraudē ꝫ ius ānquū ibi: Nōnulli. Tertio illā fraudē reprobat ibi: Cum itaqz. Quarto penaz opponit ibi: omnes. Jo.

e Cecitas. no. auaruz appellari cecum ⁊ ambitiosum. ĵ. e. quorundaz excecant enī ista alos vt agenda non videāt: ⁊ a prohibitis nō ōclinent: vt ibi: ⁊. rl vii. di. vix: ⁊ .c. sic bi. ⁊ qs vicat auarus: qs largus: qs prodigus. no. s. de consue et parte. Jo. an.
f Interdicta. s. ante cōfirmationez administrare .s. e. nosti. ⁊. c. qualiter ⁊. s. de preben. cuz iam vudum.
g Fraudibus. fiebat fraus q̄st vendōtu ad cōtractū: ⁊ hoc ꝓhibitū est quod ꝓsequere: vt no. .xiiij. q. iij. pleriqz. s. de priuile. quanto: ⁊. ff. de legi. contra.

Super huiusmodi aūt ignorātia[a] ⁊ superueniēte[b] facultate probandi fidē per proprium[c] prestanduz corporaliter faciant iuramentuz: hoc adijciendo in iuramento eodez q̄ ad ea ꝓbanda credūt se sufficiētes ꝓbationes hr̄e. ¶ Illa sane que felicis recordationis Innocē. papa quartus cōtra nō plene ꝓbātes ea que in formā uel p̄sonā obiecerant statuit[d]: in suo volumus robore pmanere. Idem ī eodem.

¶ Electus ante ꝓfirmationez administrare nō dz p se vel p aliū ī totum vel ī partē sub quocūqz colore: q cōtra fecerit: ipo iur̄ p̄uati sint iure et electione q̄sito. b. d. Joā. an.

Aaritie cecitas[e] ⁊ damnande ambitiōis ꝓbitas aliquoz animos occupantes eos in illaz temeritatem impellunt: ut que sibi a iure interdicta[f] nouerint exquisitis fraudibus[g] vsurpare conentur. Nōnulli siquidez ad regimen ecclesiarū[h] electi: qr eis iure ꝓhibente nō lz se ante ꝓfirmationez electiōis celebrate de ipis administrationez ecclesiarū ad quas vocant ī gerere[i] ipsam sibi tanquam procuratorib[9] seu iconomis committi procurāt. Cū itaqz non sit malitijs hoīum indulgēdū[k] nos latius[l] ꝓuidere uolētes hac generali ꝓstōne sancim[9] ut nullus deceterо administrationez dignitatis ad quā electus est prius q̄z celebrata de ipso electio cōfirmetur[m]: sub iconomatus[n] vel ꝓcurationis[o] noie aut alio de nouo q̄sito colore[p] in spūalibus[q] vl tpalib[9] [r] p se uel p aliū, p parte[s] uel ītotum gerere[t] uel recipere[v]: aut illis se immiscere p̄sumat. Qēs illos q sec[9] fecerint: iure si quod eis per electionem quesitū fuerit decernētes coipso[x] priuatos[y]. Idem ī eodem.

¶ Eligentes quācito comode p̄sit electionem electo p̄sentēt: electus ī fra mensem ꝓsentiat: alias p̄uatus ē iure quisito: nisi ꝓditio p̄sone ipz excuset: post ꝓsensuz cōfirmationē petat ifra tres mēses: alias electio viribus vacuetur. Joan. an.

Quam sit ecclesijs ipārum dispendiosa uacatio: quā periculosa etiā cē soleat aiab[9]: non solū iura[z] testant: sed etiaz magistra[a] rerum efficax exp̄iētia manifestat. Cupiētes itaqz competētibus remedijs vacationum diuturnitatibus obuiar: hoc ppetuo ōcreto statuimus: vt si qñ fuerit electio in aliqua ecclesia celebrata electores electōez ipsaz q̄z citius[9] ꝓmode[x] poterunt electo p̄sentate ac petere consensum ipsius ꝓcurent. Electus vero illum adhibere infra mēsez[a] a tpe p̄sentationis hmōi teneatur Quē si electus ipse vltra prestare distulerit[b]: iure si quod ei ex sua electione fuerat acquisitum: ex tūc[c] se nouerit eoipso[9] priuatū: nisi forsan ea sit electe persone cōditio[e]: vt electioni de se celebrate absque superioris sui licentia: et prohibitione seu quauis prouisione sedis apostolice consentire non possit: quo casu idez electus seu electores ipsius consentiendi licentiam ab

q In spiritualibus. vt excōmunicare absoluere interdicere pernitentias iniūgere: ⁊ similia. s. de excess. prela. accedentibus.
r Temporalibus. vt recipere census ⁊ debita: habere curam colligendorum ⁊ conseruandorum fructuum ⁊ similia.
s Pro pte. gerere enī videt q minimā partē attigerit de hereditate. ff. ō acq. here. si seruū. §. si qs seruus.
t Gerere. in iudicio vel extra de verbo. signi. verba. ⁊. l. licz inter gesta.
u Recipe. ō prouētib[9] sic dicit lex in tutore. C. ar. tu. l. fi.
x Eoipso. s. q se administratō ni īmiscuit: nō aūt eo q̄ fecē se p curatorē vel iconomū cōstitui. si se non īmiscuit: h ꝓbanē p superiorē litterā: ⁊ ꝓba cū effectu ⁊c. de cle. nō resi. relatū: cū si.
y Priuatos. ipso iure: olim ꝓo per sniam nisi velis dicere q̄ administrantes vt electi nullo colore q̄sito p̄uādi sint p sniaz: p antiq̄ iura: administrātes q̄sito colore p̄uati sint ipso iure vt hic qō satis mihi placet: vt cui tēt correctio: vt. ĵ. e. cū expediat ꝫ pmū veri[9] ꝫ gar. ⁊ p eo. ĵ. .e. cupiētes. §. ceterꝫ. ⁊ si electi[9] als nullū ius habeat ex electōe vl ei renūciauerat: tenet ad fructuum restitutionem: ⁊ als iudicis arbitrio puniri dz ꝫ gui. .s. eo. vudum. ij.

Quam sit Diuidit principaliter ī duas partes qr primo p̄missa cōstōnis cā statuit tria tpa ab antiqs iurib[9] ñ p̄uisa. Primo tp̄s electiōis p̄sentāde sine adiectiōe pene. Ko ibi: electus tp̄s p̄stādi ꝓsensum penā apponēs ⁊ vnū casum excipiēs. Tertio ibi: ceterꝫ tp̄s petendi ꝓfirmationez ⁊ penā apponit ⁊ determinat. Jo.
z Jura. l. di. postq̄. s. e. ne p ōfectu: ⁊. c. cū inter vniuersas.
a Magistra rer. dicē philosoph[9]: natura potentē: ars facilē vsus promptū reddit artificē ⁊ cuilibet artificio p̄bet experientia nutrimentū. ff. de leg. .iii. l. legatis. §. ornatricibus.
? Quancitius. est hoc tempus ad arbitrium boni viri: cū lege vel canone nō terminetur .ff. de iure deli. l. i. ⁊ de offi. dele. de causis. ⁊ magis intellectu q̄ electione certa exprimi p̄ot. de dona. apostolice.
x Cōmode. s. e. qr ꝓpter. xxij. q. ij. facit. ff. de vb. sig. l. nepos ꝓculo. si autez electores fuerunt negligētes in p̄sentādo nō nocet electo: qr nō dz p altez alteri iniqua ꝓditio afferri. ff. de re iu. nō dz. ⁊ est expressuz. ĵ. e. cupientes. §. ceterꝫ. ⁊ tene hodie qō ibi habes: qr si eligētes differūt electionē p̄ntare īfra. viij. dies post q̄ cōmode poterūt totaliter quo ad se exclusi sunt a ꝓsecutione processus: ⁊ ab ecclesiasticis beneficijs q̄ in illa ecclesia obtinēt per triēniū cōtinuū sunt suspensi: electo per hoc nullū fit p̄iudicium. hoc habes in predicto. §. ceterum. ⁊ scias q̄ illud locum hz generaliter in omnibus electionibus: non in illis tantum de qbus alias loquit decre. cupientes: vt ibi dicā. ⁊ hoc probat prin. ipsius decre.
a Mensem. subaudi cōputandū a tpe ⁊c. ⁊ dic fm guil. ⁊ gar. q̄ tot dies habebit iste mēsis quot habuerit ille in quo p̄ntata fuit electio: ⁊ si dies aliqui lapsi erāt supplent de mēse sequēti: ⁊ ꝓbat hoc apte. s. de sup. neg. pla. lz. vbi duo semestria faciunt vnū annū. Si. n. dicerem[9] q̄ mēsis deberet. xxx. dies hr̄e. iā nō facerent duo semestria integrū annū. sed solū. cccl. dies. si. xxi. essent. cccl xxii. si. xxviij. cccxxxvi. est ergo necessario cōcludere: q̄ fieri dz ꝓputatio fm q̄ menses occurunt: ⁊ faciunt ad hoc q̄ no. ff. de diuer. ⁊ rēp. p̄scrip. l. ii. ⁊ idē ītellige in tribus mensibus datis ad eligēdū: ⁊ trib[9] ad cōfirmationē petēdū. vt. ĵ. sequitur.
b Distulerit. p hoc pz q̄ si impeditus fuerit nō currit ei tp̄s: qr impeditus nō differt. de cōces. prebē. qr diuersitatē. ⁊ facit quod in vlt. casu inferius dicitur.
c Ex tunc. extremum tempus significat. ff de condi. ⁊ demon. si bis. §. si ita. vnde vsqz ad finem mensis poterit expectare.
d Eoipso. nec requirit alia priuationis snia: licet vbi dubiū esset declarari posset sententialiter illum esse priuatum: ⁊ adde quod dicam. ĵ. e. cōmissa.
e Conditio. vt qr papa prohibuit q̄ nō cōsentiret electioni de se facte: vel monachus canonicus regularis vel alius frater est qui sine licentia superioris ꝓsentire non possunt. ĵ. eo. si religiosus. i. responso. Licentia autem obtenta dico q̄

habebit mensem integrum: illi.n.non currit nisi ex quo consentire potuit.s.eo. ver.electus.de conces.preben.quia.C.de anna.excep.l.i.§.fi.

a ¶ Celeritate.si hoc in dubium reuocetur: boni viri arbitrio terminetur.ff.d v-borum obli.l.continuus.§.ij.de dona.apostolice.

b ¶ Obtinere.si superior illā dare nolit: dic vt dicā.j.eo.si religiosus.τ voluit Guil.ī tn̄ adhereř huic lr̄e ꝙ dixit: ꝙ nisi obtineat: puta qa supior ñ vult dare ꝙ electores ad electionē pcedere pñt: qḋ satis vr̄ iniquū: vñ itelligo obtinere inquātū in eo est fm gar. cōtra est dn̄s guil.vt in gl.se.

c ¶ Facultatē.supple τ electus iure si qḋ sibi cōpetebat fit eoipso priuatus per extraua.bñdicti.e.ti.si religiosus.

d ¶ Tresmenses.de diuersis temporibus: vide quod dicam .j.e.si electio.

e ¶ Petere.sufficit petere lȝ nō obtineat ex quo p eū nō stat in ꝯfirmatiōib⁹ cathedraliū vl' regulariū ecclesiaꝝ: q̄ ex īmediata subiectiōe vl' appellatiōe habēt peti a papa.fm̄ decre.nicolai.j.eo.cupientes.τ scias fm̄ guil.τ gar.ꝙ suffic̄ si electores petāt.s.e.cū inter canonicos: τ.c.cū dilect⁹: τ.c.dudū.i pn̄.τ electo tūc nil petente vitaṫ ħ pena.Itē elect⁹ p suū pcuratorē ꝯfirmationē petere poterit.s.d rescrip.cū dilecta saluo ꝙ semp decre.cupiētes.fuerit i suo cāu.Sȝ pone ꝙ amic⁹ ei⁹ noie ꝯfirmationē petijt sine mādato nūqd sufficit: sic dūmō ratū habeat: q: ī iudicijs: vt.ff.d in di.l.lȝ.τ in ꝯtrib⁹.C.ad mace.l.vlt.τ in maleficijs.ff.d vi τ vi ar.l.i.§.quotiens.ratihabitio retrotrahiṫ τ ꝯparaṫ mādato.j.de sen.exco.cū qs: τ.j.de regu.iu.ratihabitiōeȝ vbi dicā de hoc: τ intelligas ꝙ dȝ ratū habere ante lapsū illoꝝ trium mēsium: alias ratihabitio postea facta nō pdesset.ff.rem ra.habe.l.pe.

eius superiore cū ea celeritate[a] quā supioris ipsius p̄sentia vel absentia pmiserit: petere studeant τ hr̄e. Aliogn si lapso tpe pro eiusdē superioris p̄sentia vel absentia vt p̄mittiṫ moderādo huiusmodi licētiā eos nequaꝗ̄ obtinē[b] ꝯtigat: electores ex tunc ad electionem aliaȝ pcedēdi liberā habeāt facultateȝ[c]. ¶ Ceterū quis electus ifra tres mēses[d] post ꝯsensū electioni de se celebrate p̄stitū ꝯfirmationeȝ electōis ipsi⁹ petere[e] nō omittat: q̄ si iusto[f] ipedimēto cessante ifra huiusmōi trimestre tp̄s omiserit: electō eadē eoipso viribus vacuetur[g].

Idem in eodem.

¶ Si nō sequaṫ electio: nō est qs ex ꝯsensu in scrutinio scienter habito in indignū eligēndi potestate priuatus.h.d.Io.an.

Perpetue[h] sanctiōis oraculo[i] declaram⁹: ꝙ scienter in electiōib⁹ noiantes indignum: ppter suffragium[k] i scrutinio p̄stituȝ nisi adeo i eo perstiterint[l]: ꝙ ex votis eoꝝ cōis electō subsequaṫ: nequaquā eligēdi ptāte p̄uenṫ[m]. ¶ Licet pro eo ꝙ idignū noiando scienter ꝯtra ꝯsciētias suas agūt: τ diuinā vidictā[n] ap̄lice vltionis motū quē qualitas facit suaserit possint non imerito formidare[o].

Idē i eodē.

¶ Eligens vel electioni ꝯsentiēs ꝯtra electū: nisi ex noua cā vel nouiter ei pandita se nequit opponere vel renunciare.h.d.Io.an.

Nulli licere decernim⁹: postquam i scrutinio[p] noiauerit aliquem: τ electio fuerit subsecuta[q] vel postquaȝ p̄stiterit electioni de ipso ab alijs celebrate[r] ꝯsensuȝ illū sup electōe ipsa: ¶ Nisi ex causis postea emergētib⁹[s] ipugnare[t]: vel nisi ex moꝝ[v] ipsius antea celata de nouo pandaṫ iprobitas: seu alicuius alterius latentis[x] vitij vel defectus[y] q̄ verisilr̄[z] ignorare potuerit: ueritas reueletur[τ]. ¶ De huiusmodi aūt ignorantia fidē faciat p prio iuramēto[ꝯ].

Idē in eodē.

¶ Contra electū a duplo maiori parte vel electores ipsi⁹ nil a reliq̄ pte pōt opponi qḋ votū extenuet, sȝ id bñ opponiṫ qḋ uotū annullet.

Si q̄n[ꝫ] ꝯtigerit duab⁹ electiōibus celebratis ptē alterā eligētium duplo maiore numero inueniri: ꝯtra electores qui ptē reliquā sic excedūt[a] ad extenuationem ȝeli meriti[b] vel auctoritatis ipsoꝝ reliqs[c] vel electo ab eis aliqd opponē di[d] oēm presenti decreto interdicimus facultatem. ¶ Si quid autem

emanauerat decre.quia ppter: vnde ex solis consensib⁹ videbaṫ illa pēa inferenda: q: nō erat tunc necessaria alia cōmunis electio.Sed ꝯtrium est verum: vt ħ vides: τ triplici ratione.primo: q: illa iura puniunt eligētes tantū: secundo q: nec nominatio nec votoꝝ publicatio dici pōt cōmunis electio.s.e.in genesi.tertio q: simplex nomiatio nō tribuit ius.s.e.qḋ sicut.Ad id qḋ dicitur ꝙ ante decreta.quia ppter sufficiebat ꝯsensus: vex est tales q electionem inferrent: vnde nō dixit d creta.cū in cunctis.ꝙ in quenquā cōsenserint: sȝ elegerint: vnde τ olim suo modo necessaria fuit electio: τ hodie suo modo adhuc est vt locū habeat illa pena: fateor tn̄ ꝙ pena decre.s.e.libro eo.ti.c.ij.bene hȝ locuȝ ante electioneȝ: vt ibi dixi in glo.penultima.

Nulli licere. Primo ponit regulam.Scḋo dat istantias ꝯ illam.Tertio dat formā pbationis illaꝝ.Secūda ibi nisi.Tertia ibi: De hmōi.Do.

p ¶ Scrutinio: quid sit habes.s.eo.q: ppter.

q ¶ Subsecuta.vel scrutiniū publicatū: q: post publicationē scrutinij ñ est locus variatiōi.s.e.publicato.τ dic ut ibi: nisi in casu p̄cedētis decre.vt ibi dictū est.τ ꝙ dicit subsecuta: intelligas ex illis ꝯsensib⁹ ꝯba.n.sūt cū effectu intelligēda.de cle.nō resi.relatū.ff.ꝙ qsqȝ iuris.l.i.

r ¶ Celebrate.no.ħ paria eligere vel eligētib⁹ ꝯsentire: sȝ ñ p oīa vt.s.de elec.ecclesia vr̄a.ij.

f ¶ Iusto ipedimēto.puta infirmitate: viarū discrimine: supioris ipedimēto: frequēti curie mutatiōe: vel alio simili.ff.si qs cau.l.ij.s.d pigno.significante.de ap.cū parati.xviij.di.si ep̄s.cū si.Et no.hoc tp̄s quodāmodo vtile: q: ñ cessantibus nō efficit.C.d inof.testa.ꝯ maiores.s.de rescrip.si aūt.τ.c.plerūqȝ.

g ¶ Vacueṫ.dixit gar.p sniam: τ ideo aliud in isto casu ꝙ̄ supiori: q: maius vinculū ꝯtū est post cōsensū ꝙ̄ ante: τ ideo difficilius rūpeṫ.guil.ꝯ: qḋ puto veruȝ cū hic dicat lr̄a: eoipso virib⁹ vacueṫ: p qḋ satis pȝ ꝙ est canō late snīe nō ferēde hoc est ḡius nouū: nā olim si post p̄stitū cōsensū nō petebat elect⁹ ꝯfirmationē: nunꝗ̄ ppter hoc cadebat a iure sibi p electionē iaȝ q̄sito: sed p supiorē cogebatur ad cōfirmationē petēdā fm ea que no.Inno.de elec.cū in cūctis.τ not fm guil.qḋ hic statutū est in electione intelligi τ in postulatione.q: cadē est ibi rō: d constituto.translato.Quid si postea cōfirmationē petat electus τ eā obtinet: dic nō posse cōualescere quod a pncipio fuit nullum: τ peccat detinēdo epatuȝ: nec facit fructus suos nisi cōfirmatio sciēter fuisset facta per illum qui alias suo iure conferre potuisset fm guil.τ facit quod no.s.de eta.τ quali.cum bone.

Perpetue. Primo poniṫ declaratio.Scḋo continuatio ibi: licet.Do.

h ¶ Perpetue.i.generale: vel.i.ppetuo duraturo.xxv.q.i.q̄ ad ppetuā.

i ¶ Oraculo.i.respōso.C.de legi.digna vox.τ diciṫ oraculum: q: orādo seu precando ipetratur.cōcor.xxv.q.i.legimus.τ de testi.cogen.cum qui.

k ¶ Suffragium.i.cōsensum in scriptis redactum: cum.s.dicit: ego talis calem nomino in prelatum τ sumitur suffragium pro auxilio cōsilio seu seruitio.xii.q.ij.quicunqȝ suffragio.C.de suffra.l.vna.s.de cele.mis.cum marthe.in fi.

l ¶ Perstiterint.sȝ nōne publicato scrutinio cōpelluṫ ad electionē.s.e.publicato: τ in.c.electiōibus.sȝ dic illud veꝝ cū dignū noiat: si aūt in collatiōibus forte appareat vel p̄us apparebat eū indignū: nūc locū hȝ ħ decre.τ qḋ ħ dr̄ de peccato in psonā: idē itellige de peccato in forma: τ multo forti⁹: q: min⁹ est peccatū.

m ¶ Priuentur.idem intelligo fm gar.τ guil.de pena suspensionis a bñficiis cum ea nō puniaṫ noiantes sed eligentes.s.eo.cum in cunctis.§.clerici.τ not.ꝙ constitutus in mortali eligere pōt: sicut τ excōicatus minori.s.d cleri.ex.mi.si celebrat: τ interdum eligiṫ etiā q mortaliter peccauit.s.de iureiu.sicut.

n ¶ Vindictam.sic.C.d sum.tri.l.i.τ.s.e.vbi.ver.qui autem.

o ¶ Formidare.quero que fuerit ratio dubitationis huius cōstitutionis.Solutio.dicebant qdam olim videlicet Inno.τ Hostien.j.eo.dudum.ꝙ sciēter nominantes indignū in scrutinio erant priuati potestate eligendi: τ pbant hoc tali ratione: certum est ꝙ tpe decre.cum i cunctis.innotuit: cum vitoū.adhuc non

s ¶ Emergentibus.τ sic nouo auxilio opus est de offi.delega.insinuante.ff.de interro.ac.de eta.§.ex causa.

t ¶ Impugnare.s.de p̄ben.per tuas.C.de nō nu.pecu.l.generaliter.τ sic no.ꝙ semel approbatum nō possum reprobare.τ quomodo hoc itelligatur hic habes: τ vide quod plene dixi.j.de regul.iuris.quod semel.

v ¶ Morum.debet enim esse moribus temperatus: τ boni mores plus ꝙ̄ diuitie operanṫ.ff.de tu.τ cu.da.ab his.l.scire.τ decorari non debent pallio moribus indecori.c.di.contra morem.

x ¶ Latentis.i.quod latebat electores tempore electōis: puta luxuriosus erat vel adulter: vel id simile: vnde in redhibitione erat.ff.de edil.edi.cū lex: τ.l.ob que vitia.

y ¶ Defectus.scientie: etatis ordinum vel alicuius irregularitatis.

z ¶ Verisimiliter.alr̄ de facili nō crederet: ut circa ea q̄ publice facta sunt: vel q̄ oēs sciunt.xvi.di.ꝙ dicitis: de postu.prela.c.i.cum si.

τ ¶ Reueleṫ.quare nō posuit certū casum.f.si sup antiquis supueniat pbatio: vt fecit.s.e.vt circa.rn̄deo vt ibi dixi: bene fecit appellās nō exprimēdo crimē: qḋ pbare nō poterat: sed hic male fecit eligens eligēdo criosum: licet id probare nō posset: cum probatio non quereret ab ipso.

ꝯ ¶ Iuramēto.s.eo.vt circa.

Si quando. Diuidiṫ i duas partes.Prima prohibet.Secunda pmittit ibi: Si quid.Do.

ꝫ ¶ Si quādo.Sȝ scire debes ꝙ extenuare votū est illud obijcere qḋ nō annullat penitus votum: sed illud minoris reddit auctoritatis: sicut ego litteratus: tu illiteratus: ego in dignitate: τ tu simplex canonicus: vl' his similia.Annullare est nullū reddere: vt si quis dicaṫ excōmunicat⁹ maiori: vel ab homine suspensus: vel incidisse in decre.cum in cunctis.vel i decre.s.e.c.ii.vel bigamus: vel miles factus: vel vxorem duxerit vl' canonicatui renūciauerit: vel voci sue.vij.q.i.ꝙ̄ piculosū.vel his similia: τ hec bene obiici possunt a tertia parte cōtra duplo maiorē.vt hic.

a ¶ Sic excedunṫ.in duplo maiori numero.

b ¶ Zeli meriti: d his dic vt.s.ecclia.ii.

c ¶ Reliqs: paucioribus.s.

d ¶ Opponēdi post electionē intelligas: q: ante bene fiet de istis collatio nec hoc ħ prohibeṫ: vnde dixit in prin.electionibus celebratis.

e ¶ Interdicimus.no.ꝙ numerus duplo maior p̄ferṫ auctoritati.τ presumiṫ ȝelus melior.τ facit ad ea q̄ no.s.de testi.in nr̄a.Si aūt numerus maior eēt.sed nō in duplo.est ar.a ꝯrio ꝙ numerus nō p̄ferṫ.sed de hoc

no.§.eo.ecclesia.ii.in glo.q̄ incipit ab hac.⁊ not.ꝙ in hoc interdicto vr̄ caueri solum de electoribus vnde videt̄ ꝙ ꝯ electū bene posset opponi aliquid quod ad extenuationem pertineat sed non est verum ſm Guil. per literam.§.que dixit meriti: quod proprie respicit electum.

a ¶ Nullū reddat. pone exēpla q̄ posuit.§.Quid si aliqs excōicatus erat ex eligētib⁹ an teneat electio: nō.si sciēter ei cōicauerit: alias sic.de sen.⁊ re iudi.ad probādū.de hoc.ix.q.i.nos in homines.⁊ per modernos.§.eo.illa.

Quamuis. Diuiditur in quattuor partes ſʒ Jo.mo. Primo recitat ꝯstōnem alexandri. Scdo illam reprobat ibi. Sed cū. Tertio ꝑmittit ab appellatione aliquo casu recedi ibi: Ceterū. Quarto dat certam formā ordinario cuʒ ab appellatione recedit̄ ibi: Inferiores. Jo.

b ¶ Cōstitutio: q̄ incipiebat dilecti filij.gar.habebat eam sub rubri. de electione. Guil. de rescrip. Hosti. de appel. q tractat de ipsa ꝯ accu. cum dilectus.⁊ Cōpo.§.eo.statuimus.ad fi. hodie nō habem⁹ eam: ⁊ extar. ꝙ cū vnū ius reuocat̄ ꝑ aliud faciēda sit de ipso mētio: qd̄ nō est verum: vt.§.eo.li.de ꝯsti. c.i.vbi de hoc.⁊.xviii. di.quoniam.

c ¶ Causas. electionum principales scilicet.

d ¶ Exortas: accidentaliter ⁊ in processu.

e ¶ Maioribus. q̄ sint no.xii.di.preceptis.§.de of.lega.post trāslatōeʒ.

f ¶ Quaslibet. etiā frustratorias: ⁊ erat hoc ꝯ ius cōe: ⁊ ꝑ hoc manebant longo tēpore ecclesie viduate: ⁊ ideo fuit correctione dignuʒ. ⁊ inixus fuit Alex. opinioni Inno. quā no.§.de appel. vt debitus. in vlti. glo. sua vbi enumerat causas electionum episcopoꝝ inter maiores causas: sed ſm guil. salua pace Inno. Alex. Vincen. ⁊ aliorum id dicentium illud saluis ⁊c. est quedam ꝓtestatio quā papa facit de iure suo sic.ix.q.iij.saluo. ⁊ de sup.neg.prela. licet absurdum enim videt̄ dicere q̄libet appellationem illas causas ad papam deferre: de quib⁹ alius ꝙ papa cognoscere non pōt.

g ¶ Extra iudicium. idem si in iudicio: vt.ꝫ.sequitur.

h ¶ In predictis. episcoporum.

i ¶ Maioribus. vt archiepiscopatibus: patriarchatibus: primatijs: sed idem hodie in regularibus: qd̄ dic vt.ꝫ.eo.si postq̄.i.responso.

k ¶ In scriptis. no. appellandum i scriptis. ⁊ est hoc generaliter veruʒ siue in iudicio siue extra appellet̄: nisi cum a diffinitiua ⁊ incontinenti appellat̄: tunc appellari pōt viua voce. ff. de appel.l.ii.C.de ap. litigatoribus.ij.q.vi.ad fi.qōnis: nisi diceres ꝯriū in casu huius decre. etiā in diffinitiua: ⁊ adde qd̄ dicam.ꝫ.de ap.cordi.

l ¶ Probabili. dixit gar. ꝙ hoc spāle inducit hec decre. ꝙ siue a diffinitiua seu ab interlocutoria appellet̄ ꝙ teneatur rōnabileʒ cām exprimere: ſʒ alias regulariter sit secus in diffinitiua. guil. videt̄ tenere ꝯrium: qd̄ satis verū crederem: sed primum dictum est tutius.

m ¶ Legitima. ergo si est expressa legitima defert negocium ad se. ap. ſʒ non manifeste frustratoria: puta ne fiat electio regis precibus nō expectatis: vt dicebatur in illa cōstitutione dilecti: vt̄ ne eligat̄ nisi doctor decretorum. vel magister in theologia: vel his similia: tunc non defert: sed quid in dubio: dic ſm guil. ⁊ gar. deferri: vt illud dubium papa decidat. vi. q.iiij.osius. Quid si appellauit ⁊ nullam cām expressit. dicas idem ac si expressisset frustratoriam ſm predictos: q2 nullum ⁊ inutile equipollent in iure.§.de transla.inter.ff.qd̄ cuiusqʒ vniuersitatis.l.i.§.⁊ quideʒ. fuit enim promulgata cōstitutio ista: vt refrenaretur temerarius appellandi vsus: sed ita pōt quis appellare temerarie non exprimendo sicut exprimēdo: videbatur autem contrarium: quia in causa non expressa nihil immutatum videtur: ergo antiquo iuri standum est. C.de appella.precipimus in fi. sed prius dictum veruʒ est: q2 hec cōstitutio non vult ꝙ cause ꝯ deferant̄ ad papā nisi ex cā expssa probabili: que debeat reputari legitima.

opponere voluerint qd̄ votū illi⁹ cui opponitur nullū[a] redderet ipso iure: id eis non itelligimus interdictum. I Idē in eodem.

¶ Appellatio iudicialis vel extra deuoluit causas electionū epōrū ⁊ superiorū ad papam si in scriptis ⁊ ex cā ꝓbabili fuerit iteriecta: alias nō ⁊ ab ea possūt ptes sine prauitate recedere: priusq̄ȝ pape presentata fuerit: ⁊ an in recessu interuenerit prauitas: iferiores iudices añ oia debēt inquirere: quā si repererint de cā nō cognoscēt: ſʒ statuēt ptibus terminū in quo cum actis ⁊ munimentis se apostolico cōspectui representent. Jo.an.

Quamuis ꝯstō[b] felicis recordationis Alexādri pape quarti ꝑdecessoris nr̄i causas[c] electionū epaliū seu super electionibus epoꝝ exortas[d] non immerito maiorib⁹[e] causis annumerās cognitiōes ipaꝝ ꝑ appellatōes q̄slibʒ[f] deuolui asserat ad ap.se.examen. Nos tñ ⁊ temerariam appellātiū audaciaʒ ⁊ effrenatā appellationū frequentiā refrenar̄ volētes: hac generali ꝯstōne duximus ꝓuidēdū: vt si extra[g] iudiciū i ꝑdictis[h] electionibus vel in alijs dignitatib⁹ epatu maioribus[i] celebratis expssa cā manifesta friuola contigerit appellari: per appellationē hmōi nequaquā ad sedē eandē negotiuʒ deuoluat̄. Sʒ cū i electionū earundē negociis in iudicio vel extra iudiciū appellat̄ in scriptis[k] ex cā ꝓbabili[l]: q̄ ꝓbata deberet legitima[m] reputari ad sedē ipsaʒ hmōi negotia deferantur. Ceterū id ꝑmissis[n] oib⁹ casib⁹ liceat[o] ptib⁹[p] ab hmōi appellatōib⁹ nulla tñ iteruenieñte prauitate[q] recedere: antequaʒ ꝑfate sedi fuerint ꝑsentate. Inferiores aūt iudices quoꝝ erat ipsarū causarū cognitio appellatione[r] cesante: an in hoc[s] prauitas itercesserit añ oia diligenter iquirāt[t]: ⁊ si eā itercessisse repererit: se ꝯ causis ipsis nulla tenus intromittant: sed ꝑfigant dictis ptib⁹ terminū perēptoriū[v] cōpetētem in quo cū oib⁹ actis ⁊ munimētis[x] suis apostolico se conspectui representēt[y]. I Idem i eodeʒ.

¶ Si iter reliq̄ q̄ obijciunt̄ ꝓmouēdo ad dignitatē obijcit̄ euidens defectus sciētie vel psone: illud añ oia examinari debebit: ⁊ si reperietur falsū exponēs a ꝓsecutōe negocij repellit̄: ⁊ punietur ꝑinde ac si defecisset i ꝓbatiōeʒ oiuʒ obiectorū. Jo.

Si forte inter. ceter a[z] que obijciuntur electo aut postulato: seu alias promouendo[&] ad aliquem dignitatem[?] euidenteʒ[x] sciē

n ¶ Premissis. cum.s. appellatum est ex causa ꝓbabili in iudicio vel extra.

o ¶ Liceat. ꝙ olim nō licebat per predictam cōstitutionem alexandri.

p ¶ Partibus. ꝑ hoc videt̄ ꝙ nisi ambe partes cōsentiāt nō pōt fieri renunciatio: qd̄ veruʒ puto ſm guil. ⁊ gar. re non integra: sed re integra solus appellans hoc poterit: ad hoc de elec. in causis. ff. de re.iu.nemo. ⁊ adhuc si res non est integra ⁊ velit satisfacere aduersario de suo iteresse: adhuc poterit penitere: ſm guil. ſm ea q̄ no. in spe.ti.de excepti.§.viso.v.ſʒ nunqd iudex. ex quo tamē appellatio presentata est pape vlterius recedere nō pñt: etiaʒ si vtraqʒ pars cōsentiat: qd̄ ꝓbat̄ .ꝫ. vbi dicit anteq̄ȝ prefate sedi ⁊c. ad hec de postu.pre.bone.ij.ver.nec nocebat.de offi.lega.ſʒ in fi. ⁊ maxime quādo obijciunt̄ crimina vel defectus de collu.dte.crimina.xxiiij.q.iij.ecce. Solet queri vtruʒ electus sine superioris licētia suo iuri renunciare possit. ꝯ hoc dicam.ꝫ.eo.si electio.

q ¶ Prauitate. vt simōiatica pactione: vel aliq̄ illicita datōne: vel promissione: vel violētia: vel metu. xx.q.iij. presens si aūt electus ius habeat: an liceat ei vexationē redimere? dic vt no. de simo. dilectus.i.

r ¶ Appellatione cessante.i.si appellatio iterposita ñ fuisset.

s ¶ In hoc. in renunciatōe appellationis.

t ¶ Inquirāt. ꝙ si huiusmodi inqsitione omissa ad eosdē cōfirmādos vel cōsecrādos ꝓcesserint vel alios ꝓcessus in cā fecerint ꝯfirmatio vel cōsecratio vel ꝓcessus illi sunt nulli: ⁊ cōfirmātes ⁊ ꝯsecrātes ab eporū ꝯfirmatione ⁊ cōsecratione per annum cōtinuum sunt suspensi.ꝫ.e.ti.prouida in fi.

v ¶ Peremptorium: ⁊ adhuc habebit locū expectatio.xx. dierum scdm formaʒ decre.§.eo. c.i.secundum Guil.⁊.Gar.

x ¶ Munimentis.i. ꝓbationibus ⁊ instrumentis sic dictis: q2 cām muniunt: alias monumentis. monent enim ⁊ informant iudicem qd facere debeat.

y ¶ Representent. ꝙ si nō venerint ꝓcedat̄ ad ꝯfirmandaʒ electionē. ac si appellatum nō esset: q2 nō appellare: ⁊ appellare ⁊ appellationem non ꝓseq̄ sunt paria. de of. dele. gratum. de testi. cuʒ venisset. C. de tempo. ap.l.ij.in fi.ſʒ nō per omnia: vt.ꝫ.de sen.excō.ſʒ: ⁊.§.de eo qui mit.in pos.cum venissent.

Si forte. Diuiditur in duas partes. q2 prima dat ordinem. Secunda penam imponit ibi: Ceterum. Jo.

z ¶ Cetera. vtputa ꝙ est homicida: periurus: excōicatus: vel his similia q̄ ita de facili probari non possunt: sicut euidens defectus scientie vel persone: que ꝑ oculorum inspectionem vel examinationem de facili ꝓbari possunt.

& ¶ Promouendo. puta per superiorem ad quem deuoluta est ptās. vel q2 plures nominati sunt dño pape ⁊ petitur de altero prouideri.lxxv.di. archidiaconum. ⁊ de hoc.§.e.ꝙ sicut.

? ¶ Dignitatem. non est ergo ad simplicia beneficia hoc extēdendum cum si de eis intelligi voluisset vel expressisset vel generaliter locutus fuisset. ꝯ deci. ad audientiam. ad hoc.ꝫ.e.ab eo: ⁊.ꝫ. de ver.sig.c.ii. vbi semper hoc repetitur.

x ¶ Euidentem. si ergo defectum opponit sed nō euidētē non hʒ locum pena: ſʒ si opponit manifestum: idem cum hec sint sinonyma.§.de vbo.si.cuʒ olim. ⁊ ē expressum.ꝫ. de vbo.signi.c.ij. sed pone plures opponit euidentes defectus: alterum probat: alteꝝ non: qd erit. Solu. si deficit i primo repellit̄ ipse opponens si ꝓbat primum repellit̄ electus. si aūt simul examinati fuerint si sufficiēs ē defectus q verus reperit̄: repellitur electus. sed opponēs ēt de calūnia punit̄: nisi iudex viderit ipsum ꝓbabili de causa a calūnie vitio excusari: vt in auc. de iudi.§. oportet col. vi.§. de accu. accedēs: ⁊.§.e.c.i. Si. aūt opponeret nō euidētia: fateor ꝙ sufficit alteꝝ probari: vt dixi.§.c.i.⁊.§.e. vt circa. ⁊ de re iudi. cum. J. ⁊ A. sed nūquid iudex ex suo offō talem discussionem facere pōt etiam parte non petente. dic ꝙ sic ſm Gar. q2 laborare debet vt breuiētur lites. ff. si cer.pet.l. q dam estimauerunt. ff. de postu.l.quos pretor. ff. de procuratoribus.l. filiusfa. §. inuitus.§. de excep. exceptionē. hoc idē poterit ēt si ambe partes expresse renūciēt ꝑ iura ꝑdicta. ⁊ ꝑ legē. C. de iura. calū.l.ij.§. sed q2 veremur. si aūt tacite.s. intrādo iudicium. ⁊ pmixtim examinādo oppositiones tā euidentium defectuū ꝙ alias ⁊ alie reperiunt̄ vere: oppositiōes ꝯo euidētiū defectuū false: nō hʒ locū pena huius canonis ꝑꝑ impossibilitatē sui: ad idē.ꝫ.e. indēnitatibus in fi. pena

tie[a] vel aliū persone defectū[b] opponi contingat[c] in discussiōe obiectorum illū statuimus ordinē icōmutabiliter obseruādū: ut ꝓmouēdus super dfectu ipō ante oia[d] subiiciat examini: cuius euentus examinandis aliis aut dabit initiū[e] aut negabit. [f] Ceter si ꝑmissi examis exit⁹ huiusmodi oppositiōes docuerit ṽitate destitui: opponentes[f] a prosecutiōe cause i q̄ talia obiecerunt[g] excludimus & pinde puniri decernimus: ac si penitus in probatiōe oium que obiecerant defecissent[h].

Idem in eodem.

Qui grauauerit aliquaz personam ecclesiasticam vel eius cōsanguineos vel ecclesias seu bona: ꝓ eo q cum pro quo rogabatur eligere noluit ipso facto excōmunicatus est. Jo.an.

Sciant cūcti[i] q clericos vel q̄slibet alias personas ecclesiasticas[k]: ad q̄s i aliqb⁹ ecclesiis monasteriis aut aliis piis locis spectat[l] electio pro eo q rogati[m] seu alias iducti[n] cum pro quo rogabantur siue iducebantur eligere noluerint vel cōsanguineos[o] eorū aut ipsas ecclesias monasteria seu loca cetera beneficiis siue aliis bonis suis ꝑ se vel per alios[p] spoliando: seu alias iuste prosequēdo grauare ꝑsumpserint[q] se ipso facto excōmunicatiōis snia[r] innodatos.

Idem in eodem.

Primo punit vsurpantes de nouo custodiam vacantium ecclesiarum Secundo punit clericos & monacos h fieri ꝓcurantes. Tertio punit clericos se talibus nō opponentes. Quarto ponit qualiter debeāt se habere habentes talē custodiam ab antiquo. Jo.an.

Generali constitutione sancimus vniuersos[s] & singulos q regalia[t] custodiam[u] siue guardiam aduocationis seu defensionis titulum in ecclesiis monasteriis: seu quibuslibet aliis[x] piis locis de nouo[y] vsurpare conantes bona[z] ecclesiarum monasteriorum aut locorum ipsorum vacantium occupare[&] presumant quantecunqz dignitatis honore prefulgeant[ɔ]. [r] Clericos etiam ecclesiaruz: monachos monasteriorum & personas ceteras locoruz eorūdē q hoc fieri procurāt[ꝝ] eoipso excōicationis sentētie decernim⁹ subiacere.

n.est q repellant a ꝓsecutione: s ista iam sunt ꝓsecuti: & sic nō pōt locū habere pena. nec ob. q non possunt renūciare expresse: q multa possum⁹ tacite que nō possumus expresse. ff. de ꝓcura. filiusfa. §. veterani. C. de iura. calum. l. ii. §. sed q veremur: & .j. de iura. calum. c. i. & sufficere dz ad repulsionē electi q aliqd inuenitur ꝓbatū qd eū repellat: q vndecūqz crimina claruerint &c. xxiiij. q. iij. ecce. & de iudi. exhibita.

a Scientie. que etiaz in laicis intollerabilis est. xxxviij. di. si i laicis: sed no. q est q̄dā itrinseca qualitas. cuz qua homo nascitur. s. q aliquis sit cast⁹: pacificus: sobrius: & hāc quis ꝑsumitur habere: donec ɔ̄riū ꝓbetur: sic intelligit de presum. dudum. de seru. c. vno. Est quedā extrīseca: vt litteratura: & talis qualitas non ꝑsumitur: nisi ꝓbetur & ideo super hoc examinatur: & sic intelligitur hic cuz suis similibus de negatiua facti iuris & q̄litatis. dic vt. vi. q. vlti. actor. de elec. bone. i.

b Defectū. sed si electo opponatur q sit illegitime nat⁹ qs habet hoc ꝓbare. dic q opponēs probat p notata p Inno. in. c. super his. de accu. & de do. & contu. cum olim.

c Contingat. nec poterit postea reuocare. j. e. ti. ab eo.

d Ante omnia. no. q cū plura obiiciuntur quorum quodlibet per se sufficit: illud quod facilius probari potest: primo ꝓbandum est.

e Initiū. videtur q hec pars huius disiunctiue locum habere non possit: q aut electus iuenitur insufficiens: & tūc penit⁹ repellet aut sufficiens: & tūc repellitur opponens: & sic nullo casu obiectorum discussio sumet initium: dic q ṽa est obiectio si insufficiens reperitur electus: sed si sufficiens reperit: adhuc locū habebit alioꝝ obiectoꝝ discussio: q superior inquiret ex officio suo illo repulso de aliis obiectis ne per superiorem &c. .s. eo. cum nobis: & .j. eo. indēnitatib⁹: & c. vlti. vel admittet alius cui⁹ itersit: licet iste repellatur propter eādē rōnē. vel dic hoc tunc locū habere: cuz defectus oppositus repit verus: sed nō sufficiens ad repulsionē electi: & tunc alia examinabuntur. admitti tn̄ nō debuissent ad opponendū talē defectum. vel dic q̄rto q opponens admittet ad alia ꝓbanda: si probabilis & sufficiens causa cum a calūnia excusauerit. s. e. c. i. ad fi. vt q tales fuerāt verisimilitudines de defectu illo: quod dici vel credi poterat euidens: & sic calūniatus nō fuit ꝑm Gar.

f Opponentes. nota q dicit opponentes repellendo: non alios quorum intererit: pro eo quod dixi. s. glo. proxi. in secunda solutione.

g Obiecerunt. & defecerunt. h Defecissent. vt. s. e. c. i.

Sciant. Non diuidit q totus tex. vno constructu claudit ꝑm Jo. an.

i Cuncti. etiā epi: nec ob. j. de sen. excō. q piculosum: q nō de snia excōmunicationis: sed suspensionis & interdicti loquitur.

k Ecclesiasticas. vt conuersos templarios: vel hospitalarios: qui licet nō sint clerici sunt tamen ecclesiastice persone. xvii. q. iiij. quisquis.

l Spectat. de iure cōmuni in collegiata ecclesia ad collegiū spectat electio: de iurepa. nobis. xvi. q. vlti. ɔgregatio. si nō est collegiū spectat ad patronū: de iurepatro. postulasti. & hoc de iure cōmuni: nisi aliud inducat de ɔsuetudine: de causa pos. cū ecclesia. si aūt nō esset ibi. collegiū vel patronus per diocesanum h ordinari. x. q. i. regenda. xvi. q. vii. omnes basilice & hec vera quo ad electionē ꝑlati. de inferioribus no. s. eo. cum ecclesia vulterana. dic vt ibi Gar.

m Rogati. an pces iducāt simoniā. dic vt no. vij. q. ii. i sū. & .q. i. moyses: & .s. de eta. & quali. tuā. n Inducti p ꝓmissionem vel alio modo.

o Consanguineos. no. spālem casum i quo laicum percutiēs excōmunicatus est ipso iure ad idē. j. de sen. excō. quicunqz. & de imu. eccle. quoniam.

p Alios. q qui per aliū facit &c. ff. de admi. tuto. ita tn̄. §. gessisse. sic et in maleficiis tenetur mandato: ac si per se faceret. ff. de vi & vi ar. l. i. §. deiecisse: & .§. quotiens. & hoc verū de his que per alios explicari possunt: secus in adulterio & similib⁹ que non possunt p alios explicari. C. de cadu. tol. l. vna. §. nc autē. & mādatarius etiam excōmunicatus hic erit. de sen. excō. mulieres: & c. vniuersitatis Sed nunqd huius decre. pena locū habebit in presentāte patrono: & videtur q non: q de electione tm̄ loqtur & non ꝑsentatione: & est penalis & restringenda. j. eo. ti. si statutum. dic q si patronus est clericus uel ꝑsona ecclesiastica locum habebit constitutio: nec est hoc odiosum imo fauorabile ecclesiarum fauore quib⁹ propter hoc melius prouidebitur: & q decre. indefinite loquitur: indefinite itelligitur: & dicit clericos &c. Si autem patronus est laicus pena locum non habebit: cum constitutio dicat clericos vel ecclesiasticas personas.

q Presumpserint. si. de exces. prela. tanta.

r Snia. si. j. de sen. excō. quicunqz. & ꝑm Guil. epi bene poterunt absoluere ab hac snia: ex quo ɔditor huius cāonis sibi absolutionē nō reseruauit: de senten. excō. nuper. & arg. ꝑdicte decreta. quicunqz in fi.

Generali. Diuiditur in q̄ttuor partes vt pz in rubro. Secūda ibi: clericos. Tertia ibi: illos vero. Quarta ibi: qui autem. Jo. an.

s Uniuersos: & vniuersas: naz appellatione si quis & si qua continetur. ff. de ṽbo. signi. l. i. ff. de pac. tres fratres. & de ɔsti. prin. l. i. §. i. ar. contra q si pater exheredat filium nasciturum: si nascitur filia non erit exheredata. ff. de ven. i pos. mit. l. i. §. q̄ritur. Communiter dici solet q i fauorabilibus masculinū concipit femininum in odiosis non: sic soluitur ff. de verb. sig. l. i. Alij dicunt q si masculinuz verbum ꝓferatur ab homine & est odiosum non comprehendit feminaz & sic itelligitur predict⁹ .§. q̄ritur. sed si a lege siue sit odiosum: siue nō femina continet. ff. de iurisdi. om. iudi. si quis id odofredus dicebat q si etiā a lege ꝓferat ṽbum odiosum non cōprehendit feminaz: nisi id lege caueat. dic ꝑm Gar. q ṽbum masculinum platum a canone comphendit feminas. qd probat .xvii. q. iiij. siquis suadente. coniuncto cum ca. de sen. excom. mulieres. quod est verum nisi eadem vel alia constitutione excipiatur femina. j. e. indēnitatis. §. sed cum eos.

t Regalia. i. collecta q̄ fit regis rōne vel imperatoris: vel tributum qd debet regi. xi. q. i. si tributum. sic solet exponi de iurepa. pterea. ii. vel. i. iura que ad imꝑatorē pertinere ɔsueuerunt: vt portus & vectigalia. sed illa erant ecclesiis ɔcessa: & modo volebat ea de nouo aliquis occupare: vt i li. feu. titulo que sint regalia. alias est sub. l. imperialem. Jo. an.

u Custodiā. & cetera que sequunt expone ꝑm Gar. i. iuspatronatus q ꝑm diuersas regiones diuersa sortit vocabula. j. de iurepatro. q clerici. & c. pterea. ij. de sta. mo. in singulis. §. i. xvi. q. vij. pie mentis: & c. frigētius. quocunqz ergo nomine cēseatur vsurpantes de nouo tale ius in ecclesiis & aliis locis piis: & bona ipsorum locorum vacantium occupantes excōmunicati sunt ipso iure.

x Aliis. vt hospitalibus vel aliis quocunqz nomine vocatis.

y De nouo. s. a. xl. annis citra ꝑm Gar. de consue. c. vltimo de ꝑscri. de quarta. xvi. q. iij. quas actionēs. & hoc per litteraz que sequitur: vel ex antiqua consuetudine &c. Crisma tn̄: matrimonium: mācipium: vinum dicuntur noua: q̄ non excedunt annum: vetera que excedunt. probatur ꝑmum de cōsecratio. distinctio. iij. litteris. scdz. xxxv. questiōe. viij. c. i. tertium. ff. de publi. & vec. l. i. §. quotiens. quartum. ff. de tri. tri. & ol. lega. vetus. alibi dicitur nouum cuius extat memoria & eius contrarium dicitur vetus. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. fina. & l. in summa. §. i. C. de verboꝝ signi. super quibusdam.

z Bona. de quibus nulla est laicis attributa facultas. xcvi. di. bene q. dem. de. consti. ecclesia.

& Occupare. in mala parte ponitur. sic. s. eo. vt preterite. alibi in bona vij. q. i. fact⁹ est cornelius. & .s. de procu. non iniuste. & .j. de ꝓcur. si duo. & de conse. di. v. nunq̄. & ꝓprie mobilia dicuntur occupari vel rapi imobilia dicuntur inuadi: sepe tamen sumitur vnuz pro reliquo. xlvij. di. sicut hi. xi. q. ij. quicunqz. s. de resti. spo. sepe. C. vnde vi. si quis in tantā. insti. vi bo. rap. §. q non solum.

ɔ Prefulgeāt. hic assume litteram in fi. sequētis ver. eoipso &c. & maiori pena sunt digni quibus cum plurimum honoris defertur inueniuntur in crimine. v. q. vi. presbyteri.

ꝝ Procurant. forte occasione discordie inter ipsos suscitate: & dicunt procurare ope: consilio: persuasione: & operatione: de homic. sicut dignū. de offi. delega. c. i. ff. de ser. cor. l. i. §. persuadere.

Illos vero clericos qui se vt deberent talia facientibus non opponunt[a]: de prouentibus ecclesiarum seu locorum ipsorum pro tēpore[b] quo premissa sine debita contradictione permiserint aliqd percipere districtius inhibemus[c]. Qui aūt ab ipsarum ecclesiarum ceterorumqȝ locorū fundatione[d]: vel ex antiqua[e] consuetudine iura sibi huiusmodi[f] vendicant: ab illoruȝ abusu sic prudenter abstineant: ꝛ suos ministros[g] in eis solicite faciant abstinere: q̄ ea que nō pertinent ad fructus siue redditus[h] ꝓuenientes vacationis tempore non vsurpēt: nec bona cetera[i] quorū se asserunt habere custodiam dilabi permittant sed in bono statu conseruent.

Idem in eodem.

Parochialis ecclesia nemini conferatur qui non sit idoneus sciētia moribus ꝛ etate: ꝛ si conferatur non attingēti .xxv. annū: non valet collatio: ille autem cui talis ecclesia collata fuerit tenetur personaliter residere: ꝛ infra annū sacerdos fieri: si aūt ꝓmotus non fuerit elapso anno: priuatus est ipso iure: super residentia autem prelatus eius ad tēpus poterit dispensare. Joā. an.

Licet[k] canon[l] a felicis recordationis alexā. papa .iij. predece. nostro editus inter cetera[m] statuerit: vt nullus regimen ecclesie parrochialis suscipiat: nisi .xxv. annuȝ etatis attigerit: ac sciā ꝛ moribus commēdandus existat: quodqȝ talis ad regimen assumpt⁹ huiusmodi si monitus non fuerit prefixo[n] a canonibus tpe in presbyterum ordinatus a regiminis eiusdeȝ amoueatur officio ꝛ alij[o] conferatur. Quia tamen in obseruatione canonis memorati se multi exhibent negligentes: nos periculosam[p] illorum negligentiam[q] volentes iuris executione[r] suppleri: presenti decreto statuimus vt nullus ad regimen parochialis[s] ecclesie assumatur: nisi sit idoneus moribus: sciētia[t]: ꝛ etate. Decernentes collatiōes de parochialibus ecclesijs his qui non attigerint[u] .xxv. annuȝ decetero[x] faciendas viribus oīno carere[y]. Is ēt[z] qui ad huiusmodi regimen assumetur vt gregis sibi traditi diligentius curā gerere possit: in parochiali ecclesia cuius rector[τ] extiterit residere[?] ꝑsonaliter[&] teneatur. Et infra annum[a] a sibi commissi regiminis tpe numerandum se faciat ad sacerdotium promoueri. Quod si infra ideȝ tempus[b] promotus non fuerit: ecclesia sibi commissa nulla etiam premissa monitione sit presentis constitutionis auctoritate priuatus[c].

a Opponunt. nota clericos se debere opponere ꝓ iuribus ecclesie defendendis: ad idem. j. de rebus ec. non alie. hoc consuluissimo.
b Pro tpe. idest pro ea parte temporis. vel. i. ab eo tempore citra.
c Inhibemus. cōtra ergo faciens est transgressor canonis: qui canoneȝ transgreditur probibitionem continentem. iiij. dist. §. vlti. secus si ꝯsiliuȝ tantum ut ibi. Sed queroq̄ sit pena trāsgressionis canonis: dic ꝙ gar. ꝙ qui transgreditur cāonē credēs romanā ec. nō habere potestatē condendi canones de tali transgressione punitur vt hereticus. xix. di. nulli fas. vbi de hoc. si autē credit romanā ecclesiam potestatem habere: sȳ facit cōtrariū: q2 sic ei placet est pena depositiōis. ut. iiij. distin. §. vlti. ꝛ adde hic qō notaꝛ. supra de treu. ꝛ pa. c. i.
d Fundatione. fūdās enim ꝛ dotās ecclesiā de diocesani cōsensu potest ꝯstatuere vt fruct⁹ ipsi⁹ ecclesie cuȝ vacabit suos faciat. xviij. q. ij. decernimus. de iurepa. preterea ꝛ capitulo nobis.
e Antiqua. prescripti. s. de cōsuetu. c. vlti. vꝛ ꝙ consuetudo q̄ vsurpari possunt bona ecclīa rū: ꝛ sic onerosa prescribi possit: ꝯ id. s. de consue. c. i. dic ꝙ in hoc qō quis habeat iuspatronatus custodiā: guardiam ul' similia: bene valet cōsuetudo: sed in hoc quod vsurpet non valet: ꝛ sic intelligitur contrarium.
f Huiusmodi. s. guardiam. custodiam uel regalia.
g Ministros. qui res alterius saluare tenenꝛ. ꝛ de facto ministroꝝ tenenꝛ. ff. nau. cau. sta. l. fi. in in pn. lxxxvi. di. āputatis: ꝛ culpe reus est qui malorū vtiꝛ opa: isti. de obli. q̄ ex quasi delic. §. sed si alicuius: circa. fi.
h Redditus. ut sint silue cedue: q̄ tpe vacationis nō sunt in tali statu ꝙ cedi debeant. Et no. ꝙ oīs fructus ꝯsistit in redditu: sed nō ꝯuertiꝛ: q2 partus ancille ē in redditu: sed nō i fructu. ff. de vsur. i pecudū. §. ptus isti. de rer. di. §. i pecudū. Sed quero an fruct⁹ medio tpe pceptos faciāt tales suos. ita videꝛ p hanc lrām: q2 non ꝓhibet de fructibus: sed de his que nō ptinēt ad fructus. tu dic ꝙ fructus cōseruari debēt futuro successori. s. ꝺ offi. or. cū vos. s. e. vbi periculū. §. prouisionis. ꝛ. j. e. q2 sepe. ꝛ ꝺ offi. or. pn̄ti. Qui. n. custodiā hȝ custodire dȝ non ꝯsumere. ff. ut in pos. le. l. is cui. §. q legatoꝝ. hēbūt tn̄ ꝓm guil. ꝙ diu custodie operā dant moderata cibari ȝ. argu. xij. q. ii. charitatem. s. de preben. extirpāde. ff. cōmo. in reb⁹. §. pn̄t. ꝛ sic nō hȝ locū hic. ꝛ ar. a cōtrario sensu. C. de epis. ꝛ cle. ꝯuenticulā. ff. de ꝯdi. inser. l. i.
i Cetera. ff. de verborum significatione. l. ceteroꝝ.
k Licet canon. Pōt diuidi in sex ptes. In hac pma ponit constitutionē alex. ꝛ statuit cui debeat conferri parochialis ecclesia. In secunda ibi: decernētes. irritat collationē aliter factā. in tertia ibi. is ēt ponit de residētia facienda. in quarta ibi: ꝛ infra annum: de promotione ad presbyteratū. in quinta ibi: ꝙ si infra: penā non promoti. in sexta ibi. sup residentia. de dispensatione residentie. Jo. an.
l Canon. s. e. cū i cūctis: q h in trib⁹ marie suppleꝛ. qō ibi collatio parochialis eccl'e minorib⁹ fieri ꝓhibebaꝛ tn̄: h irrita decerniꝛ nisi dicere velis qō id satis erat irritū p ipsam ꝯstitutionē: q2 sufficit legislatorē aliqd ꝓhibuisse. ꝛ si nō adijciat ꝯ factū nō valere. C. de legi. nō dubium: nec fuit hoc ꝓpterea supfluū: cū clarius exprimat. ad idē. s. e. l. de sum. tri. c. i. ꝛ sic inouat ꝛ suscitat illud ius q̄si per abusum abolitū. itē per canonē illum moneri debent ad suscipiendos ordines per istum non. item per illum priuandus est per sententiam: per istum priuatus est ipso iure.
m Cetera. quia multa alia statuit preter ista.
n Prefixo tempore. quod erat in ꝓmis quattuor temporibus. lxxv. dis. quasi per totum. uel dic prefixo ab homine.
o Alij. ergo nō pmo. ne fiāt leges ludubrio: ꝛ dicaꝛ solū verbis lex impo sita. j. e. cōmissa. §. porro. ꝛ dic alij qui cū effectu faciat id in quo primus fuit negligens. s. de cleri. non resi. relatum alias remouebitur: ut ibi.
p Periculosam: sibi ꝛ illis quos corrigere debebant. ꝛ ita cateruatim sequebatur eos pereuntes multitudo pereūtium. lx. di. si papa.
q Negligētiā: hec oīa ledit i auc. colla. vi. de q̄store. §. hec oīa: ꝛ nouerca ē eruditiōis. lxxxiij. di. c. nihil.
r Executionē. no. ꝙ qlibet canon q ē late sn̄ie pōt dici executorius: ꝛ hoc ē verū quo ad iuris executionem.
s Parochial' eccl'e. s nūqd erit idē i decanau ꝛ alijs dignitatib⁹ ꝺ qb⁹ loqꝛ. §. iferiora: ꝛ arguēdo ꝺ simib⁹ ad simia vꝛ ꝙ sic: cū sub eadē ꝓhibitōe manauerit. s. de ꝯsti. trāslato. dicas ꝓm guar. ꝛ guil. ꝙ i illis p hāc ꝯstōneȝ nihil imutaꝛ. ꝙ. n. nō mutaꝛ ꝛc. C. ꝺ ap. l. pcipim⁹ ꝛ. C. ꝺ test. sācim⁹. hēat g̃ tn̄ locū i eccl'ia prochiali: nec recedā a ꝺbis. ff. de le. iij. nō aꝛ. huabiꝛ g̃ i eis. §. iferiora. Itē scias ꝙ non hȝ locū hec cōstitutio in parochialib⁹ collegiatis vel assūptis ad eaꝝ regim. j. e. tl. statutū. Quid si eccl'ia oli habuit parochianos s nūc hꝛe desijt dic ꝓm gar. ꝙ nō hȝ locū ꝯstitutio: q2 ꝛ deficiēnb⁹ ꝑsonis collegij desinit eē collegiū. ut notaꝛ. ff. qō cuiusqȝ vni. l. sic municipiū: si āt reciperēt ibi eē parochiani: ex tūc icipiet ꝯstitutio locū hꝛe q2 facta ē parochialis ꝛ. o. reuolauit ad. a. xxxv. disti. ab exordio: quēadmodum si de nouo fieret aliqua eccl'ia parochialis: locū haberet ꝯstitutio: ꝛ cōtor. ad hoc hosti. s. de cle. nō resi. quia nōn lli.
t Sciā. que requirit̄ ꝛ eo. habes. xxxviij. di. que ipsis.
u Attigerint. sufficit ergo in his ꝙ attigerit. xxv. ānū. sec⁹ i epo. s. de elec. cū in cūctis: ꝛ in abbatissa. j. e. idēnitatib⁹: ꝛ in casu. j. de eta. ꝛ qua. c. vno.
x Decetero: ad futura tn̄ extēdiꝛ: ꝛ hȝ locū i qualibet ꝯstitutiōe pterquā i casib⁹. s. de consti. c. vlt. dic ut ibi. Quid de pendētib⁹: nūqd ad alia ꝯstitutio extēdatur: ꝛ qdē si pēdeat p appellationē negociū decidi dȝ s; ius qō erat tpe pme sn̄ie: nō s; ius qō emanauit appellatione pēdēte: i auc. ut cū de appel. cog. i pn̄. ꝛ. §. i. Si autē pncipaliter pendet. dixit host. s. de ꝯsti. c. ij. decidi debere ꝓm ius qō emanauit gof. ibi. ꝛ accur. C. de leg. leges. ꝓm ius qō an̄ ꝯstitutionē erat. ꝛ vterqȝ allegat pdictā auc. dic ꝓm gar. ꝙ si ꝯstō loquaꝛ de ordinatiōe negocij ul' ꝯctus: ut ꝺ numero testiū: de scriptura: vel alia solēnitate: vera ē opinio gof. nō eniȝ ps potuit diuinare. C. de testib⁹. testiū. C. de testa. iubem⁹. lxxij. di. ꝓposuisti. Si aūt cōstitutio loquaꝛ circa ordinationē sn̄ie uel processus: pone exēplū. de iura. calū. c. i. §. vlti. de sen. ꝛ re iudi. c. vlti. potest vera esse opinio host. ita ꝙ ꝓcessuȝ cause iā factū non tangat sed faciendum: ꝛ quod alias constitutio de sui natura non extendatur ad pendentia: probatur optime. j. de offi. lega. c. pe. in fi.
y Carere ipso iure. si q̄raꝛ an epi possint i etate dispēsare: ꝓm ꝙ olim a qbusdā dicebaꝛ p illā decre. de eta. ꝛ qua. pterea. ꝛ. c. indecoꝝ: ꝛ vtrū dispēsatiue possint ānū ꝓrogare: dic ꝙ nō: p decre. istā q̄ solū sup residētia eis ptātē dispēsandi reseruat: eo tn̄ saluo qō hēs. j. e. ti. cū ex eo. De dispēsatiōe āt ordinū nihil h ꝓhibeꝛ vn̄ antiquo iuri stabiꝛ. s. illi decre. pterea. Sed nūqd nō ꝯstitut⁹ in maiorib⁹ ul' i minorib⁹ de iure cōi ad talē eccl'iaȝ eligi pōt: ꝛ vꝛ ꝙ sic: q2 ista decr. nihil exigit nisi ꝙ ꝓmoueaꝛ ifra ānū: s; ad oēs ordies ꝓmoueri poterit ifra ānū. Sȝ dic ꝯ q2 h decre. pterea nihil p istā imutaꝛ: imo p istā quodāmō exponiꝛ qō ibi diꝛ. j. breue tēpus.
z Is etiā: tertia ps in qua ponit de residentia facienda.
ꝛ Rector. uel ꝑpetu⁹ vicarius. i quo locū hȝ qō h dꝛ circa ordinē ꝛ etatē p denic. de of. vi. qui de ecclesijs. cuius contrarium dixit hic archidi. p hāc litteram.
? Residere. ad hoc etiā tenebaꝛ olim. s. de cle. nō resi. relatum.
& Personaliter. ergo non per vicariuȝ. nisi in casu supra de preben. extirpande. quam per hanc tolli non credo ꝓm guil.
a Annum: ipedimēto cessante. s. eo. quā sit i fine. ꝛ est expressuȝ. j. e. cōmissa. ꝛ currit iste ānus ex quo habuit possessionē pacificā: vel p eū stetit quomin⁹ haberet: nec currit iuste impedito: ut. j. e. cōmissa. ꝛ. j. de preben. licet.
b Idē tps. nisi cū eis p epos suos fuerit dispēsatū: ut lr'arū studio insistētes nō teneanꝛ vsqȝ ad septēniū ꝓmoueri. nisi ad ordineȝ subdiaconatus dumtaxat ad quē sub hac pena infra annū ꝓmoueri tenenꝛ. j. e. cum ex eo.
c Priuatus. ipso iure: olim vero per sentētiā: sed nunqd poterit purgari mora anno elapso per aliquot dies: dic ꝙ nō. ar. hic ꝛ de sup. neg. prela. lȝ quia cō-

Super residentia vero vt premittitur facienda possit ordinarius[a] gratiam dispensationis ad tempus[b] facere:prout causa rationabilis id exposcit.

Idem in eodem.

Parochialis ecclesia non commendetur nisi constituto in etate legitima ⁊ sacerdotio.⁊ tali non nisi vna:⁊ illa tũc demũz cuz necessitas vel vtilitas exigit:talis autem cõmenda vltra sex menses non duret:⁊ quod cõtra predicta factum fuerit est irritũ ipso iure. Joan. an.

Nemo deinceps[c] parochialem[d] ecclesiam alicui non constituto in etate[e] legitima ⁊ sacerdotio[f] cõmendare[g] presumat:nec tali[h] etiam nisi vnam[i] ⁊ euidenti necessitate[k] vel vtilitate ipsius ecclesie suadente. Huiusmodi[l] autem commendaz vt premittitur rite factã:declaramus[m] vltra semestris[n] temporis spacium non durare[o].

Statuentes quicquid secus de cõmendis ecclesiarum parochialium actum fuerit:esse irritum ipso iure. Nicolaus tertius.

Hec decr.fuit multũz vtilis suo tpe ãtequaz papa reseruaret sibi ꝓuisiões epatuũ.glo.i.põit summarium ⁊ secunda diuisionem. Do.

missa non põt purgari.C.de cõtrahẽ.⁊ cõmit.sti.l.magnã ⁊ adde quod dixi.j.de regu.iur.mora:⁊ licet tã modicũ tẽpus restet de anno ꝙ certum ẽ eũ non posse ꝑmoueri:nõ est priuatus.j.e.cõmissa.i.rñso ⁊ dic ꝙ pena illius ꝯstitutionis cum in cunctis nõ est remota ꝑ istam:q2 si talis ecclesia collata fuerit diacono:⁊ monitus ꝑmoueri nolit:ẽt ĩfra annũ ꝓuari poterit ẽm tenorẽ ipsius decre.⁊ si q̃ratur qñ ĩcipiat currere tps illi ad quẽ spectat collatio.dicã.j.e.cõmissa. No.autem ex hac decre.ꝙ ꝯpellit qs ad ordĩes ꝑ subtractionẽ bñficij:sz quia iura sup hoc variãt:distĩguas ẽm gar.aut beneficiũ hz certũ ordinẽ annexũ:quo casu prouisum ẽ hodie ꝑ de.ẽ eta.⁊ qua.vt hi q.ij.rñso.aut nõ.si hz:aut iusta cã excusat illũ:vt pote irregularitas ĩ quã postea ĩcidit sine culpa sua:vt q2 oculum vel manũ amisit:tũc nec cõpellendus ẽ nec priuãdus.s.e.cũ ĩ cũctis.§.hoc sane.si aũt incidit in talem irregularitatẽ culpa sua dz amittere beneficiũ:⁊ sic ĩtelligitur de eta.⁊ qua.c.i. Idem si ante adeptũ beneficiũ in illaz irregularitatẽ ĩcidit qualitercũqz:q2 id in ꝑmotiõe sua tacere nõ debuit.xxiiij.di.qñ ⁊.c.vlti.⁊ de cor.vici.exposuisti.de renũ.nisi cũ pdẽ.§.persone.si autẽ iusta causa eũ nõ excusat:aut ẽ parochialis ecclesia.⁊ tũc elapso ãno priuatus est ipso iure ẽt si nõ moneatur:ut hic:aut est aliud bñficiũ.⁊ tunc si monitus nõ vult ꝑmoueri:ꝓuandus ẽ,s.e.cũ in cũctis.§.ĩferiora.in epatu aũt nõ requirit monitio:sed sufficit negligẽtia electi ꝑ tps a canone terminatũ.c.di.c.i. circa fi. Si vero bñficiũ nõ hz certũ ordinẽ annexũ.⁊ eccl'ie necessitas vel vtilitas nõ exigit:inuitus cogi nõ debet.⁊ punitur q eũ cõpellit.lxxiiij.d.c.i.⁊.ij.⁊.c.vbi ista.si autem necessitas vel vtilitas eccl'ie requirit vt promoueat clericus si se excusat ꝓtextu crimĩs qd se cõmisisse ꝓponit aut si ꝓponit aliud ĩpedimẽtũ ĩ qd incidit culpa sua:tũc eps debet inferiores idoneos promouere.⁊ ipm clericũ ab ipso beneficio penitus amouere:nisi alias valde vtilis ⁊ necessarius esset illi eccl'ie.de eta.⁊ qua.queris.vbi vero ĩpedimẽtũ tpale ꝓtẽdit:puta ĩfirmitatẽ:uel etiã ꝑpetuũ ex delicto suo nõ ꝓueniẽs.non solũ cogit:sz etiaz si eius excusatio non admittitur poterit appellare:sicut ⁊ tutor appellat ob excusationem rationabilẽ nõ admissam.ff.quãdo ap.sit.l.i.§.si quis tutor:quod si volũtate sola renuit ordinari.nil ꝓtendẽs nisi q2 nõ vult:debet cõpelli appellatiõe remota ꝑ subtractiõez beneficij ⁊ officij.lxxiiij.distin.c.iij.⁊.iiij.de regularibus dicvt ĩ cle.de sta.reg. ne in agro.§.antepe.

a Ordinarius.i.suus superior.siue sit eps siue maior vel ĩferior episcopo.de cle.nõ resi.relatũ.⁊ sic illud intelligũt ĩno.⁊ host.dispensationẽ aũt illius.c.j.e.cũ ex eo.nõ pñt inferiores episcopis facere ut ibi dicam.

b Ad tps.bñ dicit q2 papa sup residẽtia dat ꝑpetuas indulgentias ⁊ datas per predecessores reuocauit.ut.s.e.li.de rescrip.c.vlti.

Nemo Ista facit:q2 ꝑmo ꝑmittit cui ⁊ qñ fiat cõmenda parochialis ecclesie. Secundo quãtũ durat.tertio decretũ apponit.scda ibi huiusmõi autez tertia ibi:statuẽtes. Do.

c Deinceps.per hoc verbũ apparet ꝙ hec ꝯstitutio ad preteritas commendas non extenditur:⁊ quia natura cõstitutionis est ꝙ non extendatur ad preterita.⁊ de hoc supra capitulo ꝑmo.

d Parochialẽ.in alijs ẽ nihil ĩmutat.sz remanet ius antiquũ ẽm guil.ad hoc.C.de ap.ꝑcipimus.

e Etate.s.ꝙ attigerit.xxv.ãnũ.s.c.pri.

f Sacerdotio.ut possit interim ipsi eccl'ie in sacerdotali ordine deseruire.⁊ not.ꝙ ꝑrochialis eccl'ia põt ĩtitulata dari etiã nõ presbytero.s.c.pri.j.eo.cuz ex eo.j.de ĩsti.c.ij. cõmẽdari aũt nõ.⁊ hoc ẽ nouũ.q2 añ ꝯstõnem istã hoc non erat.

g Commẽdare.cõmẽdare idez ẽ quod deponere.ff.de ver.si.l.cõmendat.ff.depositi.l.lutius.xij.q.ij.ne qs arbitret.s.depositi.c.i. Nñqz accipit cõmendare pro verbali honore alicui impenso.vt cũ qs de aliquo laudat.vel quãdo amicũ cõmendo:vt ei verbalẽ honorẽ faciã.ff.mã.si vero.§.cũ quidam.⁊ ea que cõmendandi causa dicuntur non obligant.ff.de edil.edi.sciendũ.ff.de contrahen emp.ea que.nec cõmendãdi sui causa debet qs facere quod alteri noceat.xi.q.iij si qs vero.sed h de cõmẽda agimus:q̃ est custodia ecclesie alicui cõmissa. Et prio q̃ro an talis sit ꝑlatus.⁊ dico ꝙ nõ:sed ꝓcurator tñ:hz tñ legitimã administrationẽ.xxi.q.i.relatio.s.e.cũ nobis olim.ij.§.fi.⁊ sic no.xxi.q.i.qui plures:sz nũqd interim dicit vacare:dic ꝙ nõ.q2 titulus iste est canonicus sicut ⁊ alij.s.eo.dudũ.ij.⁊ in predicto.c.qui plures.⁊ cũ mõ debito fit vt hic. Sed nũqd facit iste talis fructus suos.dic ꝙ non ẽm gar.q2 custos est.nec in eccl'ia ius hz nec ẽt in fructibus nisi ad colligendum ⁊ gubernandum ⁊ prouidendum sibi ⁊ ministris.⁊ quod superest in vtilitatẽ eccl'ie ꝯuertendũ.sicut ⁊ de visitatore dicit.lxii.di.obitum.⁊.c.cathinensis.⁊ hoc tz host.in decre.dudũ.de elec.tamen ꝯtrarium fit de facto. Sed nũqd bñs talez cõmendaz ĩpetrãs ecclesiã tenet de cõmẽda facere mẽtionẽ.dic ꝙ sic.ar.decre.de ꝯces.preben.cum nostris.⁊.c.litteras. Nunquid ad talẽ ꝯmendã vocabit patronus.dic ꝙ ẽm Inno. Host.⁊ Gar.ar.xvi.q.vi. filijs.idem in alijs q ex tali cõmenda leduntur.ff.de adop.l.nam ita.ff.de mi.l.in cause.s.de offi.archi.ad hoc.§.fi.si autem fuerint contumaces vlterius non audientur.j.qui fi.sint legi.perlatum. Sed quero an per ordinarium reuocari poterit vel interim ꝯferri.⁊ dic ꝙ non ẽm gar.nisi cesset causa ex qua facta fuerat.ar.de vo.⁊ vo.re.magne.ad fi.lxiij.di.§.verum. Quid si ꝯcessum sit epo ꝙ vsqz ad certũ tps fructus vacãtiũ ecclesiarũ ꝑcipere possit.s.de ver.si.tua.s.e.li.de rescrip.si propter.infra de prebẽ.si tibi concesso. Nunquid talis ĩdulgẽtie pretextu fructus cõmẽdati beneficij poterit retinere:nõ ẽm guil.cũ cõmenda ius tribuat:vt.s.dixi.dicũt aũt quidam ꝙ eps cõmendare põt tantum vsqz ad illud tps quo põt cõferre.s.vsqz ad sex mẽses:sz certe hoc ẽm guil.falsuz est.si eniz secunda vel tertia die post vacationem cõmẽdaret:iã non duraret cõmẽda hec ꝑ sex mẽses:qd tñ põt per hãc cõstitutionẽ:si igit vltima die sex mensiũ fiat commẽda:durabit ꝑ sex mẽses:⁊ hoc dicit hec cõstitutio.caueat tñ ordinarius vt priusꝙ totum tempus suũ labatur cõmendã faciat:q2 postea se intromittere non poterit.ar.de offi.dele.de causis.vel dic ꝙ ẽt illo finito poterit eã cõmendare alicui custodiendã ⁊ saluandã donec supior ꝓuideat.ar.de ap.cũ teneamur.⁊ de offi.or.cũ vos

h Nec tali.s.constituto in etate legitima ⁊ sacerdotio.

i Unã:ẽ duas cõmendatas hẽre nõ licet:sic nec duas ĩtitulatas:sed ꝙ possit hẽre vnã ĩtitulatã ⁊ aliã ꝯmendatã nõ ꝓhibet ĩmo ꝑmittit.vt.xxi.q.i.qui plures:cui antiquo iuri stãdũ est cum reuocatum non sit.

k Necessitate.ista duo in dispensatione ecclesiasticarũ rerum attendenda sunt.xij.q.ij.sine.de preben.exposuisti.

l Huiusmodi.s.factam constituto in etate legitima ⁊ in sacerdotio:⁊ ex causa ⁊ de vnica tantum parochiali ecclesia.

m Declaramus.de hoc erat antiquorum altercatio:quidam dicebant eam vltra durare:quidam non.

n Semestris.olim dubia erat lr̃a ista.q2 qdã libri hẽbant trimestris:qdã semestris:⁊ lr̃am trimestris dicebat dñs Guil.se habuisse de bula.

o Durare.nũquid finitis.vi.mẽsibus poterit ordinarius eandẽ iterato eidem vel alteri commẽdare:vr ꝙ sic ex causis h expressis.ar.C.de do.sancimus.§.si qs aũt ex diuersa:q2 tps laterañ.conci.non currit pendente commẽda ex causa facta:sed certe mens huius cõstitutionis ꝯtradicit:alias fraus ei fieri posset ⁊ perpetuo fieri.ar.j.de diuor.quãto.§.fi.⁊ facit optime.j.eo.cõmissa.uel distingue vtrũ cõmenda fiat ĩtuitu ecclesie vel persone.sz nũqd commenda expirat morte cõmendãtis.dic ẽm Guil.ꝙ nõ.s de preca.c.fi.⁊ de cõmo.c.vno.de dona.cũ dilectus.

a Cupientes. Casus.tria tempora statuerat Grego.x.circa expeditionẽ ecclesiarũ vtilia.s.e.quã sit. Primũ de electionibus presentãdis electis. Secũdum de exhibendo consensu. Tertiũ de ꝯfirmatione petẽda. Primũ ꝯfirmat papa nicolaus cum certi temporis adiunctione statuens ꝙ si infra octo dies ex quo cõmode poterũt eligẽtes electiões electis distulerint presentare:q culpabiles in hoc fuerint a ꝓsecutione electiõis in totũ sint exclusi:⁊ beneficijs q̃ obtinẽt in ipa eccl'ia ꝑ triẽniũ suspensi:ad q̃ si ĩfra illud tps se temere vel collorat miscuerit:illis ꝑpetuo sint priuati. Secũdũ precise ꝯfirmat ut iacet. Tertiũ mutat circa confirmationes cathedraliũ ecclesiarũ uel regulariũ que ex ĩmediata subiectione vel appellationis deuolutione habent peti a papa:⁊ statuit ꝙ predicti electi post cõsensum vel post habitã de electione notitiam:si ipsam debito tempore si ꝯtingeret presentari infra mensem.iter arripiãt eundi ad sedem apo.pro ꝯfirmatione petẽda ⁊ causa ꝓsequẽda cũ oĩbus actis ⁊ munimẽtis:finito autẽ mense siue iter arripuerint siue non habebunt tempus arbitrariũ.s.ĩfra quod commode venire possint:consideratis que circa id consideranda fuerint:adhuc post istud tẽpus arbitrariũ habebunt.xx.dies infra quos si personaliter nõ venerint iusto ĩpedimẽto cessante vel iustũ ĩmpedimẽtuz habuerint:sed infra predictum tempus id proponi nõ fecerint:vel ꝓponi fecerint infra debitũ tẽpus impedimẽtuz:sed illud nõ ꝓbauerit infra.xv.dies ad hoc assignatos:vel bene proposuerunt ⁊ probauerunt debito tempore:tamen non miserunt procuratorem sufficienter instructum:vel miserunt ꝓcuratorem instructũ:tamẽ ĩpedimento cessante infra tempus debitum personaliter nõ venerũt. In his casibus qnqz vt infra patebit.vel ipsorum altero priuati sunt ipso iure oĩ iure sibi per electionẽ quesito. Si autem in aliquo predictorũ nõ peccauerũt:priuationis penã non patiunt:sed si sine munimentis venerint patiuntur hanc penã.quia pro ipsis ꝓducendis dilationẽ extra curiam non habebunt nisi ex iusta causa. Statuto igitur de aduentu electi statuit de aduentu eligentium distinguens an electio vna vel plures in concordia vel discordia fuerit vel fuerint celebrate:⁊ dicit ꝙ si vna tantũ electio in concordia fuerit celebrata:duo de eligentibus sufficienter instructi infra supradictuz tempus mitti debent per capitulum ad curiam pro instruendo electionis negocio:⁊ mittentur expensis dignitatis si bona ipsius sint discreta vel de cõmunibus:vel per capitulum alium de prouisis si de illis habere nõ possint. Si autẽ plures

electiones facte fuerint tunc pro qualibet pte mittentur ille due psone expensis electorum: vel si vnica fuerit electio cui aliqui se opponunt: mittant ille psone pro parte electi suis expensis: et pro parte opponentium si sint duo vel plures saltem duo expensis opponentium sufficienter instructi: et si electi noluerint expensas ministrare secundum qualitatem negocij: nisi forte sint pauperes priuati sint ipso iure omni iure sibi ex electione quesito. Si autem eligentes supradictas personas non miserint: etiam si electi: vel opponentes neglexerint venire vel expensas ministrare priuabuntur a totali cause prosecutione quo ad se et prouentibus beneficiorum que habent in ipsa ecclesia per triennium: hoc verum nisi paucitas capituli eligentium vel contradicentium ipsos excusaret: seu alia iusta causa: et tunc mittant procuratores sufficienter instructos: et cessante impedimento mittant supradictas psonas: alias patientur penam predictam: et eadem sit pena opponenti vel opponentibus: cum vnica electio: tamen licet opponentes: vel eligentes in predictis casibus priuentur a prosecutione processus: electis tamen nullum preiudicium generetur. Et ea que dicta sunt de electis et eligentibus in concordia vel discordia saluo eo quod dicitur de exhibendo consensu et ministrandis expensis ad que non teneantur postulati: intelligantur repetita cum suis penis in postulatis et postulantibus: si ideo sint postulati: quia in ordinibus etate vel similibus defectum patiuntur. Si autem ideo postulentur: quia sunt aliis ecclesiis alligati antiqua iura seruentur. postulationes tamen nihilominus pendent ex gratia sicut olim. Ultimo dicit nicolaus quod in omnibus supradictis casibus in recuperandis expensis electi et eligentium: postulati et postulantium: vult iura antiqua seruari.

Cupientes ecclesiarum[a] [b] vacationibus[c] periculosis[d] occurrere ac malignantium[e] subterfugijs obuiare[f]: iam[g] prouisis remedijs alia[h] que patenter ipsa rerum experientia[i] ad earum expeditionem indicauit[k] vtilia[l] remedia experta subiungimus: et quod felicis recordationis Gregorii. papa. x. predecess. noster de electionibus presentandis[m] electis et ipsorum electorum petendo ac adhibendo[n] consensu salubriter statuit[o] in suo robore cum infrascripti temporis[p] moderatione[q] in presentandis electionibus permanere volentes: sed quod de trimestri tempore post consensum ad petendas confirmationes instituit[r] quo ad illas que petuntur vel peti debent[s] a sede apo. temperantes: cum interdum aliquorum locorum[t] vicinitas minus exigat: aliquorum distantia prolixius tempus exposcat: hac generali et in perpetuum valitura[v] constitutione sancimus: vt omnes electi[x] cathedralium vel regularium[y] ecclesiarum quorum[z] electionum confirmationes vel infirmationes ad ipsius sedis examen conducit immediata subiectio[&]: vel appellatio[?] interiecta deuoluit infra vnum mensem[ꝫ] post consensum[a] vel post obtentam[b] de ipsorum electione

a Cupientes. decre. ista est obscura dictamine: et quia bonifacius dum esset notarius nicolai fuit dictator ipsius ideo eam per compilatores huius libri mutari et clarius dictari voluit. et est vtilis valde dummodo quod in ea statutum est non trahatur ad nouam: quod esse non debet. s. de deci. suggestum. C. de vsura. pro. emp. l. vlti. Et diuiditur in. vij. partes principales secundum gar. in quarum prima ponit sue constitutionis causam: et qualiter. et infra quod tempus electi cathedralium vel regularium ecclesiarum quarum electionum confirmationes appellatio vel immediata subiectio deuoluit ad papam venire debeant. et durat vsque ibi quod si p. xx. in secunda ponit penam electorum non venientium vel venientium sine munimentis et durat vsque ibi ad hec. in tertia prouidet de psonis ad instructionem cause quando facta est electio in concordia. et durat vsque ibi si uo. in quarta qualiter mitti debeant psone instructe et opponentes venire quando electio vel electiones in discordia celebrantur et durat vsque ibi ceterum. in quinta qualiter puniuntur eligentes si electionem debito tempore non psentent: vel si psonas non mittant instructas. et durat vsque ibi deniqz in sexta dicit quid iuris sit de postulationibus: et durat vsque ibi porro. in septima que durat ab ide vsque ad finem: dicit quid iuris sit de recuperatione expensarum.

a Cupientes. tenetur ad hoc ex credito sibi dispensationis officio. ut. s. in proemio huius libri cum suis concor.

b Ecclesiarum. et cathedralium et regularium. et quarum confirmationem appellatio vel immediata subiectio deuoluit ad papam. ut infra sequitur: vel ecclesiarum omnium saltem quo ad presentandas electiones: ut dicam. j. §. ceterum.

c Vacationibus. qualitercumque vacauerint siue per mortem prelati siue per cessionem dispositionem vel alio modo. cum eadem sit ratio in quolibet permissorum nec alterum exprimatur. s. de rescrip. suscepitum.

d Periculosis. s. e. ne pro defectu. l. di. postquam. et habet locum hec constitutio etiam si vacatio periculosa non sit puta quia est ibi in spiritualibus et temporalibus ministrat. lxi. di. obitum. et. c. cathinensis. quia tali causa cessante non cessat constitutio. ff. de postulan. l. j. §. sextam. xxxij. q. vij. tamen: quia finalis huius constitutionis ratio est: vt celerius expediantur ecclesie: ad hoc optime. j. e. si postquam. §. i. et quere de hoc supra de renun. post translationem. et. lxi. di. §. his omnibus. alias. c. neophitus.

e Malignantium. per hoc soluitur contrarium de canone. iiij. q. iiij. nullus: vbi habes quod reorum est subterfugere: potest. n. reus subterfugere opponendo legitimas et veras exceptiones: non autem maliciosas et falsas. ut hic consueuit dici quod qui habet ius in principali: cauillationes et malicias aduersarij potest per alias repellere: et sic posset intelligi. c. nullus. et de hoc. xxiij. q. ij. dominus noster et arg. ad hoc supra de simo. dilectus. i.

f Obuiare. tolle hoc verbum quod est infra subiungimus.

g Iam prouisis remedijs. s. quod fiat electio infra tres menses. l. di. postquam. s. e. ne pro defectu: quod fiat in his ecclesijs de quibus hic agitur sub certa forma. s. e. quia ppter. item remedia que sunt. s. e. c. i. et. s. e. quod sit. et. c. di. c. i. et alia multa. s. e. ti.

h Alia que. s. quod veniat electus psonaliter infra tempus huius constitutionis alias certa pena puniatur. et quod psone instructe mittantur: et quod certo tempore presentetur electio: et pena non presentantium.

i Experientia. magistra rerum efficax. s. e. quod sit. ad hoc. s. de rescrip. statutum. Jo. an.

k Indicauit. alias indicauit.

l Utilia. et posito quod casus interueniretur in quo prouisio hoc non reperiretur vtilis: vt si diceretur psona nota. et electionis formam notum in curia vel filiis. locum tamen habet constitutio: vt. s. dixi in simili super verbo periculosis: non enim in cuiuslibet persona etc. lxi. di. miramur.

m Presentandis. s. quamcito commode presentari potuerunt.

n Adhibendo. infra mensem a tempore presentationis.

o Statuit. s. e. quod sit.

p Temporis. s. octo dierum j. eo. §. ceterum.

q Moderatione. i. moderati temporis adiectione: quia verbum moderationis diminutionem continet. s. de ver. si. c. vlt. hoc autem tempus auget: vt. j. §. ceterum. vel quia penam apponit que non erat olim apposita ideo moderari videtur.

r Instituit. s. eo. quod sit. circa finem. Jo. an.

s Debent. ex immediata subiectione vel appellatione: vt sequitur.

t Locorum. sed quomodo ex differentia locorum aliquod discrimen inducitur quod lex absurdum reputat. C. de tempo. in ite. re. supputatiam. Sol. lex illa loquitur in eo casu cum legislator inspectis locorum circumstantijs certum tempus limitauit quod ad quelibet locum sufficere reputauit: ut in tempore restitutionis petende. et ad idem. ff. de instito. cum interdum vbi locus non mutat causam institorie actionis. sed quod hic et in similibus dicitur in tempore non limitato sed arbitrario locum habet secundum gar. s. de do. et contu. cum olim. et concor. ff. de eo quod cer. lo. l. ideoque ibi: quia scimus quod varia sint precia rerum per singulas ciuitates etc. Jo. an.

u Ualitura. idem si hoc dictum non fuisset. C. de ap. precipimus.

x Electi. de postulatis videbis. j. §. deniqz. Et quid de prouisionibus: dicas idem iuris in illis quod hic in electionibus statuitur: et quod hoc de electis dicitur etiam de confirmatis intelligas si a confirmatione appelletur. hoc habes expresse. j. eo. si postquam. §. vlti. et dixit hic gar. et guil. quod hec constitutio locum non habet in electo in magistrum hospitalis uel templi si appelletur ad papam: tamen quia per mortem talis cathedralis vel regularis ecclesia vacare non dicitur: quia regimen ecclesiarum non cadit in laico. s. e. sacrosancta. et quia aliud hospitale: aliud ecclesia. ad hoc. s. e. sciant. et quia milites sunt quos arma scire volumus et non leges. C. de iure deli. l. sancimus. §. loca. et condu. l. milites.

y Regularium. virorum intelligas: in monasterijs. n. monialium non sibi per omnia locum vendicat hec constitutio. j. e. indemnitatibus. §. sed cum eas. nec habet locum hec constitutio in dignitatibus ecclesiarum cathedralium vel regularium que sunt sub episcopo uel abbate vel priore: sicut sunt archidiaconi: archipresbyteri subpriores. vel priores sub abbatibus vel alijs prioribus: per mortem talium non dicuntur ecclesie viduate quod requirit hec constitutio. et est sic quod dicimus. s. e. c. ne pro defectu. et. c. quia pp. secundum guil. et gar.

z Quorum electorum. alias quarum: sed prima melior: quia respicit electi: quod est supra.

& Immediata subiectio. in hoc casu sufficit adire legatum de latere quando episcoporum et archiepiscoporum exemptorum electiones confirmare potest. j. e. si abbatem. et seruanda erit hec constitutio quia satis est illud ap. se. examen secundum gar. guil. hic non determinat. dicit. n. quod alij dicunt contrarium per literam ap. se. et quia in legato non est distantia viarum ita quod de facili poterit habere quos volet: sed secundum istam rationem sequeretur quod ista decre. non haberet locum in vicinis romane curie. gar. etiam dixit: tamen guil. fouet contrarium. quod si ecclesia non est alias immediate subiecta pape: puta quia metropolitanum habet: si metropolitana ecclesia est scismatica. vel a saracenis capta habebit locum hec constitutio: is. n. primus est quem nullus antecedit. ff. de ver. si. l. primus. ad hoc. s. e. quia diligentia. et bene facit pro gar. j. de offi. de le. si is cui. quod non credas verum si solus archiepiscopus ab ipsis paganis vel scismaticis captus esset: ut. j. de sup. neg. pla. si episcopus. item scias quod si partes sola voluntate vadunt ad papam non habet locum hec constitutio. licet bene facerent si eam seruarent: ista enim constitutio non astringit nisi in his duobus casibus. s. cum immediata subiectio vel appellatio deuoluit: ergo in alijs locum non habeat secundum guil. et gar. vnde et si relatione iudicis deuoluatur ad papam non habebit locum secundum guil. graue. n. esset tantas penas vel causas imponere in illo casu non expresso. idem dic secundum eum si papa reuocat ad se tale negocium: quia forte coram ordinario pendebat nisi in reuocatione exprimat hanc constitutionem velle seruari: et tunc non ex vi constitutionis sed ex vi mandati tenebuntur ad illam seruandam. sic. s. de iudi. quia. v.

? Appellatio. in hoc casu non sufficit adire legatum secundum guil. et gar. nisi forsan partes concordarent appellationi renunciando de ap. constitutus de of. dele. studuisti. et. c. licet. et dic appellatio manifeste frustratoria. quia talis non deuoluit negocium ad papam. s. e. quis: et sic non habet locum hec constitutio que requirit quod talis sit que deuoluat. s. interposita in scriptis et ex causa probabili: ut ibi: et que peruenerit ad noticiam appellati. de consti. cognoscentes: quod dic ut in cle. eo. ti. causam.

ꝫ Mensem. iste mensis datur ad parandum se ad iter.

a Post consensum. sup. quando debito tempore fuerit presentata electio alias locum habebit sequens clausula.

b Post obtentam. subaudi secundum gar. et post tempora in quo debuit psentari et quo debuit deliberare: vel postquam deliberauit. absurdum. n. esset quod in hoc casu non haberet inducias ad deliberandum. maxime cum decre. quod sit. s. e. non sit reseruata: ut. s. vidisti. quomodo. n. veniet nisi primo deliberet an consentire velit: et quomodo deliberabit nisi tempus habeat. l. di. ponderet. tamen tutius videtur sibi et domino guil. ut dicamus quod in hoc casu cum electio debito tempore non presentatur habeat vnum menses ad deliberandum et parandum se ad iter nec illius mensis diminissio sit absurda quod sit ex causa: et ne fraudi locus

relinquatur fm eos: ⁊ sufficit sic scriptũ cĕ. ff. qui ⁊ a qbus. l. psperit. Sed nõne rogatus debet recedere inuitatus fugere: ⁊ sola debet illi suffragari necessitas excusandi. C. de epi. ⁊ cle. si quĕquã. qũo ergo se ingeret. nisi inuitet ⁊ roget: dicas q̃ ex quo electus est inuitatus ⁊ rogat⁹ videt. ⁊ auctoritate ipsius constitutionis sine nota ambitionis hoc facere poterit. alias enim laqueus pararet quod cĕ nõ debet. xxvij. q. i. de viduis: de resti. spo. litteras.

a ¶ Noticiã. certã ⁊ indubitatã puta q: ibi pñs fuit: erat forte canonicus: vel hoies fide digni referũt pro certo sic esse. ar. de postu. c. i. de cle. ex. mi. illõ. vel inde lr̃am recepit autenticã nõ eniz cuilibz referẽti credere tenetur. ad hoc de do. ⁊ cõtu. cuz olim. ⁊ qõ ibi no. Quid si scit se electuz sed nescit appellatum dic q̃ si ecclia nõ ptinet ĩmediate nõ currit iste mensis ĩmo tenet fuare decre. q̃ sit: donec sciuerit appellatũ fz guil. ⁊ gar.

noticiam [a]: si eam debito [b] tempore non contigerit presentari ad sedez ipsam ap. iter arripiant ⁊ ex tunc [c] si ue infra scriptum tempus iter arripuerint siue [d] nõ: absqz fraude [e] quã cito potuerunt commode [f] locoruz cõsiderata distantia petituri [g] suarũ electionum cõfirmationes: vel prosecuturi [h] electiões suas quibus poterunt modis licitis comparere cuz omnibus actis iuribus [i] ⁊ munimẽtis [k] suis ⁊ processus suos contingentibus [l] coram nobis [m] personaliter teneantur. ¶ Quod [n] si per viginti dies post lapsum [o] ex qualitate locorũ moderanda [p] temporis expectati [q]: siue eligentes [r] siue opponentes [s] venerint siue nõ psonaliter cõparere [t]: ⁊ suarum electionũ cõfirmationem vel prosecutionem

b ¶ Debito tpe. s. infra octo dies postquã cõmode pñtari potuit. j. §. ceterũ. ⁊ sic iste mensis nõ currit nisi a tpe quo electio pñtari debuit fm gar.

c ¶ Extunc. i. elapso predicto mense: ⁊ designat extremũ tp̃s istius mensis. ff. de ꝓdi. ⁊ demõ. si is ad fi. Alij exponũt extunc. i. arrepto itinere: qõ est falsum p id qõ sequitur siue infra prescriptũ tĕ. ⁊ sequeret fm id qõ post. x. ãnos arripiẽdo iter tunc inciperet sibi currere tempus: quod est absurdum.

d ¶ Siue non. ⁊ sic de arreptione itineris non curat dũmõ veniat tpe cõpetenti

e ¶ Absqz fraude. si ergo electus dupler habebat domicilium: dico q̃ computatio fiet ab eo loco vbi tunc erat absqz fraude per hanc litteraz: ⁊ idem dico si extra domicilium esset fm gar. ⁊ guil.

f ¶ Cõmode. xij. q. ij. faciat. ff. de ver. si. nepos: ⁊ hz iudex hoc arbitrari inspecta q̃litate psonarũ locorũ ⁊ tpm ⁊ etatũ. ff. de verbo. ob. ꝓtinuus. §. i. ⁊ patet in pn. se. §. ⁊ dico q̃ arbitrari dz iudex fm vulgares dictas. ut ꝓbatur. j. de pbẽ. pñti. §. loca. si. n. q̃ ibi dr̃ spãle est ergo ipsius ꝓriuz regulare: ⁊ qz lex dz patrie cõuenire. iiij. di. crit. ⁊ vsui stat ĕt ꝓtra naturã vocis. ff. de le. iij. l. vrori. in pn ⁊ multũ opatur regionis ꝓsuetudo. ff. de fũ. ĩstru. l. cũ delanionis. §. afinã: ⁊ in arbitratione vulgarium semp respiciaz ꝓditionẽ psonarũ ⁊ tpis vt. s̃. diri. nõ aũt arbitrabit fm singulares q̃ sunt cũ qs vtĕ duplomate. ff. de ver. obli. cõtinuis. §. ij. vel fm legales. ff. si quis cau. l. i. ⁊ si hĩta cõputatide aliqd supest pro illa dabitur vna dies. ff. de ver. si. l. iij. si nõ apparẽt vulgares nõ crederem errari fm guil. ⁊ gar. si recurrerẽt ad legales: dũ tñ q̃litas cause psonarũ locorũ ⁊ tẽporuz id patiant. Et scias q̃ si electus venit añ tp̃s qõ als arbitraret iudex residuũ ei⁹ arbitrij. nõ pp hoc hz de lucro: qz ĩ eo qõ finitũ est ꝓiecturis nõ est locus. ff. de v. obli. l. ꝓtinuus. §. si duplomate. Si aũt modicũ restat de tpe vtendo duplomate penã euitat preueniẽdo vero nil lucrat per predictũ. §. item scias q̃ si electus q per. x. dictas distabat in ꝑncipio mensis iter arripiẽs. xi. die sit in curia non tenet ex citatione illius canonis nisi alias citet a papa: coram papa comparere: si non vult nisi ꝑmo labat mensis. ⁊. x. dies qbus venire poterat. ⁊. xx. qbus postea debuit expectari: ⁊ hoc probat lr̃a superior cuz dicit extũc siue infra prescriptũ mensem venit siue nõ: ⁊ bñficium iuris nulli est auferẽdũ. xxviij. di. de biscj. de reg. in. indultum cum suis ꝓcor. Nec ob. hoc ei qõ viri. s̃. q̃ ꝓueniẽdo nõ lucrat tp̃s qz illud hz locum in tpe qõ iudex hz arbitrari: vñ ꝓueniẽdo non arbitrabit iudex nisi tp̃s in quo venit fm gar. sed nunc loquor de certo tpe ⁊ a iure limitato: ⁊ de eo in quo venit qõ alias habebat iudex arbitrari. Et scias q̃ si electio facta est in ipsa ciuitate vbi est curia ⁊ electⁿ est pñs de tpe arbitrario nihil hĕbit sed mẽsez ⁊ illos. xx. dies habebit fm gui. ⁊ gar. Nõ qz tpe certo ⁊ limitato a iure locorum varietas varietatez iuris nõ inducit. C. de tẽp. i integ. resti. l. supuacuam. Sed quero an iudex arbitrando dare debeat aliquos dies ad quiescendum pone vnũ in septimana: ⁊ videt q̃ non: quasi illi. xx. dies ob hanc cãm dati sint sed dic cõtra fm gar. ⁊ guil. cum enĩ preter mensez. ⁊. xx. dies detur hic tñ tp̃s quãto commode venire possit qs impius iudex arbitrabit q̃ p. xl. dictas vel plures venire cõmode possit non quiescendo. nec illi. xx. dies ob hoc dati sunt: sed quia iudex ĩ perẽptorio nõ multũ dz abstinez festinare. ff. de dã. ĩfec. si finita. §. si forte. credo q̃ pp equitatẽ illius. l. seruãdã isti. xx. dies dati fuerũt. ad idẽ. s̃. de re iudi. cũ bertol dus. ar. s̃. j. de of. ordi. quãuis ibi. ꝓtinuatis ⁊ĉ. sed nõ ĕ ꝓtra ut ibi dicam.

g ¶ Petituri. post consensum.

h ¶ Prosecuturi. referas ad id qõ dixit post obtentã ⁊ĉ. qz dicit fm gar. post cõsensum poterit ꝓfirmationẽ petere: sed post notitiã petet vt cõpellãtur electores electionẽ pñtare. Alij dicũt q̃ post obtentã noticiã potest electioni nõ presentate ꝓsentire ⁊ ꝓfirmationẽ petere: prior lectura magis placuit. Gar.

i ¶ Iuribus. i. rationibus consistentibus circa factum: qz papa omnia iura hz in pectore. de appel. sepe. C. de testa. oĩum. s̃. e. li. de consti. c. i.

k ¶ Munimentis. i. his per que causa sua muniri potest: vtpote cuz decreto electionis cum instrumẽto appellationis protestationũ ⁊ similibus.

l ¶ Contingẽtibus. vt dispensatio super pluralitate beneficiorũ: super natalibus ⁊ similibus si talia opposita sint. si enim talia opposita non fuissent a ꝑncipio: sed modo opponuntur: forte eo mõ quĕ hĕs. s̃. e. ti. ut circa. dico q̃ diuinare nõ tenebatur ⁊ haberet eo casu dilationẽ etiã extra curiã. j. e. ver. electos. ⁊ ĩ casu in quo nõ est pñtata electio hĕat illa muniminĕta que habere põt ad alia non tenetur. ff. de reg. iu. impossibilium. ar. in se. §. ver. electus. ibi nisi iusta cã ⁊ĉ. neqz dico q̃ incontinenti quando venit debeat ostendere munimenta: sed sufficit q̃ paratus sit illa ostĕdere termino sibi assignato: vt p sequẽtia patebit fm guil. ⁊ gar.

m ¶ Coram nobis. p hãc lr̃am dicit archidiaconus q̃ electus nõ veniẽs ap. se. vacãte non ĩcidit in penã. gar. ⁊ io. mo. ꝗ. s. q̃ incidit lz de egtate pena remitti deberet. expeditũ est q̃ incidit per cle. eo. ti. ne romani in fi.

n ¶ Nõ si p. xx. scõa pars. Quicqd dixerit ĩ gar. ⁊ alij. dic plenius q̃ iste. §. ponit quinqz casus in quibus priuatus est electus ipso iure. Primus cum iusto impedimento cessante infra tẽpus statutũ nõ venit. Secũdus cũ iuste fuit impeditus fz infra tp̃s debitum impedimentũ ꝓponi non fecit coram papa. Tertiꝰ cuz bñ facit ꝓponi impedimentum tpe debito sed statuto tẽpore non probauit. Quartus cũ statuto tẽpore opposuit ⁊ probauit: sed procu. nõ misit infra illud tp̃s sufficiẽter instructum. Quintus cũ misit ꝓcu. sufficiẽtem: tñ cessante impedimẽto infra tp̃s debitũ psonaliter nõ venit. In his casibus vel altero ipsorũ priuatus est ipso iure si autĕ in neutro ipsorũ peccauit penã non patit ꝑuationis. Ultimo ponit penaz electi veniẽtis uel mittẽtis eo casu quo mittere põt sine munimẽtis: ⁊ sic construe hãc lr̃am q̃ si expectati p. xx. dies post elapsuz tp̃is moderãdi ex q̃litate locorũ ꝓtempserint psonaliter cõparere: ⁊ petere suarũ electionũ confirmationẽ uel ꝓsecutionẽ: seu executionẽ. siue opponẽtes venerint siue non electiones de ipsis ⁊ĉ. vsqz ibi infra ꝑuatos: hec vera si contẽpserint nulla iusta cã interueniẽte: de qua ꝓposita infra ꝑdictos. xx. dies corã nobis uel alio seu alijs deputando vel deputãdis a nobis si videbat admittenda teneantur infra. xxv. dies post tp̃s huius apud se. ap. facere plenã fidẽ: sub audi alioquin electiones de ipsis ⁊ĉ. vsqz priuatos: nisi ꝓtingeret talia uel tam verisimilia proponi: vel infra cosdẽ. xx. dies seu predictos. xv. eo casu tantũ. cum vt predicitur fuerint ꝓcessi ad ꝓbandã predictam cãm apositam ⁊ admissam: que merito excusaret electos ipsos ab infrascripta. i. subscripta fm constructum pena: ⁊ propter quod videretur forsitan indulgendum eidem. s. electo: si intelligas presidenti ꝓiunge cum videret tempus prolixius ad predictam comparitionẽ. insuper eo etiam casu quo contigerit proponi vel pro. i. admitti ⁊ aliquam iustam causam ad excusandam personalem cõparationẽ electorũ: nisi tunc infra idem tempus se presentauerint per procuratorẽ sufficienter instructũ ad omnia premissa: electiones ⁊ĉ. hec vera iusto impedimẽto cessante: ⁊ subdit tunc nihilominus. i. nõ obstante q̃ procuratorẽ miserint: nisi ipsa cã cessante se presentauerint personaliter: ut premittitur electiones ⁊ĉ.

o ¶ Post lapsum. rõnabilior ĕ hec cõputatio q̃ illa q̃ fit p decre. statuimus. s̃. e. vbi computantur dies post aduentũ partis: quid enĩ si ps vtat duplomate dicta inconueniens sequetur ex eo. Sed non mireris quia hic maior pena imponitur: ut ibi dixi in glo. equiori.

p ¶ Moderanda. ut supra dixi super verbo cõmode.

q ¶ Expectati. sed pone q̃ facta computatione recta in omnibus reperitur vna die venisse post terminum non allegans impedimentũ nũquid moram purgat. dic fm gar. ⁊ guil. q̃ cũ hĩ sniã lata sit a canone pp moram statim elapso termino cõmisso est pena ꝑuationis ipso iure: que amplius purgari nõ poterit: sicut enim a sniã legis vel canonis non appellat. s̃. ó ap. qz nos. ff. de ver. sig. si qua pena. sic nec purgatur in ea mora: cũ eniz statim electio nulla sit: amplius ꝓualescere nõ posset. s̃. e. auditis. ⁊. j. de reg. iur. nõ firmatur. ⁊ adde quod dicam. j. de reg. iur. mora.

r ¶ Eligentes. hoc dicit ne credat aliquis q̃ venientibus eligentibus nõ teneatur electus venire: hoc ergo remouet.

s ¶ Opponentes. quare punitur electus non veniẽs: ex quo non venerunt eius aduersarij cum in eius aduentu nulla videatur vtilitas. ad hoc. ff. si quis in ius vo. l. ij. ad fi. ⁊ no. s̃. de do. ⁊ cõtu. c. vlti. Dic q̃ aduersarijs non venientibus ipse venire tenetur: ideo qz in ipsorũ absentia procedi pt̃ supra eo. c. i. j. de eo q mit. in pos. c. i. ⁊. s̃. vt lit. nõ cõ. quoniam: ⁊ etiam cessantibus aduersarijs ibi locum hz iudicis officium supra eo. cuz nobis olim. cum similibus.

t ¶ Comparere. Quid si electus venit infra tp̃ꝫ ꝓstõnis ⁊ negocio non finito illicẽtiatus recessit. nũqd incidit in penã illius ꝓstõnis: dic q̃ sic. j. e. si postq̃. §. i. Sed pone non venit electⁿ infra tp̃s legitimũ: nec post: petit aduersarius ꝑnunciari ipsum in hãc ꝓstõnem incidisse: apper procura. electi qui dicit hãc ꝓstõnem in eo locũ non habuisse: puta qz non pertinet ĩmediate: vel qz appellatio non fuit talis q̃ deuolueret. Replicatur q̃ hoc debuit ꝓponi infra tempus de quo dictum est. s̃. querit qnd iuris dico fm guil. ⁊ gar. procuratorẽ audiendũ: si enim non habet locũ constitutio satis est clarũ q̃ non habet locũ eius pena uel tp̃is artatio: de hoc igitur cognoscendum est. Sed pone electum in tempus feriatũ incidisse cuius temporis si fiat computatio non venit electus infra tempus venit tamen post tempus antequam iudex sedeat pro tribunali: queritur an incidat in penam: ⁊ videtur q̃ non. ad quid enim prodesset venisse ex quo si venisset processum non fuisset. Dico tamen fm Gar. ⁊ Guil. ipsum

in penam incidisse: debuit enim venire ⁊ se presentare ⁊ tali tempore potuit libellum offerre. ff. de adul. miles. §. sexaginta. si enim contrarium dicatur eadem ratione: sequitur ꝙ dies festi ⁊ octaue de tali tempore detrahentur. Preterea ex causa in causa electionis procedi potest tempore feriato. ar. e. de fer. c. vlti. vbi hoc no. Inno. nec ob. ff. si quis in ius vo. l. ij. ad fi. quia nec ibi dicitur ꝙ nō committatur pena: sed ꝙ pretor eam remittere potest si vult. sic ⁊ in hoc casu poterit si voluerit papa remittere.

a ¶ Executionem. forte per hec verba denotare voluit electum presentem esse debere vsque ad finem cause vt per hoc ꝙ dicit confirmationem notaret principium: per hoc ꝙ dicit prosecutionē medium per id qđ dicit executionem finem. ⁊ est expressum. j. e. si postquā. §. i. vel forte loquitur cū petitur executio late sententie super confirmatione a qua appellatum fuit: ⁊ quia tunc locum habet constitutio: vt predicta decre. si postquam. §. vltimo.

b ¶ Petere. ex quo aūt personaliter venerit ad curiam ſm gar. ⁊ guil. etiam per procuratorem confirmationē petere poterit sicut ante constitutionem hanc poterat. cum enim hoc expresse reuocatum nō inuenitur antiquo iuri stabitur: vnde notabiliter posuit personaliter prope verbum comparere. ⁊ nō prope verbum petere. Nec obstat ꝙ aduerbium personaliter intelligatur repetitum: quia per subauditiones ⁊ repetitiões tacitas iura reuocanda nō sunt sed potius concordanda. C. de i offi. do. l. vna. ⁊. j. e. cum expediat.

c ¶ Iusta causa. puta infirmitatis. aduersitatis maris: vel hyemis: vel incursus latronum. ff. de excu. tu. l. scire. §. obseruabūt.

d ¶ Contempserint. nō facias hic differentiam inter contemnere ⁊ negligere: licet alias videatur fieri. xx. di. si decreta. siue enim negligat siue cōtēnat punitur. ⁊ probatur hoc. j. e. §. pe. guil. ⁊ gar.

e ¶ Proposita. si misit nūcium ad proponendū: ⁊ nuncius impeditus fuerit ⁊ de hoc constet: nō nocebit ei dūmodo postea sit negligens. ⁊ probatur hoc. j. eo. ver. insuper. ibi iusto impedimento cessante. ⁊ si infra illos dies papam vel auditorem habere non potest: protestetur hoc ne de negligentia notetur: ⁊ habetur protestatio pro propositione. ff. de nau. fe. l. ij. sed solet queri an sufficiat semel protestari: quod videtur: quia vnica protestatio currentem prescriptionem temporis interrumpit. j. de ap. si iustus metus. de offi. ordi. pastoralis. C. de anna. excep. l. ex perfectius. ⁊ vnica debiti oblatio vsuras currentes impedit. C. de vsur. si p te. ⁊ vnica solēnis depositio impedit iam currentes: dūmō precedat oblatio ⁊ cōsignatio. C. de vsur. acceptam. Econtra videtur: cum instanter apostoli petendi sint. ff. de lib. dimis. l. vna. de ap. vt sup ⁊ paliū ⁊ littere dimissorie. c. di. pisca. lxi. di. eps. ⁊ sollicitus debet esse ad hoc. C. de temp. ap. cum anterioribus. §. in his. Credo ſm gar. ⁊ guil. tutum esse electum sepius protestari: ne de negligētia arguatur: ⁊ sic doceat se agere voluisse: qđ no. Inno. de prescri. ex trāsmissa ad hoc. C. de vsur. pupil. l. fi. tamen si hora ⁊ loco competentibus papam requisiuit: ⁊ eius copiam habere non potuit: ⁊ hoc legitime fuerit protestatus: sibi tps nō curret: donec papa copiam sui fecerit: quia talis licet vnica protestatio cursum temporis impedit. ff. qñ ap. sit. l. i. §. biduum. de. dies. ij. q. vi. biduum. ⁊ ar. in. l. vt perfectius. Et si papa electos ad cameram consueuit admittere: licet in publico nō faciat copiam sui: hoc coram ostiarijs tabellione ⁊ personis que occurrerint protestetur. j. de ap. si iustus. ⁊ predicta. l. vt pfectius: ⁊ in scriptis protestetur: ⁊ in auc. de tēp. nō sol. pe. §. constitutionem. col. vij.

f ¶ Tempus huiusmodi. xx. dierum.

g ¶ Videbitur. quid si dum iudex deliberat an sit admittenda vel nō labitur tempus. nūquid nocet electo: credo ꝙ non ſm gar. ⁊ guil. e. de ap. ex insinuatione. ij. q. vi. biduū. C. de temp. ap. auc. si lis.

h ¶ Apud sedem. ergo nō alibi nisi forte iusta causa suaderet contrarium infra eodem versi. electo

i ¶ Fidem. per testes vel alium legitimum modū probandi. de resti. spo. cum ad sedem: ⁊ si ex parte electi probetur iusta cā absentie: ⁊ opponēs vult contrarium dicere bene audietur. ne quis per testes falsos obtineat de testi. presentium. ⁊ quia probare volenti mos gerendus est. ff. de proba. circa. iudex tamen accelerare dz quantū potest: quia hec est huius constitutionis mens ſm gar. ⁊ guil.

seu executionē[a] petere[b]: nulla iusta[c] causa interueniente cōtēpserint[d] de qua infra predictos viginti dies proposita[e] infra quindecim dies post tempus[f] huiusmodi coram nobis vel alio seu alijs deputando vel deputandis a nobis si admittenda videbitur[g] teneantur apud[h] sedem ipsam facere plenam fidem[i] nisi vel[k] infra eosdem viginti dies seu predictos quindecim[l] eo casu tamen: cum ad predictam causam propositā[m] vt predicitur ⁊ admissam probandam concessi fuerint: talia ⁊ tam verisimilia[n] proponi contingeret que in iudicio presidentis[o] electos ipsos ab infrascripta pena merito excusarent propter quod forsitan videretur eidem ad predictam cōparitionē[p] tempus prolixius[q] indulgendū. ¶ Insup etiā eo casu quo ad personalē electorū comparitionem excusandam aliquam iustam causam proponi cōtingerit vel[r] ad mitti: nisi tunc[s] infra idem tempus iusto impedimento[u] cessante per procuratorē[x] ad premissa[y] omnia sufficienter instructum: ⁊ nihilominus[ʒ] ipsa causa[⁊] cessāte ut premittitur se personaliter presentauerint[ꝯ]: electiones de ipsis factas eo ipso viribus vacuantes: ipsos omni iure si quod eis per electionem huiusmodi quesitum esset decernimus esse priuatos[ꝫ]. electos vero qui se sine actis iuribus ⁊ munimentis ⁊ processus suos contingentibus personaliter vel per procuratorem vt premittitur[a] presentauerint: ea volumus ex contemptu cōstitutionis huiusmodi eo[b] casu pena percelli vt pro exhibendis illis alibi quam apud sedē ipsam nisi ex[c] iusta causa non possint dilationem aliam

k ¶ Nisi vel. hoc est ver. ⁊ exceptio ab eo qđ dictū erat ꝙ debeant electi personaliter cōparere: alias cadant a iure suo: ⁊ hoc verum est nisi ⁊c. ⁊ hoc probat lr̄a infra comparitionem.

l ¶ Quindecim. qui dantur ad probandam causam propositam: sed nunquid iudex datus a papa illos dies poterit abbreuiare vel prolongare: dic ꝙ non ſm guil. ⁊ gar. cum sit tempus limitatum a iure: sicut nec dies qui dantur ad appellandum. ij. q. vi. anteriorum. ⁊ qui dantur ad in integrum restitutionem petendam. C. de temp. in integ. resti. l. fi. peruacuam. ⁊ facit de. de in integ. resti. ab ecclesia.

m ¶ Propositam. qui cā proponit debet habere mandatum alias non videtur huic constitutioni satisfactum: cum infra dicatur per procuratorem ad premissa ⁊c. si tamē gerens negocium sine mandato excusat: ⁊ admittatur sit electus ratum habz infra tempus infra quod se debuit excusare: credo ꝙ sufficit. ff. rem ra. ha. l. pe. ⁊ facit qđ dixi. e. c. ꝙ sit.

n ¶ Verisimilia. si autem proponat causam legitimam quo ad ius: non tamen quo ad factum ⁊ vult probare infra tempus debitum audietur. quia plena probatio presumptioni preferēda est. ff. de his qui sunt sui. l. filiū ⁊ pone exemplū ſm gar. quia valde potens homo dicit se ab impotente detentum: vel corā iudice impressionem passum. ff. quod metus causa: non est verisimile.

o ¶ Presidentis: summi pontificis vel alterius ab eo dati.

p ¶ Comparitionem. personaliter faciendam.

q ¶ Prolixius. arbitrariū hita tū consideratione īpedimenti ⁊ qualitatis negocij.

r ¶ Vel. pro ⁊.

s ¶ Tunc. s. cum iusta causa proponitur admittitur ⁊ probatur.

t ¶ Tempus. infra qđ debuit electus personaliter comparere.

u ¶ Impedimento. ⁊ sic in penam non incidit: si iustum impedimentum aduentum procu. impediuit: credo ſm gar. ꝙ seruetur illesus ipso iure sine aliquo restitutionis auxilio per hanc litteram. Si autem electus infra tempus nec venit nec misit: ⁊ aduersarius presens petat pronunciari ipsum in constitutionem hāc incidisse. iudex in hoc casu bene faciet nō multum accelerando: maxime si sit spes de vicino aduētu. supra de do. ⁊ contu. cum dilecti: sed si processerit iudex ⁊ electus veniens probat impedimentum: propter quod nec venire nec mittere potuit restituitur contra processum. supra de re iudi. cum bertoldus. ff. de dam. infec. si finita. §. si forte.

x ¶ Procuratorē. specialis casus: cū alias in arduis īpeditus nō cōpellatur procuratorē constituere. e. de procuratoribus querelā. vbi de hoc. ⁊. v. q. iij. si egrotans.

y ¶ Premissa omnia. s. proponendum ⁊ probandum iustam causam absentie ⁊ petendam confirmationem ⁊ prosequendam electionē. Et sic nota ꝙ proponens causas absentie debet habere mandatum ut. j. dixi.

ʒ ¶ Nihilominus. i. non ob. ꝙ procuratorem misit.

⁊ ¶ Causa impedimēti: propter quod alias propter quam electus se personaliter presentare non potuit.

ꝯ ¶ Presentauerint. dato sibi post impedimēti cessationē omni tpe: quod a principio hac constitutione dabatur: vnde habebit mensem ad se parandū: ⁊ tps arbitrariū. ⁊ adhuc. xx. dies: ⁊ hoc voluit dicere superior lr̄a ut premittitur. Et quod dico de mense qui datur ad iter. intelligo cū tale fuit impedimētum: quod nō solum iter sed paramētum etiam impediuit. ſm gar.

ꝫ ¶ Priuatos. ⁊ pertineat prouisio ad papam ſm gar. cū mens conditoris fuisse videatur ex quo negociū esset in curia ꝙ papa prouideret deberet alias nō esset celeris ecclesiarum expeditio: ex potestatis plenitudine papa potest facere quod vult: sz de iure credo contrium: ⁊ dico ꝙ si canonici deliquerunt in personam vel formā tūc locū hz decre. j. e. ꝙꝙ. si aūt nō deliquerūt electio reuertitur ad eosdē. j. e. si electio nec dicam contrium in hoc casu cū nō reperiā expressum nec per subauditiões sunt iura reuocanda: ut dixi. e. c. §. i glo. ex quo aūt. Si aūt iudex datus a papa pronūciat electū incidisse in hac constitutione: si constat eum nō incidisse: vel est dubiū admittetur eius appellatio. si aūt cōstat eū incidisse nō admitteretur: quia a pena legis vel canonis nō appellatur. e. de ap. quia nos. ff. de v. sig. si q̄ pena. ſm guil. ⁊ gar. Et si electus priuatus hac constitutione opponat se alteri electo: vt vnus de capitulo admittēdus videtur: quia exclusus ab illa parte vnde liberi admittitur ab illa parte vū legitimi. ff. de suc. edic. l. i. §. quibus ꝙ intelligo verū ſm gar. si in alio capite satisfactū est constitutioni: quia persone instructe misse sunt priuatus est. n. solū iure sibi quesito per electionē: ut dicit hec lr̄a.

a ¶ Premittitur. s. in casu in quo mittendo excusatur.

b ¶ Eo casu. s. qñ veniunt vel mittunt sine actis.

c ¶ Ex iusta causa. vt quia instrumentum detulit ⁊ misit: vel aliqua de nouo opponuntur: ut dixi. e. in glo. vt dispensatio. que est glo. vlti. e. in priori. parte.

obtinere. Ad hec[a] ut diligens inquisitio sup electionibus[b] ⁊ eligentibus[c] ⁊ electis[d] ac alijs p̃missa[e] cõtingentibus plena[f] informatio possit haberi: quam informationẽ p procuratores q vt plurimum constituũtur absentes[g]: ⁊ processus ignari cursus causarum nõ sentit de facili p̃uenire[h]: de ipsis electoribus due[i] psone ad minus sup negocio ipso vt de electis p̃mittit̃[k] sufficienter instructe: qñ electionẽ cõcordẽ[l] eẽ contigerit: infra idẽ tp̃s[m] p capitulũ i expensis[n] de bonis ad prelatũ ipsius ecclesie de cuius electiõe agit̃ ptinentibus si sint discreta[o] alioqn[p] de communibus: vel p ipsum capitulum aliunde[q] prouisis si de ipsis discretis vel cõmunibus tunc haberi nõ possint[r] ad omnia instructi[s] plenarie transmittãtur[t]. ¶ Si vero[v] in discordia electio vel electiões ipse processerint: tũc due[x] psone ad minus de parte qualibet cum sint plures[y] vel de parte electi: cum electio vna processerit i necessarijs[z] ⁊ moderatis expensis electorum quas si electi exhibere cõtempserint[⁊]: nisi forsan ipsos facultatum impotentia[ↄ] pro qualitate negocii excusaret: omni iure ipsis ex tali electione quesito priuentur[ꝝ]: ⁊ quando vnicus[a] est electus: cui aliquis vel aliqui se opponunt[b]: in expensis ipsorum proprijs eo casu tam opponens[c] q̃ opponentes huiusmodi: si duo tantum vl' si plures duo[d] ad minus ex ipsis opponentibus

a ¶ Ad hec. tertia ps: postquã dixit ad qd tenent̃ electi dicit ad qd tenent̃ electores. ⁊ dic ad hec. i. preter hec. b ¶ Electionibus. vt si forma decre. q: pp fuerit obseruata: ⁊ queri dz distincte de quolibet ipsius decre. articulo: de quo i dubium reuocat̃. c ¶ Eligentibus. vtrum excõicati maiori ab homine suspensi: priuati a canone: hi enĩ eligere nõ pñt. ȝ. co. cũ i cũctis. ⁊. c. cũ iter. R. de cõsue. cũ dilectus. cũ si. Itẽ de alijs que circa hoc fuerint in dubium reuocata.

d ¶ Electis. inquiretur circa h de his que habes supra eodem cum in cunctis. ⁊. xxv. distin. vl q3. ad. dix.

e ¶ Premissa. electiones electores ⁊ electos.

f ¶ Plena. per hanc litteram ⁊ sequentem dico s̃m Gar. et guil. q si mittantur canonici: qui tamen non interfuerunt negocio: q non sufficit: cum ⁊ infra dicat̃ ex ipsis electoribus ⁊c.

g ¶ Absentes. quod alias esse potest. infra de procu. licet.

h ¶ Prouenire. ⁊ licet per talem procuratorẽ posset instructio prouenire: nihilominus veniunt he persone s̃m Guil. et facit quod dixi in principi. sup verbo periculosis.

i ¶ Due persone. he psone procuratorium ab eligentibus habere debent: vel alias apparere quomodo transmissi sint. arg. ȝ. de here. cum ex iniuncto. ⁊ si iste persone nõ venerint electus vult tñ plenam instructionem facere per alios. sufficit quo ad se sed non quo ad electores: quia penam incurrent infra eodem. §. ceterũ. Et si persone instructe venerunt: ⁊ ante instructionem cause decesserũt: postquã sciuerint hoc eligentes tenentur alias personas mittere infra tantum tempus quantuz superius est taxatum: alias propter nouũ contemptum penam incurrent: lz a principio negligentes non fuissent: ad instar eius quod dicitur de electo. ȝ. c. §. prox. versiculo insuper.

k ¶ Premittitur. ergo venient cum actis iuribus ⁊ munimentis: ad idez infra. §. proximo.

l ¶ Concordem. licet quidam dicant electionem concordem que a maiori parte capituli facta est: tu dic s̃m Guil. ⁊ gar. concordem. quando omnes consentiũt nemine discrepante. Ille enim intellectus est ↄtra significationem vocis: ⁊ probatur hoc infra. §. proxi. ⁊ infra eodem quorũdam.

m ¶ Idem tempus. infra quod electus debet personaliter comparere: ⁊ si electus sit remotior q̃ electores. sufficit q persone instructe veniant infra id tempus infra quod electus remotior venire debet s̃m guil. ⁊ gar. Si autem electus eẽt ppinquior: dico eligentes habere mensem ⁊ tempus arbitrariũ. ⁊. xx. dies: ad impossibile enim nõ obligatur. infra de regulis iuris nemo. cum suis cõcor. ⁊ verba sunt ciuili modo intelligenda. ff. ad exhi. l. pe. ⁊ dico s̃m guil. ⁊ gar. q si in curia ille sit qui est electus vltra montes habebunt persone instructe tempus ad veniendum: quod haberet electus si eẽt in ecclesia: ⁊ curret a die eis notificati consensus exhibiti. tutius tamen esset q cum mittunt pro consensu: mitterent etiam personas instructas s̃m formam huius decre. tamen licet hoc nõ fecerint nõ incidunt in penam. Qualiter enim artari debent ad prosecutionẽ cause donec sciant an electus consentiat. Idem dico s̃m eosdẽz: q si duo sunt electi: quorum vnus est in curia alter in ecclesia: ille qui est in ecclesia statim post suum consensum exhibitum artatur hoc tempore: cum enim decreta. ista dicat post consensum ⁊c. stabimus textui. nec dicemus q habeat vel possit expectare consensum alterius electi.

n ¶ Expensis. necessarijs ⁊ moderatis.

o ¶ Discreta. si autem aliqua sint discreta: aliqua communia: fiant de discretis pertinentibus ad prelatum si sufficiunt: alias quod deest per hanc litteram de cõmunibus suppleatur: sed si de bonis ecclesie plus recipit vnus quam alter: dabit ne tantum vnus sicut alius: dicas s̃m gar. q est triplex genus expensax. In expensis que fiunt in causis vel negocijs generaliter ad totam ecclesiã pertinentibus. fit contributio s̃m facultates ut qui plus habet plus soluat: de cẽsi. sopite: ⁊. c. cum instantia sicut ⁊ in naui iacture summã pro precio rerũ distribui oportet: ⁊ qui plures res seruabit plus conferret. ff. ad. l. rob. de iac. l. i. §. iacture summam. Alie sunt expense pertinentes tantum ad bona discreta: puta ad dignitatem: tunc de illis bonis discretis fieri debent expense dũmodo sufficiant. in expẽsis vero que ptinent ad bona cõmunia de cõibus he fieri debẽt: hoc satis probat hec littera s̃m Gar.

p ¶ Alioquin. i. si bona discreta non sunt.

q ¶ Aliunde. ↄhent mutuuz cũ manifesta sit in h ecclesie vtilitas. x. q̃ne. ii. precarie. xij. q. iij. quicũq3. vel si id cõmode fieri nõ potest a dioc. clericis charitatiuũ petunt auxilium: de censi. cum apostolus. §. prohibemus: tractatur enim subditorum salus. lxi. di. miramur.

r ¶ Possint. commode. ff. de verbo. sig. nepos.

s ¶ Instructi. instructe dz dicere cum supra dicat persone. gar.

t ¶ Transmittantur. non ergo sufficit eos exigere nisi transmittant̃. Si ergo electi primo nolunt ire: alios eligant ⁊ transmittant: illi autem electi qui venire noluerint: hac pena tanquam culpabiles puniantur. ĩ. §. ceterum. quod enĩz fit a maiori parte capituli. minor pars sequi tenetur: nisi rationabile quid ostendat: de his que fi. a maio. par. ca. ca. i. vnde venire tenebantur: ad idem. iij. q. i. nulli. vij. q. i. quia pater. xvi. q. i. vos autem fratres: ⁊ qd ibi notat̃.

u ¶ Si vo. quarta pars ponit quid iuris de missione personarũ quando electio facta est in discordia. Io. an.

x ¶ Due persone. comparеant. quod est. ĩ. ⁊ si iste persone se aduersarios in iudicio constituant nihilominus istruere possunt: cuz ⁊ infra dicatur opponentes instruunt: nec sunt isti proprie testes: sz instruunt causam cum actis iuribus ⁊ munimentis: ⁊ per hos instruetur papa vel auditor in facti veritate.

y ¶ Plures. electiones ⁊ itelligas siue sint due siue plures dummodo omnes suas prosequantur electiones.

z ¶ Necessarijs. que sunt ille quibus nõ factis res peritura erat: vel deterior futura: vtiles que meliorem causam faciunt. deteriorem esse non sinunt. ff. de verbo. signi. l. impensa. ⁊ dico q conditione ex hac decre. electi non tenebuntur ad vtiles: cum de necessarijs tñ dicatur: sed actione neg. gestorum bene. ff. de neg. ge. sed an vltro supra de procura. cum pro causa.

⁊ ¶ Contempserint. sed an teneatur offerre. an sufficiat q paratus sit soluere dubitatur. ⁊ videtur q tenetur offerre. C. de ↄhen. ⁊ commit. stipu. magnam. ff. de leg. commis. l. si fundus ad fi. vbi dicitur q offerre tenetur: alias in penam incidit. ⁊. ȝ. de loc. potuit. ar. contra. ff. quorum legatorum. l. fi. §. i. vbi dicitur q sufficit si paratus sit satisfacere. nec tenetur offerre sed moram petenti nõ facere. ff. de ope. lib. cum patronus. ff. de dãno infecto. l. iiij. §. hec autez. So. dico s̃m guil. ⁊ gar. per iura vltimo allegata ⁊ per decre. de iureiur. breui. ⁊ infra de sen. excom. cum medicinalis. §. exemplum ⁊ per litteram istam que dicit contempserint. quod sufficit si soluere sit paratus. ⁊ contraria loquuntur cum statuta est dies que interpellat.

ↄ ¶ Impotẽtia. ⁊ tunc expensas dare tenent̃ electores. vbi. n. ius postulatum excusat: incũbit hoc onus postulantibus infra. §. pe. a simili: vbi ius excusat electũ incumbat onus expẽsarum electoribus: ⁊ satis hoc patet. ĩ. §. prox. ver. vel si psonas. ⁊ idẽ dico si electi possunt sed nolunt has expẽsas soluere per preall. ver.

ꝝ ¶ Priuẽtur. p sniam: vbi. n. vult. decre. hoc q sit sñia non late snie hñ h exprimit: ita ⁊ hic fecisset si hoc voluisset. ȝ. de deci. ad audientiam.

a ¶ Unicus. si ergo sunt plures electi dico p hanc lrãm ⁊ p illã. ĩ. §. pri. opponẽtis vel opponẽtiuz cũ vnicus est electus: q opponẽtes venire non tenent̃. ista. n. decre. non ↄpellit alios venire nisi electos postulatos ⁊ personas instructas ⁊ opponẽtes cũ vnicus est electus: a verbis ergo nõ recedam: imo verbis edicti deseruiã. ff. de leg. iij. nõ aliter. ȝ. de rescrip. susceptum. ⁊ hoc intellexit guil. ⁊ gar. de his opponẽtibus qui sunt de electoribus pro illis. n. veniunt electi ⁊ persone instructe: sed si aliqui sunt opponentes preter electores: puta dioc. clerici vel alij quorum interest: ipsi venire debent: sz eadẽ ratione qua supra dici posset: q in eis locum non habeat hec decre. sz illa. ȝ. c. statuimus.

b ¶ Opponũt. in formã vel personã aliquid obijciẽdo. ȝ. e. c. i.

c ¶ Opponens. dixit guil. ⁊ gar. q si archiepiscopus vel episcopus se opponit personaliter venire non tenetur: quia durum esset q occasiõe huius oppositionis suam ecclesiam vel prouinciam derelinquat: ⁊ ideo sufficit si procuratorem mittat sufficienter instructum: tanquam iusta ⁊ rationabilis causa cum excuset infra. §. proxi. versi. vel si personas. ⁊ infra. §. pe. vbi non astringit personaliter venire ecclesie alligatum etiam si postulatus fuerit.

d ¶ Duo ad minus. si autem. x. sunt opponentes: ⁊ diuersa crimina opponunt utpote vnus adulterium: alius homicidium ⁊ sic de singulis. sufficit duos mittere sufficienter instructos s̃m guil. ⁊ gar. cum hic littera non distinguat. ⁊ sic satisfactum dicemus huic constitutioni: ⁊ inconueniens esset tot opponẽtes compelli venire: ⁊ electum per tot distringi. ff. de exer. ac. per plures: licet sit ar. ↄtra quia si plures de vno crimine accusant. magis idoneus eligitur a pretore: si autem de diuersis omnes venire tenentur: nec admittit̃ vnus p alio. ff. de acc. si plures. C. de accusa. l. q de crimine. Sz illud q: vbi criminaliter de crĩe agit̃: nõ põt pcurator interuenire: sed hic agitur ciuiliter ⁊ ideo secus. de accu. super his.

in expensis[a] ipsorum opponentium plene vt dictum est cu3 actis & munimentis instructi[b] compareant[c]: vt per premissas personas vel negociu͂ plenarie instructi[d]: vt sedes eadem valeat informari[e]: an ecclesiarum vtilitate pensata & alijs[f] inspectis circunstantijs superhabendis aliquibus probationibus: seu quibuscunq3 alijs fit alibi[g] facienda co͂missio vel equitate suadente partes potius apud sedem ipsa3 in ꝓbationibus & alijs sint artande[h]. ¶ Ceteru3[i] si eligete͂s electiones[k] ipsas concorditer vel in discordia celebratas infra octo dies[l] postqua͂ co͂mode poteru͂t: electis[m] presentare distulerint: ip̄os q culpabiles[n] in hoc extiterint: quo ad se a ꝓcessus ꝓsecutione totaliter[o] excludentes[p] omnib⁹ beneficijs[q] suis que in ipsa eccl'ia[r] de cuius electione agit͛ obtinent per triennium continuum ex tunc[s] incobandum volumus eo ipso fore suspensos[t]: ad que si infra illud tempus se propria temeritate vel alio[v] quesito colore ingesserint illis ipso iure perpetuo[x] sint priuati. ¶ Uel si[y] personas instructas vt premittitur[z] etiam si opponentes vel electi[&] mittere vel venire seu expensas ministrare[ɔ] contennant: destinare neglexerint[ꝫ] nisi cos[a] capituli vel contradicentium[b]

a ¶ Expensis. quas si dare noluerint: & ita nullus venit: tam̄ culpabiles puniatur. j. §. proxi. ver. vel si personas.
b ¶ Instructi. respicit illud due p̄sone alias instructi. & respicit illud duo ex opponētib⁹ &c. & an illi duo ɔtribuere teneant͛. dixi. j. e. cu͂ nō deceat.
c ¶ Compareant. infra idē tēpus infra qđ electi venire tenēatur: ut intelligatur repetitu͂. s. de ap. secu͂do requiris. & si electus obijciat opponenti q͂ tpa non suauit: & opponens idē obijciat: electio p̄mo discutiet͛ tanq̄ de iudiciali. C. de adul. q̄m. s. de or. cog. tua. ꝓ̄ us enī3 p̄sone opponētiu3 discutiēde sunt. xxiij. di. illud. de accu. c. i. & simul de vtroq3 cognoscere nō d3. s. de iudi. exhibita. s̄m guil. & gar. dico tñ q̄ iudex exclusio contradicente ex offō suo cognoscet: vtru3 elect⁹ tpa seruauerit. s. eo. cum nobis olim. qđ si opponentes a p̄ncipio non venerunt infra tpa sed post. & se petant admitti ad ea q̄ de nouo p̄uenerūt: non quid admittent͛ videtur q̄ sic. s. eo. vt circa. §. alioqn. s. e. c. i. s. q ma. ac. pos. cu͂ l ma. Et ne per surreptionē &c. s. e. cum dilecti. §. nos vero. Sed dic ɔ̄ per hāc decre. que excludit eum a totali persecutione ꝓcessus: & qui ɔ̄ te calu͂niatus est. ne de illo nec de alio crimine te accusat. ff. de accu. si cui. iij. q. x. si accusatorum nō ob. decre. vt circa. punit͛ enim ibi qui nō expssit. sed exp̄mere nō potuit qđ ignorabat. hic aūt punit͛ q: contempsit. decre. aūt statuimus nō ob. q: ibi nō p̄uatur ꝓsecutione ꝓcessus. s3 in hoc punit͛ q̄ in eius absētia ꝓcedi tur. veniens igit͛ admittet͛ in eo statu in quo cā repitur. dicamus igit͛ hoc per decre. istā sp̄aliter introductu͂. nō ob. decre. cu͂ dilecti. q: officium iudicis nō deficiet: ut in predicta decre. cum nobis.
d ¶ Instructi. ita qđ finiri possit.
e ¶ Informari. q͂ñ nō est tale quid ꝓbatu͂: p qđ negociu͂ decidi possit.
f ¶ Alijs. circu͂stātijs. qđ enī si p istos informat͛ iudex: q̄ probationes d̄ facili p̄nt hēri in curia. vel nō nisi cu͂ magna difficultate. hoc inspecto vel co͂missionē faciet. vl' ad ꝓbationē faciendā in curia compellet. Gar.
g ¶ Alibi. ad quid fiet ista co͂missio. cu͂ electus & opponētes ducere teneantur omnia munimenta. dic illud verum de ꝓbationibus per instrumenta faciēdis s3 ista co͂missio fit taxatione ꝓbationum faciēdaru͂ per testes quos ad curiā ducere eēt difficile: de fideiuſ. ɔstitut⁹. ij. q. ij. c. vlti. gar. & guil. & idem posset intelligi si hēret ꝓbare p instrumēta que secum ducere non potuit: puta priuilegiu͂ quod alterius erat nō suu͂: nec illud habere potuit vel impeditus fuit per aduersariu͂ quominus habere posset p similia: ad hoc de fi. instru. ɔtingit. & c. accepim⁹ de testi. cogē. p̄uenit. el p̄mo guil.
h ¶ Artande. & forte co͂pellendo ad curia3 venire. s. d̄ testi. co. c. ij.
i ¶ Ceterum. quinta pars.
k ¶ Electiōes. scias s̄m gar. q̄ hoc quod hic dicitur habet locum non solum in electionibus cathedralium ecclesiarum vel regularium: de q̄bus hic loquitur decre. sed in omnibus alijs electionibus: quia. s. in prin. decre. nicolaus corroborat quod statuerat grego. cum hac temporis moderatione. Greg. autē de qualibet electione loquitur: sic in qualibet electione locum habebit moderatio.
l ¶ Octo dies. & si exiuerūt co͂petēti tpe ad p̄sentandu͂ electionem excusabunt͛ pp superuenientē casum. si aūt exiuerunt eo tēpore quo venire poterant vtendo duplomate. impedimētu3 superueniēs non excusat eos. ff. si quis cau. l. ij. §. si qs tñ. s. e. cum veteri. s̄m guil. & gar.
m ¶ Electis. si aūt p̄ntarent generali ꝓcuratori electi nō sufficit. q: tpalis hereditas p talē non acquiritur. ff. de acqui. here. per ꝓcuratorem multo minus sp̄ualis: nec matrimoniu͂ carnale p talem contrahitur. j. de proc. c. vlt. ff. de ritu. nup. generali: ergo nec sp̄uale: qđ est veru͂ nisi electus ratum haberet infra tp̄s īfra quod sibi debuit p̄ntari. ff. rem ra. ha. l. pe. Si aūt p̄ntet͛ ꝓcuratori ad hoc sp̄ali sufficit p eade3 iura. ad hoc. s. de preben accedens. xxiij. q. ij. honorantur. C. de acqui. pos. l. i. cum si.
n ¶ Qui culpabiles. si hoc ignoret͛ qđ erit: vl' q̄ nullus incidat in pena3: qui sanctius est &c. ff. de pe. absentem &c. ar. co͂tra: q: si plures ꝑcusserint: & vnus solus letaliter. & ignoretur quis. oēs de occiso tenentur. xxiij. q. vi. c. vlt. ff. ad. l. aqui. Item mela. §. sed si plures. So. lapsus tp̄is probat omnes culpabiles: nisi contrarium aliqui os̄ dant: puta de sua diligentia vel q̄ miserunt: & missus fuit impeditus vel negligens s̄m gar. nō tamē videt͛ q̄ negligentia missi excuset eligentes. j. e. si co͂promissarius. i. misso nisi hic dicas co͂tra per hoc verbum culpabiles: nō d̄ ob. contrarium: quia cum sunt plures & vnus deliquit & alter non: tunc habet locum lex illa ab sentem. sed cu3 omnes deliquerūt sed nō equaliter: tūc hēant locu3 iura ꝓ hac parte inducta: nec enim potest aliquis innocens appellari: ut in. l. ab sentem: s̄m guil. & gar. hic autem omnes presentare debebāt: nisi ergo probetur contrarium dicam omnes in culpa.
o ¶ Totaliter. per hanc lr̄am dico q̄ nec electionē alterius partis poterūt impugnare: alias non essent totaliter exclusi: ad hoc. j. e. ver. opponētis.
p ¶ Excludentes. & sic exclusi sunt ipso iure: & si cum eis de facto processum est: si postea excipiatur ī medio casu: de tali processu se iuuare nō poterunt: iudex tamē ex illo processu posset animum informare cum casus sit iste in quo ꝓcedit ex officio suo: vt pluries supra dixi.
q ¶ Beneficijs. non ergo officijs: & merito: pone enī q̄ fuissent omnes culpabiles: quis interim officiaret ecclesiā: & si nollent isti interim officiare: p priuationem beneficiorum co͂pelleret eos ep̄us: si causam rationabilem nō allegent: de cle. nō resi. inter quattuor. vel salte3 si vult eos ob multitudine3 sustinere s̄m guil. & gar. de ipsoru3 beneficijs faciet ecclesie deseruiri. ut de cleri. nō resi. c. pe. & de ap. peruenit. ij. & si hac suspensione durāte vacat ecclesia: eligere possunt: alias decre. cum in cunctis. s. e. ti. non priuasset eos specialiter hac potestate: ad hoc eo. titu. cum victon. eligi autem non possūt medio tempore. in illa saltē ecclesia in qua suspensi sunt s̄m gar. & guil. supra eodem titu. per inquisitionem.
r ¶ In ipsa eccl'ia. nō suspēsu3 a b̄ficio ī vna eccl'ia: nō pp h̄ suspēsu3 in altera ad idē. j. e. si co͂promissarius ī fi. & j. de re. ec. nō alie. hoc ɔsultissimo. & j. de of. or. si canonici: sec⁹ ī excōicato vel ab offō suspēso. iiij. q. v. q̄sqs. ij. q. i. si qs p̄sbr.
s ¶ Ex tunc. s. post predictos octo dies.
t ¶ Suspensos. est ergo canon late snīe: sic. s. e. cu͂ in cu͂ctis. & si ep̄s esset qui vocem h̄ret puta in electione metropolitani euitat hāc penā cu͂ de ip̄o nō caueat͛ expresse. j. de sen. ex. q: periculosum. & j. e. si co͂promissarius. §. hui⁹. penā aūt superiorē nō euitat. s. totaliter a ꝓsecutione &c. Et si querat͛ an ep̄s taliter suspēsus possit absoluere. dicendu͂ est s̄m guil. & gar. q̄ nō. ar. decre. s. e. c. i. ibi nulla3 &c. & s. de test. tam lr̄is. ibi donec nostrā mereant͛ &c. facti. n. qđ in arbitrio est iudicantis: pene vero ꝓsecutio &c. ij. q. iiij. §. notandu͂. ff. de abol. l. i. §. ij. iam eni3 si diceret͛ ɔ̄riu͂: illuderet͛ illius canonis pena & silētiu͂: qđ īcōuentēs eēt: nō ob. d̄ cre. nuper. s. de sen. ex. q: loquitur in excōicatione s̄m gar. vbi maius vertit͛ periculu͂: & iō facilius remouetur: q: nullus vsq3 ad certu͂ tp̄s excōicat͛ s3 donec satisfaciat vel caueat. de ver. sig. ex parte. vn̄ vere loquēdo ibi pena non remouet͛: s3 quod statuit adimplet͛. Sed qđ dices si electio non fuit p̄ntata tpe debito: elect⁹ post noticiam iter arripuit: fecit expensas postea p̄ntatur sibi electio: electus reperit eam minus canonicam: non vult ɔsentire: quero nu͂quid electores teneantur ei ad expensas quas facturus non fuisset si ipsi debito tempor͛ presentassent. dico q̄ sic s̄m gar. & guil. alias electo per constitutionem hanc laqueus pararetur: ad hoc. ff. de peri. & commo. rei ven. l. vlti. C. de iudi. sancimus. & j. de offi. ordi. si canonici. i. responso. & §. i.
v ¶ Alio colore. puta q: se ingerūt de alicui⁹ sup̄ioris auctoritate vl' pone exemplum. s. e. auaritie. & qđ dixi de sup̄iore ītelligas quid nō possit ɔcedere.
x ¶ Perpetuo. ītelligebat͛ & si nō fuisset appositu͂. ex quo. n. p̄uant͛ ppetuo p̄na ti ītelligunt͛. C. de penis s̄uus. l. di. c. i. q̄ dic vt. s. de ɔsti. ex lr̄is. & p hāc lr̄a3 ppetuo dico q̄ si ep̄s ipsis p̄uatis ea vellet de nouo ɔferre nō posset: ad idē. s. e. cu͂ in cu͂ctis. & c. l3 canon. & c. auaritie. & melius. j. e. c. co͂missa. §. porro.
y ¶ Uel si. viso qualiter puniant͛ eligentes. si electionē tēpore debito nō p̄sentāt est videndu3 qualiter puniuntur eligentes si personas non mittunt instructas: & hic assumme quod sequitur infra. s. destinare neglexerunt.
z ¶ Ut premittitur. in. §. ad hec. & in. §. si vero.
& ¶ Electi. sed ad quid debēt venire persone instructe ex quo non venit nec mittit electus: cum ex eo priuatus sit ipso iure. respondeo ut instruatur papa super toto negocio: & forte possibile est q̄ electus qui non venit impeditus fuit ad veniēdum & mittendum: & sic nō est priuatus. s. e. ver. insuper. & super hoc ipso vtilis esset instructio & super alijs occurrentibus.
ɔ ¶ Ministrare. & ministrabunt tunc electores q: ipsi tenent͛ mittet͛: & missi suis stipendijs nō d̄nt ministrat͛. x. q. ii. precarie: sed ex quo electi ɔtēnunt ministrare expēsas p̄uati sunt. ad qđ ergo veniūt p̄sone instructe: dic ut dixi. s. glo. pri.
ꝫ ¶ Neglexerint. assume hic ɔtra lr̄am & a totali quo ad se. &c. que est infra.
a ¶ Eos negligentes & opponentes.
b ¶ Co͂tradicētium paucitas. q͂ño hoc cu͂ nō p̄nt eē pauciores q̄ vnus vel duo: q tñ venire tenentur. s. §. pri. respondeo: q: nō sunt alij qui ecclesie deseruiāt nisi ɔtradicētes qui sunt tā pauci. q̄ si mitterēt nō eēnt q deseruirēt ecclesie: sed nōne sunt electores: forte oēs ɔdicunt puta cu3 superior ꝓuidit: sed illi sunt pauci: vel electores īfirmi sunt. vel mortui vel abs̄tes sunt: ita q̄ nulli ecclesie deseruiūt p̄ter ɔdicētes. & illi sunt pauci. S3 quot dicem⁹ paucos: hoc relinq̄ arbitrio iudicātis si reuocet͛ in dubiu͂. alique enī ecclesie indigēt plurib⁹ seruitorib⁹ alique paucioribus. & sic nō pōt elocutione exp̄mi. ff. d̄ solu. ratu͂. & quia respectiue queda3

dicuntur pauca ⁊ multa.xlv.di.disciplina.insti.de iur.perso.§.fi.

a ¶ Allia iusta.puta incursus hostium:infirmitas:nimia paupertas.ad hoc.s. .§.pri.ibi facultatum impotentia.vel est obligatus ecclesie cathedrali.ut episcopus vel archiepis:vt.s.dixit guil.⁊ gar.

b ¶ Probabilis.infra tempus iudicis arbitrio tax̃andum probanda ex quo ꝑ nō determinat fm guil.⁊ gar. .ff.de iur.delī.l.i.

c ¶ Procuratorem.etiā extraneum qui nō sit de electoribus nec de opponentibus vt declarat sequens littera.ibi dictas p̃sonas dirigere teneantur.gar.

d ¶ Nihilominus.si vero antequam cessaret impedimentuz esset negocium in curia terminatum.non credo ꝙ personas dirigere teneantur. cū iam instructioni vlterius nō sit locus ad quid ergo inanibus sumptibus se vexarent.ff.de inoffi.testa.l.i.

e ¶ Priuetur.per sententiam ⁊ priuabit eos papa.vel inder ab eo datus.⁊ hoc idem facere poterit episcopus proprius qui debet canones obseruare.⁊ a subditis facere obseruari. ⁊ sacrorum canonum est minister .xci.di.§.i.⁊ ideo nō credo fm gar.ꝙ si in isto termino se ingesserint.ꝙ sint priuati perpetuo:vt supra ī alio casu.ex quo reperitum nō est:cum sit penale ⁊ restringendum.inder tñ ex eo poterit eos punire. Sed q̃ritur quare in precedenti casu priuantur ipso iure:⁊ hic per sententiā:dixit gar.hoc ideo:quia papa reputauit eos amplio de liquisse:⁊ quia hic est iaz quasi iudicium:⁊ ibi quasi extraiudiciale.⁊ ideo forte iudex nō esset ita paratus ibi ut hic.

f ¶ Contumacia.vt quia non venit.cum sunt vnus vel duo.vel quia duos ex se non mittunt cum sunt plures. Sed nonne ex istorum repulsione posset sequi iniquitas.pone enim electum indignum. So.licet isti repellantur: officiuz iudicis non quiescit:sicut ⁊ vbicūqz periculum anime vertitur supplet.s.c.cuz nobis ō excep.exceptionem.⁊ vbi publica ostenditur vtilitas:vt in milite ꝓcuratore.C. de procu.l.militem.⁊ de his que constant sibi tanq̃ iudici.de postu.prela.bone .i.vbi de hoc.⁊ supplet ea quibus omissis nō valeret processus:de libel.obla.c. .i.de lit.conte.capitulo vno.cauere etiam debet ne sibi illudatur. ff.de iudi.si pretor.⁊ ne in vanum partes vexentur.supra de offi.dele.super questionum.§. porro ad finem.

g ¶ Pena.excluduntur ergo a prosecutione processus:⁊ beneficijs per triēniuz priuabuntur.sed isti opponentes quare puniuntur in beneficijs:nonne a sua oppositione sine pena desistere possunt:intellige fm gar.⁊ guil.hoc de illis qui in sua oppositione persistūt.⁊ recedunt ab ea eo tempore ⁊ modo quo ab ea recedere nō potuerūt.j.eo.ab.eo.s.c.quānis.⁊.c.statuimus.

h ¶ Plectenda.argue ꝗ gar.⁊ guil.ꝙ non est canon late sententie quo ad hoc ⁊ dixit gar.ꝙ isti opponentes per modum denunciationis possunt dicere electionem nullam.ar.supra de accu.veniens.⁊.c.prelatorum.sed per modum oppositionis vel exceptionis nō:q̃ a totali prosecutione ⁊c.officiuz tamen iudicis nō cessat.vt pluries dixi.

i ¶ Nihilominus.i.non obstante ꝙ illi excluduntur.

k ¶ Premissis.s.cum eligentes excluduntur:q̃ electionem non presentauerūt. vel personas instructas non miserunt:⁊ etiam cum opponentes puniuntur quia hanc decre.nō seruauerunt.Jo.an.

l ¶ Priuātur.supple vel priuari mandātur propter casum precedentem.

m ¶ Nullum preiudicium.⁊ ita extraiudicialis negligentia eligentium non nocet huic electo: sed nūquid processus eligentium habitus contra ipsos nocebit electo: vel alijs qui ī iudicio nō fuerūt.dic fm gar.ꝙ electo scienti p̃iudicabit :ignoranti nō.iij.q.vi.hec quippe.supra de do.⁊ cōtu.cum olim.s.de re iudi.Cuis alijs autem quorū interest nō quia sint electi:sed aliter nocet ⁊ scientibus ⁊ ignorantibus vt in actione populari dicitur:in qua processus contra vnum preiudicat alijs etiaz ignorantibus:nisi doceant de collusione: vel de proprio interesse .ff.de accusa.si cui.ff.de iureiu.cum qui.§.in popularibus.

n ¶ Deniqz.serta pars.⁊ supra plene dixit qualiter debeant se habere eligentes ⁊ electi:⁊ etiam opponētes:modo vult dicere qualiter se debeant habere postulantes ⁊ postulati.Gar.

o ¶ Et aliqui.⁊ pro idest vel proprie.

p ¶ Vel etate.qui patiantur in his defectum collige supra eo.cum in cunctis: et capitulo licet canon supra de eta.⁊ quali.preterea cum patientibus autem defectum in ordinibus dispensant episcopi vt in predicta decre.preterea:⁊ eo.ti.tuam:in ep̃atibus papa.de offi.le.ꝙ translationē.de excessi.prela.sicut vnire.cuz

paucitas seu alia[a] iusta ⁊ probabilis[b] causa euidenter excuset:in quo casu procuratorem[c] sufficienter instructuz mittere:⁊ nihilomin[d] cessante causa dictas personas dirigere teneantur: ⁊ a totali quo ad se prosecutione processus ⁊ a prouentuum beneficiorum:que in ecclesia ipsa obtinent per triennium continuum perceptione priuentur[e]: opponentis vel opponentium: cum vnicus est electus cōtumacia[f] simili pena[g] plectenda[h]:nihilomin[i] tamen in premissis[k] casib[l] quib[m] eligentes vel opponentes quo ad se processus prosecutione priuantur[l] electis per hoc in prosecutione seu iuris nullum[m] preiudicium generetur. ¶ Deniqz[n] cum ad postulationem concordem vel discordez procedi contigerit:⁊ aliqui[o] patientes in ordinibus vel etate[p] defectuz vel his similes[q] postulentur[r] non qui alijs ecclesijs alligati[s] liberum non habeant sine nostra[t] permissione volatum circa quos taliter alligatas nihil de veteris[v] iuris obseruantia immutamus: postulatos[x] huiusmodi ⁊ postulantes eosdem ea moderata[y] districtione perstringimus: vt eo saluo q̃ postulati huiusmodi nec suis postulationibus prestare consensum[z]:nec vt de electis dictum[ꝛ] est exhibere expensas aliquibus[ꝯ] teneantur:ſz postulantes ipsi concorditer vel discorditer expensas ipsas personis talibus submistrent[ꝯ] : postulatos in veniendo si non dissenserint[a]: ⁊ postulantes in mittendo personas instructas[b]: vt in concordi vel discordi electione per omnia vt supra premittitur[c] moderatio premissa constringat:⁊ negligentes[d] statuta ibidem similis[e] pena percellat:nec[f] per hoc q̃ de postulatis ꝓ celeri[g] ecclesiarum expeditione statuitur : postulationes ipse minus dependere intelligantur a gratia[h] quam antea dependebant. ¶ Porro[i] singulis casib[l] supra dictis in recuperādis vl̃ reddēdis[k] nec opponētes venire tenentur:sed sufficit ꝙ seruent ipsum ius antiquuz nam ⁊ etiam priuilegium vnius partis sepe ad aliā extenditur.C.de fru. ⁊ lit.expen.l.vlt.supra de mu.pe.c.ij.

a appelletur siue nō:quia ex quo non p̃ot alius dispensare quo ad hoc immediate dicentur ptinere.item cū postulant ad regulares ecclesias ⁊ appellatū ē.vel immediate ptinent ecclesie:vel talis est casus in quo non potest alius q̃ papa dispensare:⁊ quia tūc quo ad hoc immediate pertinere dicentur.

s ¶ Alligati.vt epi archiepi vel similes. quid in alligatis inferioribus ecclijs.puta abbatib[l] ex emptis:oliz erat dubitatio an tales deberent eligi vel postulari:q̃ terminata ē.j.e.si abbatez.s. ꝙ debent eligi ⁊ sic non habet locum iste.§.

t ¶ Nostra.nō ergo loquitur de his q̃ sunt talibus ecclesijs alligati ꝙ sufficit alterius licentia.

u ¶ De veteris.seruent ergo illi decret.s.eo.c.i. Et ex quo postulati in hoc casu nō tenentur ad hoc ius seruandum.propter equalitatem seruandam in iudicijs: dico ꝙ

r ¶ Postulatos hmōi.s.petētes defectū ī ordinib[l] vel etate vl̃ his similes.

y ¶ Moderata.hoc dixit ob id q̃ sequitur:vt eo saluo ⁊c.

z ¶ Cōsensum.ſz ex quo ꝓsentire nō dñt:q̃ incipiet eis currere tp̃s. Nñ. fm guil.⁊ gar.q̃ deliberauerūt de nō dissentiēdo: vl̃ nñdexit se nō dissentire: vñ dixit guil.ꝙ eps postulat[l] ad ecclias sic dz nñdere:nec ꝓsentio nec dissentio:ſz in hoc me volūtati dñi pape suppono ad hoc.viij.q.i.in scripturis.q̃ infra mēsez facere dñt.s.c.q̃ sit. Et dico ꝙ postulatio dz p̃sentari postulato.aſs qualr deliberaret ō dissentiēdo vl̃ nñ dissentiēdo.⁊ si postulātes negligētes fuerit ī p̃ñtando:punient vt electores.p ifam q̃ sequitur:⁊ negligentes statuta ibidē similis ⁊c.

ꝛ ¶ Dcm ē.s.§.si vero.

ꝯ ¶ Aliquibus.ut personis instructis vel alijs.

ꝰ ¶ Subministrēt.eadē distinctione facta q̃ supra dicta est in eligentib[l] .s.an sic celebrata in ꝓcordia:an discordia fm gar.Jo.an.

a ¶ Non dissenserint.nota medium inter consentire ⁊ dissentire.s.nō dissentire.ꝓcor.j.de reg.iur.is qui tacet.

b ¶ Instructas.⁊ dic fm guil.⁊ gar.ꝗ b tert[l] nō exprimat:ꝙ etiā opponentes tenent venire:q̃ ꝓpter parem rōnem habuit pro expresso ad hoc supra.c.i.⁊.c.vt circa.⁊ eadē est ibi ratio.s.ecclesiarum prouisio.

c ¶ Premittitur.in.§.ad hec.⁊.§.si vero.

d ¶ Negligētes.s.postulātes ⁊ postulatos negligētes ī veniendo vl̃ mittēdo.

e ¶ Similis pena in quātū ē p̃ot.elect[l].n.p̃uatus est iure iā sibi acqsito.postulat[l] aūt solū spe gr̃e quā hēbat:⁊ idē dico in eligentibus.

f ¶ Nec ꝙ hoc.ne credat aliquis:ꝙ quia postulati cogūtur ad veniendum habeant maius ius hoc hic remouet.

g ¶ Pro celeri.no.hic mentē ⁊ causam huius constitutionis.

h ¶ Gratia.s.illa generali.de qua dicitur.s.de reseri.cum.⁊.c.nonnulli. ⁊.vlt.⁊.s.de torne.c.ij.⁊ hoc si postulatio cōcors fuit vel saltez a duabus partibus facta:in quo casu fm quosdam peti potest confirmatio .s. eo.cum monasterium.⁊.c.officii.§.fi.⁊ si talē admiserit superior dicetur facere gratiā.⁊ si nō admiserit facit iniuriā.ff.de aq̃ quoti.⁊ esti.l.i.§.pe. Si aūt nō sit fētā in ꝓcordia vel a duab[l] ptib[l].⁊ ex cā dependet ex gr̃a spāli .s.ti.pri.postulationē.⁊.c.bone.fm gar.q̃ b ꝓsecutus fuit quādā materiā extneam de attentatis:quā videbimus.j.de appel.non solum.

i ¶ Porro.septīa ps in q̃ q: supra dixerat electos ⁊ eligentes postulatos ⁊ postulātes teneri ad quasdā expensas faciendas.dubitaret aliquis vtrū postea possent recuperare ideo addit quod sequitur Gar.

k ¶ Reddendis.nec dabitur conditio ex hoc canone ad repetitionem ipsarum quia nulla ꝗ nova obligatio.ff.de condi.ex lege.l. vna.quod enim statutum iam erat hic obseruari precipitur:potius ergo dabitur fm guil. ⁊ gar.condi.ex decre.vt preterite supra eodem.

expensis eligentium[a] electorum po stulantium et etiam postulati illud seruari decernimus: quod iustum fuerit seu equitas canonum iudica bit[b]. I Dem.

C Glosa pma diuidit et summat totum textum vide eam. Do.

Fundamēta militātis ecclesie in montibus sanctis prophe ta[c] rememorās p montes aposto los et predicatores patenter insinu at: quibus tota huiusmodi edificij fabrica confidenter innititur[d]: q fir me bases[e] ecclesie super fundamē to: preter quod nemo aliud pone re[f] potest: quod est christus iesus: veluti summo angulari lapide so lidantur: vt veritas que antea[g] le gis et prophetarum preconio[h] ve hebatur[i] per apostolicā tubā[k] i salu tem vniuersitatis exiret: sicut scri ptum est[l]: in omnem terram exiuit sonus eorū: et in fines orbis terre verba eorū. Huius autē mūeris[m] sacramētū ita dñs ad omniū apo stolorū voluit officium pertinere: vt in beato petro apostolorū om nium summo[n] principaliter collo caret: vt ab ipso quasi quodam ca pite dona sua velut in corpus om ne diffunderet: hunc[o] enim in con sortium indiuidue vnitatis[p] assum ptum id quod ipse erat[q] dominus voluit nominari dicēdo[r]: tu es pe trus: et super hanc petram[s] edifica bo ecclesiam meam: uel eterni tem pli structura deo edificante constru cta mirabili munere gratia dei in petri consisteret firmitate: cui[t] salua toris nostri miranda[v] prouisio be atum paulum in apostolatu genti um per dexteras[x] societatis adiun xit: isti[y] sunt per quos euangelium rome resplēduit[z]: isti sunt eius pa tres veriqz pastores: isti sūt q una[&] die pro merito: vno loco[℈] pro glo ria sub vno persecutore[ꝝ] pro pari li[a] virtute compassi vrbem ipsam glorioso cruore martyrij xpo do mino consecrarunt[b]: isti sunt qui il lam[c] in hanc gloriam pduxerunt: vt sit gens[d] sancta: populus elect⁹ ciuitas sacerdotalis et regia: per sa cram beati petri sedem caput toti us orbis effecta. C Ne āt ipsa ma ter[e] ecclesia in congregatione et pa stura fidelium temporalibus care ret auxilijs: qui poti⁹ ipsis adiuta

a C Eligentium. idest quas fecerunt eligentes in prosecutione electionis et sic expone sequentia.

b C Judicabit. sed quid est iustū: vel quid iudicat equitas canonum. respondeo fm gar. si electio vel postulatio facte sunt in concordia possunt eligentes vel postulantes expensas facere de bonis pertinentibus ad prelatū: et si de suo fecerint recuperare possunt factas .s. e. ut preterite. et. s. e. .c. §. ad hec. vel iudicis officio: vel ↄditione predicte decre. et hoc intelligo siue obtineat siue nō siue dignū elegerint siue indignum: dūmodo ignoranter: sufficit enim q nō fuerit in dolo. ff. de bo. au. iudi. pos. l. p tor. §. ij. si autem electio in discordia fuerit celebrata: et maior pars prosequatur negocium electionis: dummodo vtiliter incipiat prosequi expensas habebit. non tñ sufficit q sine dolo vt in casu precedenti. sed ē necesse q vtiliter. ff. de nego. ge. sed an vltro. mi nor autem pars ita demum habebit expensas si obtinet quia apparet q vtiliter cepit iudicium prosequi Inno. tamen dicit q cum facta est electio in discordia: illa ps habebit ab ecclesia expēsas: ō qua postea fuerit diffinitum per capitulū super hoc conuocatum iterum: hoc tamen quod de expensis dictum est: cū electio facta est in discordia: dicit gar. non seruari: si enim obtinet electus sibi satisfaciat: de testa. relatum. §. nomine. si vero succumbit nō repetit expensas: quia suum negocium egit. C. de neg. gest. l. i. de statu. et ima. l. vlt. Idem de postulato intelligas per eadem iura: et hoc nō intelligas in casu illius decre. supra eodem nihil. quia ibi electus administrationem habet. Si autem aliquis se opponit aut prosequitur ius proprium: puta dicēs se contemptū. et tūc nil repetat: quia suum negocium egit. aut egit de iure tangente ecclesiam dicendo personam nō idoneam. vel formam non seruatam: et tunc si succumbit nil repetit: quia inutiliter excepisse presumitur. ff. iudi. sol. iam tamen. §. antepenul. si obtinet recuperat a capitulo. ar. s. de procura. cū p causa. et. s. de re. ec. non alie. ad nostram. et sic litis terminus declarat negocium expensarum. arg. ad hoc. C. q iudi. rem nō nouam. victus etiā cōdemnatur victori in expensis: et si nōn est soluendo restituitur actio aduersus capitulum. Hec autem vera inter seculares qui proprium habēt: si autem sit regularis qui non habet proprium: tunc etiam ad prosecutionem cause expensas habebit: alias cum ipse nihil habeat periret ius suū et ecclesie. s. de accu. ex parte. et. c. pe. de his vide per Ber. Innocen. et Hostien. s. eo. ut preterite.

Fundamenta. Decre. hanc que localis est in quattuor partes di uido quarum prima durat vsqz ad: §. proinde. secūda vsqz ad. §. q si secus. tertia vsqz ad. §. vt autem. quarta vsqz ad fi. In prima autem parte ponitur constitutionis causa et origo. in secunda ponitur cōstitutio. i tertia pena transgressorum. in quarta quedam ↄstitutiōis moderatio. Quarum prima subdiuiditur i alias quattuor partes prima durat vsqz ad. §. ne autem. secunda vsqz ad. §. decet. tertia vsqz ad. §. digne. quarta vsqz ad fi. ipsius partis. In prima autem particula dicit Nicolaus et probat auctoritate psal. nostram militantem ecclesiam fundatam esse super apostolos et predicatores: quorum fundamentum et solidatio est in christo iesu: horum autem precipuus fuit beatus petrus. cui superna dei prouisio beatum paulum adiunxit: qui duo sub vno persecutore eodem die et loco ciuitatem romanam suo glorioso cruore martyrij christo domino cōsecrarūt. Secundo dicit ipsam ecclesiam diuino miraculo temporalibus adiutam auxilijs dum scilicet constantinus imperator ipsi ecclesie in persona beati siluestri quarto die sui baptismatis donauit ciuitatem romanam: ut ibi collocata petri sedes gauderet plenaria libertate. Tertio dicit dicens esse omnem materiam et modum tolli. per quos metus vel terror aliquis imminere possit ipsi pontifici romano vel suis fratribus in consilijs sibi exhibendis et alijs negocijs romane ecclesie que imminent pro tempore facienda et in creatiōe pōtificis et icipit lra. d. qdā et i. pmotiōe cardīaliū cū occurrerēt. Quarto dirigens mentē suā ad vrbem ad memoriā reducit multa discrimina: magnaqz pericula que sustinuit vniuersalis ecclesia propter peregrina regimina: et senatores incognitos qui prefuerunt ipsi ciuitati romane et maxime tempore corradini. In secunda parte principali volens circa futura pericula exhibere salubre remedium: statuit q nullus imperator: rex: princeps: marchio: dux: comes aut baro. vel aliquis alius qui sit notabilis preeminentie dignitatis potestatis: vel excellentie: frater filius: vel nepos ipsorum: possit assumi ad tempus vel in perpetuum in senatorem vel rectorem vrbis rome: quocunqz nomine vocetur ipsa rectoria. itē nullus alius preter predictos assumi possit ad ipsius ciuitatis regimen vltra annum hec vera nisi specialis itcrueniret ap. se. licentia per ipsius sedis litteras exprimenda. Tertio contrafacientibus penam imponens statuit q nominantes eligentes: vel assumentes: nominati: vel electi: vel assumpti: si consenserint: et eis obediētes dātes auxilium: consilium: vel fauorem: ipso facto sint excommunicati. et ipsi assumpti: vel electi ex quo consenserint vel se de regimine intromiserint: sint cum suis posteris in perpetuum priuati omnibus feudis: priuilegiis: immunitatibus: vel gratijs et honoribus: que a romana vl alijs habent ecclesijs: et hi ad quos illa pertinent de ipsis disponendi liberam habeant facultatem. item statuta precepta. sententie contractus: et omnia q fecerint tanq senatores uel rectores vrbis irrita decernit et vacua: iudices et tabelliones q patrocinantur talibus vel instrumenta ↄscribunt: iudicatus et tabellionatus priuat officijs: precipit etiam q a supradicta excommunicationis sententia predicti non possint absolui sine licentia domini pape speciali. Quarto dicit q romani origine vel ibi incole ad vnum annum vel tempus breuius bene possunt i senatores romanos assumi: licet supradictorum fratres sint filij nepotes aut sub comitatus vel baronie nomine extra territorium vrbis iurisditionem perpetuam vel temporalē obtineāt: dummodo nō sint tante preeminentie vel potentatus q cum personis supra prohibitis merito debeant numerari. Jo. an.

c C Propheta: dauit psal. lxxxvi. qui incipit. fundamenta.

d C Innitit. ē. n. pcipu⁹ in ecclia pdicator et doc. ordo. de hr. cum ex iniuncto.

e C Bases. i. columne: et dici solent columne et petra durissima.

f C Ponere pōt. i. ad corīth. iij. q. i. cū paulus. de psby. nō bap. veniens.

g C Antea. in veteri testamento. h C Preconio. xliiij. di. sit rector.

i C Vehebatur. i. quasi vehiculo ducebatur et transfundebatur in orbem.

k C Tubam. isa. lvij. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocē tuam. xliij. di. sit rector. Jo. an. l C Scriptum est psal. xlvi. celi enarrant gloriam dei.

m C Muneris. predicandi.

n C Sūmo. administratiōe. lxxx. di. in illis. i fi. ibi inter apl'os nō fuit par istitutio sz vnus pfuit oib⁹ nō aūt meritis: nec obstet ifra: vbi dicit pro parili virtute et. c. ij. q. vij. paulus et. xxi. di. in nouo. o C Hūc beatum petrum.

p C Unitatis. ipi xpo p vnionē charitatis et gre. s. ō sum. tri. dānam⁹. de cō. di. ij. i xpo pr. et no. q vnitatē in militāti ecclesia eē voluit. dū sup vnū fundauit. xxiiij. q. i. loquitur. scismatici aūt conātur hāc scindere. j. de scis. c. vno.

q C Ipse erat. s. petrus. iuxta id. petra autem erat christus.

r C Dicendo. matthei. xvi. et. xxiiij. q. i. loquitur. xxi. di. in nouo.

s C Petrā. a soliditate fidei sic dcūs. l. di. fidelior. t C Cui petro.

u C Mirāda. ut in proe. huius li. et. j. de reli. c. i.

x C Dexteras. per dxterā pignus pacis et testis fidei solet dari: alias dicit man⁹ dextera: quasi dans ex: vñ illa manu solent porrigi dona.

y C Isti. s. petrus et paulus.

z C Resplēduit. sed p euāgelistas eluxit. j. de reliqui. et ve. sanc. c. i. Jo. an.

& C Una die. vt ad christum pariter peruenirent.

℈ C Uno loco. ne alteri roma deesset.

ꝝ C Uno psecutore. ut eqlis crudelitas vtrūqz pstrīgeret. ij. q. vij. beati. vbi sūt h verba: et dic psecutore. s. cesare nerone. xxi. di. quāuis et adde h qō ibi nota.

a C Parili. et sic petrus paulo virtute nō pfuit. ut. s. dixi. et dic p parili vtute. s. ut perēnē virtutē et ↄstātiā ī psecutionē in passione videātur habuisse.

b C Consecrarunt. j. de reli. gloriosus. xxi. di. quis. xxij. di. c. ij.

c C Illam ciuitatem romanam.

d C Gens sancta. dic sancta apostolorum affectu. Jo. an.

e C Mater. ij. q. vi. ad romanam. de priuil. antiqua. et. j. de penis felicis.

a ¶ Incrementis.xxij.q.v.prodest.
b ¶ Monarche.i.principis.
c ¶ A deo.qui omnia que fiunt aut iusto iudicio facit:aut permissu suo ita fieri sinit.xxvi.q.v.nec mirum.
d ¶ Curata.medicum enim se uocat.luce.v.capitulo.sed non sanis:sed male habentibus oportunum.de pe.di.iij.adhuc perfidi instant.Jo.an.
e ¶ Firmitate.iuxta illo pauli.ij.ad corinthi.xi.Cuz infirmor tunc fortior sum.supra de renũcia.nisi cum pridem.§.alia.plerunqz enim infirmitas corporis fortitudinem cordis augmentat:vt ibi.Et dic firmitatez per auxilia temporalium.vt supra patet.
f ¶ Satrapis.idest sapientibus vnde solebant vocari satrape prefecti persarum ⁊ ipsorum pn̄cipes.
g ¶ Optimatibus.quasi melioribus ⁊ ditioribus de populo: vñ opes diuitie dicuntur.
h ¶ Pragmaticum. pragma idem est quod causa.
i ¶ Monarchiam. monarchia dicitur a monos quod est vnus vel singularis:⁊ archos quod est princeps vel principatus:q̃ si vnus ⁊ singularis principatus.
k ¶ Declararet.habes plenius in illa pallea.xcvi. distinctione constantinus.
l ¶ Arbitrans.ꝯstantinus.
m ¶ Vbi.rome.s.
n ¶ Celestis.xi.questiõe.iij.iulianus.in fine.alibi vocat rex. vt in proe.decre.
o ¶ Illic.rome.
p ¶ Terrenus.quia de terrestribus ⁊ singularibus tantum habet disponere.xcvi.dist.bñ quidem.s̃.de consti.ecclesia.
q ¶ Plena.si.supra de spon.cũ locum.
r ¶ Homini.⁊ in hac parte papa,nõ est homo:sed dei vicarius;vt infra sequitur.xxxiij. questione.ij.quos deus.expressi⁹ .s̃.de transla.quanto.
s ¶ Decet.nota inspiciendum quid deceat:sic.s̃.de vo.⁊ vo. redem.magne.circa princ.j.de immu.ec.decet.⁊.j.e.cum nõ deceat.
t ¶ Fratres suos.nota ꝙ quando papa permittit de cardinalibus loquitur vocat eos fratres ut hic.⁊.j.de offi.leg.c.i.cum si.sed cum specialiter:episcopos cardinales vocat fratres:reliquos filios supra de testi.lz.iij. cum si.
u ¶ Ipsi⁹.s.romãi pontificis.
x ¶ Vacillare.vt.xxxv.qõe.ir. apostolice.⁊.c.sententiam.s̃.ꝯ priuile.ex ore.in prin.
y ¶ Contigeret.quia non compellit.habet enim in se celestis ⁊ terreni iperij iura.xxij.di.c.i.
z ¶ Eorum.cardinalium.
⁊ ¶ Vicarij dei.s̃.e.ti. vbi periculum.§.ceterum.ut ec.bene.vt nf̃um de trãsla.quãto.cũ si.
? ¶ Electio.facienda: quod est .j.⁊ eo modo quo dicitur.s̃.e. vbi periculum.Jo.an.
ꝯ ¶ Regimine.seculari ut patet per sequenna.
a ¶ Obdurit.quasi de mẽte subduxit.
b ¶ Obliuio.que quandoqz fallit.xxiij.di.preterea.
c ¶ Peregrina.prohibita.iij.q.vi.peregrina:⁊.c.se.
d ¶ Menium.idest edificiorum:⁊ proprie dicuntur menia edificia murorum ciuitatis:dicta ab eo ꝙ ciuitatem muniant:⁊ interdum abusiue dicũtur omnia publica edificia ciuitatum:⁊ interdũ primata:a menio menis, .i.edifico edificas.
e ¶ Ex ruinis.hoc maxime fuit tempore bẽ chalconis de andulo ciuis boñ.qui ciuitatez romanam multis ruinis. reddidit deformem.
f ¶ Non hec.pclamant: quod est infra.
g ¶ Deposita.feruntur hec fuisse tempore henrici fratris regis castelle.
b ¶ Speculum: ciuitas romana.xix. distinctio. enimuero filia pelecta.
i ¶ Reprobati.infra de re iudi.ad apostolice.
k ¶ Constituens.ipsa ciuitas romana.
l ¶ Debitum.infra ꝯ offi.dele.c.i.
m ¶ Periculosos.xxiij. distinctio.in nomine domini ⁊ supra eodem t.tulo vbi periculum.
n ¶ Remedij.huius noui.Jo.an.
o ¶ Infallibilem.de cõ. di.iij.panem.
p ¶ Scientez omnia.xxxiij.distinctiõe.erubescãt. xxiij.questione.ij. deus quando.
q ¶ Quotiescunqz. positum ne quis crederet solum in prima electione senatoris hanc constitutionem locum habere.
r ¶ Nomine.supra codẽ auaritie.xiij.q.iij. plerqz.s̃.de simo.ea que.
s ¶ Alij imperator. puta grecorum.Jo.an.
t ¶ Princeps.quasi primum locum capiens:et potest eẽ dignitatis ⁊ ordinis hoc nomen.
u ¶ Marchio.in li.feudi.q dicat dux marchio: comes:capitaneus: uel valuassor.hẽs ad lfam ꝯ verba:q a principe ꝯ ducatu aliquo iuestitus ẽ dux solito more vocat q ꝯo de marchia: marchio.Qf autẽ marchia qz cara.i.collecta et iuxta mare plerũqz sit posita.q ꝯo de cõitatu aliquo iuestit⁹ ẽ comes appellat.q vero a pn̄cipe vl ptãte aliq̃ ꝯ plebe aliq̃ vl plebis pte fuerit iuestit⁹ is capitãe⁹ appellat q ppie maior valuassor dicebat:q ꝯo a capitaneis antiqt⁹ feudz tenent valuassores sunt:q a valuassoribus valuassini.i. minores valuassores appellant.
x ¶ Perpetuũ.i. vt ad hẽdes transeat.vel.i.donec vixerit:ad idẽ.s̃.coli.de rescriptis:si gratiose.⁊.ff.pro so.l.i.
y ¶ Ifas.nota casum in quo scriptura regrit:alios nota.j.de censi.romana.§.postquam.

spũalibus semp,pficeret incrementis[a] no absqz miraculo factũ esse cõcipit: vt occasionaliter constantini monarche[b] a deo[c],puisa:ſz curata[d] baptismalibus fomẽtis ifirmitas quãdã quasi adijceret ipsi ecclie firmitatem[e]:q q̃rto die sui baptismatis una cũ oibus satrapis[f] ⁊ vniuerso senatu optimatibus[g] ẽt ⁊ cuncto populo in psona beati siluestri sibi romanã cõcedendo urbẽ reliquẽs ab eo ⁊ successoribꝰ eiꝰ p pragmaticuz[h] cõstitutũ disponẽdã esse: decernens ĩ ipa urbe vtriusqz ptãtis monarchiã[i] romanis põtificibꝰ declararet[k]: ñ iustũ arbitrãs[l] vt vbi[m] sacerdotij pn̄cipatũ ⁊ rpiane religionis caput imperator celestis[n] instituit: illic[o] iperator terren⁹[p] hẽat potestatez: qn magis ipsa petri sedes in romano iã ,pp̃o solio collocata libertate plena[q] i suis agendis per oia potiret: nec ulli subesset homini[r] que ore diuino cũctis dignoscitur eẽ plata. ¶ Decet[s] nãqz ipo romano põtifici p fratres suos[t] sacro sancte romane ecclie cardinales q sibi in executione officij sacerdotalis coadiutores assistũt: libera prouenire ꝯcilia: decet ipsi⁹[v] nullo mõ vacilare[x] iudicia: vt fratres ipsos nulli⁹ secularis potestatis met⁹ exterreat: nullus tẽporalis fauor absorbeat: nullus eis terror imineat: nihil eos a veri ꝯcilij solicitate remoueat qn cũ p ipm romanũ pontificẽ i qbuscunqz negocijs ꝯtingeret[y] eorũ⁹ peti ꝯsilia in ꝯsulendo: p oia liberi eidem romano pontifici in oib⁹ que ,p tpe iminent libere cõsulãt ⁊ assistãt: ipsaqz romani põtificis vicarij[z] dei q̃ suis temporibus occurrerit electio[?]: ⁊ corundez cardinalium cum expedierit facienda ,pmotio in oi libertate procedant. ¶ Digne itaqz ad vrbẽ ipaz eiusqz regimẽ aciẽ nfe ꝯsideratiõis extendimus: vt felici ducta regimie[ꝯ] pseruet a noxijs: ⁊ optatis semper ,pficiat iremẽtis. ¶ Nũquid obdurit[a] obliuio[b] q̃ vrbi q̃ icolis nata dispendia itulerũt hactenus pegrina[c] regimina: nũqd nõ hec destructio meniũ[d]. deformatio,pueniens ex ruinis[e] luce clarius manifestent: nũqd nõ hec[f] fideliũ cõtracta deposita[g] nũqd nõ hec ipsa veneranda dei templa p̃sidentis manu sacrilega diebus nostris nefarie violata ,pclamãt: qd plura.nõne ipsius vrbis retro actis temporibus icorrupta cõstãtia sub regentis eo tempore nefãdo subuersa regimine ipsã urbẽ speculũ[h] fidei tãta respsit infamia: vt a matre sua romana ecclesia filia predilecta deuiare compulsa.quõdã corradinuz: q de venenoso radice federici quõdam romani iperatoris,colubri tortuosi iusto ipsius ecclesie iudicio fprobati[i] prodiisse videbat in regulũ: quiqz ad exterminiũ romane matris ecclesie manifestis indicijs vna cum suis fautoribus aspirabat: ⁊ in contẽptu dei ⁊ sue matris ac ipsius vrbis obprobriũ patẽter recipet: recepto faueret: cõstituẽs[k] se p hec tam patẽtis hostis siue matris ecclie filiaz adiutricẽ: hoc ipsi rome prestiterũt senatores icogniti: hoc p̃sides iprouisi: ut gloriosa ciuitas reddere[l] igloria sua stabilitas vocaret ĩstabilis: sueqz constantie antiquata soliditas linguis hoĩuz uocaret infirma. ¶ Proinde officij nostri ꝯ bituz[l] circa huiusmodi tam piculosos[m] euentus ad liberam moderaminis erigẽtes tãte submersionis occasiões ita salubris remedij[n] appositiõe p̃cidimus: ne illoz qui ipsaz rẽpublicã laudabiliter bacten⁹ gubernauerũt: videamur gloriaz sugillare: vel merita que illis apꝯ infallibilẽ[o] ⁊ scientẽ[p] oia retributorez de iam perlatis quesita laboribus salua persistant: vt ergo circa regimẽ ipsũ talis adhibeat in oib⁹ cuz discretione solertia: per quam ipsi romane ecclie plena libertas q̃ in oibus ⁊ per oia ,sibi debet optata ,puenit: vitẽtur iaz experta ,pericula: ⁊ romanus populus ab oppmẽtiũ protect⁹ incursib⁹ sedeat: sedẽdo quiescat i pulcbritudine pacis: in tabernaculis fiducie: ⁊ temporaliũ rege opulẽta: de fratrum nostroz cõsilio hac irrefragabili ⁊ in ppetuuz valitura ꝯstitutõe sancimus: ut qficũqz ⁊ quotiẽscũqz[q] senatoris electio vel alterius quocũqz noie[r] cẽsceat: qui quocũqz mõ vl quocũqz titulo ipsius vrbis debeat preesse regimini: in posterũ imminebit: nullus ipator seu rex romanorũ: aut alius[s] impator vl rex pn̄ceps[t]: marchio[v]: dux : comes aut baro: uel quicunqz alterius notabilis preeminentie: potentie: seu potestatis: excellẽtie: vl dignitatis existat: frater filius vel nepos eorum ad tempus vel in ppetuũ[x]: seu quiuis alius vltra annale spaciuz quouis modo colore uel cã p se vel aliam personam quomodolibet submittendam i senatorẽ: capitaneuz patriciũ: aut rectorẽ: uel ad eiusdẽ vrbis regimẽ seu officiuz noietur eligat seu als etiã assumat absqz licẽtia sedis apostolice spãli: p ipius sedis lfas[y] concessionez licentie bu

iusmodi specialiter exprimentes[a] ¶ Quod si sec⁹ fcm̃ fuerit: notatoꝫ electionē ⁊ assūptionē huiusmodi decernimus esse nullas: ac carere oi robore firmitatis: ⁊ nō solū nominatores electores ⁊ assūptores verū ēt nominati electi ⁊ assūpti si huiusmodi notatōi electioni seu assumptioni ꝓsenserint: aut se ō ipsis quolibet modo intromiserit: itēdē tes[b] ⁊ obedientes eisdē: ⁊ ī hoc oēs dātes ipis notatorib⁹: electorib⁹: assumptorib⁹: aut notatis. electis vel assumptis auxilium consilium vel fauorē publice vl occulte: cuiusc̄ūq; dignitatis[c] vel preeminentie cōditionis aut stat⁹ extiterit: eoipso sniaꝫ excōicatiōis icurrāt[d]: ac nihilominus ipsos notatos electos seu assūptos si ꝫ ꝓstitutōeꝫ pñtē pdcis nominatiōi electiōi vel assūptioni cōsenserit: aut se quoquomō illis ī gesserint: ⁊ eoꝝ posteros ī ppetuū oib⁹ feudis pūilegijs libertatibus īmunitatib⁹ gratijs ⁊ bonorib⁹ q̄ a predicta seu alijs tenent ecclesijs cēsemus esse pūatos: ita q̄ illi ad quos eoꝝ collatō ꝓcessio seu dispositio ptinet resumēdi ea aut retinēdi: cōcedendi seu conferendi alijs seu de ipsis etiam disponendi put ad eos ptinet liberā[e] habeant potestatem: ⁊ ne taliter nominati electi vel assumpti de sua pertinacia vel cōtēptu valeant gloriari[f]: nos quelibet mādata precepta ordinatōes ⁊ statuta q̄ fecerint: oēsq; sentētias quas tulerint: ⁊ quicqd penitus in cōtractibus ⁊ obligatiōibus seu q̄buscūq; alijs urbis nomine: vel tā quam senatores capitanei patricij aut rectores vel officiales ipsi⁹ egerint: irrita prorsus ex nunc ⁊ vacua nūciamus. Iudices[g] vero ⁊ tabelliones q̄ super his aut eorum alicuib⁹ cōtra p̄sentis cōstitutiōis edictū patrocinari uel instrumēta cōficere forte p̄sumpserint: iudicatus ⁊ tabellionatus officijs se nouerint cē pūatos: ꝓtēptoresq̄ seu violatores premissorum vel aliquorum uel alicuius eorū ab huiusmodi excōicatiōis sentētia preterquā in mortis[h] articulo absolui nō possint: nisi p romanū pōtificē: vel de ipius petita ⁊ obtēta licentia speciali: nō obstātib⁹ aliqbus pūilegijs ī dulgentijs ꝓcessionib⁹ cōstitutionibus cōsuetudinibus ⁊ statutis quacūq; firmitate vallatis: que in pre-

missis omnib⁹ nolumus aliquib⁹ vel alicui suffragari: sed omnia quo ad illa decernimus non tenere. ¶ At autem ciues romanoꝝ qui ex ipsa vrbe naturalem duxisse noscuntur originem: aut quiuis alij qui in ipsa eiusue territorio nō aduene sed continui habitatores extiterant: quo ad honores ipsius vrbis aut regimen gratiosis functionibus pariantur[i]: non intendimus q̄ presens constitutio tales excludat[k]: quin ad vnum annum dūtaxat vel ad aliud tempus breuius nominati ad ipsius regimen ⁊ officium eligi valeant ac assumi: etiam si predictorum principum ⁊ aliorum fratres filij vel nepotes existant: aut etiam si extra vrbem: et ipsius territorium sub nomine comitatus baronie seu cuiuscunq; alterius tituli in hominibus vel locis aliquibus iurisditionem seu potestatem aliquam temporalem vel perpetuam obtinerent: dummodo predicta iurisditio vel potestas extra vrbem ⁊ territorium prefata consistens: non tante preeminētie vel notabilis potentatus existat: q̄ eam obtinentes eius occasione vel causa cū alijs exclusis a dicto vrbis regimine: vt premittitur presentis constitutionis oraculo rationabiliter ī cludantur.

B Onifacius octauus.

¶ Canonicis cathedralis ecclesie ipso iure vel per sententiam preterquam in casu negligētie eligēdi potestate pūatis ad papā ius deuoluitur eligendi in inferioribus ecclesijs semper ad proximum superiorem deuoluitur h d.

Quamquam[l] in casu negligētie sit statutum a iure[m] vt ecclesia cathedralis[n] vacante si p eos ad quos spectat[o] non fuerit electio de prelato infra tempus[p] debitum celebrata: eligendi potestas ad superiorem proximum deuoluatur: hoc tamen non est ad casum alium[q] extendendum: igitur si electores in huiusmodi ecclesia vel ipso iure cum eligunt[r] scienter[s] indignum[t] vel per sententiam cuꝝ formam traditam in generali[v] cōcilio non obseruant eligendi potestate priuentur: non ad dictum[x] superiorem: sed ad romanum pōtificem potestas eadeꝫ[y] deuoluetur[z]

a ¶ Exprimentes. sic. ī. de tempo. or. c. i. ⁊ de sp. cordi. infra. ō sentē. ex. cum medicinalis.
b ¶ Intēdētes. idē verbū supra eodē vbi periculū. §. ceterū. ⁊. §. sequenti.
c ¶ Dignitatis. etiam si episcopi fuerint: nec obstat infra de sen. ex. quia periculosum que in sen. ex. non loquitur.
d ¶ Incurrāt. ⁊ absoluētur a solo papa. ī. eo. §. cōtemptores. io. an.
e ¶ Liberaꝫ. etiam illis non vocatis. ī. de preben. lꝫ episcopus. ⁊ hoc itellige saluo eo q̄ dicitur infra de prescrip. c. ij. Io. an.
f ¶ Gloriari. de postula. c. i.
g ¶ Iudices. i. aduocati. ⁊ loquitur ad moduꝫ vulgariū per id q̄ dicit infra patrocinari. uel p pric ponitur.
h ¶ Mortis. iste casus semp excipitur: sic. xvij. q. iiij. si qs suadente et. §. de offi. or. pastoralis ij. responso.
i ¶ Potiantur. olim ēt romani spālia habebāt pūilegia. vnde paulus aduersus iniuriosos se romanum ciuem testabatur. c. distin. si in ad iutorium.
k ¶ Excludat. sicut q̄ ciuis roman⁹ senator ipsius ciuitatis eē pōt: sic ⁊ pretor. C. de offi. preto. l. ij. alias nō pōt qs presidere vel assidere in puincia uel ciuitate sua sine principis licētia. C. de cri. sacri. l. vlti. ff. ex qui. ca. maior. l. hi qui. ⁊. l. sequēti. ⁊. C. de offi. asse. l. in ꝓsiliarijs.

Quamquam. Diuiditur in duas ptes principales primo loquit ecclijs episcopalibus. Secunda ibi secus de iferioribus. vo.

l ¶ Quā quam emanauit ad declarationē eorum que no. ber. §. e. bone. ī vltima glo. ⁊ moderni. §. e. cum in cunctis. ⁊. c. ne p defectu. ut. §. clarius dicā. Et pmuꝫ dictū hui⁹ decre. fuit sūptū ex decre. alex. dilecti. ī fi. ō qua facta fuit mentio supra. c. quāuis.
m ¶ A iure. supra eodē ne pro defectu.
n ¶ Cathedrali. ⁊ idem in hoc casu statutuꝫ ē ō regularibus: vt ibi: ⁊ ō iferiorib⁹ oibus. §. de cōcess. preben. c. ij. sed licet quo ad casum negligentie sint hec paria: nō tñ quo ad alios cāus vt. ī. in fi. patebit.
o ¶ Spectat. quocunq; modo siue iure cōi siue pūilegio uel prescripta ꝓsuetudie. §. e. cū ecclia. ō cā po. cū ecclia. cū si.
p ¶ Debitū. triū mensiuꝫ. l. di. postq̄. §. e. ne pro defectu. saluo eo q̄ dicitur infra de preben. c. ij. ⁊. iii.
q ¶ Aliū. a casu negligētie: ⁊ sic aliud ē eē ī negligētia. aliud in dolo. probatur idē. ī. e. si cōpromissarius. sicut ⁊ aliud ē remitti ī vno q̄ ī alio. ff. de his qui no. infa. l. i. ⁊. ij. ad idem. ff. de suspec. tu. l. he. n. §. e. ti. super eo.
r ¶ Eligunt. hoc intellige siue simul ⁊ semel eligant siue separatim. §. eo. ti. bone. i. lꝫ quidam olim vicerint ꝓtra. ī. Lau. sed hoc est tenendū: ut ibi no. in vlti. glo. ⁊ idē ibi no. moderni omnes.
s ¶ Scientēr. secus si ignorāter qr tūc ad eos rediret electio: ⁊ a die cessatiōis tps integrū haberēt vt. ī. eo. si electio.
t ¶ Indignū. §. eo. cū ī cūctis.
u ¶ Generali concilio. §. eodē quia propter.
x ¶ Dictū superiorē. ī. primū.
y ¶ Eadem. eligendi vel prouidendi in ipsa cathedrali ecclia.
z ¶ Deuoluetur. ut plene scias hanc materiam ⁊ hui⁹ iuris originem. scire debes q̄ ber. ī quadam sua antiqua glo. quam hodie nos hēmus p decre. §. e. ne pro defectu. notabat. §. e. bone. i. in vl. glo. q̄ qñ canonici eligebāt scienter indignū in cathedrali ecclesia q̄ eligendi potestas ad superiorē proximum deuoluebatur. rñdens ad decre. bone. q̄ ibi nō erat alius superior q̄ papa: sed postmoduꝫ cancellata illa glo. in sui aditione quā ibi posuit dixit cōtra: ⁊ opinio eius hic approbat: dixit. n. q̄ qr in decre. cū in cunctis. papa īferioribus exp̄sit: ad quos eligendi ptās deuoluatur: ⁊ in cathedralibus tacuit: dedit ītelligere q̄ ad episcopū in pdictis ecclesijs eo casu potestas deuoluī deberet: ⁊ hoc ibi tenet goff. ⁊ vin. in ꝓrium videbat: qr quasi paria videntur nō eligere infra debitū tempus vel nō eligere idoneū. ad hoc de transla. inter corporalia. sed si illi non elegissent ad illū superiorē deuolueretur potestas: ergo ⁊c. ⁊ super hoc vide q̄ no. inno. §. de ꝓcess. prebē. cum nostris: sed vt. §. dixi. ⁊. ī. patebit aliud ī vno aliud in alio ⁊ merito: naꝫ dicit ler q̄ si qs negligēs fuerit in petenda bonorū possessione infra. c. dies locuꝫ facit in sequēti gradu. ff. ō success. edic. l. i. §. decretalis. ⁊. §. quod dicimus. Si āt pp crimen uel indignitatem bonorum possessionem amittit: applicat fisco nō sequēti ī gradu. ff. de his qui. ut īdignis. l. claudius. ⁊. l. mulierem. ⁊. C. e. tit. l. hēditas: sicut ergo succedit fiscus pp delictum vel indignitatem nō pp negligentiaꝫ: sic ⁊ curia: in pmo casu non: in secūdo succedat. Et igit hui⁹ iuris originalē scias veritatē: scire ōbes de antiquo iure ⁊ dispositiōe ecclesie potestates conferendi episcopatus ad papam pertinere. xxij. di. c. i. conferēdi autē inferiores ecclias ad episcopos: sed hec regula fallit in casibus qui postmodū a iure fuerūt exp̄ssi. Voluerunt enim iura q̄ in cathedralibus sibi eligerent canonici. §. e. cū ecclia: in inferiorib⁹ etiā collegiatis canonici. xxij. q. vlt. cōgregatio. §. eo. c. i. ⁊ statuta fuerūt eis tēpora. §. e. ne p defectu. ⁊ de concess. prebē. c. ij. l. di. postq̄. Scias tamē q̄ primo emanauit ꝓstitutio illa nulla. de concess. prebē. q̄ decre. illa ne pro defectu. Olim ergo ēt post decre. nulla si canonici cathedralis ecclesie. nō eligebāt episcopum debito tempore deuoluebatur ēt in hoc casu negligentie potestas ad papam. ut. §. de concess. preben. dilectus. sed postmodum statutum fuit q̄ in illo casu. ī. negligentie bene deuoluatur ad superiorem proximū: vt in

.c.ne pro defectu.in hoc ergo casu seruabimus illud ius:sed ad alios non extendemus:vt hic vides.sed antiquo iuri stabimus.Refert tñ compost.pluries suis temporibus tractatum fuisse per papā:q̄ hec ptās archiepiscopis conferret̄ etiā in his casibus:sed finaliter deliberatio in contrariū resedit.vt hic vides.Et fuit ratio:q: prompti essent archiepiscopi in cassandis electionibus:ut prouisionum potestas rediret ad eos: fuerat etiā olim ista opinio vin.s.e.in notuit.ꝛ sequunt̄ eam innocē.ꝛ hosti.in decre.cū ī cunctis:ꝛ sic seruabat curia ante istā constitutionē:ꝛ semp intelligas hec vera:cū oēs scienter eligunt indignum:siue simul ꝛ semel siue separati.vt.s.dixi.Si aūt aliq eligunt:tunc deuoluitur potestas eligendi ad alios ipso iure vel per sententiā cū peccāt ī formā:ut in decre:q: pp.facit.s.e.c.ij.Sed pone pars eligentiū peccauit eligendo scienter indignū:remāsit ergo iurisditio in alios.illi nō elegerūt infra tps debitū:qd erit ī cāu isto: nūqd deuoluetur electio ad archiepm vel ad papā. dico fm ber.ꝛ cō post.q hoc no.s.e. cū vinctoñ. cū pars nō peccās fungat̄ vice capituli.ut ibi ꝛ.s.e.dudum.si capitulū negligat ad supiorem deuoluit̄ electio per.c.ne ꝑ defectu.sic ꝛ h cū finalis culpa fuerit in negligentia.

a Secus.in hoc sec⁹:q: in inferioribus vtroq; casu deuoluitur ad supiorem.ꝛ est eadem rō quā.s.dixi.ad epm ex dispositiōe antiq̄ ptinebat ecciarū seu dioc.dispositio:redit ergo res ad suā naturam.xxv.di.ab exordio.No.ergo q̄ pena decre.cū in cūctis:hꝫ locū in inferiorib⁹ dignitatib⁹ ab episcopatib⁹:ꝛ est expressum.s.e.dudū.i.ꝫ.j.e.si cōpromissarius.§.huius.So.ibi loquit̄ de pena illa suspensiōis a bñficijs ꝑ triēniū:que nō hꝫ locū nisi in epox ꝛ superiorum electionib⁹.de qua loquit̄ decre.cū in cūctis.§.clerici sane.sed hic loquit̄ de illa pena.s.ꝓuatiōis ptāte eligēdi.de qua loquit̄ ipsa decre.cū in cūctis.in fi.Sꝫ cū pena suspēsiōis a bñficijs ibi repetita nō sit:ī illis locū nō hēbit:vt in ꝫrio dicitur.

b In inferiorib⁹.qbuscūq; ab epatib⁹ ēt in regularib⁹:olim tñ curia seruabat ꝫrium interdū in regularib⁹:q: cū decre.illa ne pro defectu.eqparet cathedrales ꝛ regulares sicut in cathedralibus supra dictū est:ita videbat̄ in regularib⁹ dicēdum:sed nō est ita:nec hꝫ locum rō reddita.s.pri.rñso:q: sufficit non denegari diocesano hāc ptātem:cū in sua dioecesi oīa possit:qō nō est in archiepis:ꝛ super hoc vide cōpost.s.e.ne pro defectu.ad fi.Approbat̄ autē hic glo.Joan.ꝛ Hu. .xvij.q.ij.c.i.qui ibi no.q̄ eps aliū instituet in abbatem cū monachi indignum eligunt:ꝛ quod no.ipse ber.in predicta decre.bone.in ulti.glo.

Is qui. Primo soluit casuꝫ dubiū:scdo rōnē subdit ibi cum non.Do.

c Is qui.ortū habuit hec decre.ex gl.gar.posita.s.e.ut circa.sup vbo ꝓbare.ꝛ gl.guil.ibi posita sup vbo se posse.ꝛ hic ipsox approbat̄ opinio.Jo.an.

d Uel electi.ꝫ intelligo idē de postulato vel eo in cuius persona facta est prouisio:cū decre.illa ut circa.hec oīa eqparet.vñ qō in vno d̄r intelligat̄ in alijs repetitū:ꝛ idē ēt intelligas de eligēdo si ꝫ certā personā appellet̄.j.c.proxi.

e Obijciens.exempla de his que obijci pñt dixi.s.e.ut circa.

f Ad se.ap.ista lr̄a videt̄ facere pro guil.qui no.in decre.ut circa:q̄ decre.ipsa nō hꝫ locuꝫ nisi in appellationibus interpositis ad papā:sed ꝫrium credo:ut ibi dixi fm gar.cum decre.illa indistincte loquatur.

g Audiēdus.no.q̄ ista decre.declarat que sit pena nō seruātis ꝯstōnem illaꝫ vt circa.s.q̄ nō valet appellatio:dicebāt.n.quidā q̄ illa erat pena ñ iurātis: q̄ super nō expressis nō audiret̄:sup exp̄ssis uero bñ:per illū ver.aliogn q est ibi: ſꝫ hoc est falsum:ut hic patet:q: nō iurās:vel iurās alio mō q̄ debuerit:nō audit̄ ēt super expressis:ꝛ ille ver:aliogn.exponi debet ut ibi dixi.

h Simpliciter.no.nō recedēduꝫ a uerbis legis.vi.q.iij.scriptuꝫ.de deci.ad audientiam.ff.de exer.l.i.§.si is qui nauem.ff.de leg.iij.nō aliter.

i Lugduñ.s.e.ut circa.

k Et se.repete credere:ꝯstō enim illa nō veritatem querit:sed calūniaꝫ excludit vt ibi dixi in glo. si autem.

l Illa vel ea.sed ꝯtra si duo proponūtur etiā copulatiue que ad vnū finem tendūt:sufficit alterū probari.s.de iudi.exhibita.supflua ꝓbatiōe se oneraret astringēs se ad utrūq; ꝓbādum.s.de proba.lꝫ.ff.de ꝓba.circa.ꝛ fm hoc ēt copulatiua dissoluit̄ in disiūctiua.ff.de ver.sig.sepe.xvi.q.iij.placuit.Idem est ergo ꝓponere copulatiue uel disiunctiue:cuꝫ utrobiq; sufficiat alteruꝫ ꝓbari:ut ꝑ predicta iura probatur.ꝛ.s.de rescrip.īter ceteras.rñdeo obiectio supradicta vera est q: quo ad probationē bene sufficit alteruꝫ:ſꝫ nō quo ad obiecta.noluit.n.illa cōstitutio probatōib⁹ ꝓuidere sed obiectiōibus.s.q̄ nihil calūniose opponeretur:ꝛ ideo voluit q̄ simpliciter super oībus iuraretur.si eniꝫ iurat uera esse que ad victoriam sufficiāt:iā istud iuramētū oīum obiectox maliciā nō excludit:immo ex decem obiectis:si vnicum quod sufficeret esset verū:reliqua falsa:satisfactum esset illi iuramento:ꝛ cōcor.j.e.ut quis duas.

m De eisdem.s.expressis uel obiectis in appellatione.

Secus aūt in iferiorib⁹ [a] ecclesijs est censendum.

Idem.

Constitutiōi vt circa:nō satisfecit appellās qui disiunctiue,iurauit se credere opposita esse vera:vl̄ q̄ sufficere deberēt ex eis.jo.an.

IS qui [c] cōtra electiōis formaꝫ vel electi [d] personā aliqua obijciēs [e] ad sedē apostolicā [f] appellauit:corporali a se prestito iuramento:q; illa que in appellatiōe sua expresserat.vl̄ ea que de ipis deberēt sufficere:vā eē credebat:ꝛ se posse probar̄:nō est super obiectis vel expssis huiusmōi audiēdus [g]. Cuꝫ nō simpliciter [h] sicuti tenebat̄ iuxta cōstitutioneꝫ felicis recordationis gre.pape.x.ꝑdecessoris nostri editam in cōcilio generali lugduneñ [i]. iurauerit expressa eadē seu obiecta se credere vera esse ꝛ se [k] posse probare:sed indeterminate illa [l] vel ea que deberent sufficere de eisdem [m].

Idem.

Qui contra. Primo ponit casum in quo declarat constitutionem.vt circa.secundo an pena in isto casu locum haberet.Do.

Qui contra certā personaꝫ ne eligatur appellat constitutioneꝫ vt circa seruare tenetur.Jo.an.

QUi contra [n] certaꝫ [o] ꝛ noīatā [p] personaꝫ ne ab alijs eligat̄ [q] ad sedem [r] apostolicam antequam fiat [s] electio duxerit appellandum: debet per omnia in appellādo seruare formam constitutionis felicis recordationis Greg.x.pape predecessoris nostri:ut circa [t]: edite in concilio lugduñ.ac si electione iam facta [u] cum contingeret appellare. Alioquin non obseruans pene [x] constitutionis eiusdem se nouerit subiacere.

Idem.

Si compromissuꝫ est in plures vt eligāt.ꝑ vnū faciēda ē electiōis pronunciatio:sicut quando procedītur per formam scrutinij: aliter electio facta non tenet.Jo.an.

SIcut cū ꝑ formā [y] scrutinij ad electionē ꝓceditur ē per [z] vnū

n Qui cōtra.Decre.ista tracta fuit de glosa gar.posita ī decr.ut circa:super verbo appellari:ꝛ guil.sup verbo facta:ꝛ approbatur h ipsorum opinio.

o Certam.ergo secus si cōtra īcertā:puta ne fiat electio nisi canonica vel ne fiat ꝫ tenorē priuilegiorū eccl̄ie.s.e.ꝯsiderauimus:vel ne fiat de aliquo excōicato:vel homicida:uel his similia: tūc enī nō hꝫ locū ꝯstitutio.ꝛ rō ꝑ se patet: si.n. ante electionē ꝛ cōtra in certā psonā appello per te vides q̄ ꝯtra formaꝫ electionis nihil obijcere vel exprimere possum: cū adhuc nō sit facta: ꝛ qō nō ē ꝛc.ꝺ despō. impu. ad dissoluēdū.idē in persona:cum enī nullā expmā personā que cōtra il laꝫ possum exprimere.

p Noīatam.ītelligo h siue sit ꝓprio noīe:puta ne paganus de mutia: vl̄ appellatiuo: puta ne filius.p.vel ne archidiacon⁹.vel ne pmicerius.uel his silr̄:vel alia certa circūlocutio. ad hoc.ff.de rebus cre.l.certū.s.de testi.lꝫ ex quadam.

q Eligatur.uel postulet̄:de ꝓuisiōe nō erat dubitatio:q: exp̄ssum erat in ipsa decre.ut circa:ut iā dicā.Quid si appello ne ad electionē admittatur eodem modo credo distinguendum:vtrum cōtra incertā:puta ne aliqui excōicati irregulares ꝛc.ꝛ tunc nō tenear.aut cōtra certā:ꝛ tūc tenear cōstōnem ipsam seruare per hanc decre.

r Ad sedem apostolicam.repete que dixi.s.c.proxi.

s Fiat electio.dubitatiōis cā fuit:q: in decre.vt circa dicebat̄ qñ appellatur ꝫ electū sed h nō appellat̄ ꝫ electū sed ꝫ eligēdū:ꝛ sic vr̄ hr̄e locū ꝯstitutio:ſꝫ secus ē vt hic vides:ꝛ sic dicebam⁹ oliꝫ ꝑ illā lr̄am q̄ ibi est ꝓuisio facienda uel fcā:q: sicut in faciēda ꝓuisione fuāda erat forma in appellatione.sic ꝛ in facienda electione:cū illud c.illa parificet:ad idē.s.e.c.i.si forte.j.e.si postquam.

t Ut circa.s.co.ti.

u Facta.sciās q̄ ita ītelligebāt curiales decre.illā:cū eadē rō sit vtrobiq;.ꝛ no.q̄ sicut hec decre.determinat decre.ut circa.ita dico ꝛ determinari decre.s.e.c.i.nā lꝫ ibi dicat̄ electionē:postulationē:vel ꝓuisionē factaꝫ suata istius distinctione.Idē dicā in facienda ꝑ decre.ut ibi ēt dixi.Et sic suat curia:ꝛ facit qō no.guil.in decre.ut circa.in glo.no.ergo.

x Pene.ut nō ualeat appellatio:nec audiat̄ ēt sup exp̄ssis.s.c.pr.

Sicut cum per form.sim. Primo ponit simile ꝑ qō casum decidit Scdo ponit dissimile ibi quāuis.Do.

y Per formā.ortum aūt habuit hec decre.ex his que no.ꝑ Inno.ꝛ hostien.ꝛ compost.s.c.q: pp.ꝛ.c.in genesi:ut infra patebit.Jo.an.

y Formā.not.q̄ ista decre.locuꝫ hꝫ in his electionibus in quibus debet forma seruari decre.q: pp.ꝛ.c.in genesi:ꝛ fm ber.qui hoc ibi no.in pma glo.ꝛ Inno.ꝛ cōpost.in pma decre.illa locū hꝫ in electionibus eporuꝫ uel inferiorum platox qui psunt collegio:ꝛ ꝑ quox morte ecclesia d̄r vidua ta.in alijs nō.Hosti.aūt illā intellexit etiā in quocūq; bñficio vel curanijs cuius electio ad plures ut ad collegiū ptinet.ut ibi no.circa pnci.primos sequor.fm hoc ergo dicemus hoc qō h dicitur de cōi ꝓnunciatione hr̄e locū in his ī quibus suanda est ꝑdicta forma.In canonijs vero vl̄ beneficijs alijs secus.q: ibi sufficiēt singulares ꝯsensus:qō verum est si illi sunt capitulū:si ꝯsensus prestent in capitulo al̄s secus fm ber.q hoc no.in decre.in genesi.in glo.super vbō cōis.ꝛ ibi ēt de hoc ꝑ Inno.ꝛ Hostiē.

z Per vnū.q̄ ergo dicit decre.q: pp vt is collatiōe hita eligatur intelligit̄ ꝑ iura postmodū subsecuta ꝑ vnū oīum vice.Notabat tñ ibi Ho. q̄ lꝫ hoc suaret curia tñ satis erat si oīum vno ore fmo ꝓcederet: ad hoc .C.de epis.ꝛ cle.l.qm̄ venerabilis:ibi ab oibus vno ore dānaret̄ ꝛc.nec ob.fm id decre.in genesi.q: ibi singulariter nō vno ore cōiter elegerant: sed hoc ē falsuꝫ ut hic vides:ꝛ qō dicit vnū.si querat̄ ꝑ quē.dic ꝑ eum qui hꝫ pmā vocē:uel eū cui capitulū ꝯmiserit.ſꝫ si capitulū vl̄ illi q ꝯsenserunt nō ꝯmittāt hoc exp̄sse alicui.vn⁹ pñtib⁹ alijs fcā collatione eligat vice capituli vl̄ ꝯsentiētiū.ꝛ satis est.q: ratihabitio ꝛ taciturnitas mādato cōparant̄.saltē ī re appetibili:ꝛ meritoria.sicut ē q̄ ꝑ electionē canonicā proui-

deatur ecclesie.ff.mā.ꝙ si fideiussor.ꝛ.C.man.si fideiussor:secus i onero sa:vbi requirit̄ expressus consensus.ff.de procu.filius.§.inuitum ſm Jnno.qui hoc no.in decre.in genesi:ꝛ compost.in decre.q: pp.

a ❡ Communis.sed nonne sufficiunt singulares consensus.ff.de ser.rusti.pre.per fundum.ff.communia predi.receptum.ff.de aqua plu.arcē.l.si āt.Sol.leges iste loquūtur de actu qui diuisionem recepit:nec est ibi communio collegiatorum sed singularium qđ dic vt not.§.de consti.cum omnes:sed h de negocio loquitur ꝙ diuisionem transmutationē vel omissionem non recipit:ꝛ ideo secus.ff.de verbo.ob.l.ij.

b ❡ Instituta.supra.e.ti.in genesi.

c ❡ Debet fieri.ꝛ pnunciari communis electio: vt dictum est supra.

d ❡ Cōpromissi.ꝛ vtrobiqꝫ facienda est per verba singularis numeri: vt.j.de re iudi.cum ab vno.dicebat.decre.qa propter qui vice omniū ecclesie viduate prouideant:vnde videbatur ꝙ omnes haberent prouidere:quod verum est:ſꝫ vnus omnium vice pronunciare ꝛ electionem facere:ut hic.

e ❡ Humana.ff.de arbi.l.item si vnus.§.item si plures.vbi dicitur ꝙ aut omnes sententiā dicant aut nullus.tamen ſm nos vnus alijs presentibus ꝛ mandantibus sententiam per verba nūeri pluralis numeri poterit recitare:ꝛ idem in pluribus iudicibus.j.ō re iudi.cum ab vno.ꝛ etiam no.ff.de arbi.l.sicuti.

f ❡ Subsistat.ratō quia tot videntur eē electiones quot sunt numero eligentes.vt.§.e.in genesi.

pronuncianda ꝛ facienda cōis[a] electio ſm canonica instituta[b]:sic ꝛ per vnum debet[c] fieri cum per formam pceditur cōpromissi[d]. Quāuis i arbitris ꝯpromissarij lex humana[e] innuat q ab eis oībus sit pnunciatio faciēda:alioqn a pluribꝰ cōpromissarijs facta simul electio eo ipso iuribꝰ nō subsistat[f]. I Dem.

❡ Decre.supra eodem l3 canon.in collegiatis parochialibus ecclesijs ꝛ assumptis ad ipsarum regimen locum non habet.io.an.

Statutū[g] felicis recordationis grego.x. pape predecessoris nostri de his qui ad parochialium[h] ecclesiarū regimē assumūtur pmouēdis[i] ad sacerdotiū īfra[k] ānū alioqn[l] eisdē eccl'ijs sint puati[m]. Qđ[n] cum sit penale restringi[o] potius cōuenit q̄ laxari. Declaramꝰ[p] ad collegiatas[q] ecclesias[r] etiam si alias parochiales extiterit:ꝛ ad assūptos ad earum regimen non extēdi:sed antiqua iura[s] seruari debet potius in eisdem. I Dem.

❡ Si cōpromissarius ſm traditā sibi metam scrutatis ꝛ i scriptis redactis voluntatibꝰ singulorū illum eligat in quē non maior pars capituli sed plures aliorū cōparatione ꝯsenserāt nō tenet electio: cum preter formas cōcilij fuit celebrata.io.

Si cui[l] eligendi potestas data fuerit sub hac forma[t] vt ipse secreto[x]:ꝛ sigillatim votis singulorum de capitulo[y] exquisitis ꝛ in scriptis redactis illum eligat in quem plures de capitulo partium cōparatione minorū[z] consenserint licet consentientes maiorē partē totius capituli ñ attigāt:ipseqꝫ[ꝛ] scđō huius modi scrutinio ꝛ i scriptis redacto iuxta traditā sibi formā eū in quem non maiorꝰ ps sed plures de dicto capitulo quā in quēquā alium direxerant uota sua duxerit eligendum. Talis electio cum. Preter[ꝯ] formas quas generale concilium[a] seruare statuit in electionibus celebrādis:decernēs eas si aliter fierēt non valere[b] fuerit attētata robur ñ obtinet firmitatis[c]. I Dem.

❡ Ex vocatiōe quocunqꝫ modo facta in discordia de religioso mēdicante ad prelaturam extra administrationē sui ordinis nō acgritur illi ius:nec cōsentire poterit etiam de prelati licētia.idē de vocatione facta a minori parte nūero ad quālibet plationē de religioso ñ mēdicāte:ꝛ secꝰ ſcm irritū ōcernit.io.an.

Quorūdam oculos[d] sic vitium ambitiōis excecat[e]: q quasi sue pfessionis imemores[f]:qua cōtēptis honoribꝰ[g] abiectis diuitijs[h] spretisqꝫ delitijs arbitriū pprium subiugarūt alterius ditioni[i]: retro respiciunt ad aratrū manu missa[k]: potestas huiusmodi.

Statutum. Primo ponit ius antiquū. Secūdo declarationis motiuum.ibi quod cū.tertio declarat ibi declaramus.Do.

g ❡ Statutum.nota q: decre.cum in cunctis ponebāt de dignitatibꝰ ꝛ beneficijs curatis ꝛ parochialibus ecclesijs:decre.ergo licet canō.solū de parochialibus:dicens ecclesijs:ad dignitates extendi nō debuit:precipue cum constitutio sit penalis:ut sequitur.Jo.an.

g ❡ Statutum.§.e.licet canon.

h ❡ Parochialium.que dicant̄ parochiales.dic ut diri.§.e.l3 canon.

i ❡ Promouēdis.ad sacerdotiū.hoc verum nisi in casu.j.e.ti.cum eo.

k ❡ Infra annū.numerādum a die quo possessionē pacificā habuit.uel per eū stetit quominus haberet.j.e.cōtrarisa.§.i.de prebē.l3.ij.nec currit iuste impedito:ut in predicta decre.cōmissa.

l ❡ Alioquin.i.si se nō fecerint infra annum pmoueri.

m ❡ Priuati.intelligas ītegro lapso āno:qđ dic vt.j.e.cōmissa.i.rñ.

n ❡ Quod statutum.

o ❡ Restringi.nā odia restringi ꝛ fauores ꝛc.j.de regu.iur.odia.cū suis concor.ff.de lib.ꝛ postu.cū quidā:ꝛ benignior interpretatio facienda ē in penis.j.de reiur.in penis.cum suis concor.

p ❡ Declaramus.hoc olim fuerat ēt declaratū per quādā extrauagantem:sale can.de qua diri.§.e.q̄uis.ꝛ.c.q̄q̄.que incipiebat dilecti.

q ❡ Collegiatis.no.ergo ꝙ aut sunt ibi plures ut collegiū:aut nō:sed vt singuli:in primo casu locum habebit decret.hec.in secundo non:ꝛ super hoc vide quod no.her.§.e.ti.c.i.ꝛ ō iurepa.postulasti.Si queratur quo modo hoc cognosceretur:quia iste ibi est rector vt caput:ꝛ canonici vt membra.super his tamen vide quod no.de exces.prela.dilecta.Sꝫ quero.pone ꝙ ecclesia fuit collegiata:nunc desinit ibi collegiū:qd erit:hēbit ne locum hec decre.ꝛ videtur ꝙ non:quia deficientibus personis desinit esse collegium.ff.ad muni.sicut municipium.ad hoc.§.c.i.x.q.iij.vni.ff.de ver.signi.neratius.ꝛ grex eē desinit:si vnū animal remāsit in grege.ff.de lega.i.si grege.ar.cōtra.xix.q.iij.que semel.vij.q.i.pastoralis.cum similibus.Dico ꝛ breuiter ꝙ si collegium desinat ibi esse:puta canonicorum morte:locum habet decre.quia alij habent substitui.ꝛ si hec non faciant hi ad quos primo pertinet infra debitum tempus ad superiorem deuoluet̄:ꝛ sic de singulis vsqꝫ ad papam:ꝛ ius collegij bene remanet in vno: quod dic vt no.§.de postu.gratum.si aūt destruatur collegium superioris auctoritate: puta quia hoc facit ex causa tunc non habebit locum decre. Pone exemplum de no.ope.nun.capitulo.ij.ꝛ ibi de hoc per Jnno.ꝛ facit quod no.Lau.ꝛ io.xvi.questione.vij.ꝛ hic diximus.

r ❡ Ecclesias seculares.nā hodie secus in regularibus : quod dic vt in de.de sta.regu.ne in agro.§.ceterum.

s ❡ Antiqua iura.supra eodem titulo.cum in cunctis.§.inferiora.ꝛ de hac compulsione ordinum plene diri.supra eo.licet canon in fi.

Si cui. Primo ponit casum:quem secundo determinat ibi:talis:motiuum interserens:ibi preter.Do.

t ❡ Cui.idem si pluribus: cum ratio capituli semper remanet: ꝛ debet ista decre.iungi cum decre.infra eodem cum expediat.

u ❡ Forma.que non est ō premissis immo prohibita.ut supra eodem quia propter.ꝛ co.titulo ecclesia vestra.per hanc enī erat reperire electum non a maiori parte totius capituli prefici ecclesie.

x ❡ Secreto.idem ꝛ multo magis si non secreto:quia tunc esset obuia cōcilio.quia propter: ꝛ semper locum habet ratio finalis.

y ❡ De capitulo.idem si non essent de capitulo sed vocem haberent.ut supra ō causa possessionis cum ecclesia sutrina.ꝛ supra eodem cumana.

z ❡ Minorum.puta cū ex.xij.canonicis.v.consentiunt i vnū.iiij.in alium.iij.in alium:electum igitur a.v.electus est a maiori parte comparatione partium sed non a maiori parte capituli:quia quinqꝫ nō sunt maior pars.de.xij.

ꝛ ❡ Ipseqꝫ.in quem tradita est.

ꝯ ❡ Non maior pars.ergo a ꝯrio si eligeret illū in quem cōsensisset maior pars valeret electio.j.eo.cum expediat.q: illa forma p concilium subsequens sublata non videtur.ut ibi.

ꝯ ❡ Preter.Nota ista duo equiparari preter ꝛ contra:simile de fide īstrumētorum pastoralis.Sed nonne nominatus a maiori parte aliorum comparatione: ex quo placuit omnibus ꝙ ipse eligeretur.est nominatus ab omnibus.vnde ꝛ i electione Romani pontificis seruatur interdum hoc ꝙ nominatus a minus q̄ a duabus partibus de consensu omnium habeatur pro ro.pon.ut nota.compost.supra eodem licet.ꝛ guil.supra codem vbi periculum.dic ꝙ iura voluerunt certas formas seruari:ꝛ licet omnes consentiant si non seruantur forme nō tenet electio.cardinales nec artantur nec de facto seruāt formas.sed sufficit ꝙ due partes consentiant.§.e.licet.

a ❡ Concilium.§.e.ti.q: propter:ꝛ aduerte ꝙ sicut diri.§.eo.sicut.cū ista decre.fundetur super formis concilij.dicam ꝙ vbicūqꝫ non hñt locū ille forme nō hēat locū ista decre.si igit̄ in dignitatibꝰ p q̄s viduate nō sunt eccl'ie:seruaret̄ h forma.vel bñficijs vel canonijs.non vitiaretur electio.sup quo vide qđ ibi diri.Jo.an.

b ❡ Non valere.ipso iure.

c ❡ Firmitatis.Et sic etiam eligentes priuari debent ea vice potestate eligēdi:ut .§.eo.quia propter.

Quorundam. Decre.diuide in q̄tuor ptes.in pma ponit constōnis cām.in secūda ꝯstōnem circa mēdicātes.in tertia ꝯstōnem circa nō mēdicātes.in quarta decretum.secūda ibi volentes.tertia ibi circa.q̄rta ibi nos.Jo.an.

d ❡ Oculos.est oculus mētis q purus eē dꝫ vt h.ꝛ.i.q.i.c.multi.Est oculus corporis q dꝫ eē pudicus.vt.xxxij.q.v.q viderit.Est oculus administrationis q dꝫ eē puidus.xciij.di.diaconi.i.ꝛ.ij.ꝛ.vi.q.i.oues.ꝛ.§.de offi.archidia.ad hoc.

e ❡ Exceat.sic.§.e.auaritie.

f ❡ Immemores.mens auida potentie nec abstinere nouit a vetitis nec gaudere cōcessis.nec adhibere pietati consensum.xlvij.di.virum.ꝛ.j.de conces.preben.detestanda.

g ❡ Honoribus.xxvij.q.ij.scripsit de sta.re.ea que.

h ❡ Diuitijs .i.q.ij.§.verum.retentio enim propriorū monachatui est ꝯria.de sta.re.cum ad monasterium.in fi.

i ❡ Ditioni.xij.q.i.non dicatis.j.e.ti.si religiosus.

k ❡ Missa.ꝛ sic non sunt apti regno dei.luce.ix.c.ꝛ.§.de vo.ꝛ vo.c.magne.

a ¶ Litigioꝝ.q̃ a monachis uel religiosis sunt penitus enitãda.s̃.co.de sin.c. vno cũ suis ꝓcor. b ¶ Inuoluũt.ꝛ sic oues ꝓuertunt in lupos.s̃.de renũ. nisi cũ prĕdĕ.§.pp maliciã. c ¶ Solium.s̃.c.fundamẽta.§.ne aũt.in fi.

d ¶ Electionibus.ergo eligi possunt:quod dic ut dicã.j̃.e.nullus.

e ¶ In discordia.intelligo in discordia fieri:siue due siue plures celebrate sint electiones siue vna tm̃ aliquibus ex his ꝓdicentibus ad quos spectat electio.vt.s̃.eo.cupientes. .§.si vero.

f ¶ Superiore.cuius solius licentia alias sufficit.j̃.e. si religiosus.ij.tm̃.

g ¶ Extorta.ꝛ sic non valeret si de hoc ꝓstaret.s̃.de ꝓbil.cuz olim.ij.sicut nec cõfessio extorta.s̃.qõ me.cã.c.perlatuz.xv. .q.vi.ca.i.nec absolutio.j̃.qõ me.cã.c.vno.nec licẽtia extorta preiudicat repetẽti cõiugẽ.s̃.de conuer.cõiuga.accedens.

h ¶ Dispendia.vtãda.s̃.e.cupientes.s̃.de fi.instru.quod super his.j̃.de vsu.vsuraruz.de consti.c.ij.j̃.de sepul.c.i.

i ¶ Maiora.si.de collu.i tm̃.

k ¶ In antea.occurrendũ ergo fuit de ser.nõ or.c.i.de procur. .c.i.cum suis concor.

l ¶ Predicatorũ.no.semp predicatores ꝑmittu:q: antigor fuit ipor institutio:ad idez.s̃.de excess.pla.nimis.ij.de priui. in his.j̃.de excess.pla.c. vno.j̃.de veci.c.i.in superscriptiõe: cum si.ꝛ de reli.do.c.i.

m ¶ Mẽdicãtiũ. mẽdicãtes q certas possessiões uel redditus habere nõ pñt.sed per questum publicũ eis victũ prebet incerta mendicitas. j̃. de re. vo.ca.i. Quid si mẽdicãs eps postulet ad archiepiscopatuz vel episcopatum alium: satis puto cum sub hac prohibitione includi:qz lz sit eps:nihilominus est ỏ ordine mendicantium.

n ¶ Ordinis.in illis enim hic nil noui iuris statuitur.

o ¶ Discordia.quid si oppõat aliquid qõ votũ discordantiũ nullũ reddat:puta qz tales erant ꝙ si cõsensissent eletioni huic ꝛ cum alijs elegissent non ualeret electio.ut ercõicati suspensi uel irregulares.nunquid tunc poterit consentire.satis crederem ꝙ in eo casu non obstaret hec ꝓstõ.ar.s̃.e.si qñ.ꝛ pone exemplũ.j̃.e.ex eo.ꝛ hoc añ oia videret examinandum:cuius euentus ꝛc.s̃.e.forte.ꝛ hec maxie cum supradicta dicuntur notoria ꝛ probationes parate offerũtur.ad hoc.s̃.de rest.spo.lfas.ff.ad exhi.l. .iij.ꝛ alij cõtra dicentes simpliciter debere haberi rationem numeri:ꝛ super hoc vide quod dicam.j̃.e.indẽnitatibus.§.i.declaratum est hodie ꝙ hic simpliciter inspicitur discordia.ꝛ.j̃.§.prori.minoritas.que consistunt in facto nõ in fictione vel iuris effectu: vt in clc.eo.ti.quod circa.

p ¶ Acquiratur.ergo cõfirmatio peti non poterit que ius antiquũ hz firmare.s̃. de fi.instru.inter. q ¶ Prioris ꝙm qõ in diuersis ordinibus diuersa sunt presidentium nomina.ꝛ hẽs idem.j̃.de pactis.qz ex eo.

r ¶ Alios.no.qz per hoc verbũ dico ꝙ circa mẽdicãtes vocatos ad administrationẽ sui ordinis nõ habebit locum iste.§.sed stabitur iurib⁹ antiqs.

s ¶ Numero.no.ꝙ lz minor ps ẽt sanior nõ tm̃ poterit electioni huic cõsentire p hanc litteram:credo tm̃ vt.s̃.§.prori.dixi ꝙ si maior ps ꝑuata esset ipso iure:ita ꝙ vota reciderent in minorẽ ꝙ tunc poterit ꝓsentire:qz non est electus a minori pte:immo a toto capitulo:facit ꝙ no.de postu.gratum.

t ¶ Quaslibet.siue ꝓpriij ordinis siue alterius siue secularium ecclesiarꝝ:ꝛ sic generalior ẽ ꝓhibitio hec quo ad prelaturas q̃.s̃.pri.Ellij.j̃.s.ꝙ administrationes ꝓpriij ordinis nõ cõprehendat: vt rõ capituli i ꝑn.c.posita sit generalior ad non mendicãtes.primũ teneo ꝛ si papa id voluisset expressisset vt fecit.s̃.pri.§.ad hoc de veci.ad audientiã.j̃.de ꝑuile.si papa.i.tm̃so.in fi.

u ¶ Minori.numero.vt.s̃. x ¶ Prelatorũ.quid si monachus rector parochialis ecclesie eligatur in epm̃ vel prelatuz a minori parte numero nũ quid poterit consentire vel acquiretur sibi ius.satis videt ꝙ nõ:per lfam q̃ superius dicit:cuiuscunqz cõditionis vel status existant.lz.n.nihil habeat cum nihil sit cõe.xvi.q.i.ne pro cuiuslibet.tm̃ negari non põt quin monachus uel religiosus existat.xvi.q.i.de monachis.in fi.

y ¶ Inane.si igitur superueniret cõfirmatio id non conualeseret:cum a principio sit nullum.s̃.eo.auditis.

Q Quis Primo ponit victuz rõnem interserẽs ibi cũ non nisi.secunda illud fortificat ibi ẽt.tertia declarat alias rõnem reddens ibi regressuz. do.

z ¶ Duas.ad quid de facto fuerũt due electiões facte de eodẽ:forte fuerat electus ab eis ad quos pertinebat proprio iure:ꝛ quia dicebat iaz tempus elapsum fuerat idẽ electus a superiore ex iure deuoluto ꝛ vtrũqz prosequebat: vel forte fuerãt aliqui ꝓrẽpti in prima cũ quibus postea processum est ad secũdã: vel aliq̃ alia solẽnitas omissa fuit i ꝑma que restaurata erunt i secunda. Sed dices.ad quid ergo ista bestia prosequitur nisi scẽdaz:forte aliq de his q fuerant in ꝑma fuerunt ꝓrẽpti in secunda vñ caute faciebat si id de iure fieri posset vtrãqz prosequendo.sed eẽ nõ potest propter rõnem que sequitur.

duũ precipitanter ruũt i litigiorum[a] anfractus:ꝛ causarũ strepitibus se inuoluũt[b] ꝛ extra administratiões ꝓprij ordinis soliũ[c] plature ꝓscẽdẽ moliuntur: electionibus[d] postulationibus seu ꝓuisionib⁹ de se in discordia[e] celebratis ipronide ꝑstãdo consensuz:prebendi assensũ a suo superiore[f] nõnũquã extorta[g] licẽtia potius quam obtenta:ex quo aniarũ ꝛ ecclĩaruz dispendia[h] noscim⁹ prouenisse:ꝛ prouentura maiora[i] i antea[k] verisimiliter formidam⁹.

¶ Volẽtes igiẽ huic pesti salubri remedio obuiare:ꝑnti cõstitutiõe sãcimus:ut nulli religioso predicatorũ minorũ heremitarũ sci augustini aut quorũlibet mẽdicãtiũ[m] ordinuz:electione:postulatiõe: prouisione seu vocatione ad aliquaz extra administrationẽ sui ordinis[n] ꝑlaturaz in discordia[o] de se facta ius decetero acquirat[p]:nec eorum aliquis tali electioni postulatõi prouisioni aut vocationi quoquo modo ualeat consentire:ẽt si magistri aut ministri vel prioris[q] generaliuz eorundez ad id accesserit licẽtia vl cõsensus. ¶ Circa religiosos quoqz alios[r] cuiuscunqz conditionis vel status existãt: volumus hoc seruari:ut nec ipsi electiõibus postulationibus ꝓuisionibus aut vocationibus a minori parte numero[s] ad prelationes quaslibet[t] de se fcãs q̃ hoc ipo ꝙ a minori[v] pte ꝓcesserint nullum ꝓrsus tribuãt ius eisdem: suũ audeãt prestare cõsensum: etiam si super hoc assensus vel licentia suorum iteruenerit prelatorꝝ[x]. ¶ Nos eniz quicquid contra premissa vel eorꝝ aliquod a quocũq̃ contigerit attentari: omnino decernimus irrituz ꝛ inane[y].

I Dem.

¶ Non potest electus duas electiones prosequi petendo confirmationẽ ex illis: etiã si protestet se contẽtum altera per quã consequi possit sue intentionis effectum: necesse ergo habet alteraz eligere qua electa ad alterã redire nõ poterit.io.

Q Quis duas[z] electiones ỏ se in aliqua ecclesia celebratas prosequatur insimul[a]: ꝛ ꝓfirmationẽ petat ex is. ¶ Cũ ñ nisi ex vna ipsarum valeat ius hẽre rõni[b] cõsonum non putamus. ¶ Etiam si se cõtẽtum[c] esse velle altera per quaz sue intentionis cõsequi possit effectum[d] i initõ ꝓtestet[e]: oportet ergo eum ne cum ipsius ecclesie[f] vel sui aduersarij[g] si quẽ habet: discrimine in icerto vagetur[h]: eligere[i] quã prosequi velit ex illis: ꝛ confirmationez petere tantũmodo ex eadẽ. ¶ Regressum ad aliã cui per electionẽ alteri⁹ renũciare[k] sibiqz ius ex ea nõ cõpetere profiteri videt nullatenus habiturum.

I Dem.

¶ Si electus nõ cõsentit: vel post operat protestatio: per ꝓrium enim factum protestationi videt obuiare: qõ dic.ut.xxvij.di.c.i.de ꝓstit.cũ. ¶ M. de elec. cumana. cum similibus.

a ¶ Cõtẽtũ. si. s̃.e.is q.

b ¶ Effectum. s. confirmationem.

c ¶ Protestet.ergo nil

d ¶ Ecclesie.ad quam electus est. e ¶ Aduersarij. collecti vel alias se opponẽtis.s̃.e.cupientes.ꝛ.j̃.e.c.vltimo.

f ¶ Vaget.qõ nõ lz.ff.de iur.fis.l.ita fidei.ff.de eui.l.i.§.edere.ff.de inter.ac.de etate.§.nihil.s̃.e.i electionib⁹.s̃.e.ii.de rescrip.cũ i multis.s̃. de rescrip.ad hoc.de ap.c.ij.cũ si.ar.ꝓ ꝙ liceat in icerto vagari.ff.de reiuẽ.que de tota.§.icerte.ff.cõi diui.ꝛ si nõ oẽs.§.si incertum. sed specialia sunt:quod dic ut no.de li.ob.c.ij.ꝛ facit decre.ista ad qõnem quã anno disputaui:an valeat alternatiua appellatio.s.appello ad archiepũz ul ad papam.super quo dic ut ibi dixi.j̃.de offi.dele.c.si is cui.

g ¶ Eligere.ꝓponẽda ergo nõ incurrit penam:sed sufficit ꝙ alteram eligat:ꝛ sicut tenet eligere.ut i actiõibus dici solet.aut enim sum certus q̃ mihi cõpetit actio.ꝛ tũc eligere debeo.ff.de trib.ꝙ in heredẽ.§.eligere:aut i certus.ꝛ distingue tũc qz aut suz incert⁹ ꝑ iuris ꝓperitiã.ꝛ tũc nihilomin⁹ eligere debeo qz peritiores ꝓsulere debui.ꝛ ignorãtia iuris nõ excusat. ut .i.q.iiij.§.notandum.j̃.de reg.iur.ignorantia.ff.de iu.ꝛ fac.ignoꝛ.l.regula.aut ꝑ errorẽ facti:ꝛ tunc subdistingue.qz aut erat error proprij facti aut alieni.aut eius in cuius locũ successi:si ex errore proprij facti eligere ỏ beo:qz in proprio fcõ intollerabilis est ignorantia.ff.ad vel.l.q̃q̃.si propter errorem facti aduersarij:tunc non teneor eligere.ff.quorũ leg.l.i.§. ꝙ autem.si propter factum eius in cuius locum successi eligere teneor.ff. de reg.iur.qui in alterius.in fi.ꝛ.j̃.de reg.iur.is q in ius.ꝛ adde qõ dixi de reg.iur.abbate.in prin.

h ¶ Renũciare.ꝛ ẽ rõ:qz sibi sunt ꝓrie vt.s̃.vidisti.ꝛ est si. C. de fur.l.i. ibi enim agendo mandati approbat factum serui.agendo furti reprobat ꝛ ideo vna electa fit alteri preiudicium ad idem.C.si ser.erte.se mã.emi. .l.vna.vbi si ex peculiaribus nũmis seruus se mandauit emi ꝛ emptus est: dominus agit ex vendito ad precium.quia ex illo precio non competit emptori liberatio.vel agit mandati ad mancipium.sed vna electa sibi preiudicium facit in alia ea ratione qua supra.ad idez.C.de codicil.l.vlt. .ff.de le.ij.cum filius.§.varijs.C.de pac.inter emp.ꝛ ven.l.commissorie. Quod ergo dicitur ꝙ edita actio potest mutari emendari ꝛ corrigi

sicut placet vsq3 ad lite͠ cõtestatã.ij.q.viij.libellorum.C.de eden.l.edita verũ est in his in quibus vna non tollitur per electionem alterius: vt hic ꝛ in predictis concor.ut no.de libel.ob.c.ij.in glo.magna in fi. De hac tñ materia plene no.ff.de tribu.ꝙ in heredem.§.eligere.

Si electio. Primo ponit casum quẽ per quattuor exempla specificat ꝛ rõnẽ interserit. secundo solutionem moderatur ibi dũmodo. Do.

archiepiscopus ad quez ex iure deuoluto spectat eligere: eligit ꝛ electus dissentit: vel renunciat vel moritur: ad canonicos redibit electio. Sed gof. intellexit negligentes priuatos in tota illa vacatione: sed prior opinio verior videtur. qr si culpa ex delicto ꝓueniens ex pma electiõe tm̃ punit.s.e.cũ victori.mlto forti⁹ h erit culpa q̃ ꝓuenit ex negligẽtia cũ min⁹ puniri debeat negligẽtia ꝙ dolus.s.e.ni hil est de cri.fal.ad falsariorũ.

a Si electio. ꝛ determinat hec decre. qđ tangebatur per host. ꝛ com post.s.e.ne pro defectu p vin. ꝛ abba.s.de ma. ꝛ obe.cum olim.io.an.

b Effectũ. confirmatõnẽ.s.e.prori.si enĩ cõfirmatus ẽẽt. ꝛ cassaret cõfirmatio: dic vt.j.eo.si cõfirmationẽ vel consecrationem.si talis ẽ electus.s.eo.cu3 in cunctis .s.de accu.super his.

c Renũciat. an electus post ꝯsensũ sine superioris auctoritate possit renũciare electioni de se facte: fuit cõtẽtio inter doctores: ꝛ dixerũt io.ber. inno.pe.de samp. ꝛ ab. .s.de transla. inter corporalia: ꝙ potest. Hos. ꝛ host.ibi tenẽt cõtrariũ dicit igitur ber. ꝛ inno. de resti.in integ.c.ij. ꝙ post consensu3 ꝛ ante cõfirmationem sufficit renunciare in manib⁹ eligentium.tu dic s3 guil. qui hoc no.s.eo.quis:

cõsensu3 renũciat vel moritur: vel propter occultũ sui vicium electio cassatur: eligentes ad eligendu3 ex tunc integrum tempus habebunt: nisi circa id egerint fraudulẽter. io.

Si electio[a] ex eo nõ sortiatur effectu3[b]: qr electus consentire recusat: vel post cõsensum renũciat[c] iuri suo: aut forte diem claudit extremũ: seu ꝓpter occultũ[d] ei⁹ vitium irritatur: electores q iam fecerãt quod spectabat ad ipsos infra iuris terminũ eligendo: habebunt a dissensu[e] renũciatione[f] morte vel irritatiõe predictis: ac si vacatio noua esset: tempus integrũ[g] ad electionem aliã[h] celebrãdam. Dũmodo nil fraudulenter[i] egerint in premissis. Idem.

Si religiosus non obtẽta licentia consentit electioni de se facte extra suũ mõasteriũ ñ valet cõsensus ꝛ irrita ẽ electio. Scdo dr ꝙ solus superior sine caplo dare põt ꝯsentiẽdi ꝛ transeundi licentiam. io.

Si religiosus cuius arbitriu3[k] non ex sua: cum velle vel nolle nõ habeat[l]: sed ex illius quez vice dei supra caput suum posuit: ꝛ cuius i perio se subiecit: voluntate dependet: electioni de se ad prelationem aliquam extra suum monasteriu3 vel sua3[m] ecclesiam celebrate sui superioris[n]: qui dare ipsam valeat: nõ petita licẽtia ꝛ obtẽta[o] ꝑsumpserit consentire: consensus sic prestit⁹ nõ teneat[p]: ꝛ in pena3 ꝑsumptiõis illius electio eadem ipso facto viribus vacuetur omnino. Quia vero vtrũ religiosis[q] consentiendi electionib⁹ de se factis: ꝛ ad ꝑlationes ad quas electi fuerit transeundi a suis superioribus sine fratru3 consilio licentia dari possit: cum iura super hoc sint varia[r] dubitatur interdu3. Nos ad huiusmodi dubitationẽ tollendam[s]: ꝛ vt ordinationes ecclesiarum ac monasteriorũ in quibus tales[t] electi[v] extiterint celerius ꝛ facilius valeant expediri: decernimus vt ijdẽ superiores suis irrequisitis cõuẽtibus electis[x]

h Aliam. eadem ratione idez dico in tertia ꝛ in quarta. si secũdus vel tertius dissentit: renunciat: moritur: vel occulto suo vitio cassatur: ꝛ idem in vlterioribus. Nota igitur tempora que dantur in expeditionibus ecclesiarum vacantiũ. Primo dantur tres menses electoribus ad eligendum. vel sex mẽses secundum distinctionem.s.e.ne pro defectu: de concel.preben.c.ij. ꝛ seruata forma istius decre. ad presentandum datur tempus cõpetẽs ⁊ fieri potest ꝛ ad huc octo dies.s.e. ꝙ sit. ꝛ.c.cupiẽtes: in prin. ꝛ.§.ceterum. ad cõsentiendum datur vnus mensis electo si libertatem habet consentiẽdi alias quantu3 iudex arbitratur ad petendam cõfirmationẽ dantur tres menses.s.eo. ꝙ sit. ad consecrationem alij tres.c.dist. quoniam. ꝛ.lxxij.dist.c.ij. ꝛ si debet pallium petere. hoc faciat a a tempore consecrationis infra alios tres menses.c.dis.c.i. In causis autem regularium vl' cathedralium que ex immediata subiectione vel appellatione deuoluuntur ad papam: serua decre. Nicolai.s.e.cupientes.

i Fraudulenter. pone in vltima die trium mensium dixerunt canonici eligamus talem qui dissentiet. ꝛ sic a die dissensus adhuc habebimus tres menses: ꝛ sic fraudem faciẽdo reperiebantur sex menses habere: in cathedralibus vel regularibus vel i inferioribus annũ quod esse non debet supra.e.auaritie. Et dico ꝙ qui fraudem allegat eam probare debet.ff.de proba.quotiens.§.qui dolo. Nota ergo hanc decre. que facit p his que no.per Inno. ꝛ Ho.de appella.ex ratione.qui ibi no. ꝙ si vna die qs fuerit impeditus de anno appellationis prosequende: habebit integrum annu3 per predictam decreta. ꝛ eo.titu.cum sit.ii.questione.vi.ei qui. ꝛ in autẽ.de his qui ingre.ad appel.in princi.§.i.ij. ꝛ.iij.colla.viij. Sed si beneficio restitutionis eis subueniretur tunc non habebit nisi tantum tempus quantum amisit.ff. in qui.cau.in integrum resti.l.ab hostibus.§.fi.ibi de hoc per eos plenius videre poteris.

ad fi. ꝙ nõ confirmatus aut renunciat electioni priusꝙ negocium ad superioris deferatur examen: aut post. pmo casu hoc ei lic3.s.e.cum inter canonicos de transla.inter corporalia.de resti.i inte.c.ij.vij.q.i. ꝙ periculo sum. si delatum est: aut proponitur tale quid contra electum ꝙ electionez nullam reddat: ꝛ eligentes potestate ꝑuat eligendi: aut non. i pmo casu licet teneat renunciatio quo ad ipsum: non tamen quo ad superiorem quin facta renunciatione possit super propositis veritatem ĩquirere: ꝛ si de ipsis constiterit eligere ac prouidere: ac si pronunciatum esset: de sup.ne.prela.licet.alias sibi posset illud.s.de postu.bone.ij.§.nec nocebat. ꝛ crimina vndecunq3 ꝛc.xiiij.q.iij.ecce: de collu.c.i.sicut quandoq3 de iure definiri queritur ꝛ sciri possit de iure superstitijs.s.de arbi.ex parte. Item secund⁹ accusator de prioris preuaricatione docens admittitur.ff.de preua.l.ij. C.de accu.siquis homicidij.in secundo casu tenet in totum renunciatio: i nullo enim preiudicatur superiori coram quo questio pendet: puta si dicatur ꝙ electio facta sit contra formam concilij. quia propter. ego dico ꝙ ẽt si non sit delatum negocium ad superiorem vel etiam in secundo casu distinctionis cum delatum est.s. ꝛ non opponitur id per quod sint priuati: licet teneat renunciatio quo ad electum ꝑm opinionem Ber. ꝛ sequatium quam credo veram ẽẽ: tamẽ i nullo casu tenebit quo ad supioris ꝑiudiciũ. nam etiam si peccatum sit i forma hab3 superior tunc prouidere. vt.s.e. ꝙꝙ. Dico ergo breuiter ꝙ in omni casu ante confirmationem tenet renũciatio quo ad electum: quo ad superiorẽ i nullo casu fit sibi ꝑiudicium p ista pro hac pte iducta ꝛ ar.j.e.ti.ab eo.

d Occultum. idẽ si propter supueniẽs delictum vl' factum. pone ꝙ peccauit i decre.supra eo. ꝙ sit. vl' i decre.cupiẽtes.uel i decre.j.e.si religiosus redibit potestas ad electores cum in culpa non fuerint: ꝛ ideo dicit de occulto. ꝙ si sciẽter elegissent: potestas eligẽdi non rediret ad eos s3 ad supiorẽ de noluerctur ꝑm distĩctionẽ decre.supra eo. ꝙꝙ. ꝛ sic non procederet q̃stio quantum tempus dẽbẽrẽt hẽre: nullum. S3 pone ꝙ sciẽter elegerunt idignum ita ꝙ ꝑuati erãt potestate eligẽdi: papa de gratia eos restituit: nũqd hẽbunt integrum tempus ul' quantum quod superat: dico ꝙ ĩtegrũ p hãc decre. ꝛ p decre.de ma. ꝛ obe.cum olim. qr ĩtegre restitui ĩtelliguntur. ij.q. iij.notandum.C.de sen.pas.l.i. ꝛ ita no.vin.inno. ꝛ ab.i ꝑdicta decre.de maio. ꝛ obe.cum olim.

e Dissensu.ut.s.in primo casu.

f Renunciatione.s.post consensum.

g Integrum.s.trium mensium in cathedralibus vel regularibus ecclesijs.s.eodem ne pro defectu.in minoribus sex menses de concel.ꝑben.c.ij. Et idẽ intelligo repetitum in mense qui datur pape ad electionem beneficiorum in curia vacantium.j.de preben.statutum. ꝛ intellige hanc decreta.in his qui de iure proprio habent eligere: quia secus si ex iure deuoluto ꝑm ea que no.ber.tan. ꝛ hosti.s.e.ne pro defectu.qui dicunt negligẽtes esse priuatos tantum in prima electione que occurrit: vnde ꝑm hoc si

Si religiosus. Sunt duo dicta. secundũ ibi: qr vero. Do.

k Arbitrium. dependet ex voluntate illius cuius imperio ꝛc.

l Habeat.xij.q.i.non dicatis: ꝛ.s.e.quorundam.j.de sepul.c.vlti.

m Suam. in alijs ergo non habet locum hec constitutio.

n Superioris. solius etiã sine conuentu.vt.j.prori.responso.

o Obtenta. debito modo ꝛ non per extorsionem.vt.s.e.quorundam.ad idez .j.de his que vi metusue cau.fi.c.i. Et nota casum in quo non sufficit petere licẽtiam nisi obtineatur. interdum sufficit: vt.s.de regu.licet. Sed quid si superior licentiam dare noluit: dixerunt tan. ꝛ Ber.s.de renun. post translationem in princi. ipsum per suum superiorem compellendum: nisi habeat iustam causam denegandi.j.de iurepa.nullus. si habeat iustam causam nõ compelletur. lxiij. distin.litteras.lxxi.di.c.ij. ꝛ.iij. Sed quia solius principis priuilegium videtur priuare aliquem re sua. dicunt quidam per superiorem papam intelligendum ꝛ sic loquitur illa decre.nullus.que in papa loquitur.

p Non teneat.sic.s.e.quorundam.

q Religiosis. mẽdicãtibus vel nõ.

r Sint varia. ꝙ enĩ sol⁹ ꝑlatus illã dare posset videbatur p.c.lviij.di.c.i.ibi abbas loci.de caplo nihil dixit. ꝛ.s.de renũ.post trãslationẽ.ibi ꝛ sancti Fridiani pore. ꝛ.s.eo.ti. ꝙ sit.ibi superioris.nil de capitulo dixit. In ꝯriũ videbatur.s.de ver.si.abbate.ibi abbati ꝛ cõuentui placuit ꝛc. ꝛ est expssu3 de sta.mo.c.ij.i fi. ꝛ.xix.q.iij.statuimus. ꝛ hoc s3 litterã que ibi ẽ.abbatis ac toti⁹ cõgregatiõis. s3 s3 aliã q̃ ẽ sine ac.facit i ꝯriũ. ꝛ prelatus nõ põt alienare res ecclie sine ꝯsensu capituli.xij.q.ij.sine: ꝗ nec psonas.cu3 maior sit alienatio psone ꝙ rerũ.ad idẽ.xij.q.i.ꝑcipim⁹. ꝛ hãc scdam ptẽ tenebat. Jo. lviij.di.c.i. ꝛ ber.i ꝑdicta decre.post translationẽ.i tertia lo.pma tñ h approbatur: nõ tã de iure antiquo ꝙ de hoc nouo ob celerẽ ecclarũ expeditionem.

s Tollendã. interpretatio.n.declaratio iuriũ ad eũ spectat.xi.q.i.§.ex his de senten.ex.Iter alia.C.de legi.l.vlt. ꝛ hẽs ẽt de hoc.s.de postu.c.i.

t Tales.s.religiosi q nõ hñt liberũ arbitriũ transeũdi uel consentiendi.

u Electi. ex multiplicatõe hui⁹ vbi qđ h hẽs no. ꝙ religiosi ꝑñt eligi ꝛ dicã.j. .c.pror.

x Electis. si dixit eligẽdis vñ v3 licẽtia data religioso: ut ꝯsentiat possit electõi future vel ꝑuisiõi: ẽt cũ ꝯsẽsu sui supioris ut i ꝯst.de.e.ti.cũ ꝯcessit

huiusmodi consentiendi ꝛ transfe-
undi liberam dare valeant faculta
tem. L. Dem.

℄ Monachus in abbatem eligi non potest nisi sit expresse ꝓfessus: ad dignitatem autem episcopalem ꝛ in seculari ꝛ regulari ecclesia talis eligi poterit. h.d. Jo.an.

Nullus religiosus[a] ad abbatiam seu prelaturam[b] sue vel alterius[c] religionis decetero eligatur[d] nisi antea fuerit ordinem regularem expresse[e] professus. Quod si secus actum fuerit: eoipso irritū[f] hēatur. Ad dignitatē vero episcopalē ad quā nouitij[g] eligūtur: interdum talem in secularibus vel regularibus[h] ecclesijs eligi minime prohibemus. L. Dē.

℄ Forma electionis tradita p decre. supra eodē cum dilecti: non est sublata per sequens conciliuꝫ: quia propter. h.d. Jo.an.

Cum expediat[i] concordare iura iurib⁹ ꝛ eorū correctōes sustieri[k] valeāt euitari. Decretalem[l] felicis recordationis innocen. pape tertij predecessoris nostri que innuit sub ea forma posse in electionibus compromitti: vt compromissarij secreto ꝛ sigillatim voluntatibus omnium inquisitis[m] illum in quē maior ꝛ sanior pars capituli[n] consenserit eligere teneātur: declaramus abrogatam non esse per subsecutum concilium[o] generale: immo potest in ipsis electionibus vt prius[p] procedi licite per eandem L. Dem.

℄ Accedens ad sedem apostolicam pro instruendo negocio electionis per decre. cupientes eundo hac de causa stādo ꝛ redeundo integre preter quotidianas distributiones percipit fructus beneficiorū quos percipere posset in ipsa ecclesia residendo. Jo.an.

Cum non deceat[q] alicui suum officiū eē dānosum: statuimus vt hi qui iuxta[r] cōstitutionē[s] felicis recordationis nicolai pape tertij predecessoris nostri super hoc editā ad apostolicam sedē venerit eā circa iminētiū electionū negocia instructuri: cum tales ecclesiarum suarum prosequentes vtilitatem cēseri debent residentes[t]: fructus beneficiorum, suorum'q̄ obtinent in illis ecclesijs: quaꝝ negocia prosequuntur: ꝛ etiam aliorum quos reciperent vel possent recipere in ipsis ecclesijs residendo[u]: integre quotidianis distributionibus duntaxat exceptis[x] recipiant: ad sedem propterea[y] veniendo eandem ibidem hac de causa[z] morando: et ad ipsas ecclesias redeundo: ac si personaliter in eisdem ecclesijs residerent. non obstantibus quibuslibet consuetudinibus vel statutis ecclesiarum ipsarum contrarijs: seu priuilegijs quibuscunque: per que

Nullus. Prima ps statuit. secūda decernit ibi. Quod si. tertia excipit ibi. ad dignitatem fornicationē interserens ibi: ad quā. Jo.

a ℄ Religiosus. declarat in pma pte decre. s. eo. cum cām. ꝛ reprobat qd nota. Naso ꝛ cōpost. s. e. cū in magistrū. ꝛ approbat quod ibi no. host. ꝛ gof. ꝛ ab. in decre. cū causam. In secūda approbat qd no. ber. de sta. re. qd dei timorē. i ma gna glo. Cōpost. s. e. cū causam ꝛ host. de uoto p tuas. Jo. an.

b ℄ Prelaturā. puta prioratum guardianatū vel magistratum ſm ꝙ diuersa sunt nomina taliū prelatorū qui religiosis presunt. vt. s. eo. quorundam: ad idē. s. e. fundamenta: sed etiam hodie in administrationibus ꝛ prioratibus monasteriorum hꝫ hoc locum. vt in cle. de sta. re. ne in agro. §. sane.

c ℄ Alterius. hodie religiosus eligi nō potest ad prelaturā alterius religionis vel habitus p cle. eo. ti. cum rationi.

d ℄ Eligatur. eligere nō potest si tacite sit professus. j. e. ex eo ꝙ in fi. ꝛ in cle. indēnitatibus in prin. No. expsse ꝙ monachus vl' religiosus eligi pōt nec habz postulari sed post electionem postulabit. sine superioris enī licētia qui eam dare possit non' poterit cōsentire. s. e. c. pri. p qd idem probat ꝛ per decre. s. eo. ꝙ sit. ꝛ. s. e. quorundam. de hoc olim opi. fuerunt: ꝛ tractabant de hoc ino. ꝛ host. s. de renun. post translationē. de vo. p tuas cōpost. s. de postu. c. i. gar. s. e. ꝙ sit. ꝛ dicebant quidā qb⁹ fauebat inno. ꝛ ꝯpost. monachum extra suū mōasteriū ōbere postulari non ob. decre. per tuas. vbi dicebant electum in prelatum alias in episcopū eligi posse: alias extra suum monasterium postulari ōbebat. Alij dicebant indistincte eum eligendum. ad decre. post translationem respondebant illum fuisse postulatum propter ordinem episcopalem: hodie tene eum eligendum per hec iura.

e ℄ Expresse. ergo non solum secularis eligi non poterit in abbatem. vt. s. e. cum ad nostrā. sed nec religiosus tacite professus ut hic. ꝛ. j. e. indēnitatibus in princi. vbi in abbatissa vel priorissa idē dr: ꝛ tamen per tacitā professionem bene ē quis monachus: ꝛ votū solēnizat. j. de vo. c. vno: non autem solus habitus sed ꝓfessio facit monachū. s. de reg. porrectū. talē aūt professionem in scriptis facere debēt ut obuiet illis: si postea reclamarent ꝓpria scriptura. xvij. q. i. oēs femine. i. q. vij. saluberrimum.

f ℄ Irritū. olim non erat irritū ipso iure sed irritādum per sniam. s. e. cum cām.

g ℄ Nouitij. nedū tacite ꝓfessi. ꝛ min⁹ sunt obligati nouitij q ꝓfit ad seculū remanere: nisi appareat eos absolute voluisse vitā mutare. ut. j. de reg. non solum.

h ℄ Regularibus. quasi dicat interdum cathedralis ecclesia secularis est. i. secularium canonicorum: interdum regularis: vtroqꝫ casu tacite professus in epum eligi poterit. Sed que est ratio quare in cathedrali regularis eligitur nō ꝓfessus in alijs non prout dixerunt Lau. vin. Tan. gof. ꝛ compost. in predicta decr. cum causam. i. per excellentiam episcopalis dignitatis ꝛ ordinis: vt episcopus ēt secularis īmediate ꝓsit monachis. ꝛ probatur idem. s. de iudi. cām. s. ne se. va. c. i. vbi monasteriū erat vnitum cathedrali ecclesie forte seculari. tñ tancre. ꝛ goff. ibi dixerunt ꝙ bathonieñ. cathedralis ecclesia ibi erat regularis: sicut ꝛ multe in anglia. sed ber. ibi videtur tenere contrarium in tertia glo. vnde in cōsecratione religiosus dicitur etiam religiosior abbate: ꝛ episcopus monachos ad professionē recipit vt abbas in auē. de san. epi. s. iubemus. colla. ix. ꝛ facit ad hoc. s. de vo. ꝛ vo. redem. ex multa ꝛ quod no. de capel. mo. c. ij.

Cum expediat. Primo premittit declarationis cām generalem. secūdo declarat ibi: decretalem. Jo.

i ℄ Expediat. ꝛ no. ex hoc principio inspiciendum quid expedit. ō pe. di. i. aliō. xi. q. i. aliud ꝛ. s. de vo. ꝛ vo. redemp. magne. ꝛ proprie expediētia vtilitatem. respicit. ut ibi patet. Jo. an.

k ℄ Sustineri valeant. reprehēduntur hic illi q volunt sustinere iura que penitus sunt correcta vbi ergo apparet de correctione non sustineantur alias sustineantur. ad idem. C. de inoffi. testa. si quando. ꝛ. s. e. ecclesia vestra. ij.

l ℄ Decretalem. s. e. cum dilecti.

m ℄ Inquisitis. est ergo forma ista partim ex scrutinio: ꝛ partim ex compromisso ut hic patet: sed principalius dicetur ista forma cōpromissi: ꝫ determinati: ꝛ si bene aduertat ista hodie est melior ꝛ expeditior forma iudicio meo ꝙ hodie habeamus: non enī volunt canōici. libere ius suum in alios transferre: ꝛ dare illis potestatem preficiendi prelatum. per formam scrutinij graue est procedere: nec omnes bene sciunt illam formam seruare: immo ꝛ boni iuriste practicam ignorantes in ea deficiunt. expedientius ergo seruabit ista forma.

n ℄ Capituli. nota quia secus si diceretur de maiori parte eligentium et cōpromissarij illum elegissent in quem maior pars numero non maior capituli nominasset quia tūc electio esset nulla. s. e. si cui.

o ℄ Conciliuꝫ. s. e. quia propter. Dicebant enim quidam ꝙ forma illa sublata erat per decreta. qa propter. ꝛ hoc videbat hosti. in predicta decre. i princ. qui dicebat diuersas electionum formas. vt. s. eo. cū dilecti: ꝛ propterea ibi tres tantū forme: vel ꝫ alios due approbari videntur. ꝛ propterea ibi dicitur: aliter electio facta non valeat: sed contrarium est verū vt hic vides: ꝛ ꝓpterea ista est forma compromissi sed cum certa determinatione vt. s. diri.

p ℄ Ut prius. i. sicut poterat ante cōcilium quia propter: conciliuꝫ tamē ꝛ decre. fuerunt eiusdem auctoris.

Cum non. Primo ponit constitutionis cām ḡnalē. secundo ꝯstitutionē interserens cām spālem. Jo.

q ℄ Deceat. ꝛ no. ex hoc principio inspici quid deceat quod proprie honestatem respicit. s. de vo. ꝛ vo. redem. magne. Nec enim honestū ē offiiū suū alicui fore dānosum. iiij. q. iij. §. item in criminali. versiculo venturis. s. de rescrip. statutum: in fi. ff. de fur. l. seruus communis. ff. ad velle. l. ij. §. i. C. ō admini. tu. cum quidam. s. de fideiuss. puenit cum similibus. Jo. an.

r ℄ Iuxta. nota qꝛ p hāc lrām dico ꝙ talis ē casus quo instruens vadat si astrictus p decre. s. eo. cupiētes. puta quia non est ecclesia cathedralis nec regularis. vel si ē talis appellatio: vel immediata subiecto q̄ nō deuoluit his casibus cū nō hēat locū decre. cupiētes: ḡ nec istius decre. priuilegium per istā litterā. ꝛ cōcor. quod diri. j. eo. si postq̄. ij. responso.

s ℄ Constitutionem. supra eodem cupientes.

t ℄ Residentes. concor. s. de cle. non resi. ex parte.

u ℄ Residendo. pone hēt ecclesia Bon. priuilegium ꝙ canonici ipsius ecclesie percipiant fructus beneficiorum suorum q̄ habent in alijs ecclesijs i boñ. ecclesia residendo: uel habet ipse qui vadit pro instruendo negocio priuilegium ꝙ recipiat fructus tales. s. de rescrip. c. vlti. hos isto casu percipiet: hoc vult dicere littera.

x ℄ Exceptis. que nec dantur studentibus in theologia. s. de preben. licet nec dantur presentibus qui non intersunt horis canonicis. j. de cle. nō residen. c. vno ꝛ licet ista constitutio fingat ipsum presentem non fingit ipsum diuinis officijs interessentem: habeat ergo quod presens haberet qui diuinis officijs nō interesset. ut in predicto. c. vno: quod etiam est contra. cum dicat distributiones quotidianas concedi his qui consequuntur ecclesiarum vtilitatem: ꝛ ibi soluitur.

y ℄ Propterea. nota legem pro instruendo negocio electionis iuxta predictam cōstitutionem. ꝛ facit ad id quod diri in glo. ij.

z ℄ Hac de causa. si ergo facta instructione ꝛ finito negocio sola voluntate: ꝛ pro aliorum expeditione maneret in curia: tunc cessabit priuilegium hoc: ꝛ est huic simile quod dicit lex ꝙ nen vere reipublice causa abesse dicitur is qui proprij cōmodi causa in legatione est. ff. ex qui. cau. maio. l. nō vere: sed postea ex quo redire inciperet cōpeteret ei hoc priuilegium. redit enim de itinere quod ob hanc causam facit: ꝛ est simile huic qd dicitur ō re ste. s. eo. li. de rescrip. statutum. in fi. cum suis cōcor.

a ¶ Effectus. puta q; est statutum cõsuetudo vel priuilegiũ in ecclesia: q; quacũq; de cã quis absit etiã si vtilitatẽ ecclesie ꝓsequatur nihil ꝓcipiat. Quid si talẽ consuetudinem vel statutũ iurauerit nõ credo q; tunc locum habeat hoc priuilegiũ: q; iuramentũ illud põt seruari sine periculo anime .s. de iureiu. si vero. ⁊ q; hic nõ dispensat ꝯtra iuramẽtũ: ut. s. de rescrip. cum aliquibus: cuꝫ suis similibus. Nec obstat si sustulit statutum vel consuetudinem qõ est principale ergo ⁊ iuramentum de illo seruando qõ est accessorium tolle enim instantiam. s. de iureiu ran. cuꝫ contingat ⁊ qõ ibi no. Nec decre. bene facit ad questionẽ õ qua querebat olim gar. i de cre. cupientes. s. eo. an due persone de opponẽtibus que vadunt ꝑ instruendo negocio ad curiam contribuere debeãt ad expensas fiat quod inter eos ꝯuenit. ff. depositi. l. i. §. si ꝯuenerit. si nil erat conuentuꝫ. dicebam iudicis arbitrio relinquẽdum pensatis labore et facultatibus mittentiuꝫ ⁊ missorum cum ista de creta. priuilegiet eos in fructibus percipiendis: satis arbitrabitur iudex eos conferre debere.

A Eo. Diuiditur in duas partes Secunda ibi: cum enim Do.

b ¶ Promouẽduꝫ. ista igitur tria sunt paria concor. s. eo. vt circa. Et no. q; dicit dignitatẽ: ⁊ idẽ dicit. s. eo. si forte. ⁊ idẽ. j. de ꝓb. sig. constitutionem. per quod apparet q; decre. illa si forte non hꝫ locum in alijs beneficijs: ut ibi dici.

c ¶ Manifestũ. ista enim quo ad casuꝫ nostrũ sunt synonima: ⁊ idem designant: ut. j. de ver. sig. ꝯstitutionem.

d ¶ Vel eius qualitas. hoc vult dicere: is qui opposuit forte vult obiectuꝫ reuocare: vnde cum opposuisset euidentẽ deffectuꝫ scientie vel persone: dicit q; vult instare alijs obiectis. ⁊ recedere ab illo. vel non reuocat obiectũ sed qualitatẽ: vnde nunc vult simpliciter dicere q; patitur defectũ sed reuocat id quod dixerat: q; defectus etatis euidens: istud ẽ reuocare qualitatem tantũ ⁊ neutrũ põt: vt hic vides. Jo. an.

e ¶ Excludi. ut. s. eo. si forte.

f ¶ Defecisset. ut. s. eo. ti. c. i.

g ¶ Penitere. vt sic sibi nõ liceat mutare consilium in alterius detrimẽtum. j. de reg. iu. mutare. cũ suis ꝯcor. ad idẽ. s. de elec. cũ publicato. nã ⁊ quod semel placuit nõ põt amplius displicere. vbi versat alterius itereẽ. j. de reg. iur. qõ semel. nisi in casib⁹ in qb⁹ iura penitentiã ⁊ variationẽ admittunt. quoꝫ aliquos ibi nota: ⁊ est simile huic. s. eo. vt quis duas. Quid dices: pone promouẽdus consentit q; opponens renunciet obiectui vel qualitati obiectus: iudex non consentit. nunqd hoc poterit opponens: ⁊ videtur q; nõ: quia quos pretor prohibet ꝛc. ff. de postu. l. quos pretor ⁊ concor. s. de excep. c. vlti. maxime cum in huiusmodi electionibus eruberet iudicis officium. s. de electionibus cum nobis olim cum similibus In contrarium videtur per hanc litteram que dicit in preiudicium eius ꝯtra quem ꝛc. ⁊ quilibet potest renunciare iuri ꝑ se introducto. s. de regula. ad appstolicam. C. de legi. q; fauore. j. de regu. iur. q; ob gratiã. satis videretur per prima iura ⁊ maxime ea ratione: q; si probetur talis obiectus promouendus statim debet repelli q; ipe huic iuri renũciare nõ possit. cum istud ius hꝫ ei faueat: si nõ probatur obiectus: tamẽ ei nocet si fuerit probatum: ⁊ sic videtur renunciari non posse huic iuri inuito iudice: ⁊ facit quod viri. s. eo. si forte.

Ex eo. Sunt due partes principales que patent. Prima subdiuiditur: ⁊ primo ponit dictum. Scõo rõnem subijcit ibi cum tam. Secunda ponit duo dicta. secũda ibi: vel ꝯuersi. do.

b ¶ Ex eo. emanauit pmũ dictũ ad declarationẽ eoꝝ que no. vinc ẽ. tan. gos. Ber. ⁊ moderni. de etate ⁊ quali. ex ratione. Secundũ ad declarationem eorum que nota. Ber. Jnno. ⁊ hostiẽ. de istis. ca. ij. ⁊ abb. s. eo. titu. in genesi. Jo. an.

i ¶ Episcopi. quid de inferioribus dignitatibus: ex his vulgaribus iuribus quibus arguimus a verbis. j. de priuileg. si papa. i. respon. in fi. cuꝫ si. videretur q; i inferioribus secus: cũ si de inferioribus idem voluisset intelligi id expressisset. s. de deci. ad audientiam. contra puto: cũ ratio cap. que. j. sequitur: sit generalis: nec ibi repetatur de episcopo: cum dicit ad

premissorum effectus[a] posset quomodolibet impediri. I Dez.

¶ Is qui opponit euidentem defectum scientie vel persone contra promouẽdũ ad aliquam dignitatẽ penitere nõ põt: cãꝫ reddit. Jo. an.

A Eo qui contra electum vel postulatũ seu promouẽdum[b] ad aliquam dignitatem inter cetera que obijcit euidentem notoriuꝫ seu manifestum[c] scientie vel alium persone defectũ opponit: ipsius defectus oppositio vl' eius qualitas[d] ne queunt postea reuocari. ¶ Cũ enim opponens si quod de defectu opposuit huiusmodi destitui veritate contingat: a prosecutione cause debeat omnino excludi[e]: ⁊ puniri perinde ac si in probatione oium que obiecerat defecisset[f]: iustum est vt postquã ad oppositionẽ eãdẽ ꝑcedit: nequeat in preiudicium eius contra quem opposuit vlterius penitere[g]. I Dem.

¶ Canonicus ipubes ad electionem non vocatus non agit de contẽptu non professi cum professis: vel conuersi laici cuꝫ clericis electioni interesse non debent.

Ex eo[b] q; ad electiõem episcopi[i] que te in pupillari[k] constituto etate in tua ecclesia[l] extitit celebrata: cum ceteris eiusdem ecclesie canonicis non fuisti admissus: de contẽptu[m] cõqueri aut electionẽ eandẽ impugnare nõ potes. ¶ Cũ tam iuris[n] quaꝫ rõnis[o] existat: ut tales cum discretione[p] careant ad prestandum in electiõe suffragiũ[q] nullatenus admittantur. ¶ In ecclesijs quoqꝫ regularibus vel monasterijs hi qui[r] nõ sũt tacite[s] uel expꝫse ꝑfessi non debent cum professis vl' cõuersi[t] laici cũ clericis[v] electionibus[x] interesse. I Dem.

¶ Si ab electione cathedralis vel regularis ecclesie in scriptis ex causa ꝓbabili appelletur ad papam: ea pendente confirmatio facta per ordinarium non valet. Jo. an.

S Jpostquam[y] ab electione i cathedrali vel regulari ecclesia[z] prestandum in electione suffragium ꝛc. ⁊ hoc bene probatur. j. eo. indemnitatibus. in prin. Jo. an.

k ¶ Pupillari. que est in mare minor. xiiij. an. i femina minor. xij. nec distinguimus an malicia supplear: sicut nec in finienda tutela. C. quando tuto. vl' curato. l. indecorũ. insti. qui. mo. finiatur tute. in prin. hꝫ secus in matrimonio: ut. s. de despon. impu. puberes. vbi de hoc. ad idẽ. j. eo. indemnitatib⁹ in prin.

l ¶ Tua ecclesia. nota q; minor xiiij. an. dicitur idoneus ad beneficium etiam ad canonicatuꝫ cathedralis ecclesie: de hoc. s. de pben. super inordiata. ⁊. s. eo. lib. de rescrip. si eo tẽpore.

m ¶ Cõtẽptu. qõ alias cassationem inducit. ⁊ plus in electione nocet q; multoꝫ ꝯradictio. s. e. venerabilẽ. ⁊. c. bone.

n ¶ Juris. scripti.

o ¶ Quam rationis. que deficiẽte iure scripto allegari potest viij. dist. frustra. ⁊. ix. dis. sane quippe. s. vt quis. lex enim est omne quod ratione consistit. i. dist. consuetudo. ⁊ Seneca in epistola. xxxviij. ad Lucillum. Si vis tibi oia subijcer te subijcias rationi.

p ¶ Discretione. iij. q. ij. §. tria ꝏ corpor. vi. ex parte. C. ꝏ falmo. l. i. Et per hãc litteraꝫ dico idem de furioso per ꝑdictuꝫ. §. tria. ⁊. xv. q. i. §. ut itaqꝫ. ꝏ suc. ab inte. cum dilectus. ff. de iur. l. illud. cũ nec tales matrimoniũ carnale contrahere possint: de spõsa. dilectus. xxij. q. vij. neqꝫ furiosus: nec religionem vouere: de regu. sicut.

q ¶ Suffragium. ff. de iur. immu. l. ij. §. impuberes. ⁊ dicit lex. Jndignum nobis videt eam qui stabilem mentem nondũ adeptus est propter priuilegia militum sapientiũ hominũ iura tractare. C. de testa. mili. l. vlti. ⁊ minores sportulas decurionũ accipũt: suffragiũ tamen inter alios non offerunt. ff. de decuri. l. spurius. §. minores. ⁊ si princeps det veniam etatis minoribus: non videtur cõcessisse q; sine decreto alienent: vel citra perfectam etatem liberam administrationem habeant. C. de his qui ve. eta. impe. l. eos. isti enim accusare non possunt nec testificari. ij. q. i. phibentur. iiij. q. iij. c. i. nec testamẽta facere. ij. q. vi. §. diffinitiua: ⁊ talis etas prona est ad maluꝫ. xij. q. i. ca. i. ⁊ est hec littera ꝯtra tan. ⁊ bar. bric. qui dixerunt in questione dominicali que incipit. tutor cuiusdam. q; si pupillus patronus maior. vij. an. presentat vnum: ⁊ tutor eius alium: preferitur presentatus a pupillo. pro eis facit. xvi. q. vij. decernimus.

r ¶ Qui qui. s. fratres vel monachi: nec distinguo in his an sint clerici: prout distinguitur in cõuersis: ut. j. dicam in glo. ii.

s ¶ Tacite. in electis autem requiritur expressa professio. s. eo. nullus. sic. j. eo. indemnitatibus. in prin. Nouitij ergo non admittunt. ⁊ sic tenebat abb. in glo. in prin. allegata. ad hoc. ff. de sta. liber. l. statuliberum. licet tales gaudeant priuilegio canonis: ut. j. de senten. excommu. religioso. tamen non sunt veri religiosi: ut ibi.

t ¶ Conuersi laici. de conuersis ergo hic loquitur. monachi ergo vel fratres ꝑfessi indistincte admittuntur. ad hoc. s. de arbi. cum oliꝫ: de senten. excom. canonica. ⁊. xvi. qõ. i. generaliter. xciij. di. a subdiacono. hodie secus. quod dic vt in de. de eta. ⁊ quali. vt hi qui.

u ¶ Cum clericis. in plebibus ergo vbi sunt clerici ⁊ laici conuersi non admittuntur conuersi laici: ergo in hospitalibus ⁊ locis huiusmodi vbi sunt soluꝫ laici cõuersi isti bene eligunt sibi priorẽ rectorẽ magistrũ vel massariuꝫ. s. de arbi. cum olim: nec hoc hic ꝓhibetur: ⁊ ad hoc infra eodem indẽnitatibus. §. penul.

x ¶ Electionibus. tale enim ius nõ cadit in laicum. s. eo. massana. ⁊. c. sacrosancta. etiam conuersum: ut hic. Quid dices in questione facti in aliquo ordine: puta humiliatorum: vel in aliqua ecclesia seculari prescripserũt laici cõuersi q; debeãt ad electionẽ admitti ⁊ vocari ꝑ hanc ꝯstitutionem clerici nolunt eos admittere: querit quid iuris. Dico q; de iure cõmuni conuersi laici ad electionem non admittunt: ut hic. sed decre. ista nõ tollit specialiũ locoꝫ ordinũ uel personarum consuetudines prescriptas. s. eo. li. de constitu. licet. quare illi prescripte ꝯsuetudini stari debet. Non ob. q; in talibus nõ valeat ꝯsuetudo. s. eo. massana: quia illud dico verũ ꝑm Jnno. ⁊ hosti. qui de hoc no. de insti. c. ij. de laicis ꝑfessiõe ⁊ habitu nõ de ꝯuersis: cum ergo cõuersus sit ecclesiastica persona. xij. q. i. c. duo tale ius spirituale prescribere poterit.

S Jpostqꝫ Sunt tres ptes. Scõa ibi: si electo. Tertia ibi: cum aũt do.

y ¶ Postq; regrit decre. cupiẽtes nõ solũ q; electus veniat: hꝫ q; vsqꝫ ad finem negocium prosequatur: ⁊ habet locum etiam cum appellatur a confirmatione vel prouisione. hoc dicit. Jo. an.

z ¶ Ecclesia. no. quo ad cathedralem ecclesiam bene erat statutum q; appella

tio deuolueret:eoipso q in scriptis ⁊ cā probabili interposita esset.s.e.q̄uis.sed de regulari nō sic erat expressum:parificate igitur sunt regulares cathedralib⁹. sic.s.e.ne ꝓ defectu.⁊.c.cupientes secus in casu.s.e.q̄q̄.

a ¶ Scriptis.sic.j.de appel.cordi.⁊ de hoc.s.e.ti.quāuis.

b ¶ Probabili.vide istud spāle in istis ecclesijs q sufficit q appellatio sit interposita ex cā probabili:lz cā sit falsa:ad hoc ut d̄uoluat:⁊ pōt esse ratio.q: maiora facilius deuolunt:ut.s.de appel.ut debitus.in fi.

c ¶ Sedem apostolicā.ergo secus si ad inferiorē:cum enī ista decre.ponat suum casum specialez ↄtra regulā.j.de appel.nō solum.ij.responso.quo cauetur primo constare debet de veritate cause anteq̄ reuocent attētata post appellationez ante sniam interiectaz.ob hoc igit a casu expresso nō recedam:sed antiquo ⁊ generali iuri in alijs stabo.Et potuit eē ratio:reuerentia sedis apostolice:⁊ ut melius visitetur:⁊ q: ista maiora de facili transeunt ad papaz:vt in p̄dicta decret.ut debit⁹ in fi. ⁊ si appellet ad legatū nō puto hanc decre.locū habere:lz dici soleat examen legatis satis esse examen apostolice sedis.Sz video q si appllet ad sedez apostolicā nō sufficit adire legatuz nisi partes concordarent appellatiōi renunciando.de appellatio.constitutus.⁊ de offi.lega. studuisti.⁊.c.lz.⁊ dixi.s.eo.cupientes.circa prin.

d ¶ Canonice.sine aliqua prauitate:ut.s.eo.q̄uis.⁊.j.e.ꝓuidā.⁊ primo inquiratur de recessu:ut ibi.

e ¶ Potuit.sufficit enim q appellatio sit īterposita ex cā probabili:ad hoc vt deuoluat:et alias competentis iudicis iurisditionem reuocet.

f ¶ Firmitatē.simile.j.eo.prouidā.⁊.c.se.⁊.c.vlt.

g ¶ Electus.approbat qō no.guil.⁊ gar.s.eo.cupientes.§.quod si.

h ¶ Iuxta.si ergo talis erat electus q venerat ad curiā:nō strictus tñ illa ↄstitutione lz añ finē cāe recedat:cum nō habeat ibi locū hec cōstitutio.ergo nec ius pena.⁊ facit quod dixi ī decre.cupientes in prin.super ver.īmediata subiectio.⁊.s.eo.cū nō deceat.

i ¶ Constitutionem.s.eo.cupientes.

k ¶ Mente.⁊ ita punitur qui mentē offendit sicut qui mentem ⁊ verba.ff.de iurisdi.om.iu.l.si qs ver.q dudū ꝓponit.ff.ad mace.si iulian⁹.§.mutui.īmo p̄fertur intentio v̄bis.j.de ver.sig.itelligētia.⁊.c.ꝑterea.Et in ↄtrariū videbatur:q: constitutio penalis erat restringenda.ff.de pe.īterpretatiōe:sufficere ergo videbatur q venerat prout constitutio dicebat:sed ↄtrarium est verum.ista enī sunt paria non venire:⁊ venire ⁊ sine licentia recedere.xi.q.iij.certuz d iud.c.i. .ff.de excu.tu.l.scire.§.obseruabūt.videt etiā talis offendere verba s̄m q no.i .§.q si per.xx.super verbo executionē:Nō ob.q dicitur constitutionē penalem nō extendendam:q: in hoc extenditur quod erat de mente:nec puto electum pu niri qui eo tempore quo nō īpeditur processus cause per.xx.vel.xxx.miliaria peregrinationis recreationis vel simili cā iuit extra curiam:nō enim recessisse dicit qui stati est reuersurus.ff.de procu.presens.ff.de diuor.l.iij.⁊ v̄ba ciuili modo non captiose sunt intelligenda.iiij.disti.erit.ff.de serui.si cui.⁊ hoc tenet guil.⁊ gar.in decre.cupientes.

l ¶ Omnino.qō dic de pena electi veniētis ⁊ recedētis sine licētia dictū est:eadē rōne intelligo repetitū de pena opponētiū ⁊ personarū instructarū.

m ¶ Cum aūt.approbat qō no.Guil.⁊ gar.s.eo.cupiētes.in prin.

n ¶ Cōfirmatione.in contrarium videbat ibi enī nō d meritis electionis:sed d iniquitate iudicis agitur.s.de appel.īterposita.ad fi.ad qd ergo venirēt psone instructe:sed ↄtrariū est verū:lz enī de iudicis iniqtate agatur:nihilominus ⁊ d meritis electionis ⁊ si necessaria est instructio personarum.

o ¶ Prouisione.in cōtrariū videbat:q: penalis erat constitutio:⁊ q: si papa de ꝓuisione voluisset intelligi id expressisset:sicut fecit de electionibus ⁊ postulationib⁹ de deci.ad audiētiā.sz cū quotidie iura ista pificēt electiōes postulationes ⁊ ꝓuisiones.s.e.statuim⁹.⁊.c.vt circa.qd iuris de vno ⁊ d alio:ut h pz.sz post ꝓuisionē nō videbat vacare ecclesia:⁊ sic nec hz locū constitutio:que prouidere intendit ecclesijs vacātib⁹:vt ibi pz in p̄n.sz p appellationē suspendit ↄfirmationis ⁊ ꝓuisionis effectus.de iureiur.veniētes.vñ merito locū hz ↄstitutio.

p ¶ Cū.qō dic.ut.s.e.ne ꝓ defectu.⁊.c.q̄q̄.

Cum ex eo. Primo ponit ↄstitutionis cām in qua ponit ius antiquum:⁊ īpedimētū ex eo ꝓueniens:in secūda ↄstitutionē:que tria facit. Primo premittit dispensationē septennē. artat ad subdiaconatum ⁊ causam reddit. Secūdo prouidet qūo interim ecclesie deseruiatur. Tertio post septēniuz cū quo dispēsatū fuit reducit ad ius antiquū.scḋa ibi porro.tertia ibi:elapso. do.

celebrata fuerit in scriptis[a] ex cā ꝓbabili[b] que probata deberet legitima reputari:ad sedem apostolicā[c] appellatum:electionem ipsam per ordinarium confirmari cōtingat: huiusmodi confirmatio nisi prius fuerit canonice[d] ab appellatione ipsa recessum: cum sit ab eo qui non potuit[e] de facto presumpta: nullaz obtinet roboris firmitatez[f]. ¶ Si vero electus[g] qui iuxta[h] constitutionem[i] felicis recordationis Nicolai pape tertij predecessoris nostri ad dictam sedem venerat pro electionis sue negocio prosequendo de romana curia sine licentia recesserit antequam huiusmodi negocium sit finitum:eius electio auctoritate constitutionis ipsius que non solum vt quis veniat:sed etiam ex sui mente[k] exigit q vsqz ad finem negocium prosequatur eoipso viribus euacuatur omnino[l]. ¶ Cuz autem[m] ab electionis cōfirmatiōe[n] vel facta prouisione[o] per eum[p] ad quem ꝓpter inferiorum negligentiam fuerat deuoluta eligendi potestas:ad sedez appellatur eandez: cōstitutionez predictam in veniendo ⁊ mittendo ⁊ alijs que perstringūt ī ea ↄuēit obseruari. Idem.

¶ Dispensare possunt episcopi ⁊ superiores cum habentibus parochiales ecclesias sibi subiectas. qō vsqz ad septēnium studendo non teneantur ad sacerdotium promoueri:ad subdiaconatum tamen debent ꝓmoueri infra annum: alias sunt priuati: ⁊ illo durante septennio debet in illis ecclesijs idoneus poni vicari⁹ de fructib⁹ ecclesie sustinēdus: elapso septēnio vz rector infra ānū in p̄sbyterū promoueri.

Cum ex[p] eo q felicis recordationis Gre.papa.x.predecessor noster statuit ī cōcilio lugdunēsi[q]: vt ad regimē parochialium[r] ecclesiaruz assumpti:se ad sacerdotium promoueri faciāt infra annum a sibi commissi regiminis tempore[s] cōnumerādum: ⁊ personaliter[t] resideāt[u] in eisdez. ¶ Alioquin si infra idem tempus promoti non fuerint[x] huiusmodi ecclesijs absqz monitione alia sint priuati: nonnullis ex tunc[y] parochiales ecclesias recusantibus acceptare[z] legendi ⁊ ꝓficiendi[⁊] cum eis facultates nō superāt:nec ab ecclesiarum prelatis de alijs beneficijs in plerisqz mundi partibus[?] interdū prouideat eisdem: oportunitas[℞] sit sublata in grāde vniuersalis ecclesie:que ad sui regimen viris litteratis permaxime noscitur indigere[a]: dispendium ⁊ iacturā:nos super hoc multoruz instantia excitati: frequenter volentes cupientibus in scientia ꝓficere: vt fructuz in dei ecclesia suo tēpore afferre valeant oportunuz vtiliter ꝓuidere[b]:presenti constitutione sancim⁹:ut episcopi[c] eorumqz superiores cum his qui huiusmodi[d] subiectas[e] sibi ecclesias obti

p ¶ Cuz ex eo.cām dedit huic constitutioni quod no.Guil.s.eo.li.licz canon.in glo.super verbo priuatus.Jo.

q ¶ Lugdunensi.s.eo.lz canon.

r ¶ Parochialiuz:non collegiatax in quib⁹ locū hz ↄciliū:in collegiatis nō:⁊ sic in illis nō est h dispensatio necessaria .s.eo statutum.

s ¶ Tempore.i.ex quo possessionem habuit:uel p eū stetit quomin⁹ haberet.j.e.pri.§.i.⁊.j.d preben.lz eps.

t ¶ Personaliter.ergo nō per vicarium nisi in casu decre.de preben.extirpāde.q casus per cōcilium mutatus non est:vt ibi dixi:⁊ idē hodie in casu huius.c.

u ¶ Resideāt.dispensari tamē poterat sup residentia:ut in ipsa decret. lz in fi.Jo.an.

x ¶ Nō fuerit.iusto īpedimento cessante:ut hic ī fi.⁊.j.e.pri.§.porro.

y ¶ Ex tunc.i.post illud concilium.

z ¶ Acceptare.q: nolebāt sic statiz p̄sbyterari.

⁊ ¶ Proficiēdi.d mag.e.i.⁊.c.q: nonnullis.

? ¶ Partibus.in quibus forte pauca sunt alia beneficia.

℞ ¶ Opportunitas.sicut prouident iura q opportunitas ad malū tollat: vt.xviij.q.ij.diffinim⁹.de coha.cle.c.i.s.e.fundamēta.j.de testa.regula.c.vno.i.responso in fi.ita prouidēt: ne opportunitas tollat ad bonum vt hic.⁊.s.de magi.per totum.

a ¶ Indigere.s.de magistris.c.vlti.vnde de aduocatis dicitur q nō minus prouident generi humano q̄ si patriam armis defenderēt.C.de aduo.di.iudi.l.aduocati:⁊ doctoꝝ scientia mūdus illuminat.s.de here.cuz ex iniuncto.j.de reliquijs.c.vno.

b ¶ Prouidere.sz nōne satis erat ꝓuisuz paupib⁹.s.de magistris.dic q sic circa doctores:sz circa libros ⁊ expēsas nō:circa q̄ ꝓuidit ista cōstitutio.

c ¶ Episcopi.lz igit iferiores p̄lati possint ex cā sup residētia dispēsare.s.de cle.nō resi.relatū.⁊ ita ibi sentit īno.host.⁊ gar.s.e.lz.in vlti.glo.hoc tñ casu nō dispēsabūt minores episcopis.⁊ in.§.porro.idē repetit.sz nunquid solus eps sine capitulo hāc ⁊ alias dispēsatiōes facere potuit:⁊ videtur expressum q nō.i.q.v.c.vlti.ī fi.vbi ēt de hoc.⁊.l.di.ex penitētibus ad idē.ff.de exces.pla.c.i.s.de his que fi.a p̄ela.nouit.⁊.c.se. In contrariū videt p hanc litterā.⁊ per decre.at si clerici de iudi.cū ī his iurib⁹ dicatur de episcopis nulla mētione facta de capitulo:ad idem de ordi.ab epi.qui renū.epis.c.i.⁊.ij.de cle.ↄiu.sane.ij.de cle.pug.ī duel.c.i.ad idē .j.de eta.⁊ quali.c.vno de fi.p̄sby.c.i.cū multis fi.⁊ hoc vltimū credo:⁊ cōmuniter obseruat s̄m host.q hoc no.de tē.ordi.dilectus .in fi.magne glo.⁊ guil.in spe.ti.de legato.§.antepe.ī p̄n.ipse tñ host.no.cōtrariuz de sta.reg.q dei timorem.tamen posito q de iure solus dispensare nō posset:de consuetudine prescripta sibi pōt hoc ius acqrere.s.de his que fi.a p̄la.ea noscit in fi.⁊.s.e.li.de consue.c.i.

d ¶ Huiusmodi.parochiales.s.

e ¶ Subiectas.no.q: lz quo ad dādas dimissorias equiparemus episcopum originis domicilij ⁊ beneficij:ut.j.de tē.ordi.cuz nullus.i.respon.

quo ad casum istum secus. vnde si boñ. talem ecclesiā habet mutine muniñ. eps nō bonoñ. habebit dispensare per hanc litteram.

a ¶ Obtinēt. si iam elapsus esset annus ita ꝙ priuati essent: tunc eas non obtinēt: sed obtinuerūt: ⁊ sic huiusmodi dispensatio locū nō habet.

b ¶ Septēniū. no. in septēnio scholarē esse debere, puectū. studēs in theologia in quinquēnio. s. de magi. c. vl. ⁊ etiā studēs in iure ciuili: vt in proemio. ff. ibi: ⁊ in quiti anni ⁊c. ⁊ si voluerit episcopi in citeriori tempoꝛ dispēsare: bene id poterunt sed in vlteriori nō. de re iudi. ꝙ ad cōsultationē; de appel. oblate. j. ō re. iur. cū li. Sed nunquid episcopus q dispensauit in septēnio ante illud tēpus finitū poterit dispēsationem reuocare: puto ꝙ non: p reg. j. de reg. iur. decet. ⁊. s. de fi. presby. ex tua. vbi de h: ⁊ h dico nisi euidens cā suaderet contrariū: ⁊ sic potest itelligi de ele. non re si. c. vl. vñ ⁊ puilegiū reuocatur cū tēdit ad noxā. de deci. suggestum Quid si pendente dispēsatione mecum facta de isto septēnio assumor ad aliam parochialem ecclesiam sine fraude nunqd adhuc poterit ī septēnio meū dispēsari: ⁊ satis videtur ꝙ nō p hanc litteram cū videatur ipsi ci tempus ratione persone: ⁊ sm hoc ⁊ p ea que dixi in princi. glo. videt ꝙ tempus istud incipiat a tempore dispensationis: sed sm h esset repert re ꝙ per. ix. an. vel quasi prorogaretur receptio ordinis presbyteralis: ⁊ in hoc vtilis esset declaratio.

nent[a] vel obtinuerint in futurum dispensare possint libere: ꝙ vsq; ad septēnium[b] litterarum[c] studio insistentes promoueri minime teneantur: nisi ad ordinem subdiaconatus[d] dūtaxat: ad quem infra predictum annū recipiendum: ne sicut a multis de xpi[e] patrimonio sublimatis olim factū esse dignoscitur[f] a statu retroducere[g] valent clericali omnino astringi volumus: et nisi receperint: pena[h] cōtenta in dicto concilio eoipso percelli. ¶ Porro septēnio predicto durāte ijdē episcopi ⁊ superiores sollicite prouidere procurent: vt per bonos ⁊ sufficientes vicarios ab eis in huiusmodi ecclesijs deputādos animarum cura diligenter exerceatur[i]: ⁊ deseruiatur laudabiliter in diuinis: quibus de ipsarum ecclesiarū prouentibus necessaria congrue ministrentur[k]. ¶ Elapso vero dicto septennio hi cum quibus fuerit ut premittitur dispensatum: ad diaconatus ⁊ presbyteratus ordines infra annum se faciāt promoueri: alioqn[m] ex tunc dictam penam[n] nisi iusta de causa omiserint: ipso iure se nouerint incursuros. ¶ Idem.

¶ Quattuor dicit. Primo ꝙ ad penam priuationis rectoris parochialis ecclesie non promoti requiritur, ꝙ annus integer sit completus. Secundo ꝙ annus ille nō currit iuste impedito. Tertio ꝙ post priuationem ecclesia eidem conferri non potest. Quarto ꝙ non promotus si eo animo receperat ecclesiā vt fructus anni perciperet: tenetur ad restitutionem ipsorū: ⁊ qui eã mente contulit ecclesiam seruare debet indemnē. Jo. an.

Commissa[o] tibi parochialis[p] ecclesia quāquam tantum[q] de anno transierit: ꝙ infra ipsum nequeas iuxta statutum generalis cōcilij lugdunensis[r] ad sacerdotium promoueri: non est nisi tūc demū cum ex toto fuerit ipse annus elapsus[s] censenda vacare: nec potest alteri antea te nolente[t] cōferri. ¶ Annus autem huiusmodi qui a tempore illo icepit: quo ipsius ecclesie regimen commissum tibi extitit: ⁊ possessionem eius pacificam[v] habuisti: vel per te stetit[x] quominus haberes eandem: tibi non currit si promoueri iusto impedimēto[y] detentus infra tēpus huiusmodi nequiuisti. ¶ Porro si infra dictum tempus non fueris rōnabili causa cessante, promotus: tibi ecclesia ipsa[z] qua dicti statuti auctoritate iam priuatus existis[&]: ne statutum ipsum fiat ludibrio[ꝯ]: debitoq; frustretur

r ¶ Lugduñ. s. eo. li canon.

s ¶ Elapsus: facta cōputatione vt dicit. j. § pri. In contrarium videbatur: quia lex dicit qō si promisisti mihi facere insulam infra certum tempus: ⁊ iam tēpus tantū elapsum est: ꝙ ammodo infra illud tempus fieri non potest: li totum tempꝰ nō transierit: contra te agere possum. ff. de ver. oblig. l. hoc iure ⁊. l. si ita stipulatus essem: vnde ex quo certum erat illū infra diem promoueri non posse: videbatur pena cōmissa: sed contrariū est verum vt hic patet: ⁊ hoc tenebat guil. ⁊ gar. s. eo. li canon per. l. ff. de ver. obl. l. in illa stipulatione. ⁊. l. insulam. vbi expresse dicitur stipulationem penalem nō cōmitti ante diem: etiam si sit certum parere non posse. Item li certum sit conditionem extiturā: expectari debz donec existat. ff. quādo di. le. ce. l. huius legatū. ad contraria potest responderi ut no. in dicta. l. hoc iure. vel dic ante diem agi posse quanti iterest opus inchoatū non esse ut ī primis iuribus: sed ad penam nō vt in secundis ⁊ hic.

t ¶ Nolente: ⁊ merito non pōt conferri: qz non conferūtur beneficia anteꝙ vacent: de conces. preben. c. i. ⁊. ij. anno autē elapso libere potest conferri: non ob. illius possessione. j. de preben. li episcopus. Idem vides in morte naturali: qz li certum sit clericum moriturum: nō tamen cōfertur eius beneficiū ante mortem: vt. s. de conces. preben. c. i. ⁊. ij.

c ¶ Litterarū. cum non distinguat: intelligo generaliter siue in grāmatica siue iure canonico uel ciuili vel scientia theologie studeat: ⁊ caueant episcopi ne dispensent cū his qui dociles nō sunt: iaz enim in eis cessat huius cōstitutiōis cā. vñ nec fiat dispēsatio. i. q. vij. quod p remedio: ⁊ habentes dispensationē propter studium studere debēt nō in castris vel villis: sed in studio generali: vt. s. de cle. nō resi. tue. alias priuilegium non habebunt. ut ibi.

d ¶ Subdiaconatus. per hoc dicunt quidā ꝙ sine dispensatione de cōmuni iure potest ī minoribus cōstitutus eligi ad parochialē ecclesiā. ad idem allegant. j. de preben. si pro clericis. ⁊. j. de insti. c. ij. Sed puto contra: ⁊ dico ab antiquo iure illius decre. s. de eta. ⁊ quali. preterea non recedi nisi inquātum reperitur expressum. Nec ob. hec decre. potuit enim dispensari vel per litteras apostolicas: vel p presentationē patroni consequi parochialem ecclesiam in minoribus cōstitutus: si dispensetur cum tali: necesse habet infra annū subdiaconus fieri. ⁊ sic intelligo istum tex. ⁊ dixi de hoc. s. in predicta. decre. si pro clericis.

e ¶ Christi. no. dominiū bonoꝝ ecclesiaꝝ esse penes xpm: de hoc. xij. q. i. expedit. ⁊ xi. q. i. qm quicqd. s. de ver. sig. causa.

f ¶ Dignoscitur. no. ex preteritis circa futura caueri. xxiij. di. i nomine. de procu. c. i. ⁊. s. e. fundamēta. §. digne.

g ¶ Retroducere. militando: negociando: uel vxorem accipiendo: quod possunt ipsi clerici in minoribus constituti. s. de cleri. coniuga. c. i. sed qui sunt in sacris non. j. de voto. c. vno.

h ¶ Pena. priuationis ipso iure.

i ¶ Exerceatur. prouidit hec constitutio ecclesijs ⁊ personis. sic. s. e. cum nobis olim. in fi. ⁊. j. de regula. beneficium.

k ¶ Ministrent. non enim debent proprijs militare stipendijs. xij. q. ij. charitatem.

l ¶ Septennio. idem est de minori tempore si ad minus tempus dispensatum fuisset: quod fieri potest ut superius dixi.

m ¶ Alioquin. ex tunc. i. elapso anno ad finē septēnij.

n ¶ Penam. priuationis.

o ¶ Commissa. Quattuor sunt dicta. Secunda ibi annus autem. Tertia ibi: porro. Quarta ibi: ceteꝝ. Et ista decre. ē glo. c. canō. e. titulo supra. Dominicus.

p ¶ Parochialis. non collegiata. s. e. statutum.

q ¶ Tantum. qz ammodo ante finem anni nō expectamus aliqua tempora statuta ad ordines recipiendos. de quibus. s. de tē. ordi. de eo. vel si superest vnū tempus adhuc nō est diaconus vel subdiaconus.

u ¶ Pacificam. quid si nactus est possessionem solum minoris partis bonorū dicunt quidā ꝙ nō currit tempus: secus si maiorē. arg. j. de resti. spo. frequens. dic sm guil. qui hoc no. s. e. li ꝙ si liberū habet exercitiū cure aïarū tenetur hac constitutione: li tm minoris partis bonoꝝ possessionem habeat: quia cura pars principalis est: ⁊ dignior de eta. ⁊ quali. cū sit. ad hoc de cōse. eccle. vel alta. ꝙ in dubijs: ⁊ eius rōne tenet ad sacerdotium promoueri. de preben. extirpāde. secus si non habeat liberū cure exercitium: li possessionem habeat etiam maioris partis bonorum. Ad idem. s. eo. ti. dudum. ii. circa principium. vnde dixit h littera ipsius ecclesie regimen. ⁊c. Quid si postꝙ nactus est possessionem mouetur sibi controuersia dicit Guil. ꝙ si incontinenti in ipsa possessione lis sibi mouetur: ⁊ possessio continue turbatur: promoueri nō tenetur: qz que incontinenti fiunt in. ⁊c. s. eo. officij. ff. si cer. peta. lecta. ⁊ quia non videt pacifica fuisse que nō durauit: ad hoc. s. eo. si postꝙ. §. ij. s. de ver. sig. nam ⁊ ego. ff. de in rem ver. si p pa tre. §. versum. de pe. di. i. diuortiū. ⁊ litis euentus dubius est. ff. de pecu. qō debetur. posset ergo esse ꝙ ecclesiam perderet ⁊ sic in presbyterum ordinatus absq; beneficio mendicaret. xciij. di. diaconi vlti. si autem possessionem aliquādiu obtinuit sine legitio hac cōstitutione artatur. ⁊ sufficit ꝙ semel cepit pacifice possidere. s. eo. dudum. ff. de act. emp. l. ex empto. in prin. alias suo velle quilibet posset sibi litē cōfingere in fraudē huius constitutiōis. nec ob. ꝙ iste succūbet poterit: qz mala electio est ī culpa. C. de acqren. pos. l. vlti. C. de iure deli. sancimus.

x ¶ Per te stetit. sic. j. de preben. li episcopus.

y ¶ Iusto impedimento. sic. s. eo. ꝙ sit ad fi. pone ꝙ toto illo anno egrotauit: vel absens erat episcopus ⁊ cōmendaticias habere nō potuit: vel cum episcopus ordinare noluit: vel his similia: he enim sunt iuste cause que excusabūt eum ⁊ propter hanc causam dico ꝙ elapso anno statim illo nō vocato possit alteri ecclesia conferri ut in predicta decre. li tamē tutius ⁊ honestius esset ipsum citari: ⁊ facere pronūciari illum priuatum: si non ostendit dispensationem vel iustum impedimentum. nam si hoc omisso fiat collatio: ipse postea veniens ⁊ de iusto īpedimēto vel dispensatione fidē faciēs collationem cessari faciet. de re iudi. cū her. sed qz iudices uel illi ad quos collatio spectat nolūt litigare vel se aduersarios cōstituere: nec illi qbus faciēda est collatio: nisi pmo habeāt ius ī re: iō cōius eligitur altera via: ut sine alia pnūciatione fiat collatio.

z ¶ Ecclesia ipsa. tolle qō est in fi. §. nullatenus ea vice ⁊c.

& ¶ Existis. qdā hūt h ī lra: ⁊ ad quā ihabilē reddidisti te.

ꝯ ¶ Ludibrio.

effectu: ⁊ nō rebus: sed verbis: cuȝ sit potius contrarium faciendum[a]: lex iposita videatur: nullatenus ea vice[b] poterit iterato[c] ɔferri. ¶ Ceterum si promoueri ad sacerdotium nō intēdens[d] parochialeȝ receperis ecclesiam: vt fructus ex ea p annuȝ percipias ipsā postmodum[e] dimissurus: nisi voluntate mutata[f] pmotus fueris[g] teneberis ad restitutionē fructuum eorundem: cū eos receperis fraudulenter. ¶ Illū auteȝ qui eam tibi cōtulit: cum te nō crederet ad huiusmodi ordinē pmouēdum[h]: pter diuinaȝ quam exinde incurrit offensam[i] ad seruādam indēnem[k] eandeȝ ecclesiam d cernimus obligari.

Idem.

¶ Abbas exēptus eligit in epȝ sȝ transire non potest sine licētia pape vel legati de latere. Secundo dicit q legatus de latere pōt confirmare electiones epōrū exēptorum: reliqui nō sine spāli mādato. Jo. an.

SI abbatem[l] ecclesie romane i mediate subiectum[m] i vestruȝ episcopū[n] elegistis[o]: reprehēdi exinde[p] nulla rōne potestis: ei tamē ab alio quā a nobis vel apostolice sedis legato: si sit in prouincia[q] de latere[r] nostro missus[s] dari nō pōt licentia suū deserēdi[t] monasteriuȝ ⁊ ad uestram ecclesiam transeundi[v].

¶ Huiusmodi[x] vero legat⁹ q maius[y] oibus post romanū pontificeȝ in puincia sibi decreta imperiuȝ[z] cēsetur habere[⁊]: archiepōruȝ epōruȝ ⁊ exēptorum electiones pōt ex officio[ɔ] confirmare. Alij autem legati[ꝝ] hoc[a] nequeunt: nisi id eis a sede ipsa specialiter[b] sit cōmissuȝ[c].

Idem.

¶ Si cōpromissarius nō eligit infra tps iuris ad supioreȝ deuoluit ptās puidēdi: si eligit sȝ idignū: idistincte redit ad compromittentes: nisi id scienter ratū habuerit. Idēȝ si electus idone⁹ nō cōsentit. Si cōpromissarius scienter eligit idignū ipse solus ab ecclesiasticis beneficijs triēnio est suspensus: nisi id cōpromittentes scienter ratū habuerit. ⁊ pena pdicta suspensionis nō hȝ locū in epō ɔpromissario: nec i electione inferioꝝ epoꝝ: ⁊ restringit illa pena ad bñficia que obtinet i ecclesia offensa: ⁊ idē i bñficiis illius qui deficit in probatione eius qd obijcit in personam. Jo. an.

SI cōpromissarius[d] in queȝ de functo epō[e] trāsfert eligēdi[f] potestas: negligēter[g] ifra tēpus[h] a iure statutū[i] eligere ptermittat: ad supiorē[k] ptās deuoluit puidēdi: sibiqȝ cōpromittētes iputēt[l]: q in talem[m] ptātem huiusmodi[n] trāstulerunt[o].

sic. C. de bo. qȝ li. l. vlti. §. vbi aūt puerilis.

a ¶ Faciendū. ut. C. cōia de le. l. ij. in fi. magis ergo cōsideramus sensuȝ q̄ verba. ad idē. ẜ. c. si postq̄. §. i. ẜ. de ver. sig. intelligētia. ⁊ c. preterea.

b ¶ Ea vice. intelligo. i. in illa vacatiōe. alias lex esset iposita verbis. facile eniȝ esset sibi cōferre vni quē sciret nolle ɔsentire: ⁊ postea reiterato illā pmo cōferre: sm illos qui habēt in tertiu: ⁊ ad quā te inhabilē ⁊c. non est dubitatio tanta.

c ¶ Iterato. nā qua rōne posset pmo anno finito iterato eidem cōferri: eadē rōne finito secūdo ⁊ sic dic de tertio: ⁊ sic d singulis: ⁊ sic canō frustraret effectu vt dictū ē ɔcor. ẜ. de test. lȝ. iij.

d ¶ Intēdens. si ergo itēdebat a pncipio promoueri: sȝ postea mutata volūtate pmotus non fuerit: nō tenet ad restitutioneȝ fructuum: qd verū puto de pceptis ante mutatā volūtatē: in alijs crederē secus eadē rōne.

e ¶ Postmodū. elapso anno.

f ¶ Mutata. no. q fraus purgatur. sic ⁊ mora interdum. ẜ. de loca. potuit. ⁊. j. d reg. iur. mora. vbi de hoc. ⁊ nota exituȝ spectari cum vitium consistit i aīa: alias spectatur initium. ẜ. co. li. de resci. si eo tpe. ẜ. co. dudum. i. vbi de hoc.

g ¶ Promotus fueris. ad sacerdotium infra annum.

h ¶ Promouendum. ⁊ in veritate promotus nō fuisti: alias purgatur vitiū in vtroqȝ.

i ¶ Offensaȝ. sic. ẜ. c. perpetue cū suis concor.

k ¶ Indēnē. pone enī illuȝ qui fruct⁹ pcepit nō eē soluēdo: ita q iefficax ē actio ɔ eū. ẜ. de solu. odoardus dabit i ɔferenteȝ vt h vides: ⁊ h loqtur nō soluȝ de obligatiōe i foro aīe. sȝ ēt in foro iudiciali. dūmō de tali credulitate vel fraude fiat fides: tñ q fraudē allegat illā probabit. ff. de probatiōibus quotiens. §. qui dolo. ⁊ probabitur id per ɔiecturas. j. ti. pri. c. ii.

SI abbatem. Ponit duo dicta principalia scdm ibi: huiusmodi. do.

l ¶ Si abbatē. declarat q̄ no. ber. ẜ. c. d postul. c. vl. vltra mediū glo. ɔpo. ibidē i pn: ⁊ ea q̄ no. moderni d ɔsue. cū venerabil. ⁊ gar. ẜ. c. cupiētes. §. deiqȝ.

l ¶ Abbatē. idē itelligas de quolibet alio iferiori plato ab epō: q eadē ē ratio.

m ¶ Subiectū. qd cognosci pōt p decre. j. de priuil. si papa. idē de subiectis epō quo ad hoc eligi possunt. sȝ sine licētia episcopi nō trāsibūt.

n ¶ Epm. idem de alijs dignitatibus: puta ad aliam abbatiā. ẜ. c. c. nullus. cū si. ⁊ eadem est ratio.

o ¶ Elegistis. dubitationis fuit cā: epūs q nō hȝ liberū volatū sine lnīa pape dȝ postulari ad aliū archiepatū uel epatū: ⁊ si eligat nō valet electio. eadē ergo rō videbat i abbatē imediate subiecto: vt p id deberet postulari nō eligi. sȝ illud speciale i epis. ẜ. de renū. nisi cū pridē. nō enī quicūqȝ hȝ petere lnīam trāseūdi postulādus est: ut pbat. ẜ. c. si religiosus. ⁊ c. nullus. ⁊ i his q̄ no. de postu. c. vlt.

p ¶ Exinde. q elegistis ⁊ non postulastis.

q ¶ Prouincia. si enī legatus eēt. sȝ nō in illa puincia: lnīam dare nō potest. lȝ enī quedā possit que volūtarie iurisditiōis sunt ex puincia sibi decreta eūdo ⁊ redeundo: tñ ea que cōtentiose iurisditionis sunt nō pōt vt hic. ⁊. ẜ. de ɔsue. cū venerabilis. pmū pbat de offi. lega. q trāslationē. ⁊. c. p. ⁊. ẜ. de sen. ex. ad eminētiā. cū si. ⁊ q dicit si sit i puincia missus: qd est. j. q lȝ puīciā exiuisset dūmodo in legatione esset: adhuc licentiā dare pōt. ẜ. de offi. le. nouit. Si aūt exiuisset puinciam ⁊ legationē secus. ⁊ sic posset intelligi hec littera.

r ¶ Latere. s. cardinalis. j. de offi. le. c. ij. in fi. vbi dicam de hoc.

s ¶ Missus. subaudi vel ab alio qui haberet sup hoc spāle mādatum: vt i fi. ca.

t ¶ Deserendi. sicut enim iferior nō deserit sine sui supioris licentia suaȝ ecclesiā de renū. admonet. sic nec iste sine pape licentia qui sibi primus est supior ut sui legati de latere suū monasteriū deseret.

u ¶ Transeundi. qd si abbatia nō sit exempta: sed puilegiū hȝ q abbas ad epatū nō possit assumi sine se. ap. licētia ex cā forte: q abbates sevidentes recessuros res monasterij dispgūt: ⁊ habes de hoc puilegio. xvi. q. i. hinc ē ēt: nūqd poterit legatus de latere huic dare licētiā: satis videt istius decre. ar. q sic: q pōt omīa pter excepta. de offi. le. q trāslationē. xvi. q. i. frater. ff. de offi. psc. pto. l. vna. sȝ ad hoc. j. de v. sig. c. i. in pn. Unde no. q p hāc decre. reprobata ē opi. host. no. ẜ. de ɔsuetu. cū venerabilis. dicebat enim ibi ⁊ de renū. c. vlti. in prin. q illi legati habebāt spāle mādatuȝ transferendi abbates exemptos. alias id facere non possent p decre. de offi. lega. quod trāslationē. sȝ cōpost. ibi ɔtradicens q ex generali legatiōe hoc poterāt: ⁊ ei⁹ opi. hic approbat: ut video.

x ¶ Huiusmodi. sumptū ex eo qd no. gar. ẜ. co. cupientes circa pn. super verbo examen. ⁊ dic huiusmodi. s. de latere.

y ¶ Maius. vñ minores legati nō exequūtur officiū suū eo pñte. ẜ. d of. le. c. volens.

z ¶ Imperiū. q ordinariū est nec pit morte mādantis. j. de offi. le. c. ij. ⁊ in eo pares sunt consulibus ut ibi. Jo. an.

⁊ ¶ Habere. ff. de offi. presi. l. iiij. ff. de offi. pcon. sed ideo.

ɔ ¶ Officio legatiōis: q nō reqrit spāle mādatū ⁊ idē dicebam⁹ p decre. ẜ. c. q diligentia. vbi hoc tȝ cōpost. Itē q non erāt hec spālit reseruata.

ꝝ ¶ Legati. s. nō de latere. vel q dignitatē illā sibi vendicāt ecclesiaruȝ p textu. de qbus. ẜ. d offi. le. c. i. ⁊ pe. ⁊. j. co. ti. c. i.

a ¶ Hoc. s. confirmare epos archiepos ⁊ alios exemptos.

b ¶ Specialiter. no. qd nō tm valet gen⁹ quātū spēs de ap. c. ij. ⁊ de hoc de offi. ordi. si sacerdos ⁊. xxiij. di. quāquā.

c ¶ Cōmissuȝ. no. ⁊ breuiter q si exēptus plat⁹ inferior epō eligitur ad epatū tȝ electio: tñ transire nō poterit sine licētia quaȝ dat papa vel eius legatus de latere: si canonicus vel alius eligit in epm vel archiepm exēptū vel ad aliā dignitatē exemptā legatus de latere confirmat: inferiores legati non sine mandato speciali. Si aūt in epm vel archiepm postulet: tūc ut trāsire possit spālis licētia pape requiritur: q casus ille. s. epoꝝ trāslatio est de reseruatis. ẜ. de offi. le. q trāslationē ⁊ sic sane decre. istā itelligas. vnde nō dixit hic q legatus admittat postulationes: sȝ q ɔfirmet electiōes: epi āt nō eligūtur ut predixi.

SI compromissarius. Sunt due partes principales. Prima determinat certos casus dubios circa penam puatiōis. Scda ibi: porro alios circa penā suspēsionis. Posset ēt qlibȝ pars subdiuidi q̄ patēt. do. Declarat. hec decre. multa iura ⁊ multas opiniones: ⁊ maxie ea que no. Vin. ⁊ Ber. de ɔces. preben. ɔstitutus: in pma glo. ⁊ ipse ber. ẜ. co. cām ⁊ Inno. ⁊ hosti. ẜ. c. ne p defectu. ⁊ cōpo. c. ti. in causis. in fi. Jo. an.

d ¶ Cōpromissarius. vel cōpromissarij: cū eadē rō sit i plurib⁹: ⁊ i vnū ⁊ in plures cōpromitti pōt: vt hic. ⁊. ẜ. c. cām. ⁊. c. i cāis. ⁊. c. in iure. cum si.

e ¶ Episcopo. idē itelligas quo ad penam priuationis de iferiorib⁹ dignitatibus: cum semper inferiores locum habeāt rationes.

f ¶ Eligendi. ⁊ tunc poterit etiam postulare: ut. ẜ. co. in causis de renun. post translationem.

g ¶ Negligenter. alias nō curret tēpus. de ɔces. preben. q diuersitatem qd si dolo neglexerit: nūqd habebit locū qd hic dicit: an qd dicit. j. §. pxi. puto locū habere qd hic dicit: sufficit enim q nō eligit ad hoc. j. de ap. ab eo. vbi premittere facere q quis debet infra debitum tempus siue dolo siue negligentia id faciat equiparant: ad idem de testi. per tuas in fi. ⁊. ẜ. d rescrip. pleruqȝ.

h ¶ Tempus trium mensiuȝ.

i ¶ Statutum. l. di. postq̄. ⁊. ẜ. co. ne pro defectu.

k ¶ Superiorem. proximum vel ad capitulum in inferioribus i casu. de concess. preben. c. ii.

l ¶ Imputēt. puniunt. n. ex pprio facto nō ex alieno: q negligētē elegerūt.

m ¶ In talem. negligentem. s.

n ¶ Huiusmodi. eligendi episcopum.

o ¶ Trāstulerunt. poterāt enim sibi puidere sollicitū eligendo. Item alio mō. s. nō dādo eis totū tēpus qd habebāt. ad hoc de elec. cū i veteri cū si. ⁊ sic no. q negligētia pcuratoris nocet dño. de hoc. ẜ. vt lit. nō conte. c. i. in glo. vlt. pdunt enī ius ex quo p se vel p aliū debito tpe vsi nō sunt. ff. quead. serui. ami. l. vsu. Ad hāc pmā ptē ɔtradicit expresse. C. de tēpori. ap. autē. si tamē. vbi dr q si in cā appellatiōis eligātur arbitri: non currit biēniū appellatiōis psequende pendēte corā arbitris cā. etiam si mille

anni transirent. sed tunc currit cum arbitrium desertū fuerit. So. ibi compromissum factū est de voluntate pscribētis ⁊ eius cui pscribitur: ꝑ aūt de volūtate eius cui pscribit fm Inno. q hoc no. s. eo. ne pro ōfectu. i prin. nec p oia ē idē in arbitris cōpromissarijs: ⁊ cōpromissarijs datis ad eligendum: ut pz. s. eo. sicut. ⁊. j. de re iudi. cū ab vno. Si querat an cōpromittentes hoc mandatuz revocare possint dic vt no. s. e. i cāis antepe. glo.

a Eligat. infra debitum tempus.

b Imputari. in hoc cōcordabant supradicti doctores in glo. s. in prin. allegatis. c. s. e. i causis ⁊ bar. brix. in. q. venerali que incipit: canonici eiusdem ecclesie. peccata enī suos debēt ⁊c. j. e. §. porro. cū suis cōcor. ercepto cōpost. qui tenebat i totū ꝯ istū. §. in decre. s. eo. in causis. i fi. dicebat enī hoc casu ad supiorē ptātem devolui: cuz vice capituli compromissarij predicti fungantur.

c Ignorāter. hic oliz erant opini. ber. tenebat hāc opi. q̄ hic approbata ē. s. e. cāz. ⁊ in ꝑdicta decre. ꝓstitut⁹. de cōces. ꝑbē. ⁊ eadez rōne hosti. ibi ⁊ ꝓpo. e. ti. i cāis. i fi. dicebāt ꝓtrariū p decre. s. e. cū terra. q̄ decre. fi ob. ⁊ intellige eam vt ibi no. Itē illa rōne hoc dicebāt ꝙ isti cōpromissarij fungunt vice capituli: ꝫ capitulū eo casu iterum posset eligere. ergo ⁊ iste cōpromissarius: sed nō est vez vt hic vides.

d Functus. sicut in iudice siue bene siue male semel iudicante de offi. ō le. in lfis. ⁊. c. venerabilis. ff. de re iudi. l. iuder. ⁊. l. paulus. cum fi.

e Scienter. bene dicit: qz sicut a principio si ignoranter elegissent nō haberet locū pena ꝓsiliū. ita nec si ignorāter ratificent.

f Ratā. trahit enīz ratihabitio retro ⁊ compat mandato. ff. de reg. iur. hoc iure. §. deiecit. ⁊. l. semp. §. i. j. de sen. er. cū quis. ⁊. j. de reg. iur. ratihabitione cū suis cōcor. ⁊ bene poterāt ratā habere: qz suo nole id erat factū: alias secus: vt in predicta decre. cū quis. j. de reg. iur. ratum quis.

g Habuerint. in quo casu devoluitur prouisio ad papam. s. eo. ꝙꝙ.

h Libere. qz habebunt liberū tempus ac si noua esz vacatio: vt. s. e. si electio. si. de maio. ⁊ obe. cum olim.

i Eeosdē. Pbabam⁹ hoc olim p decre. de renū. post translationem in fi. nam ibi non valuit electio vel postulatio facta per cōpromissarium: ⁊ nihilominus papa mandat ꝙ cōpromittētes eligant.

k Idem fit. s. ꝙ electio libere ad eosdem reuertitur cōpromittētes.

l Eligit. cōpromissarius.

m Idoneum. s. e. cum in cunctis.

n Renuit. vl post ꝓsensū renūciat. vl diē claudit extremū. s. eo. si electō

o Consentire. approbant ꝑ supradicte glo. ber. ⁊ reprobat opi. hosti. q in hoc puncto dicebat ꝓtrariū in ꝑdicta decre. cām in fi. rōne p eum in supiori casu reddita: ⁊ qz verba cum effectu sunt itelligēda. s. de cle. nō resi. relatū. ⁊ capitulū posset. ergo ⁊ ille q ipsius vicē gerit. rciij. di. c. i. cū si. ꝫ hoc est falsum ppter supiorem rōnē qz functus est ⁊c. Et ꝙ dicit iste. §. ⁊ §. pri. quo ad secundum casum: verū itelligas nisi aliud caueretur i mādato: puta ꝙ possit eligere semel ⁊ pluries ⁊c. ⁊ ita terminauit bar. brix. i qōne sua dominicali q̄ incipit: quidā vederūt ptātē: vnde dicebat damasius. s. in predicta decretali cām. vbi electio defertur a iure pōt sepius fieri ⁊ variari: ꝫ vbi ab homine vnica electione cōsumit potestas. ff. de verbo. ob. eum qui certarū. §. vlti. nō ob. fm euz. ff. de optio. le. l. ii. vbi electio delata ab homine vnica electione nō ꝓsumitur: qz ibi nō fuit exhibita tota familia in q̄ debebat fieri electio. Distinxerūt quidā an det ptās pro nūcēdi an eligendi: ut in ꝓmo casu itez possit eligere. ⁊ i secūdo nō. que distinctio satis equa videt. nec ista decre. cōtradicit. qz de potestate eligendi loquitur. ut pz in ipsius principio.

p Eligitur. scienter: qz alias pena suspensionis locum non hz.

q Nō cōuenit. rciiij. q. iii. si hēs. ff. de dolo. ⁊ elegāter. C. de inoffi. test. si quis suo. in fi. C. de pe. sancimus. j. de iniu. ⁊ dā. da. ⁊ si pignorationes. j. de reg. iur. nō debet. ⁊ dic ut ibi.

r Premittitur. s. §. si vero.

s Teneat. s. de his q̄ fi. a maio. par. ca. q̄stiuit. cū suis cōcordantijs.

t Ecclesiasticis. que in ipsa ecclesia obtinet: vt statim sequitur.

u Concilium. s. eo. cum in cūctis.

x Ipso iure. approbatur i hoc opi. ber. ⁊ host. q hoc no. s. eo. innotuit. ⁊ opini. Inno. s. e. cū in cunctis. ⁊ reprobat opi. Ta. quā no. Ber. i decre. inotuit q dicebat ꝙ regrebat snia p decre. s. e. quisqs: sed nō est vez: ut hic patet ⁊ decreta. illa in alio casu loquitur.

y Huiusmodi. qō hic dicitur tenebat host. de elec. cū in cunctis. ⁊. s. e. ti. cām. i fi. ⁊ dic huiusmodi. s. pena suspēsionis p triennium a beneficijs.

z Eligendū. cpm vel supiorē p id qō statim sequitur.

⁊ Cōpromiss. rius. s. eo. cāz ⁊ idē si cps elegerit ꝓprio iure vt qz habet vocē i electione patriarche vel archiepi vel alterius episcopi: qz eadē est ratio.

? Sic peccante. s. in eligendo scienter indignum.

ꝫ Iure. j. de sen. er. qz periculosum. No. qz hz. hoc teneat hosti. in supradictis glo. ⁊ gar. in decre. cupientes. s. e. §. ceteruz tamē olim dubitabatur: iō qz decre. illa qz periculosuz videtur de sui mente intelligēda de suspēsionibus ab officio vel coherentib⁹ offō: puta ingressu ecclesie ⁊ similib⁹ ibi: ppter crecutionē pōtificalis officij ⁊c. ꝫ laudet de⁹ ⁊ dñs Bonifacius qui dubitationē illā mihi sustulit p hāc lām. ⁊ potuit cē rō: quia spiritualia sine tpalibus diu cē nō pnt: q̄ bnt se ut ꝓcera. i. q. iij. si qs obiecerit. ⁊. c. saluator ⁊ cēt verecūdū epos mēdicare. s. de renū. ad supplicationē.

a Locū. ꝯ. s. eo. ꝙꝙ. in fi. ibi soluitur.

b Restringit. dicebat host. i decre. cū in cunctis. ꝙ super hoc pūcto necessaria erat interpretatio: fouebat tñ cōtrariā opinionē: qz indefinite loquebat cōciliū ⁊ qz constitutio illa fauorabilis videbat ecclesijs. Concordat aūt ad hūc. §. s. eo. cupiētes. §. ceterū. Et nota penas restringēdas. j. de reg. iur. in penis. ubi de ꝑ

c Taliter. s. scienter indignum.

d Spāliter. qz ⁊ generalē offendit ecclesiam que vna sola est. rxiiij. q. i. loqtur

e Offendisse. quantū i eo fuit: lz conatus nō habuerit effectū: nō tamen fuit volūtas suis terminis ꝓtenta. ⁊ ideo puniēda: de pe. di. i. §. cogitatio.

f Illis. s. q̄ in ipsa ecclesia obtinet: vt hic vides: ⁊ sic declara decre. pmā isti⁹ ti. circa fi. ⁊ sic aliquis est suspēsus a bnficio in vna ecclesia nō i alia: sic. s. eo. cupiētes. §. ceterū. j. de of. or. si canonici. ō re. eccle. ꝑ ꝓsultissimo. Quid si i his casib⁹ eligens vel opponēs nō hz in illa ecclesia bnficiū: dic ꝙ pena ex ordinaria puniri poterit. s. de accu. sup his. de iudi. ad liberādā. C. de sepul. vio. l. vlti. i fi. cū si.

g In personā. qz a beneficijs ecclesiasticis triennio est suspensus.

Procurator. Ponit duo que reqrunt in procuratorio ad appellandum in forma. c. vt circa. Secundum ibi habeatqz. Do.

b Procurator. ad appellandū extra iudiciū. decre. enī ista in his casib⁹ locū hz in qb⁹ decre. ut circa. ꝫ decre. illa locū nō hz i appellatiōib⁹ interpositis i iudicio. j. e. ꝓstituto. ergo nec ista: lz alias dicam⁹ ꝙ pcurator est q de mādato dñi aliena negocia in iudicio administrat. ff. de pcu. l. i. ꝫ ad negocia ꝓstituit. j. eo. q generaliter. ⁊ ꝙ dixit ad appellādū itelligo ad quēcūqz ēt iferiorē papa ꝫ gar. q in oibus appellationib⁹ dixit illā decre. locū hē. lz guil. ꝯ: ut ibi dixit.

i Prouisionem. factam vel etiā faciendam: si cōtra certam personam appellatur. s. eo. qui contra certam.

k Decetero. extendit ergo ad futurum. s. eo. lz canon.

l Formam. s. eo. qz propter.

m Personas. in plurali dixit: vt cōprehēderet electū ⁊ eligētes. s. e. vt circa.

n Singulariter. ⁊ clare per hoc satis reputo solutā questionē quā olim formabāt guil. ⁊ gar. in decreta. ut circa. s. eo. an. s. sufficiat. opponēti dicere oppono homicidiū periuriū ⁊ simoniā: ⁊ dico p hanc lām ꝙ nō: ad qd enīz in procuratorio sic singulariter ⁊ clare fieri deberet expressio: si in appellatione ad idē fieri nō deberet: ⁊ de hoc dixit in ipsa decre. ut circa in glo. quid ergo.

o Speciale. No. ꝙ non tñ valet genus quo ad spēm quātum spēs. de hoc vide. rxiij. di. q̄ꝙ. ⁊. s. de offi. or. si sacerdos.

p Mandatū. nō credo ꝙ i casu isto locū habeat decre. illa. j. ō pcu. q ad agēdū: qz casus iste est spālis in quo semp regritur expressio. Idē credo in matrimonio contrahendo: ut eo. ti. c. vlti.

q Voz alias. bñ dicit. alias enī nō puideretur malicie: posset enī eē ꝙ pcurator credit ea vera esse que nō credit dñs. pcurator ergo iurat in aīam dñi nō in propriā. sup hoc dic ut. lxiij. di. tibi dño ⁊ de iur. ca. in ptractādis. de sacramento aūt calū. dicā. j. de iura. ca. c. ij. ij. responso.

r Esse. repete credunt.

a Si confirmationem. Probat qd hic dr. s. de preben. cum iam vnduz maxime p integrā: qz ibi ꝛfirmatus fuit electus ⁊ cassata confirmatio ꝓpter iuris ordinē nō obseruatū: ⁊ iterū papa de electiōe mādat inqri p decre. s. de re iudi. ad probandum vbi cassata est cōfirmatio propter defectum iurisditionis: ⁊ iterum de electione queritur.

b Electiōis. si aūt cassaretur electio seruandū est quod dicit. s. eo. qꝗ. ⁊ c. si electio.

c Juris solēnitatem. s. eo. qꝗ uis. ⁊ j. e. prouida. §. verum ⁊ j. e. c. vlt.

d Potestatē. puta qz als nō erat iudex: vl legitime appellatū erat ab ipso: nel papa inhibuerat. j. d ap. nō solū. vl erat ercōicatus publice iudex. de re iudi. ad ꝓbandū. uel ante ꝛfirmationem reseruauerat papa episcopatū. j. e. si eo tēpore. uel his similia: ⁊ ꝓpter hoc nō valuit ipso iure ꝛfirmatio.

e Propter hoc. propter cassationem. s. ꝛfirmationis.

f Canonica. ex pōnis ⁊ forma. s. e. qz pp. ⁊ c. cū i cūctis.

g Infirmari. imo iterū petit eiusdē electiōis ꝛfirmatio corā debito iudice: ⁊ seruabit debit⁹ ordo: ⁊ sic not. ex hac decret. qꝗ principale nō sequit naturā accessorij: lz accessoriū sequat principalis naturā. j. de offi. dele. si sup gratia. ⁊ d reg. iur. accessoriū. cuz suis ꝛcor. Sz qd dices ꝓut appet ex decre. si iudex cassat ꝛfirmationē vitio electionis. clarū ē si ꝓpter solennitatē omissam. ⁊ hoc est clarum vt hic: qd in dubio fatis videt vicendū inspici debere qd opponebat: ⁊ si ꝛtra electionē erant obiecta: dicat facta cassatio vitio electionis: si de solennitate omissa: tunc locum habeat hec decre. i dubio dicatur vitio solēnitatis facta cassatio ꝛfirmatiōis. ad hoc. ff. d suspec. tuto. hec eni. §. i. ⁊ facit quod ibi no. ad idem. ff. de excep. rei iudi. si ex testamēto. ff. de penis. si preses. ⁊ j. de reg. iur. in penis. ⁊ facit quod no. l. di. c. i. ⁊ de consti. ex litteris. Consulte tñ facit iudex si decernit ad instar eius qui remittitur de exercitu. ff. de his qui no. infa. l. i. ⁊ ij. ⁊ facit ad hoc qd no. moderni. s. e. sup eo. ⁊ hec vera dicantur cum iudex cassat confirmationem tantū: secus si confirmationem ⁊ electionē: qz tunc nō est dubitabilis hec questio. Jo. an.

Quia sepe. Prio narrat factum reprobatum. scdo motuū exprimens illō punit ibi: nos ipsoꝝ. tertio tollit obstātia ibi: non obstantibus. Do.

b Quia sepe. Aduerte. qz decre. ista nō principaliter facit ad titulū: sz qa vacāte ecclesia cū imminet electio faciēda si canonici videant bona vacantis dignitatis sibi deberi: difficultates ingerunt: tardius eligunt: ideo hic prouidit. ⁊ sic etiaz electiom faciende prouidit. idem dico de decre. s. e. faciāt. ⁊ c. generali. ⁊ facit. s. e. vbi periculum. §. prouisionis. Jo. an.

b Sepe. debuit igit ius sup hoc pdire. ff. de leg. nā ad ea. j. de restit. spo. frequēs. cū si. ⁊ ē si. j. de ꝓben. qz sepe. ⁊ de hoc de despon. īpu. lkas. in glo. pe.

i Collegiatis. in alijs nō habet locū hec decre. sed. j. de offi. ordi. presenti. ⁊ q̄ dicuntur ecclesie collegiate. diri. s. eo. statutum.

k Vacantibus. principali prelato per cuius mortem dicuntur viduate. s. e. ne pro defectu. ⁊ c. quia propter.

l Earūdem. No. qꝗ ad extraneos ⁊ qui nō sunt de collegio non extenditur hec constitutio: vt hic vides.

m Dimissa. de quibus an testari potuissent: dicam. j. de offi. ordi. presenti.

n Expendi. ut. s. eo. cupientes. ⁊ de offi. ordi. presenti. §. porro.

o Reseruari. lxxv. di. qm̄ quidā. xij. q. ij. nō lz. ⁊ c. illud. ⁊ fiet hec reseruatio p economum si cum habeat: ut in predictis iurib⁹: uel per visitatorē uel administratorem ecclesie si quē habet. j. eo. is cui. ⁊ de supplen. negligen. prelato. ecclesie. ⁊ super hoc adde qd no. Jo. an. in predicto. c. illud. xij. q. ij. Sed pone vacāte sede certuz est qꝗ capitulum succedit in iurisditione. s. de maio. ⁊ obedien. cuz olim. ⁊ j. e. ti. c. vno. ⁊ de insti. c. ij. nisi esset visitator datus a papa. j. eo. is cui ratione istius iurisditionis aliqua proueniunt: puta ex condēnatione vel sigillo vel huiusmodi: nūquid I his locū habet decre. puto qꝗ non: qz ex quo cōpetit eis iurisditio. ergo ⁊ oīs iurisditionis fructus qui accessorius ē: de regulis iuris accessorium cum suis concor. ⁊ hoc forte voluit dicere illud relatiuum qui in vtilitate ⁊c. Archi. contra: qd est hodie approbatū p clemen. eo. ti. statutum. ⁊ ibi vide. in glo. hic pater.

p Earum ecclesiarum cathedralium regularium. ⁊ collegiatarū.

q Maneāt. qz nō dimittitur peccatū nisi restituatur ablatum. j. de reg. iur. peccatum. cum suis concordan.

r Offō. quidebit autē qꝗ de ipsoꝝ fructib⁹ officietur ecclesia. s. eo cum ex eo. §. porro. ⁊ s. d ap pel. peruenit.

s Beneficijs. qbuscūqz: aliud in casu. s. e. cu piētes. §. cetery. ⁊ s. eo. si cōpromissari⁹. §. pe. ⁊ vlti. Si querat que est rō quare ibi solū a beneficijs ipsi⁹ ecclesie suspēsus est. hic vo ab olb⁹ q̄ etiā extra illaz ecclesiam habet. Breuis est solutio qz hic ab officio suspēsus est: ibi vero nō. cum ergo ab officio suspēsus sit ⁊ ab omnibus beneficijs dr ē suspēsus. lxxi. di. eos. de clericis excōmini. latores ⁊ grauior pena bene debuit h opponi. cū possit statim sibi prouidere restituēdo: ibi suspensus est vsqz ad triennium.

t Donec. ipsis igitur restituentibus ipso iure sine alia sententia restituti erūt: ut no. Jo. an. lxxi. di. si q. xvi. q. vij. si qs deinceps. ⁊ ber. s. de matri. contrac. contra interdic. eccle. de muliere.

u Plene. etiam vsqz ad ouum. iij. q. i. re integranda.

x Restituerint. non credo hic cautionez sufficere iam enim hoc fuisset expressum. sicut. j. de vsu. c. il. ad hoc. s. de deci. ad audientiam sic etiam excōmunicato pro manifesta offensa vel contumacia non sufficit cauere. j. de senten. excōmu. venerabilibus.

y Consuetudinibus. multum vigebant he consuetudines in partibus gallicanis: ⁊ per hanc decre. s. eo. cum nō deceat. potes exemplificare id quod dicitur. s. e. li. de constitu. c. i. vt ibi diri.

z Firmitate. puta cōfirmatio īferioris a papa: vel appositione pene: uel his similibus.

⁊ Omnia. indulgentias priuilegia vel statuta: in alijs aūt ecclesijs non sunt reuocata predicta: seruari tamen debet quod dicitur. j. de offi. ordi. p senti. §. porro. ⁊ ideo statim sequitur quo ad hoc.

Quinto. Sunt due partes. Scda ibi: qñ vero vbi ponit quid in iudicialibus ⁊ cām reddit ibi: cum p eam. Dominicis. Habuit ortum hec decreta. ex his que not. Guil. s. eo. ut circa in glo. no. ergo ⁊ gar. ibidem. in glo. sed nunquid. vbi dicebant contrarium eius quod hic dicitur. s. qꝗ vtrobiqz decre. illa locum habeat: allegabant decre. s. e. quātis. ⁊ generalem rationem decreta. scilicet vt via malicijs precludatur. Sed magis habemus parata remedia in iudicio q̄ extra iudiciuz: ⁊ ideo maior fuit extra iudicium adhibenda cautela. ⁊ decreta. quātis. in alio casu loquitur. Jo. an.

? Constitutio. s. e. ut circa. alias ꝛstitutio. alias ꝛstitutum.

ꝓ Negocijs. electionum postulationum aut pusionum.

a Anteriora. de appella. ut debitus. j. eodem titu. cordi. ⁊ s. eodem capi. cum mille si.

b Eam. constitutionem. ut circa.

c Immutata. nota correctionem iurium euitandam. s. eo. cū expediat cum suis concor.

Scti. Primo tractat de his que sunt iurisditionis. Secundo de his quē sunt ordinis ibi: illa quippe.

Cassata cōfirmatione vel cassata nūciata ꝓpter defectum iurisditionis vel solēnitatez omissaz: non pp hoc electio cassata dicet. Jo. an.

Si ꝛfirmationē[a] electiōis[b] propter debitā iuris[c] solēnitatem in ꝛfirmatione ipsa omissaz uel ex eo qz ipse qui ꝛfirmauit cōfirmādi nō habuit ptātē[d]: cassari seu cassaz ⁊ irritam nūciari cōtingat: nō propter[e] hoc precedēs electio si als sit canōica[f] intelligit ifirmari[g]. Idē.

Si vacante cathedrali regulari vl collegiata ecclesia: singulares persone capituli vel cōuētus occupāt bona a prelato dimissa: vel vacationis tpe obueniētia: donec plene restituāt ab officio ⁊ quibuscūqz beneficijs sunt suspensi: non ob. priuilegijs statutis ⁊ ꝛsuetudinib⁹ q̄ cūqz firmitate vallatis. Jo. an.

Quia sepe[h] cōtingit qꝗ cathedralib⁹ ⁊ regularibus ac collegatis[i] ecclesijs vacantibus[k] capitula conuentus collegia ⁊ singulares earundem[l] persone bona a prelatis ipsarū dimissa[m]: vel vacationis tēpore obuenientia: que in vtilitatē dictarū ecclesiarum expendi[n] vel futuris deberent successoribus fideliter reseruari[o]: occupant: inter se diuidunt surripiūt: dilapidant: dissipant: ⁊ consumunt in earum[p] graue dispēdiū ⁊ iacturaz. Nos ipsorū ausus reprimere ac ecclesiarū indēnitatibus precauere volentes: decernim⁹ vt hi qui premissa dcetero psumpserint: eoipso sint: ⁊ tādiu maneāt[q] ab offō[r] ⁊ beneficiis[s] quibuscūqz suspensi: donec[t] plene[v] restituerint[x] quicquid de bonis pceperint supradictis. Non obstantibus qbuslibet priuilegijs vel indulgentijs aut cōtrarijs consuetudinibus[y] cōstitutiōibus vel statutis iuramento confirmatiōe se. ap. aut alia quacūqz firmitate[z] vallatis que omnia[a] quo ad hoc auctoritate apostolica reuocamus cassam[b] ⁊ irritam[c]: ac n ullius deinceps volumus eē firmitatis. Idem.

Declarat decre. ut circa dicens qꝗ solum in extraiudicialibus appellationibus locuz habet. Jo. an.

Constitutio[?] felicis recordationis greg. pape. predecessoris nostri edita in concilio lugdunensi formā exprimēs ꝓm quaz ab his q in electionibus postulationib⁹ aut ꝓuisionibus se opponunt: debeat appellari locuz sibi non vendicat: nisi solū cuz in eis extra iudiciū appellatur. Quādo vero i iudicijs in huiusmodi negocijs[ꝓ] appellari contingit: anteriora[a] iura. Cum per eam[b] immutata[c] non fuerint: obseruari opportet. Idem.

Vtis plena administrationem cathedralis ecclesie in spiritualib⁹ ⁊ tēporalibus iurisditionalia exercere pōt: sacramētalia non nisi episcopus fuerit. h. d. Do.

Si cui procuratio seu administratio cathedralis ecclesie ple

na ꝛ libera[a] in spūalibus[b] ꝛ temporalibus a se.ap.cui soli[c] hoc ꝯpetit ē cōmissa: pōt alienatiōe bonoꝝ q̄ mobilium[d] duntaxat excepta oīa q̄ iurisditionis episcopalis existunt ꝛ que pōt electus exequi ꝯfirmatus[e] libere exercere.[f] Illa quippe que ministeriū ꝯsecratiōis exposcūt: nisi fuerit epūs: p alios faciat episcopos expediri[f]. I Dem.

¶ Monialis non eligit nisi pegerit.xij.an. ꝛ sit tacite vel expresse ꝓfessa: nec eligitur nisi peregerit .xx.x.an. ꝛ fuerit expsse professa. h.d. p̄ma pars vsq3 ibi sane. Jo.an.

Indēnitatibus monasterioꝝ monialiū q[g] frequēter pp electōes in discordia celebratas i ipis grandia in spūalib⁹ ꝛ tpalib⁹ dispēdia[h] patiuntur occurrere desiderabiliter affectātes[i] statuimus: vt cuꝫ in eis fuerit electio facienda: nulla moialis nisi duodecimū[k] an. pegerit[l] ꝛ professa fuerit tacite[m] vel expsse ad eligēdū cuꝫ alijs[n] admittatur nec i abbatissā aut ꝓorissaꝫ[o]: vbi p ꝓorissā monasteriū gubernat[p] decetero eligat[q] aliq̄ nisi tricesimuꝫ[r] ānū ꝯpleuerit: ꝛ expresse[s] ꝓfessa fuerit ordinē regularē. ¶ Sane[t] si ad electiones p formā scrutinij procedat ꝛ votis in diuersa diuisis[u] electōes plures i discordia celebrari ꝯtigat ea q̄ a duab⁹ ptib⁹[x] nūero fuerit celebrata: exceptiōe seu ꝯtradictione aut appellatione q̄cūq3 ptis alteri⁹ nō obstāte[y]: p supiorē ꝓus tn̄ ex officio[z], put spectat ad ipsum diligenti[τ] examinatiōe p̄missa: si alias inuenta fuerit canonica[?] confirmetur

a ¶ Et libera no.ar. ꝙ prelatus hꝫ liberam ꝛ generalem: ꝛ h no.io. v.q.iij.c.vlt.in fi.mag.glo.alibi.no.ꝯtrā.xi.q.i.c.vl. p p̄ma pte facit.vij.q.i.c.i.xvi.q.i.ꝛ tpis.xi.q.i.relatio.ꝛ.s.e.cū nobis oli.in fi.siue dicat hīe libere liberā ꝛ generalē: siue generalē ꝛ nō liberā: siue ecōuerso donare nō pōt nisi hēat cōsuetudo ꝛ modica.de dona.ceterum.

b ¶ Spiritualibus. pos sunt igitur dare lr̄as cōmēdancias ad ordines.j.de tēp.or.cuꝫ nullus.§.pe.ꝛ puto ꝙ iste administrator dispensatione decre.cū ex eo.s.e.ti.facere possit p hāc decre.

c ¶ Soli.preterq̄ in casu.j.de sup.ne prela.ecclesie cathedrali.

d ¶ Immobilium.puta ꝙ mobilia ꝛ pciosa possit in casu licito alienare de his eni que seruando seruari nō possunt nō est dubiuꝫ.C.de admi.tut.lex que.si voluisset papa ꝙ alia mobilia alienare si posset hic generaliter locutus fuisset: sicut fecit .s.e.ti.nihil ē in fi.ꝛ.s de accu.c.vlt.j.c.pri.§.si vero.aliqd.n. debent verba opari.j.de puile.si papa.i.rn̄so in fi.ꝛ.s.de deci.ad audientiam.C.de codicil.si idem ad hoc verbū istud qd.j.sequitur duntaxat.ꝛ sic no.ex hac decre.ꝛ ex p̄dicta decre.nihil est.j.c.pri.administratorem ecclesie vacantis siue datū a iure vel ab homine imobilia alienare nō posse.

e ¶ Cōfirmatus: que sunt ista: vides no.s.e.transmissam.dubitari solet an istius administratoris officium expiret mortuo papa.ꝛ dixit cōpost.s.eo.cū nobis olim ad fi.ꝙ nō expirat.ordinariā.n.hꝫ ptātem ad hoc.ff.d iurisdi.om.iu.l.ꝛ q2.ꝛ.j.de offi.le.c.ii.no.etiaꝫ ibi qd eoipso ꝙ papa dat administratorē uel visitatorē ecclesie cathedrali: si postea canonici etiam ignorāter eligant epm nō tenet electio: q̄si papa dando visitatorem ad se ꝓuisionē reuocauerit: ꝛ sic dicit ꝓnunciatū in curia: sꝫ nō bn̄ ꝓbat iure.

f ¶ Expediri.ꝯcordat.vij.q.i.pontifices.ꝛ sic mādat quod per se non pōt quod dic ut.s.e.suffraganeis.s.de transla.c.i.

I ¶ Indēnitatibus. Diuide decre.in septem ptes. In prima ponitur ꝯstōnis cā: ꝛ ꝯstitutio circa personas eligentes ꝛ eligendas in monasterijs monialiū.in secūda ibi: sane.ponit quid iuris cū in ipsis monasterijs plures fuerint electe in discordia per formā scrutinij.in tertia que incipit ibi.ceterū ponit quid iuris cū electe per formā ꝯpromissi aliqua pars se oppōit.in quarta ibi.porro declarat an decre.ut circa.ꝛ decre.cupiētes .s.e.ti.habeant locum in causis ipsarum electionū.in quinta ibi. postremo excōicat aduocatos ꝛ alios vocatos pro dictis electionibus q discordiā seminauerint vel exortā nutriuerint.in sexta ibi.supradicta.fit ampliatio ꝯstōnis ad canonicas nō ꝓfessas ꝛ que habent proprium.in septima ibi.ad hoc.fit quedā protestatio ꝛ antiquorum iurium saluatio. Jo.an.

g ¶ Que.s.monasteria.

h ¶ Dispendia.s.eo.quia propter.

i ¶ Affectantes.s.e.cupientes.

k ¶ Duodecimū.q2 tūc dr̄ pubes: de despon.impu.puberes.ꝛ ideꝫ est in viro: q2 ante pubertatē ad eligendū nō admittit.s.eo.ex eo quod.

l ¶ Peregerit.sic.j.e.cum in cūctis.s.de eta.ꝛ quali.c.vno.s.de of.de lega.cum vigesimum.

m ¶ Tacite.idem in monasterijs viroꝝ.s.eo.ex eo quod in fi.s.eo.auaritie.ꝛ.c.fundamenta.§.proinde.

n ¶ Alijs.professis.

o ¶ Priorissam.idem in alio quocūq3 noīe vocet ad hoc.

p ¶ Gubernatur.j.de sta.reg.c.vno.ꝛ p hāc lr̄aꝫ puto ꝙ in priorissaꝫ uel suppriorissam claustralē bene possit assumi minor .xxx.annis: ꝛ de talib⁹ .s.de sta.mona.cum monasteriū.ver.prior autem.

q ¶ Eligatur.eligi prohibet: sed non postulari: sic in epo qui infra idē tpīs nō eligitur.s.eo.cum in cūctis.sed bene postulatur.s.e.innotuit.ꝛ puto ꝙ debeat postulari a papa.j.de eta.ꝛ quali.c.vno.

r ¶ Trigesimum.olim abbatissa debebat esse sexagenaria.xx.q.i.iuuenculas.sed nō vtebatur illo iure: sed per decre.s.eo.cum in cūctis.§.inferiora.eligebatur que attigerat.xxv.an. nunc autē imposita est certa meta quam licet in abbatissis seruemus: in abbatibus locum habere nego.ut .j.in fi.c. Jo.an.

s ¶ Expresse.nota ꝙ in eligente sufficit ꝙ sit tacite professa: qd fit cū maior sciens ꝛ sponte sumit habitum professoꝝ infra annū: ꝛ triduo perseuerat.cum stat in religione vltra annuꝫ his modis fit tacite professio ꝛ hoc verū in religionibus nō mēdicātibus: ꝓbatur h.s.de reg.ad nr̄am ꝛ.c.ex parte.ꝛ.j.e.titu.ꝯstōnem. In electa requirit expressa ꝓfessio ut h ꝛ idē per oīa in monasterijs virorum: ut.s.eo.nullus.ꝛ.c.ex eo quod in fi.

t ¶ Sane secūda pars.

u ¶ Diuisis.quod si est nō est nouū nec reprehensibile.lxiij.di.nosse.ꝛ.c.vlti.ꝛ.viij.q.i.nec nouū.

x ¶ Duabus.s.s.eo.si quando.

y ¶ Nō obstāte.hoc intelligo nisi opponat id qd eligētis votū nulluꝫ reddat: ita ꝙ nō remanēt due ptes.ar.s.eo.si qn̄.pone eni ꝙ opponat ꝙ eligētes nō sunt tacite vel expresse ꝓfesse: vel nō sunt puberes.s.proxi.rn̄so.vel ꝙ in monasterijs nō mēdicātibus sunt alique recepte quaꝝ non valet receptio.j.d sta.mo.c. vno .§.sane. Dico tales exceptiōes admittēdas: ad hoc de offi. dele.ex parte.ij.ꝛ facit qd dixi.s.eo.quorūdā.vbi ergo de duabus ptibus cōstat nec opponit aliquod qd illas minuat: aliq̄ nō obstabit exceptio.ꝛ sic itelligas hāc lr̄aꝫ. Alij ꝯdicētes hic spāle in casu nr̄o ꝙ excōicate suspēse ꝛ interdicte ꝛ similes persone: ꝛ eligentes sciēter indignaꝫ admittentur ꝛ cōputabunt in numero: sed que nō sunt ꝓfesse uel minores nō: q2 non faciunt numerum. Quidam vero dicunt exceptioneꝫ excōicationis bene admitti ꝯtra eligentes: q2 excōicatio ꝓuat voce ꝛ numero.ij.q.i.nomē ibi: d numero collegarū eius supprimere vel delere ꝛc̄.sed sciēter eligens indignā: lꝫ priuet voce nō numero: ꝛ ibi nō obstat talis exceptio supioris: tn̄ offm̄ his casibus nō deficiet ut sequit: ego iā his in iudicijs conabar defendere ꝙ eligētes sciēter indignā tanq̄ suspense ꝛ irregulares repellant: ꝛ votoꝝ suoꝝ nō hēatur cōputatio: ita ꝙ s̄m hoc electio a minori pte numero possit valere: quo eni ad illā electionē dicaꝫ illas in numero nō cōputādas: vt vitet antiquoꝝ iuriuꝫ correctio.si eni ita simpliciter stam⁹ numero: qd dicem⁹.si.xij.sunt moniales.vij.nolūt eligere: instat finis termini.alie v.eligunt q̄re valuit electio facta ab ipsis.v. Quid si papa interdixit.vij.monialib⁹ ne eligant q̄re nō valebit electio facta a.v.si hoc est in interdicto hoīs: q̄re nō erit in iterdicto iuris nō video. Iteꝫ pone ꝙ alique moniales elegerūt alternatiue ꝯditionaliter vel icerte: ita ꝙ vota earū transferantur in alias.s.c.ij.dicem⁹ ne voces alteri⁹ ptis lꝫ forte sit minor numero nō valere ex his ꝛ sil̄ibus rōnibus vr̄ nō hēri debere rōnem votoꝝ illaꝝ que elegerunt scienter indignā.sꝫ ꝯ hoc facit: q2 si nō fit collatio i electionib⁹ monialiū: vt.j.e.c.§.vt aūt.ergo pena ꝓuationis in eis locū nō hꝫ: sed hoc nō est verū ut ibi.j.dicā i glo.no.ex hoc. Itē ꝯ id facit finis.c.vbi dr̄ multa spālia statuta in his electiōib⁹ sed id nō ob.q2 preter illō sunt spālia multa: ut.j.patebit. Itē obstabit ꝙ lr̄a dicē numero. Itē qa s̄m hoc nihil eēt quo ad hoc nouū in electionib⁹ monialiū: q2 id erat statutū.s.e.si qn̄.per qd.c.ex p̄n.ꝛ.fi.ꝛ per decre.s.eo.scriptū.i q̄tuꝫ i illis dr̄ ꝙ ꝯ duplo maiorē partē numero pōt obijci id qd votū annulat: ꝓbari vr̄ ꝙ votū nulliū ꝯputet in nūero. Et si dicam⁹ vota taliū ꝯputari: multo forti⁹ vota ꝯtēptoꝝ.vn̄ iaꝫ in causis succubui: ꝛ iudicio meo nō solū vtilis: imo ꝛ necessaria eēt declaratio: ꝛ idē dico circa decre.s.e.quorūdā. vbi hec oīa intelligunt repetita.recepi qd seruat curia: ꝙ in ista decre.ꝛ decre.quorūdā.ꝓcise stet numero: ita ꝙ nō habeat rō excōicationis: suspensionis: irregularitatis: ꝛ alioꝝ que reddūt votū nulliū: ꝛ audiui boñ.papā sic in ꝯsistorio dixisse.vide in cle.e.ti.qd circa.ꝛ qd ibi no. Quid dicem⁹ si in ꝯcordia vel a duplo maiori pte sit facta electio: erit ne de necessitate ꝙ fiat ꝓclamatio s̄m formā decre.vlt.j.e.ti.ita ꝙ aliter nō valeat ꝯfirmatio. Et procedit dubitatio ista: q2 ex eo casu non admittit aliqua exceptio: ut hic: ad quid hꝫ fieri ꝓclamatio: puto ꝯtrium cū illa decre.indistincte loq̄tur.preterea posset esse moniales illas non esse professas: vel non esse etatis legitime: ꝛ iste saltē exceptiōes nō possunt negari quin admittant cū numerū diminuant: ut.s.dixi. Itē forte de ꝯsuetudine prescripta vel ꝓuilegio nō ad ꝯuentū: sed ad alios spectat eligere.fiat ergo citatio: ut ꝛ hoc sciatur: vel forte tenent eligere de certo loco.s.de ꝯsuetu.cū dilectus.de ver.sig.cum abbate. Itē quid dicemus in monasterijs que p mares regunt. Sunt.n.quedā monasteria monialiū que p priorē reguntur.ꝛ moniales eligunt sibi illū priorē: ista talia monasteria sunt mihi nota: hēbit ne locū hec decre.in talib⁹ electiōibus.ꝛ p p̄n.c.vbi dicit statuim⁹: vt cū in eis fuerit electio faciēda: ꝛ p finē vbi dicit in.§.vlti.in prin.in qbuslibet mulierū monasterijs ꝛc̄.vr̄ ꝙ sic: satis credo ꝙ inq̄tuꝫ decre.ista i spicit eligētes ꝛ factū eaꝝ: ēt in talib⁹ electiōib⁹ hēret locū hec decre.puta ꝙ ꝛ tūc eligētes sint professe: sint etatis legitime: possent accedere collationē zeli ꝛ meriti omittere ꝛ his similia: sed inq̄tum ꝯstō inspicit electā: puta ꝙ sit.xxx.an. ꝙ administret ante ꝯfirmationē electa a maiori pte ꝛ his similia: forte in illis locū nō habent: ꝛ iudicio meo circa hoc etiā esset necessaria declaratio.

z ¶ Officio.ex quo examinare habet ꝛ supplere in his causis ēt de fcō.s.e.cū nobis olim ꝛ ibi de hoc.s.de postu.bone.i.ꝛ.xxviii.di.priusquam.

τ ¶ Diligenti.s.e.nihil.ꝛ de pben.graue.nemini eni cito debet manū imponere: ut.xxiiii.di.§.i.lxxviij.di.qd est cito.s.e.cū nobis.ꝛ.j.e.c.vlt.

? ¶ Canonica.ex forma debita ꝛ ꝓsona idonea.vnde si eēt illegitima nata.s.e.

cum in cunctis. de ſi. presbꝫ. per totum. vel corrupta. xx. q. i. iuuēculas: vel aliat indigna: nō confirmabitur.

a ¶ Abbatiſſa. nota q̃ prioriſſe nō benedicitur. ſed abbatiſſe. ⁊ negligentibꝰ recipere benedictionem infra annū a tempore confirmationis imponitur pena per concilium vicſi. de ſta. regu. attendentes. §. ſtatuimus.

b ¶ Earūdē. ad quas ꝓceſſum fuit per formam ſcrutinij.

c ¶ Ꝓceſſum. hoc eſt contra iura. s. e. publicato. ſz ē in hoc caſu ſpāle: ut vt in ſi. Idem in electione ſummi pontificis. s. eo. lz de vitanda.

d ¶ Diuertāt. nō ſic in electiōe pape: q: etiā poſtq̃ diuerterunt cardinales ad alios actꝰ pñt accedere: ſed hic ſecus: ⁊ poteſt eē rō: q: maior ꝓſtātia eſt in viro q̃ ī muliere: ⁊ q: in electiōe req runt neceſſario due partes: ſed hic nō neceſſario. ⁊ adde rōnez ipſius decre. lz de vitāda. in ſi.

e ¶ Extraneos. ſic. s. e. q: propter. ⁊. c. cū poſt petitā: ⁊ eſt ſimile quod de teſte dr. s. de teſti. cog. preterea.

f ¶ Omni prauitate. ut ſimoniaca datione: de aliq̃ pactione illicita: vel coactiōe: vt extorſione. ſi. s. e. q̃uis. ⁊. j. c. pri.

g ¶ Maiorem. ſecus de minori. j. e. c. §. ſi qua.

h ¶ Computatis. ille enim diſſentire non poterunt: cum de illis cautum non ſit.

i ¶ Benedicat. ſi fuerit abbatiſſa: ut. s. §. prori. in ſi.

k ¶ Ab initio. j. de reg. iur. ratihabitione. cū ſuis ꝓcordā.

l ¶ Premiſſum. ſ. ꝑdictione: exceptione vel appellatiōe partis alterius nō ob. premiſſa tñ diligenti inquiſitione ex officio ſuo fuit premiſſum.

m ¶ Talis. ſcilicet que abinitio vel per acceſſum habuit duas partes.

n ¶ Poſſeſſionem. a qua non impeditur alias quis poſt ꝓfirmationem niſi crimen cuz infamia opponatur. s. de accu. accedens.

o ¶ Facultas. ſic. s. de ꝓceſ. p̄ben. poſt electionē. i ſi. ⁊ ō ap. ꝓſtitutis in ſi. Et ſic no. q̃ datur actio cui denegatur excep. ꝑ id. ff. de reg. iu. iuuitus. §. cui damus. ſed eſt ſpāle. ⁊ adde qō diri. j. de reg. iur. qui ad agendū.

p ¶ Alterius. ſ. minoris.

q ¶ Inquirenda. ſ. de forma electionis ⁊ perſona electa.

r ¶ Strepitu iudicij. ſic. s. de accu. olim. vbi de hoc. vtrū legatus vel iudex inferior poſſit cōmittere cauſam decidendam ſine iudiciorum ſtrepitu: ⁊ quid importent verba iſta. vide quod diri. j. de here. c. vlt.

s ¶ Interim hac cauſa pendente.

t ¶ Auctoritate. no. nouū caſum hic ⁊. j. §. ceterū. vbi electa ātē confirmationez adminiſtrat: aliū habes. s. e. nihil eſt: aliū. s. e. licet de vitanda. xxiij. di. in noſe alium ſm quoſdā in īperatore: ut ſola electione adminiſtret. xciij. di. legimus.

u ¶ Libere. ut. s. e. cū nobis olim in ſi. ⁊. s. c. prori.

x ¶ Rebus. ſtrictius loquitur q̃. s. eo. c. prori.

y ¶ Recipiat. ꝓuēt? tñ recipe poterit ſz diſtictōez. j. ne ſe. va. c. vno ⁊ ō reg. c. ul.

z ¶ Al minori pte. aduerte decre. iſta bene determinat quid iuris qñ facta eſt electio a duplo maiori: ⁊ a maiori: ⁊ a minori. Quid dices in quarto caſu: cum electiones parces voces habeant numero: nunquid altera poterit per acceſſum ratificari: credo q̃ non accedat ad hoc quod no. s. eo. eccleſia veſtra. ij. ad ſi. ⁊ hoc credo precipue iſta ratione: electio facta a minori parte ad quācunqz dignitatem nulla eſt ipſo iure de religioſo quocūqz. s. eo. quorūdam. ⁊. j. ſtatim ſequitur: b igitur eſt ratio quare per acceſſum ratificari nō poteſt: quia qō a ſui principio ſic nullum fuit: tractu tpis non conualeſcit. j. de reg. iu. non ꝓfirmatur. cū ſuis cōcordantijs. ⁊. s. e. auditis. ſed electio facta a media parte ēt nulla eſt. s. e. q: pp. ⁊. c. eccleſia veſtra. i. ⁊. ij. ergo per acceſſum ratificari non poterit. preterea publicato ſcrutinio ⁊c. s. e. c. publicato. ſed iurium correctio eſt vitanda. s. e. cū expediat. ab illo igitur non recedam: niſi inquātum expreſſum inuenio. ſed in electione facta a maiori parte inuenio expreſſum q̃ augetur per acceſſum: hunc igitur caſum non extendam. ad hoc. j. in ſi. c. dicam. ergo ſm hoc minorem partem illā que non eſt maior: ita q̃ acceſſus haberi non poſſet.

⁊ ꝓfirmate electe ſi abbatiſſa[a] extiterit: benedictio impendat. ¶ Si autem nulla earundem[b] electionis a partibus fuerit celebrata duab[c] tunc nō obſtante q̃ ſit publicatum ſcrutiniū ⁊ ad electionem proceſſum[c] poſſint moniales que in aliaz vl'in alias direxerāt vota ſua licite per conſenſum antequaz ad actus diuertant[d] extraneos[e]: omni prauitate[f] ceſſante ad illam accedere: que ab alijs maiorem[g] partem conuentus numero facientibus eſt electa: ⁊ ſi per acceſſuz huiuſmodi ad duas partes peruenirī poterit: illis q̃ antea in eā ꝓſenſerāt computatis[h] ꝓfirmetur ⁊ benedicatur[i]: acſi duas partes ab initio[k] habuiſſet: ut in caſu proximo eſt premiſſū[l]. ¶ Aliū ſi q̃ fuerit moniales que poſtq̃ in premiſſis caſibus talis[m] confirmata ⁊ benedicta extiterit: ac poſſeſſionem[n] ſue adminiſtratiōis fuerit aſſecuta: uoluerint ī modum denunciationis uel accuſationis: ut a dignitate deijciatur adepta: ꝓponere aliquid contra ipſam: eis predicta ꝓponēdi minime ſit ſublata facultas[o]. ¶ Si vero ad illaz que a maiori parte vt premittitur ē electa noluerint alie accedere moniales: vel ſi acceſſerint: non tot tamen quot cuz alijs prius in eam cōſentientibus faciant duas partes: tunc ſuper obiectibus partis alterius[p] ſi que fuerit: ⁊ ſuper alijs que in tali negocio ſunt ex officio inquirenda[q]: plene ſine ſtrepitu[r] iudicij ⁊ figura per ſuperiorem īquiratur primitus antequam ꝓfirmetur eadem electio vel etiam infirmetur: ſed interim[s] preſentis ꝓſtitutionis auctoritate[t] in ſpiritualibus ⁊ temporalib[u] libere[x] adminiſtret: ſic tamen quod de rebus[x] monaſterij nil penitus alienet: nec aliquam in monialem recipiat[y] quoquo modo. ¶ Si qua vero a minori[z] parte ꝓuentus numero nominata fuerit vel electa: ex nominatione vel electione huiuſmodi quas eoipſo q̃ pars minor eas fecerit: vires aliquas nolumus obtinere[a]: ipſi? ius aliquod quomodolibet non queratur: nec ad eam ab alijs per conſenſum in hoc caſu valeat acceſſus haberi. ¶ Ut tamen cum per predictam formam proceditur facilius in huiuſmodi monialium electionibus ad concordiam veniatur: decernimus vt non zeli ad zelum nec meriti ad merituz: ſed ſolum numeri ad numerum fiat collatio[b] in eiſdem. ¶ Ceteruz[c] ſi per formam compromiſſi[d] fuerit in electione proceſſum ⁊ electe pars aliqua ſe opponat: ſi minor[e]: ipſius vt in forma[f] ſcrutinij ſtatuitur[g]: cōfirmet[h] eadē electio ⁊ eidē benedictio[i] ſpendat: ptis eiuſdez[k] ꝓtradictiōe vl'exceptiōe aut appellatiōe q̃libet nō obſtāte: ſz p hoc denūciādi vl'accuſādi eaz poſtmodū ſibi via mīme ſit preclusa[k]: ſi maior ei[l] donec de obiectis ⁊ alijs: ut in eadem forma ſcrutinij premittitur[l] fuerit illa fuiſſet per ſe forma: neceſſario eſſet concludere illam fuiſſe ſublatam: ſed non fuit. q: ſpecies eſt forme compromiſſi: ut diri: ſicut ⁊ compromittitur ad aliam certam metam. s. e. cum in veteri. ⁊ facit. j. c. pri. §. porro. ⁊ hoc ꝓbat tex. ipſius decreta. cum expediat ibi: in electionibus compromitti. Io. an.

⁊ ¶ Obtinere. s. e. quorundam.

? ¶ Ipſi electo vel nominato a minori parte. Io. an.

¶ Collatio. no. ex hoc ⁊ ſuperioribus reprobatam opinionem illorum qui dicebant. s. e. q: propter. in prin. q̃ decre. illa in mulieribus locū non habebat quibus licebat ignorare iura. ff. de iur. ⁊ fac. ignoran. l. regula. ⁊ per hāc lr̄am que dicit collationem zeli ⁊ meriti ī huiuſmodi electiōib? non habere locum. Dicunt quidā q̃ monialis eligens ſcienter indignā non eſt priuata ptāte eligendi: quaſi priuato ex collatione ꝓcedat: ſz certuz ē q̃ tempoꝰ decr. s. eo. cum in cunctis. in electionibus non erat neceſſe collationes fieri: quia adhuc non emanauerat decreta. quia propter. et tamen tunc ſine collationibus eligentes indignos erant priuati poteſtate eligendi: ergo bene infertur q̃ ex collationibus priuatio non ꝓcedit: ſed ex electione: vt. s. eo. titu. perpetuo. nā vt ibi dicitur etiaz ſi poſt collationem non ſequatur electio: non habet locum pena.

a ¶ Ceterū. tertia pars.

b ¶ Compromiſſi. quid ſi proceda̅t per formam. s. eo. cum dilecti. ⁊. ca. cuz expediat: habebit nec locum quod hic dicitur: vel an qō dicitur in ſuperiori proxima parte. credo q̃ locum habebit particula huius decreta. q: forma illa potius compromiſſi eſt q̃ ſcrutinij: vt ꝓbatur per ipam decreta. cuz expediat: ⁊ dico q̃ illa forma non eſt forma per ſe: ſed eſt quedam ſpecies forme compromiſſi: q̃ hoc ſit verū ꝓbatur ex eo q̃ oēs alie forme ſublate erant per decre. q: propter. ſi ergo

c ¶ Si minor. ſatis credo ut diri in prori. parte. idem de media: ⁊ ſm hoc dicamus minorem partem illam que maior non eſt: vel neceſſaria eſſet in hoc puncto declaratio: uel ſtandum antiquo iuri.

d ¶ Ut in forma. j. exponit ibi partes eiuſdem ⁊c.

e ¶ Statuitur. ſ. quādo a principio vel per acceſſum electa ē a duplo maiori parte. s. e. §. ſane. ⁊. §. ſe.

f ¶ Confirmet. aduerte: q: in iſto caſu ⁊ in caſu. s. e. §. ſane. ⁊. §. ſe. nō credo q̃ ante ꝓfirmationem miniſtrare poſſit: ⁊ eſt mirabile: q: ſi eſt electus a duplo maiori parte. ergo a maiori. ergo videtur q̃ ante ꝓfirmationem adminiſtrare poſſit. s. eo. §. ſi vero. Item ſi minor pars ſe opponit: multo fortius videtur q̃ adminiſtrare poſſit. q̃ qñ ē maior pars opponit: ut. j. ſequitur: ſed non miteris: q: in iſtis caſibus non differtur confirmatio propter obiecta: ⁊ ideo non adminiſtrabit ante confirmationem: ſed in illis differtur: ⁊ ideo ante ꝓfirmationez adminiſtrabit iuris pmiſſione: ⁊ q̃ hoc ſit verum probo: q: q̃ electus ante ꝓfirmationē adminiſtret: eſt contra iura. s. e. qualiter. ⁊. c. noſti. a quo iure antiquo dico non recedenduz niſi in quantum permiſſum inueniam. in alijs ius antiquum ſeruabo: ut in ſi. c. ad hoc. s. de transla. c. vltimo. vbi ad maiorem tranſire permittitur: ſed non ad parem.

g ¶ Benedictio. ſi abbatiſſa fuerit. s. e. §. ſane. in ſi.

h ¶ Eiuſdem. ſ. minoris numero.

i ¶ Non obſtante. expone. ut. s.

k ¶ Preclusa. s. e. §. verum.

l ¶ Permittitur. s. §. ſi verum.

a Differatur. hec est ergo ratio quare administrat: ut. s. dixi. Io. an.
b Interim. nota pro his que. s. dixi.
c Predicitur. in dicto. §. si vero. s. bona nõ alienet: nec aliquã in mõia lem recipiat quoquo modo.
d Euentum. qui dubius est. ff. de pecu. quod debetur.
e Expectare. No. electio facta per formã scrutinij a duplo maiori parte: ⁊ electio fcã p formaz compromissi cui minor ps cõuentus se opponit sunt paria: qz in eis statim fit cõfirmatio ꝓdictõ ne ptis alterius: vel exceptiõe vel appellatione nõ obstãte: ⁊ post possessionẽ adeptam utrobiqz admittit accusatio uel ꝺ nũciatio. Itez electio facta a maiori pte per formã scrutinij: ⁊ facta per cõpromissum cui maior pars se opponit sunt paria: qz vbiqz differt ꝓfirmatio: ⁊ interiz administrat exceptis quibusdaz casibus: sed electio facta per formã scrutinij a minori parte cõuentus ⁊ facta per formã cõpromissi cui duplo maior pars ꝓuentus se opponit: non sunt paria: qz prima nõ valet ipso iure: nec ratificatur per cõsensum: secũda posset valere: ſz nõ administrat electus: sed litis euẽtũ expectat. Si quera: quare ius diuersum in forma scrutinii ⁊ forma compromissi: satis patet per se solutio: qz in secũdo casu oẽs cõsensisse videnꝯ eo ꝙ cõpromiserunt qõ nõ est ĩ ꝑmo: per formã enim cõpromissi etiã vno ꝓdicẽte procedi non potuit. s. eo. qz ꝓpter. Equa igitur fuit rõ in eis diuersũ ius statuens.
f Porro. quarta ps.
g Premissa. qa non in electiõe que p formaz scutinij a principio uel p accessum facta reperitur duobus partibus: nec in electione que fcã fuit per formaz compromissi cui minor pars se opponit.
h Ad se. ap. not. arg. p opinione guil. durã. ꝙ decreta. vt circa. non habet locũ nisi in appellationibus interpositis ad papã. sed ꝓriũ viri se quẽdo gar. in predicta decre. vt. s. ꝙ in oibus appellationibus locum habeat: ⁊ dico ꝙ decre. ista hic respicit. c. sequens quod loquitur de decre. cupiẽtes. que locũ nõ hz nisi in appellationibus ad papã interpositis.
i Formã. s. ꝙ exprimat oia ⁊ singula q̃ in formã uel personã intendunt obiicere: ⁊ singulariter ⁊ clare. s. e. procurator. ⁊ ꝙ iurẽt ꝑm formã ibi ꝓtentã. ⁊ ẽ pena ꝙ sup non expressis non audiant nisi ex certa cã. vt ibi patet.
k Lugdun. ut. s. e. vt circa. Io. an.
l Sed cũ eas. §. iste tractus fuit ex glo. gar. posita. s. e. cupientes. circa prin. super verbo regularium. ubi dicebat Gar. ꝙ satis credebat, de mente cõditoris nõ fuisse ꝙ femine irent ad curiam: videbatur tamen per verba ꝙ ire tenerentur: qz in masculino genere ꝓprehendit femininum. ff. de leg. ij. si ita. xvij. q. iiij. si quis suadente. ꝓiuncto cũ decre. de sen. ex. mulieres. Itẽ per iura antiqua in abbatissam electa personaliter suaz electionem prosequi poterat. s. de rescrip. cũ dilecta. ⁊ ꝙ nõ fuerit illa mens conditoris probabat per decre. s. de sen. ex. de monialibus. xviij. q. ij. perniciosam. de coha. cle. per totum de sta. mo. c. vlt. §. si.

inquisitum: confirmatio vl'ifirmatio differatur[a]: sed interim[b] vt predicitur[c] libere administret: nisi forsan pars opponentiuz extiterit duplo maior: tũc eni administrare ipsam volumus: sed litis euentum[d] potius expectare[e]. Porro[f] si in huiusmodi electionũ negocijs contigerit in illis dũtaxat casib[9] in qb[9] oppositiones iurta ꝑmissa[g] fuerit admittẽde ad se. apo[h]. appellari: appellãtes formam[i] constitutiõis felicis recordatõis Gregorij pape predecessoris nostri edite in concilio lugduñ[k]. diligẽti[9] seruare teneantur. Sed cuz eas[l] propter sexus verecundiam[m] sueqz conditionis statum[n] nõ deceat[o]: nec ipsis expediat[p] publico cetui demõstrari: aut extra sua mõasteria euagari[q]: nolum[9] q̃ electe vel ẽt eligẽtes aut appellantes seu be contra quas appellatum[r] fuerit ad eandem sedez personaliter[s] veniant quoquo modo. Sed procuratores sufficiẽter[t] instructos iurta cõstitutionem[v] pie memorie nicolai pape. iij. predecessoris nostri ad sedem ipsam transmittant. per eos electionum ac appellationum ⁊ postulationuz suarum prosecuture negocia: put iustitia suadebit: penã[x] in dicta constitutione ꝓtentam ipso iure si hoc nõ fecerint[k] incurrure. Postremo[3] hi[z] quos ad dirigendes ĩ huiusmodi electionib[9] moniales easdẽ deinceps[2] cõtigerit euocari ab his prorsus abstineãt: per quẽ iter eas super faciendis ipis electionib[9] oriri possit discordia vel exorta nutriri[y]: alias coipo excõmunicationis sententie se nouerint subiacere[z].

Supradicta[a] siquidem nedum in monasterijs in quibus sunt moniales viuentes sub aliqua de religionibus approbatis[b]: sed etiam in illis vbi sũt iurta quarũdam p uinciarũ[c] consuetudinem mulieres que nec proprijs renũciant nec p-

m Verecũdiam. no. meliorem conditionem mulierum ad idẽ. j. ꝺ iudi. mulieres. In quibusdam vero deteriorẽ: quod dic ut. s. de pe. ⁊ re. c. noua quedam.
n Statutum. regularem. s. ⁊ sic duo concurrunt.
o Deceat. ꝟz honestatẽ. p Expediat. ꝟz vtilitatẽ. s. ꝺ vo. ⁊ vo. re. mag.
q Euagari. j. de sta. regu. c. vno. ⁊ xor. C. de his qui ve. eta. impe. l. ij.

fessionem faciũt regularem: sed viuũt vt in secularibus ecclesijs canonici seculares: volum[9] per omnia obseruari: eo quod supra[b] dicitur dũtaxat excepto vt non eligantur: nec eligãt non professe cum in ipis hoc locuz sibi nequeat[c] vendicare: per hoc tamen earum statum ordinem seu regulam nolumus nec intẽdimus approbare. Ad hoc[d] licz premissa que in multis[g] a iure cõmuni discrepare noscũtur: circa electiões ĩ quibuslibet mulierũ monasterijs faciẽdis ex certis cãis rationabilibus spãliter durerim[9] statuenda: intẽtionis tamẽ nostre nequaquaz extitit[h] per illa quo ad electiones in alijs virorum monasterijs vel quibusuis ecclesijs celebrãdis aliquid immutetur: sed iura p̃cedentia in sua omnino remaneãt firmitate[i]. Dez.

Si ordinarius post recessuz appellationis interiecte ad curiam in causis electionum episcopatuũ nõ inquisito an pranitas interuenerit ꝓcedit: confirmat: vel cõsecrat: ꝑdicta nõ tenent: ⁊ ipe ab eꝑorũ cõfirmatione ⁊ cõsecratione suspẽditur. h. d. Do.

Prouida[k] consideratione generale cõcilium lugduñ[l]. concessit[m] vt ab appellationibus in iudicio vel extra[n] iudicium ad sedez[o] apostolicam in electionum episcoporum ⁊ eorũz superiorum[p] negocijs interiectis per quas ad sedem ipsam eadem negocia deferũtur[q] partes[r] nulla interueniente prauitate recedere valeant: antequam ipsi sedi ap. appellationes eedem fuerint presentate: sed inferiores iudices: quorum est appellatione cessante negociorum cognitio eorundem: si in hoc prauitas intercesserit: ante omnia diligenter inquirant: ⁊ si eam intercessisse repererint se non intromittant vllatenus de eisdem: sed prefigant ipsis

r Appellatũ. q̃ venire tenebãtur ꝟm formã decre. cupiẽtes.
s Personaliter. in hoc ergo solo. s. in personali aduentu locuz non habet decre. cupientes. alias vero bene.
t Sufficienter. s. cum omnib[9] actis iuribus ⁊ munimentis ad cãm spectãtibus. s. eo. ti. in decre. cupiẽtes. §. q̃ si p. rr.
u Cõstõem. s. e. cupientes.
x Penã. s. ꝙ electe si ĩtra tempus debitum procuratores non miserint sunt priuate omni iure sibi per electionem quesito. si ãt miserint: sed nõ cum actis iuribus ⁊ munimẽtis sufficienter ĩstructum: pro illis exhibendis alibi q̃ apud se. ap. nisi ex iusta causa dilationem aliquam non habebunt eligentes appellantes vel opponentes quo ad se a totali sũt exclusę prosecutione p cessus ita ꝙ per hoc electis nullum preiudicium generetur: B ⁊ alia habes in predicta decre. cupientes.
y Hoc nõ fecerit. s. procuratorẽ nõ miserint: uel non sufficienter instructum.
z Postremo. quinta pars.
a Hi. puta religiosi viri. rl. iij. di. obeũnb[9]: vel ꝓfiliarii uel aduocati vel discreti viri ad B vocati: ⁊ qõ dicit hi. dic vel be. qz si religiosas ul' discretas mulieres ad hoc vocarent: ipse tenentur hac ꝓstõne: ⁊ facit quod viri. s. §. pri. s. e. generati.
2 Deiceps. respicit. n. futura
y Nutriri. no. ista duo paria esse: ad idẽ de priuil. cũ ⁊ plantare. in prin.
x Subiacere. no. nouum casum in quo quis excõicatus est ipso iure: ⁊ credo ꝙ episcopi tales possunt absoluere: cuz papa sibi nõ seruauerit absolutionez. s. de sen. ex. nup. ⁊ adde ꝙ viri. s. e. sciant cuncti. Io. an.
a Supradicta. vi. pars.
b Approbatis. de re. do. religionum.
c Prouinciaruz. vt in theutonia: ⁊ vide quod no. Io. xij. q. vlt. ⁊ ber. de ma. ⁊ obe. dilecta. in glo. pe.
d Supra ꝺ. s. ĩ ꝑma pte. e.
e Nequeat. pp facti impossibilitatem cũ nõ profiteanꝯ: necesse ẽ ꝙ eligãt: ⁊ eligãt nõ professe.

f Ad hec. vij. ⁊ vltima pars.
g In multis. ut in electione confirmanda exceptione aliqua nõ obstante in administrando ante confirmationem in recedendo ⁊ consensu post publicatũ scrutinium ⁊ secutam electionẽ ⁊ in multis alijs. h Extitit. alias existit.
i Firmitate. quod fauorabile ⁊ expediẽs est. s. e. cum expediat.
k Prouida. Primo ponit ius antiquũ. Secꝺo ipsius transgressionez ibi: verũ. Tertio prouisionẽ penalem ibi: nos. Io. an.
l Lugdunen. s. e. ti. q̃uis. Io. an.
m Cõcessit. qz id prius per alexã. phibitum fuerat ut ibi viri.
n Vel extra. latior est ergo ista decre. ⁊ illa. s. eo. q̃uis: q̃ illa. s. eo. vt circa. q̃ locũ hz solum in appellatiõib[9] extra iudicium interpositis. s. e. ꝓstitutus.
o Ad se. apo. in alijs secus cũ cautum nõ reperiatur.
p Superiorum. archiepiscoporum patriarcharum ⁊ primatum.
q Deferunt. nã frustratorie nõ deferunt. s. e. quãuis. licet olim secus: ut. ibi.
r Partes. ergo altera pars tantum hoc non posset. quod dic vt viri. s. e. quãuis. ⁊ sequentia expone etiam ut ibi exposui.

a ¶ Uerum.secunda pars.
b ¶ Abutentes.⁊ sic priuilegium uel concessionez amittere debuerunt:vt.ꝫ.de priuil.suarū:ꝺ sen.ex.cū illorum:⁊.c.contingit.xi.q.iij.priuilegium cum si.
c ¶ Prefata.s.an in illo recessu interuenerit prauitas nec ne.
d ¶ Negociis.s.episcoporum electione ⁊ suorum superiorum.
e ¶ Expressius.hoc dicit ex eo: qꝛ satis erant nullaqꝫ per illos fiebant p ipam decre.Quis : qꝛ satis est legislatorez aliqd ꝓhibuisse:⁊ si non adijciat qꝺ cōtra factū fuerit non valere.C.de le gi.nō dubium.⁊ expressius ē propter penam quam addit.
f ¶ Consecratiōes.ꝯsecrationez enim pcedere dꝫ ꝯfirmatio: alias nō valeat ꝯsecratō.ꝫ.ꝺ do.⁊ ꝯtu.cuꝫ olim.D.h autem cō firmatio non precessit :qꝛ idem est nō esse quod nullū esse.ꝫ.de transla.Iter corporalia.pꝫ ergo ꝙ non tenuit consecratio.
g ¶ Firmitatis.electio tamē ꝓpter hoc nō vitiatur:sed de nouo petetur confirmatio coram papa:nō corā illo qui prius confirmauerat:qꝛ suspensus est per annum ꝯtinuum a cōfirmationibus episcoporuꝫ:ut sequitur.ꝫ.e.si confirmationē:quam explicare potest p istam:ut ibi dixi:sed si reperietur electio canonica:de nouo cōfirmabitur : vt .ꝫ.dixi:sed nūquid de nouo cōsecrabitur.⁊ videtur ꝙ sic per istam lr̄am:credo ꝙ cum character impressus fuerit aīe ad instar episcopi ordinantis : quem ordinare nō poterat: puta non suū subditū: verus episcopalis ordo collatus fuerit:sed nō eius executio:⁊ sic intelligam consecrationem esse nullius firmitatis quo ad executionem:ad idem.ix.q.i.c.i.⁊.c.ordinationes.⁊.q.ij.c.i.⁊.c.episcopum.ꝫ.de te.or.ꝙ translationē.ſm hoc ergo illius ordinis sibi tradetur executio.facit qꝺ no.ꝺ renū.post trāslationē ad fi.

partibus peremptorium terminū cōpetētez:quo cū actis ⁊ monumētis suis apostolico se cōspectui rep̄sentent. ¶ Uerum[a] cum nonnulli concessione huiusmodi abutētes[b] suā:inquisitione prefata[c] omissa cognitionem in eisdem negocijs[d] interponāt ad cōfirmādas electiōes ⁊ cōsecrādos electos temere ꝓcedendo. ¶ Nos super hoc expressius[e] prouidere volentes:cōfirmationes ⁊ ꝯsecrationes[f] huiusmodi ⁊ quoscūqꝫ processus alios quos inquisitione premissa non habita cōtigerit decetero in talibus negocijs attentari:decernim⁹ nullius penitus existere firmitatis[g]:⁊ confirmātes ⁊ consecrātes eosdez: vt in eo in quo[h] peccauerint puniantur[i] ab ep̄orum cōfirmatione ac consecratione per annū cōntinuum[k] ip̄o iure fore suspēsos[l]. Jo.Dem.

¶ Si papa sibi prouisionē ecclesie cathedralis reseruauit:inhibuit ⁊ decreuit:non est viciata electio q̄ precesserat:oīa tamen q̄ reseruatōnem sequuntur carēt effectu.io.an.

Si eo tempore[m] quo prouisionem alicui⁹ ecclesie cathedralis[n] ex quauis causa[o] dispositioni seu ordinationi sedis apostolice reseruamus[p] inhibentes ne ad electionem vel prouisionem[q] faciendaꝫ in ea quomodolibet procedatur: ⁊ decernentes si secus super hoc a quoquam scienter vel ignoranter[r] attentatum extiterit:irritum ⁊ inane.si vero iam[s] ad electionē forsitan sit processum in ipsa. ¶ Presenti constitutione sancimus:ꝙ licet reseruatio inhibitio ⁊ decretuꝫ[t] huiusmodi non afficiāt electionez vel alia[u] que precedunt officiuꝫ: tamē ut effectu[x] careāt ea q̄ postmodum[y] subsequūtur. Jo.Dem.

¶ Absens plures ꝓcuratores ad actuꝫ electionis dare potest insolidum ⁊ nō aliter:⁊ in altero admittendo ponit tres gradus.h.d.usqꝫ ad.§.porro.Do.

Si quis iusto[z] impedimēto detētus[⁊] electionis negocio nequeat commode interesse: potest nedum vni:prout dicitur in con-

h ¶ In quo.ꝓpter hoc dico ꝙ si solum ꝯfirmauit a cōfirmatōe tm̄ suspēsus est: si consecrauit ⁊ confirmauit:suspensus erit ab vtraqꝫ.
i ¶ Puniantur.ꝫ.de tēpo.or.lr̄as.cum si.Jo.an.
k ¶ Continuū.credo ꝙ a die confirmatiōis incipiet annus suspēsionis a ꝯfirmatione:a die ꝯsecrationis annus suspensionis a ꝯsecrationibus.
l ¶ Suspensos.repete decernimus quod ē.ꝫ.

Si eo tempore.Fraudulenta renūciatio spectāti nō nocet.h.d.duo facit. Primo ponit casūꝫ dubiuꝫ:queꝫ secūdo soluit ibi:p̄nti.Do.
m ¶ Si eo tempore.Cām dedit huic decre.qꝛ vacāte ecclesia boñ.per mortē bone memorie dn̄i octauiani ipsius ecclesie episcopi infra biduum canonici de reseruatione timentes elegerunt bone memorie dn̄m sclatam fratrem suum postmodum papa bonifacius audiēs ꝺ morte.D.reseruauit.inhibuit ⁊ ꝺcreuit.post triduum audiuit ꝺ electione facta de dn̄o sclata predicto:satis gratum habuit : ab astantibus iurisperitis quesiuit an ad ipsum an ad archiepiscopum ipsius electōnis spectaret confirmatio:quod hic determinat:⁊ ꝺterminantur per hanc ꝺcre.q̄ no.ꝫ.e.innotuit.in fi.Jo.an.
n ¶ Cathedralis.quid de inferioribus:videtur ꝙ in eis locū non habeat:qꝛ si ꝺ eis voluisset intelligi:illud expressisset.ꝫ.de deci.ad audiētiam.⁊ ad hoc faciunt oīa argumēta que inducūtur a verbis.Cōtra videtur ꝙ idem sit in alijs:cūꝫ eadem sit in eis ratio:ergo idem ius:⁊ est si.quod dixi.ꝫ.eo.ex eo.quod satis pōt dici ꝙ esset standū lr̄e.ut in cathedralibus tm̄ locū habeat decre.nec est veruꝫ ꝙ sit eadem ratio:qꝛ cause episcopatuū sunt merito ꝯnumerāde maioribus causis .ꝫ.e.quāuis.in p̄n.quod nō est in alijs.⁊ ideo lꝫ iurisditio pape sit preuēta : tñ propter maioritatē suā deferētur ad papam.inferioribus vero que non sic cōnumeranť maioribus sufficiet preuētio:vñ ex quo precesserat electio reseruationem poterit quicquid faciēdū imminet per ordinariū expediri:alias graue esset ꝙ pp reseruationē que electionē alicuius beneficiati sequitur:necesse eēt pro confirmatione papam adire:nec hic eqparabo regulares cathedralib⁹:sicut nec.ꝫ.e.quāquā.lꝫ equiparētur.ꝫ.eo.si postquā.vñ si post ꝯfirmationē abbatis fiet reseruatio:ante bn̄dictionē bn̄dicet ordinarius:hec vera:nisi papa aliud in reseruatione iussisset:⁊ sic nō habilitabo verba:nec recedam a littera.
o ¶ Ex quauis causa.ex sola etiam volūtate:sibi enim sola voluntas est pro rōne de concess.p̄ben.proposuit.cum suis cōcor.
p ¶ Reseruamus.has reseruationes legati etiam ꝺ latere facere nō possent.ꝫ.de offi.delega.ꝯliberationem.in p̄ri.
q ¶ Prouisionem.puta faciendam ex iure deuoluto.ꝫ.eo.quāquam.nunquid sola reseruatio sine inhibitione sufficeret.credo ꝙ nō ad cessationē.ꝫ.ꝺ preben.dilectus.puniendi tamen essent qui elegerunt postquā reseruationē sciuerant eē factam ut ibi:⁊.ỹ.de cōcess.p̄bē.si soli.per quā decre.videtur ꝙ inhibitio bene sufficiat sine decreto:hoc verū ad causandū ea que scienter post inhibitionē sunt facta:sed ad hoc vt ab ignorantibus facta vitietur necessariū videtur decretum:ut hic.Jo.
r ¶ Ignoranter.no.ꝙ decre.ignorātes afficit:sed notare potes ꝯtrarium si enī ignorātes afficeret quare hic additū fuisset vel ignorāter superflua ſm hoc videreť hec littera.in decreto pape dicimus ꝙ ignorantes afficit.ỹ.de cōcess.prebē.ga cunctis.
s ¶ Iam ad.s.aū temp⁹ quo facta fuerit reseruatio:quid si eadem die facta fuit reseruatio ⁊ electio:dico ꝙ si potest apparere que primo: puta per instrumēta electiōis ⁊ reseruatiōis.puta si in eis dicať de die ⁊ hora vel per testes qui predictis interfuerūt:h nullū dubiū.si aūt hoc nullo modo pōt apparere:dico negociū ad papam ꝺferendū.vt sua voluntate determinet:p ꝺcre.ꝫ.de rescrip.c.pe.eo.li.cū enim hic de iure pape q̄ratur: quod dubium ē: non poterit inferior ipso gratificare:⁊ hoc cum reseruauit tantuꝫ:sed si reseruasset ⁊ contulisset p̄fertur dat⁹ a papa.in eo casu.ỹ.de preben.si a sede.Jo.an.
t ¶ Et decretum.not.copulatiue ⁊ non disiunctiue ponūtur:⁊ facit pro his que.ꝫ.dixi.
u ¶ Uel alia.si ergo confirmatio ⁊ cōsecratio precessissent decretum: esset electi negocium expeditum. si autem sola electio cōfirmatio ⁊ consecratio pertinebit ad papam:si autem precesserat electio ⁊ confirmatio: tunc sola cōsecratio ad ipsum pertinebit.
x ¶ Effectu.si ergo ante reseruationem electus:⁊ post reseruationem ꝯfirmatus fuerit:nō valet confirmatio etiā ab ignorantibus exhibita:⁊ recepta.electio tm̄ pp vitiosam ꝯfirmationē nō vitiatur.ꝫ.e.si cōfirmationeꝫ quā per hāc exēplificare potes:⁊ adde quod dixi.ꝫ.e.c.proxi.
y ¶ Postmodū.s.post reseruationē.inhibitionē ⁊ decretū.⁊ argue ex hac decre.ꝙ si papa ꝓuidit alicui de episcopatu:alius q̄ papa sine eius mandato illū nō poterit cōsecrare.ar.ad idem de accusa.meminimus.

Si quis iusto. Hanc. decre.diuido in tres partes.prima durat vsqꝫ ad.§.porro.secunda vsqꝫ ad.§.absens.tertia vsqꝫ ad fi. Aliquis iusto impedimento detentus in electionis negocio cōmisit pluribus vices suas:queritur an valuerit cōmissio.respondetur ꝙ sic:dūmodo insolidūꝫ dati fuerint:⁊ erit melior tūc occupātis ꝯditio:si autē nullus occupat. sed ambo simul ꝯcurrunt:admittetur ille quem capitulū vel maior pars elegerit.si aūt capitulum non concordat:ille admittetur qui primo in instr̄o procurator extiterit nominatus.Et ratio quare alter solus admitti debet est:quia possent vota dirigere in diuersos.⁊ sic res non haberet exitum:⁊ quod fieret non valeret:si autē non fuerint dati insolidum:tunc neuter admittetur pp superiorē rōnem ⁊ sibi imputet qui sic eos instituit.Secundo queritur aliquis dedit procuratorē ī negocio electionis:ille procurator nomine suo eligit vnum:⁊ nomine dn̄i alium eligit:queriť an possit:respōdetur ꝙ non:nisi de certa persona eligenda habuerit speciale mandatum. Tertio queritur:pone canonicus absens nō inuenit aliquē procuratorem in collegio:queritur an possit dare extraneū.⁊ rn̄detur ꝙ non inuito capitulo.Sed queritur an saltē votum suū possit exprimere per lr̄as:⁊ rn̄detur ꝙ nō:qꝛ votum in ipso scrutinio secreto ⁊ sigillatim tantūmodo est exprimendū:⁊ nō ante scrutinium.Emanauit hec decreta.ad declarationem decreta.de elec.qꝛ pp.§.pe.⁊ eorum quē ibi no.
z ¶ Iusto.hoc relinquendum est iudici:qꝛ nec numerari possent : exempla tamen habes.ff.si quis cau.l.ij.
⁊ ¶ Detētus.⁊ in loco existēs de quo debeat reuocari.alias locū nō hꝫ cōmissio.ꝫ.e.qꝛ propter.§.pe.⁊ ꝺ hoc ipedimēto si opus fuerit fidem facere dꝫ iuramēto:ut ibi.vñ non est ꝺ necessitate ꝙ iuret ī instr̄o procurationis ipse dn̄s:sed cautū est ꝙ det mādatū ipsi ꝓcuratori iurādi in animā suam ꝙ ipse tali ipedimēto detētus est:ſm oēs modernos q hoc not.in decre.qꝛ pp.Et est rō:qꝛ si capitulum requireret iuramentum:ꝓcurator iurare nō posset:nec preterea vlterius expectareť.fuit enim procurator minus suffi-

ciens: ꝛ ideo sibi cõstituẽs iputet: ad hoc. j. §. si aũt. nec debet dicere procurato: dico dñm in loco in quo debet vocari. ꝛ iusto impedimẽto detentum: q2 ista sunt v̓ba iuris: sed dicere debet v̓ba facti. s. dico dñz in tali loco ꝛ tali impedimento detentũ: puta tali infirmate vel talibus inimicitijs ꝛ tunc si non admittaẜ: appellet ẜm Hosti. qui hoc ibi no.

a ¶ Cõcilio. s. e. qa pp
ista enĩ fuit dubitatio: q2 ibi dicebatur cõmittat vni de collegio.
b ¶ Pluribus. idẽ not. Inno. ꝛ cõpo. s. e. q2 pp
pter. ꝛ quod dicit pluribus: intelligo siue duo fuerint siue plures: duz tamen isolidũ: ut sequiẜ q2 eadem ratio est.
c ¶ Insolidũ. aliter neuter admittitur. j. e. §. si autem.
d ¶ Tunc. cũ potestatez habent insolidum.
e ¶ Occupantis. s. de p cu. non iniuste vbi d. h.
f ¶ Insimul. ita q non apparet quis primo.
g ¶ Duntarat. i. tãtũmõ vnde isto electo alter oẽs amittit: ꝛ est si. s. de rescrip. c. pe. quod verũ credo nisi in istrumento diceretur meliorẽ nõ eẽ conditionẽ occupantis: ꝛ quod vnus incepisset: alter finire posset. ar. ad hoc in pdicta decre. i si. ꝛ. j. de pcu. si duo.
h ¶ Maior pars. sic. s. eo. ti. de rescrip. c. pe. ad idem. lvi. di. apostolica de elec. cum inter canonicos. ff. ad muni. q maior.
i ¶ Elegerit. nec credo q variare possint: vt. s. e. ut quis duas. de postu. c. vno. in fi. Jo. an.
k ¶ Nequeant. q2 nolũt eligere: uel pari numero discordãt: ꝛ nota q primo recurrendũ est ad electionẽ capituli. secundo ad ordinẽ scripture. tabelliones enĩ pponũt quos volũt i instrumẽtis: ꝛ iõ fuit equius pmo recurri ad electionẽ capituli: per quã magis idoneus eligeẜ. ad hoc. j. de pcur. si duo. ff. de accu. si plures. secũdo ad scripture ordinẽ in subsidium.
l ¶ Nominatus. p ordinẽ scripture. concor. optie. j. de pben. mandato ad idẽ. lxiij. di. sit rector. in fi. cũ suis cõcor. ꝛ. s. de rescrip. cuz dilecta. cuz suis concor. ꝛ facit. ff. de leg. ij. cuz pater. §. pe. quid si non appet: puto q2 duo sunt instrumẽta: nec apparet qõ prius: puto q mutuo se impediant. ff. de vsufruc. l. quotiens. ꝛ iputet sibi qui sic eos constituit.
m ¶ Propteẜ rõnez candẽ. q2 possent vota dirigere in diuersos: ꝛ sic res non haberet exitum.
n ¶ Admitti. qd ergo nũqd de nouo citabiẜ ipse canonicus: nõ: alias qd sibi iputaret vt seqtur. Idẽ enĩ ẽst nõ venire: qõ non sufficiẽter venire: cõtumax ergo fuit: ꝛ procedẽt ipsius socij ad electionez. s. j. de procu. si duo vbi dẜ q si in cãis electionũ sunt dati plures procuratores: sed non insolidum: iudex eligit idoneorez. Sol. ibi loquitur de procura. dato ad iudicia in cãis electionũ postulationũ uel prouisionũ: hic d procura. dato ad negociũ. s. ad ipsam electionẽ faciendã. ꝛ ibi de iure iã nato: hic de nascituro qõ minus fauorabile ẽ: ꝛ vtrobiqz vtilis puisio ob celerẽ expeditionẽ.
o ¶ Indiscrete. non enim debent stulti melioris esse conditionis q periti. j. de preben. cum qui beneficium.
p ¶ Porro. scõa pars: h approbaẜ opinio vin. ꝛ cõpo. s. e. q2 pp. ꝛ abbas. eo. ti. cõgregato. tñ gof. ꝛ host. ibi no. satis poterat dici valere cũ in diuersos cõsentit: dũmõ neuter sit malus: qõ falsum est: ut hic vides.
q ¶ Nihil agit. rõ: q2 qua cõscĩẽtia teneẜ meliorẽ eligere suo nomine: eadẽ ratione teneẜ ad idẽ noĩe dñi sui: ad hoc. xlvi. di. sicut non suo. ꝛ icerta videẜ: hoc no. s. eo. c. ij. q dicit nihil agit. intellige q2 neutrum votũ valet ꝛ est simile qõ dicimus in delegato: qui subdelegationẽ recepit a socio. s. de offi. dde. super questionum. in. §. si vero.
r ¶ De certa. no. approbatã opi. cõpo. ꝛ Inno. ꝛ reprobatã opi. vĩ. q dicebat. s. e. cõgregati. q nõ poterat fieri cõpromissuz uel mãdatuz pcuratori de certa psona: dicebat enĩ q videbaẜ singularis electio ꝛ sic non valebat. s. e. i genesi. Itẽ talis cõmissio ẽ contra conciliũ: qõ reqrit q committat vicẽ suã: sed iste nõ committit vices suas q dat mandatum de certo. sz falsum est ut hic pz. ꝛ de hoc p abba. s. e. congregato. Sed nunqd pcurator ad eligendum datus poterit aliuz substituere dic ẜm compo. q sic qa pcurator est ad negociuz: q alium pcuratorez dare potest. j. d procur. c. i. i si. ff. mãda. si procurator. Est tñ ar. s. j. de offi. dele. is cui. ꝛ. s. d offi. dele. c. vlti. So. illa loquunẜ in iudicibus non in procuratore. Itez quero nunquid procurator datus ad eligendum compromittere poterit: dic ẜm cõpost. q si liberũ mandatũ habuit cõpromittere poterit: q2 id põt qõ dñs: si aũt ad certã personã: tũc cõpromittere nõ põt: q2 sola necessitatis forma. s. seruitij tunc intelligitur demandata. argu. ff. d pecul. lz. §. si seruus.
s ¶ Illã. certã personã d qua habuit mandatũ expssum: ꝛ nota illã: q2 aliam eligere non põt: q2 faceret cõtra formã mãdati. s. de rescrip. cũ dilecta. ꝛ. ff. mã. diligenter. ꝛ. j. d pbẽ. cui de nõ.
t ¶ Consentire. No. ar. q hñs spãle mandatũ id põt qõ alias nõ posset: ad idẽ. j. de pcur. c. i. ꝛ vlti. ꝛ facit ad questionez quã hoc anno disputaui: an delegatus ab alio q a principe habẽs spãle mandatum subdelegandi subdelegare possit: ꝛ de hoc dixi j. de offi. dele. is cui.
u ¶ Absens. hic in primo dicto approbatur glo. ber. s. e. quia ppter i glo. pe. ꝛ olum modernorũ idẽ ibi notantiũ: sz in scõo puncto reprobaẜ eiusdem ber. opinio i eadẽ glosa ꝛ q̃si hostiẽ. cõsentiebat: sz ibidẽ Inn. ꝛ ber. ꝛ cõpost. s. ꝛ eoruz approbatur h opinio: ꝛ itelligas hanc lrãm d supradicto absente q cõpromittere põt. s. iuste ipedito ꝛ existente in loco de quo ꝛc̃.
x ¶ Procurator. dicebat gof. q putabat talẽ canonicũ indirecte cõteni alij dicebãt q compelli debebat aliqs de capitulo: vt ab ipso mandatũ susciperet: sed nõ est vex: a pricipio enĩ nullus cõpellitur procuratorẽ recipere. C. de procura. inuitus isti. mã. §. mandatũ. Jo. an.
y ¶ Nolẽte. si enĩ capitulũ vellet bene tunc posset exͭneum deputare. sed inuito capitulo non: ꝛ sic debet intelligi decre. q2 propter. extraneum enim ẽt sine mandato admittere posset. ꝛ sibi piudicare ꝛ in extraneum etiã cõpromittere. s. e. cãm cum si.
z ¶ Votum suum. Ber. contradicebat: ita tñ q publicatio ipsius voti fieret tãtũ cum alior fiebat publicatio: sed nõ insperit q nõ solũ publicatio: sed etiã expressio in scrutinio tantum fieri debet ut sequitur.
ꝛ ¶ Exprimendũ. Nota q nõ sola publicatio ispiciẜ. sed ẽt expressio: sed cõtra. s. prori. §. vbi exprimit votũ cosensus ante scrutiniũ dãdo. s. procuratori mãdatũ de certa persona eligenda. Sol. falsum est q tũc exprimat votũ: sed mandatum dat de voto exprimendo: sicut aliud est inuestire: aliud mãdare d inuestiendo: d his que fi. a ma. par. ca. ex ore. vnde aduerte: põe q procurator q mandatuz habuit de certa persona eligenda nõ eligit: ille electus fuit a quibusdã alijs nũquid vox illius absentis ꝛ mãdãtis augebit numerũ illius: ut possit dicere q elect9 sit a decem: q2 nouẽ elegerunt: ꝛ decimus mandauit de eo eligendo: absit: dico ergo q aliud est dicere cõsentio in talẽ: ꝛ hoc debet fieri in scrutinio ꝛ secreto ꝛ sigillatim: vt hic: ꝛ tali mõ cõsentit i spirituale matrimoniũ: ꝛ aliud dicere do mãdatum ticio de tali eligendo: q2 istud nõ est votũ nec p hoc cõtrahiẜ matrimonium ꝛ iõ ante scrutiniũ fieri põt: vt ibi: sic vides in matrimonio carnali: aliud ẽ cõtrahere: aliud ẽ dare mandatũ de cõtrahẽdo: hinc est q qui contrahit amplius non penitet. sed qui mandatũ dedit penitet ante cõtractũ. j. de procurato. c. vlti. sic ergo intelligas: nec similitudinẽ dicas vbi non est. Jo. an.

cilio[a] generali: sed ꝛ plurib9[b] committere vices suas: duntamẽ eorum cuilibet det insolidum[c] potestatem: ꝛ erit tunc[d] melior conditiõ occupantis[e]. ¶ Ueruz si ambo cõcurrant insimul[f]: ꝛ postulent se admitti: audiri eos nõ expedit: quia possent vota sua dirigere in diuersos: sicqz res non haberet exitum ꝛ quod ab eis hoc casu fieret nõ ualeret: sed is admittatur duntarat[g] quem capitulum vel pars maior[h] elegerit[i]: vel si concordare nequeant[k]: is qui primo in instrumento vel litteris pcuratiõis extiterit nominatus[l]. ¶ Si autez nullus ipsorum insolidum fuerit deputatus: tũc ppter rationẽ candẽ[m] ipsorum aliquis nõ debebit admitti[n]: sibiqz iputet qui sic eos constituit idiscrete[o]. ¶ Porro[p] cum vnus est pcurator simpliciter constitutus si is vnum suo ꝛ aliũ domini sui nomine in scrutinio nominãdũ duxerit nihil agit[q]: nisi de certa[r] eligenda psona sibi dominus dederit specialẽ mãdatũ. tũc eniz in illã[s] eius ꝛ in aliam suo nomine licite poterit cõsentire[t]. ¶ Absens[u] quoqz lz nullus de collegio velit esse procurator[x] eiusdem: nec ipse nolente[y] capitulo extraneum ualeat deputare nõ poterit aliquatenus per litteras exprimere votum suũ[z]: qõ non est ante scrutinium: sz i ipso scrutinio secrete ꝛ sigillatim tantũmodo exprimendum[ꝛ]. Idem.

¶ Si appet coelectus vl se opponẽs ꝛ q cõfirmationẽ petit: ille vocabiẜ noiati: alias fiet crida in eccle sia generali: q se cõfirmatiõi volẽtes opponere veniant pemptorio assignato: alias cõfirmatio facta si tenet. Jo. an.

Quoniã electiõe[a] nõ in cõcordia[b] celebrata supior ad quẽ electiõis ipi9 cõfirmatio ptiet[c] cõsueuit iterdũ sue cõfirmatõis celeritate[d]

Quoniam. Hec ẽ solẽnis decre. ꝛ quotidie praticaẜ. Primo ponit confirmatum abusum quem prohibet cũ decreto. Secundo ponit vocatiõis formã ibi vocationẽ. Tertio ad electionẽ cõcordẽ h progat ibi: que ẽt. Do.
ꝛ ¶ Electione. idem dicam de postulatione: cum eadẽ sit rõ qõ verum puto i admissione postulatiõis: q̃ fit a supiore illo qui postulatũ admittẽdo confirmat. secus in eo q postulatur a prelato suo vt monachus electus in epm ab abbate: q2 i ea nõ fiet vocatio. idem puto in presentatõe: vt ẽt ille cui fit presentatio seruare teneatur hanc decre. ꝛ sic seruatur de collationibus: dicam in fi. c.
ꝛ ¶ Concordia. idẽ si in cõcordia quo ad vocationẽ faciẽdã: ut dẜ in fi. c. Jo. an.
a ¶ Pertinet. verbũ hoc late patet. ff. de v̓b. si. verbũ ptinere. vnde intelligo si iẽ ptineat iure cõi: vt ad epm. xvi. q. vij. nullus omnino. d here. cũ ex iniuncto: siue iure spãli: puta ex priuilegio vel consuetudine pscripta: siue iure dlegato: q2 omnes habebunt hanc formam seruare.
b ¶ Celeritate. No. q hic reprobatur celeritas. ꝛ est generale i oĩbus personis p mouendis. viij. q. ij. dilectissimi. Itẽ ppter rei nouitatẽ. xxxiij. di. cõis filius. ubi de hoc p archi. xxij. di. c. i. itẽ ppter reuerẽtiã sacramenti recipiẽdi: de conse. di. iij. iudei. itẽ ppter metũ incõmoditatis emergẽtis. xij. q. ii. sine exceptõe. item propter honestatẽ: ꝛ vt res carior habeatur. xxvij. q. ij. institutum. itez ppter certitudinez habendã: vt. xvij. q. ij. si qs icognitus. itẽ propter reuocandi difficultatẽ ut in dãdis sententijs. ij. q. i. deus oĩpotens. ꝛ h. vel in ipsax executione. xi. q. iij. cũ apud. idem in legib9 cõdendis. iiij. di. i istis. itẽ propter rei dignitatẽ. lxi. di. miramur. itẽ ppter piculosam sacramẽti iterationẽ: d con. di. iiij. itaqz. iterdum aũt desideratur acceleratio propter metũ cõtaminatõis. viij. di. mala. propter metũ defectus. v. di. baptizari. propẜ metũ vsurpatiõis. xxv. q. ix. loci. p

pter magnitudinē trāsgressionis.xxvij.q.i.si custos.ppter inobedientie culpam .xij.q.ij.qui ⁊ humanis.ppter debitū obediētie.xciiij.di.c.i.ppter rectitudinez vispēsatiōis.xlv.di.disciplina.ppter periculū imminēs vt in vacatiōe ecclesie .s.e.cū inter vniuersas:vnde ⁊ cautio dāni ifecti celeritatez desiderat.ff.de dā. infec.l.i.⁊ idem in similib⁹:vt.s.de re iudi.c.ij.ō rescrip.ad hoc vbi ex certa cā idem est reperiri.

a ¶ Preferens.sic.s.eo.anaritie.⁊.c.quorundam.

b ¶ Cupiditatē.que oīum malor radix ē.xl vij.di.bonor de pe.di.ij.qr radix.

c ¶ Iuri.quod facere nō debet. vij.di.si quis eps in fi.

d ¶ Unicus.si.s.eo.cupientes .§.si vero.

e ¶ Discusso negocio.male faciunt ⁊ puniūtur si pmouent in dignum:vt.s.e.nihil est.⁊.s. de preben.graue.

f ¶ Apostoli.Pauli.i.ad thimothe.vi.c.xxiij.dis.§.i.lxxviij.di.qd ē cito.s.e.cū nob oli.

g ¶ Manus. confirmatorias de quibus loquimur.

h ¶ Morbo.ná q medicamenta morbis exhibent hoc iura negocijs:ī autē.hec constitutio q̄ inno.cōsti.in prin.col.viij.

i ¶ Fraudib⁹ obuiare.qō faciē dum est.s.eo.anaritie.⁊.c.cōmissa.⁊.j.eo.ti.pri.c.ij.

k ¶ Tales.s.factas nō vocatis cōpetitorib⁹:vel his qui se vellent opponere:si qui essent.

l ¶ Innanes.dicebamus olim: ⁊ no.de hoc inno.⁊ hos.de appella.ꝓstitutis.ij.ō vo.⁊ cōtu. cū olim.q cōfirmatio facta vocatis his qui vocandi erāt ⁊ cuz cāe cognitione habet vim diffinitiue:hinc est q revocari non poterit ⁊ si appelletur appellari potest a diffinitiva. Si autem fiat sine cāe cognitiōe ⁊ non vocatis vocātis vim hz iterlocutorie:ibi de hoc plenio⁹ eos videre potes:sz hodie nō valet cōfirmatio sine vocatiōe huius ō cre.ut hic vides. Quid si sic cōfirmatus administrat:satis credere q si errauit in facto:qr credidit vocationē factā que facta nō erat: excusetur a pena decre.s.eo.anaricie.⁊.c.qualiter maxime cū vocatio ⁊ citatio ista sit superiorīs officium ⁊ non partis:sed si errauit in iure:a dicta pena non crederez excusari:ad hoc.j.de re.iur.ignorantia cum suis concor.

m ¶ Nominatim.si.j.de sen.ex.statuimus.

n ¶ Generaliter.⁊ publice:qr talia edicta ī publico pponi debent:ō postu.c.i.⁊ est contra illos qui adhuc fraudē faciūt ꝓstitutioni faciēdo hāc vocationē fieri coram certis amicis. o ¶ Opponere.ne electus confirmetur.

p ¶ Perēptorio.nūqd post hūc terminū veniēs audirēt sup h.dic vt.s.q ma. accu.pos.cū in tua.offīsi tamē iudicis in his nō qescit:vt.s.eo.cū nobis olim.

q ¶ Cōpetenti.fm locor distātiā personarū ⁊ negocij qualitatem. Io.an.

r ¶ Que.s.dicta de vacatiōibus faciēdis:⁊ q nō valeat ꝓfirmatio aliter facta.

s ¶ Obseruari.qd in puisionib⁹ vel collationib⁹:nunqd in eis habebit fieri hec vocatio:tutū puto ⁊ in his hec fieri:nō tamē credo de ēbis vel mente bui⁹ iuris hoc esse:⁊ facit.j.de pben.cū in illis.⁊ optime.eo.ti.lz eps. Io.an.

Q Uoniam. Diuiditur in tres ptes fz Io.an.in pma ponit cā constitutionis celestini.in secūda ipsius cōstitutionis mens ibi:celestin⁹:in tertia ex duplici cā illam inter has cōstitutiōes interserit ibi:nos igit. Io. an.Casus. t ¶ Quoniaz.Qr qdā plusq̄ expediret curiosi referebāt in dubiū:an papa possit renunciare papatui:celestinus qntus cum presideret ecclesie romane regimini:statuit de consilio ⁊ assensu suor fratrū q summus pontifex libere possit renunciare papatui:qō statutum ne obliuioni darēt:⁊ ne de pdicto casu dubitēt vlterius:inter alias huius serti libri cōstitutiōes de fratrū suorum cōsilio dñs bonifa.hic redegit ad perpetuā rei memoriā. Io.an.

u ¶ Curiosi.q maiores curas exhibere volunt q̄ res exigat.ad hoc.iiij.di.denq̄z.de con.di.v.quinqz modis.

x ¶ Expediūt.qō faciendū nō ē.C.de sum.tri.l.nemo.j.de here.c.ij.⁊.j.ō re iudi.abbate.ad fi. y ¶ Apostoli.pauli in epistola ad romanos.c.xij.⁊ habes eadem verba.xliiij.di.sit rector.

z ¶ Sollicitam.vnde.j.deducere minus prouide videbantur.

a ¶ Marie.cōpatiuū.vñ ēt si sufficiēs sit renūciare poterit:ut p iferiora patebit

b ¶ Insufficiētez.ppter hoc tamē nō posset deponi.qr ppter solā heresim ōponi

tur.ti.di.si papa.sed alij prelati ppter īsufficiētiā bene ōponūtur:⁊ ecclesiastici ⁊ seculares.xviij.q.ij.si quis abbas.xv.q.vi.alius.⁊ ppter negligentiā.lxxi.dis.dictū.s.de here.excōicam⁹.in fi. Et nota q̄ iz oīs sufficiētia ē dicat ī papa:ita q oīa iura ī pectoris scrineo habeat.s.de cōstōnibus.c.i.tñ interdū insufficiēs ē pōt:ut hic:⁊ interdum eum fallit obliuio .xxiij.di.preterea.vbi ō hoc.sic sedes ipa aut sāctū inuenit:aut sem facit qs enī sāctū dubitet quē aper tāte ⁊c.xl.dist.non nos.⁊ tamē heretic⁹ posset ē:⁊ pp heresim ōponi.c.di.si papa.⁊ posset ex multis insurgere īsufficientia hec:vt ex defectu litterature.ex senectute.ex infirmitate:vel similibus. Io.an.

x ¶ Regendā.ad qō ex officio tenet:ut ī pemio huius libri.

a ¶ Videbantur.⁊ erat ipor rō motiua:qr q renunciat renunciare ōbet ī manib⁹ supiorīs:⁊ alit matrimoniuz spirituale nō dissoluitur.s.e.ō renun.admonet:sed papa supiorē nō hz ergo renūciare nō pōt. Itē fungit vice dei: quas vices sic vt ossibus hīe anneras q a se abdicare nō possit ad hoc de sta.mona.cuz ad monasteriū.ī fi.Sed ꝓriū verū ē:ut hic vides ⁊ probat ex eo qa marcellin⁹ renuncauit papatui: cui substitutus fuit marcellus.xxi.dis.nunc aūt. Itē clemens renunciauit papatui cui successit lin⁹.⁊ eo mortuo detus:⁊ illo mortuo iteruz successit clemens: vt in chronicis.⁊ vide de hoc .viij.q.i.c.i.hinc disputat hic mūdus ⁊c.⁊ hāc opinionem approbauit Io.vij.q.i.c.nō autem ad id quod dī q̄ renūciatio fieri dz in manib⁹ superiorīs:fateor id verum vbi ē superior:sed hic ppter īpossibilitatē ius illud seruari non pōt:⁊ facit optime.s.ti.prori.indēnitatib⁹.§.pe.⁊.s.eo.lz.de vitādā discordia.ī fi. Itē inferiores prelati a suis prelatis ꝓfirmātur ⁊ instituunt:vnde non est mirum si sine ipsor licentia renūciare nōn possunt:sed papa a nemine cōfirmatur.vnde sicut sine superiore instituitur:ita sine superiore renūciet: ad hoc.s.de reg.iur.c.i. Io.an.

b ¶ Predecessor.cū dignitas vacat alias q̄ per mortē successor non congrue dī predecessor:sed dicere deberet precessor.pdecessor enī idez qō predecedēs:nisi dicere velis q quomodocūqz vacet platura quo ad illam decessisse putatur:⁊ est expressum.viij.q.i.§.ecce.ī qbus.⁊.xxiiij.q.ij.§.i.

c ¶ Dum eiusdē.postea enī ipsius constitutio nō valuisset:qr pōtifex non erat:ut.j.patebit. d ¶ Fratribus.cardinales ergo fratres vocat:cum de ipsis permirtim loquitur.j.de offi.leg.officij.

e ¶ Statuit.credēdū ē pape hoc referēti.s.de testi.cū a nobis.in fi.

f ¶ Resignare.hoc expresse no. Io.vij.q.i.non aūt.ī glo.magna in fi.⁊ facit qō no.lxxix.di.si qs pecunia.xviii.q.ij.q̄ sit.

g ¶ Temporis.hinc est q̄ antiquorum memoria melius prescripta tenet ⁊ de hoc vide qō nota.s.de proba.tertio.

h ¶ Obliuioni.oīum enim habere memoriaz ⁊ in nullo peccare ⁊c.vt.s. vt eccle.bene.ut nostrum.

i ¶ Recidiuā.qō ē nō dz:ut.s.de vb.si.ex parte.ij.cum suis concor.

k ¶ Memoriam.facit.j.de re iudi.ad apostolice in superscriptione:⁊ qō ibi dicam in prima glo.

S I te prebendam. Fraudulenta renūciatio nō nocet expectāti.h dicit fm zen. Diuidit ī duas partes.prima prouidet īpetrantibus ꝓtra fraudes de quar coniecturis ponit exēpla ibi:vt qr.secūda ibi.certū cōuincit ⁊ punit fraudulētos.h.d.fm Io.an.

l ¶ Si te prebendam.scire debes q̄ qr nemo videt fraudare eos qui sciūt ⁊ consentiunt:ut.ff.de reg.iur.nemo videt.⁊.j.e.ti.scīēti.puto nec ōcre. istam nec eius penam locum habere.vbi expectans consentit hoc sciens voluit illam tenuem habere:pone enim quod plus sibi placet prouisio

preferens[a] cupiditatem[b] propriam iuri[c] ⁊ ordinatum affectum etiam equitati cōpetitorē aliquando vbi alius vel eos qui se volūt opponere:quādo electus est vnicus[d] supplantare:dū nullis vocatis ⁊ non discusso[e] negocio per repētinaz cōfirmationē cito contra doctrinam apostoli[f] imponit manus[g] electo: Nos uolētes huic morbo[h] ⁊ fraudibus[i] obuiari: presenti cōstitutiōe sancimus confirmatiōes tales[k] viribus oīno carere: ipsasqz decernimus irritas ⁊ inanes[l] ¶ Vocationem autē huiusmodi nominatiz[m] vbi est coelectus:uel apparet oppositor alias generaliter[n] ī ecclesia in qua electio facta est: vt si qui sint qui se velint opponere[o] cōpareant assignato peremptorio[p] termino cōpetenti[q] faciendaz esse censem⁹. ¶ Que[r] ēt si electio in ꝓcordia celebrata fuerit: volumus obseruari[s].

Rubrica De renunciatione.

B Onifacius.viij.

¶ Roman⁹ pōtifex pōt libere papatui renunciare.h.d.fm zen.

Q Uoniaz[t] aliqui curiosi[u] disceptātes de his: que nō multum expediunt[x] ⁊ plura sape quaz oportet cōtra doctrinam apostoli[y] temere appetentes in dubitationem sollicitam[z] an ro.po.maxime[a] cum se insufficentem[b] agnoscit ad regēdam[c] vniuersalē ecclesiam: ⁊ summi pontificatus onera supportanda renunciare valeat papatui eius qz oneri ⁊ honori: deducere min⁹ prouide videbātur[d]. ¶ Celestin⁹ papa quintus pre[e] noster duz eius dem[f] ecclesie regimini presidebat volens super hoc hesitationis cuiuslibet materiam amputare deliberatione habita cuz suis fratrib⁹[g] ecclesie romane cardinalibus: de quorum numero tunc eramus: de nostro ⁊ ipsorum omniuz concordi consilio ⁊ assensu auctoritate apostolica statuit[h] ⁊ decreuit ro. ponti. posse libe[i] resignare[k]. ¶ Nos igit ne statutuz huiusmodi per temporis[l] cursuz obliuioni[m] dari: aut dubitationem eandez in recidiuaz[n] disceptationez vlterius deduci contigat: ipsū inter constitutiones alias ad perpetuam rei memoriā[o] ō fratrum nostrorum cōsilio duxim⁹ redigendum. I Dem.

¶ Si in fraudē expectātis prima vacaturam cum in proximo credetur pinguis vacare renunciet aliquis tenuē quaz habebat:non tenetur expectans illam recipere: imo illa dimissa expectabit aliam sine fraude vacantez:⁊ si illi renunciantī illa pīguis postea ꝓferat hoc ipo pbato sit fraus:⁊ carebit vtraqz.

S I te prebendam[p] vel dignitatem in aliqua ecclesia ,pri-